

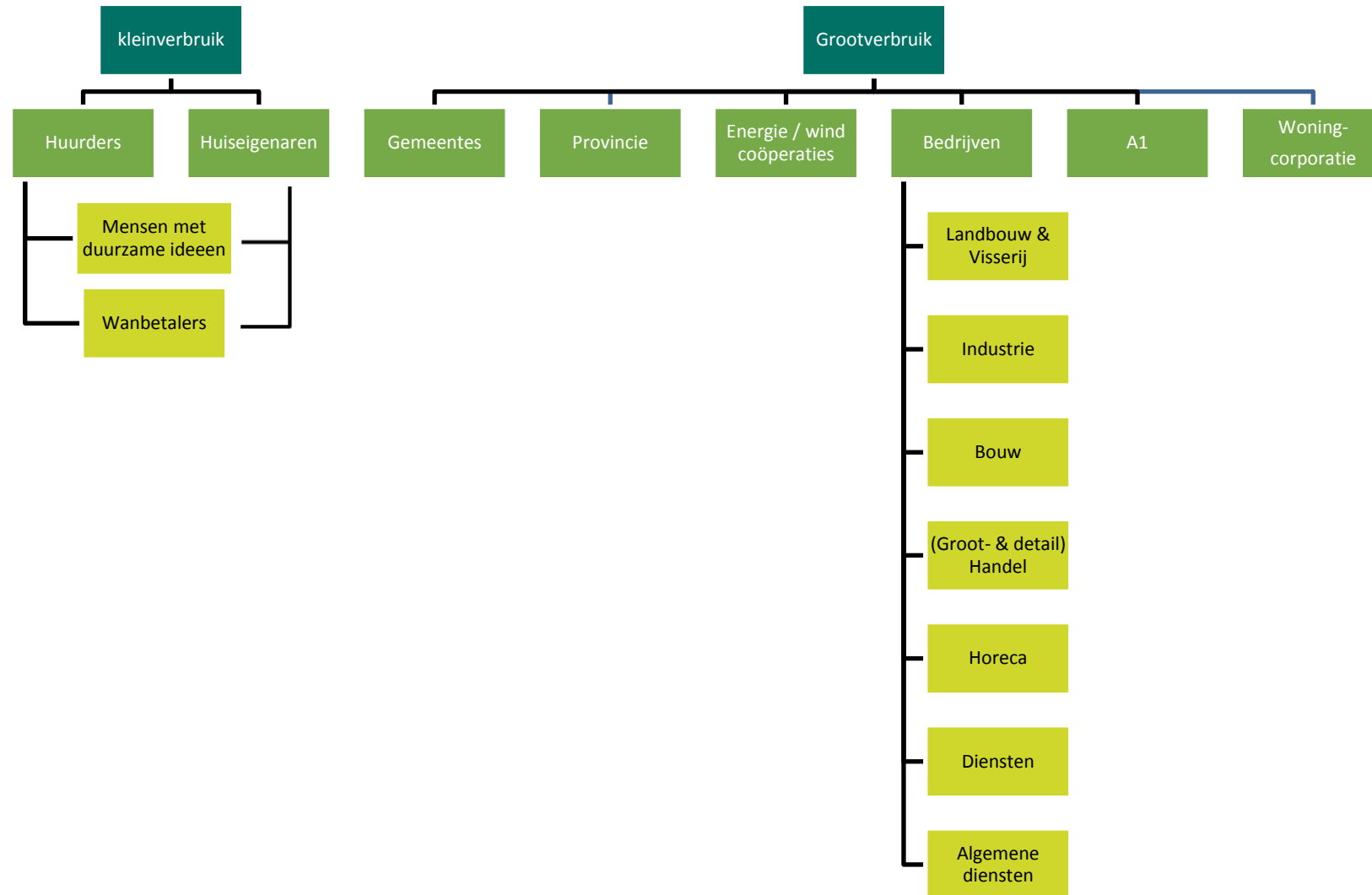
BIJLAGEN

Inhoud

Bijlage I	Doelgroep inventarisatie	3
Bijlage II	Adviezen	6
Bijlage III	Interview Mark Minderhoud	7
Bijlage IV	Kenniskaart.....	16
Bijlage V	Topiclijst.....	17
Bijlage VI	Transcripties	19
	Gemeente Kapelle, Hans Vermaire	19
	Gemeente Reimerswaal, Martijn Vermunt	26
	Gemeente Schouwen-Duiveland, Peter van Sante	33
	Gemeente Terneuzen, Marco de Bakker	41
	Gemeente Middelburg, Jan Minderhoud.....	52
	Gemeente Noord-Beveland, Tom Vermin.....	62
	Gemeente Tholen, Lizette de Hond	72
	Gemeente Sluis, Gert Zonnebelt	85
	Gemeente Borsele, Marcel Aanen	96
	Gemeente Hulst, Gert-Jan de Vaan.....	107
	Gemeente Vlissingen, Nicole Heerkens & César Reyes Millán.....	115
	Gemeente Veere, Mark Minderhoud.....	133
Bijlage VII	Codeboek.....	138

Bijlage I Doelgroep inventarisatie

Aan de hand van interviews is er een doelgroep inventarisatie gemaakt Dit hoofdstuk geeft de doelgroepen weer en worden ze kort toegelicht.



Kleinverbruik

Onder kleinverbruik valt iedereen met een kleine aansluiting, bijna alle huishoudens vallen hieronder. Dit houdt in dat de elektriciteitsaansluiting niet groter is dan 3x 80 ampère. De gasaansluiting heeft een doorlaatwaarde van minder dan 40 m³/h per uur. Bij kleinverbruikers staan de kosten voor de netbeheerder op de factuur van de energieleverancier. Kleinverbruikers zijn onder te verdelen in twee groepen: huurders en huiseigenaren.

Huurders

Dit zijn mensen die een woning huren via een woningcorporatie. Als bij een huurhuis een aansluiting verplaatst moet worden, bijvoorbeeld voor een verbouwing, dan regelt de woningbouwcoöperatie dat. De bewoner heeft in dit soort situaties vrijwel geen contact met de netbeheerder. Bij bepaalde processen, zoals de slimme meter, heeft de huurder wel contact met de netbeheerder. Dit gaat niet via de woningbouwcorporatie.

Huiseigenaar

Dit zijn mensen die hun huis gekocht hebben. Stel dat er bij het koophuis een aansluiting verplaatst moet worden, dan gaat dit via de huiseigenaar. Ook processen als de slimme meter worden direct met de huiseigenaar besproken. In vergelijking tot een huurder, heeft een huiseigenaar veel intensiever contact met de netbeheerder.

Mensen met duurzame ideeën

Dit kunnen zowel huurders als huiseigenaren zijn. Als iemand een duurzaam idee heeft, zoals zonnepanelen, dan ontstaan daar vaak vragen bij. Onduidelijk voor deze groep mensen is vaak dat ze niet goed weten waar ze moeten zijn of wat ze moeten doen als ze vragen hebben.

Wanbetalers

Dit kunnen zowel huurder als huiseigenaren zijn. Dit zijn klanten die niet betalen. Na een bepaalde tijd wordt het contract met de energieleverancier opgezegd. Deze klanten komen bij de netbeheerder terecht. Als er binnen de afgesproken termijn geen nieuwe leverancier is, wordt de klant afgesloten van elektriciteit en gas. De actie voor dit proces ligt bij Enduris.

Grootverbruik

Onder grootverbruik aansluitingen vallen alle elektriciteitsaansluitingen met meer dan 3x80 ampère. De gasaansluiting heeft een capaciteit van meer dan 40 m³/h per uur. Naast de energierekening van de energieleverancier ontvangt een grootverbruiker ook een maandelijkse factuur voor de kosten van de netbeheerder.

Gemeenten

Gemeenten worden door Enduris vaak gezien als een van de belangrijkste aandeelhouders. Er is vaak contact met de gemeente over uiteenlopende onderwerpen, zoals offertes of vergunningaanvragen. Binnen Enduris kan niet duidelijk worden aangegeven hoe de gemeenten onderverdeeld kan worden in specifiekere doelgroepen.

Uit een interview met een beleidsmedewerker van de gemeente komt naar voren dat er vrijwel geen contact is met Enduris, voor energie gerelateerde onderwerpen wordt er vrijwel altijd contact gezocht met DELTA. Zij zouden graag een beter samenwerking met Enduris willen, ze verwachten dat Enduris informatie voor de gemeente heeft waarmee zij hun werk beter/anders kunnen doen.

Provincie

De provincie Zeeland is ook een van de aandeelhouders waar op verschillende niveaus contact mee is. De informatiebehoefte van de provincie gaat over de werkzaamheden, administratie en politiek.

Energie / windcoöperaties

Deze groepen erg divers, zowel qua projecten als de kennis waarover ze beschikken. Coöperaties die al even bezig zijn met hun project, beschikken vaak over veel kennis en hebben contact met de juiste personen die hen kunnen helpen. Voor beginnende projecten ligt er veel informatie klaar, bijvoorbeeld via HIER Opgewekt of ze krijgen hulp van andere coöperaties. Ook het front office van Enduris bevestigt dat zij weinig tot geen vragen krijgen van coöperaties.

Bedrijven

Zoals in de diagram te zien is, is de doelgroep bedrijven onderverdeeld in verschillende sectoren. Iedere sector heeft namelijk zijn eigen informatiebehoefte, bijvoorbeeld op het gebied van facturatie. Zo heeft de agrarische sector te maken met seizoensinvloeden. Scholen en overheidsinstanties zijn tijdens de zomervakantie een aantal weken dicht en grote zakelijke klanten hebben vaak te maken met een bureaucratisch proces. Dit zijn allemaal situaties die een andere manier van factureren nodig hebben, momenteel gebeurd dat voor iedere sector hetzelfde. De informatiebehoefte van deze sectoren kan dus verschillend zijn

A1

Dit zijn klanten die verschillende kleinverbruik aansluitingen hebben, maar omdat het er zo veel zijn worden ze als grootverbruik gerekend. Bijvoorbeeld KPN, zij hebben verschillende zendmasten in het netgebied. Dit zijn allemaal kleinverbruik aansluitingen, maar omdat het onder dezelfde klant valt worden A1 klanten weer apart gefactureerd. De relatie met A1 klanten wordt vanuit Enduris als goed beschouwd, er zijn hier vrijwel geen onduidelijkheden vanuit de A1 partijen.

Woningcorporatie

Een woningcorporatie is een organisatie die zich richt op het bouwen, beheren en verhuren van betaalbare woonruimte. Uit de verschillende interviews blijkt dat de woningbouwcorporatie niet zozeer informatiebehoefte heeft, maar dat Enduris graag informatie-uitwisseling wil organiseren. Enduris wil graag een nauwe samenwerking met woningcorporaties, ze hebben informatie nodig om de last van werkzaamheden te beperken. Het probleem hierbij is dat vertrouwensband tussen de organisaties nog niet zo groot is, dit heeft als gevolg dat de woningcorporaties hun informatie niet wil delen. Daarnaast leeft de grote vraag: 'Wat hebben wij eraan?'. Deze informatie uitwisseling heeft voornamelijk waarde voor Enduris, minder voor de woningcorporatie.

Bijlage II Adviezen

Bij ieder interview is de volgende vraag gesteld: 'Welke doelgroep zou u aanbevelen om te kiezen voor het onderzoek en waarom deze doelgroep?'. In onderstaande stukjes is per interview kort het antwoord op deze vraag samengevat.

Anne Marieke Schwencke (zelfstandig onderzoeker)

'Er moet gekeken worden naar wat het verhaal is dat Enduris wil delen. Dat is de cruciale vraag. Er zit een sterke zending behoefte bij Enduris, ze willen graag zenden, uitleggen hoe het werkt. Daar zit ook de aanname in dat als anderen snappen hoe ingewikkeld het allemaal is, dat het allemaal wel goed komt. Belangrijk is dus: wat is het verhaal en waarom?'

Sabrina Kole (manager Front Office)

'Ik zou als optie hebben de doelgroep huiseigenaren die een aanpassing of nieuwe aansluiting nodig hebben. Daar komen veel vragen over binnen. Het is niet helemaal duidelijk hoe dat nou moet, werkt en gaat. Ik heb het idee dat de meeste onduidelijkheid bij de kleinverbruik groep zit. Als je vraagt wat er verbeterd kan worden, dan zou ik dat per proces doen. Wat voor informatiebehoefte heeft de klant op dat moment. Waar kan hij antwoord vinden en hoe kan dat beter?'

Roger Brouwers (manager Accountmanagement)

'De eerste partij waarmee je moet gaan beginnen is zonder enige twijfel de klant die betrokken is bij een storing. Dit zijn met name de kleinverbruikers. De traffic hit van de website is 'storingen', bij een storing gaat het aantal websitebezoekers enorm omhoog. De informatie die wij geven over storingen is eigenlijk onvoldoende. We hebben een app, maar ook die geeft niet veel informatie. De klanttevredenheid van dat proces is goed, daar zitten we op een acht. Dat komt omdat de klant snel wordt geholpen. Maar communicatief gezien is het gek, de terugkoppeling is er niet. Je ziet bij ons geen berichtjes van 'monteur is ter plaatse' of 'de storing zal binnen 1,5 uur zijn opgelost'. Je vindt het mondjesmaat op de website.'

Mark Minderhoud (gemeente Veere)

'Momenteel spreken we vooral met DELTA als het over energie gaat, zij zijn een gesprekspartner voor ons. Dit komt vooral omdat we nog niet echt aan Enduris denken. Wij gaan er tot op heden vanuit dat als wij iets aan DELTA vragen, zij dit doorspelen naar de netbeheerder als dit nodig is, maar nu met die splitsing zal dat wellicht wat anders liggen. Enduris kan zeker veel voor ons betekenen. Ze hebben waarschijnlijk data liggen die voor ons erg bruikbaar kan zijn, vooral voor onze duurzaamheidsplannen. Ze kunnen ons ook zeker om meer informatie bij elkaar te krijgen, wat wij dan weer door kunnen spelen naar de burger. Ik denk dat de gemeenten een goede doelgroep is om mee verder te gaan en waar veel uit te halen is.'

Bijlage III Interview Mark Minderhoud

Naam: Mark Minderhoud

Functie: beleidsmedewerker en aanspreekpunt voor de HZ University of Applied Sciences.

Bedrijf: Gemeente Veere

Wat is je functie bij Gemeente Veer?

Ik ben beleidsmedewerker.

Wat houdt dat in?

Goh ja, zoveel. Maar uh, ik houd mij vooral bezig met het beleidsmatige deel van duurzaamheid binnen de gemeente. En dat is meedenken in projecten. Adviezen geven, maar ook het beleid rondom milieu, duurzaamheid per vier jaar vooruit te denken en projecten te draaien.

Dus eigenlijk ben je continu bezig met verschillende projecten rondom duurzaamheid?

Ja, ja. En daarnaast ben ik natuurlijk ook nog het aanspreekpunt richting de HZ. Maar dat heeft in dit verband niet zo veel.

Krijg je dan ook redelijk vaak te maken met Enduris?

Uhm, Nee, niet rechtstreeks. Denk ik. In de meeste gevallen zal het de andere kant van het oude DELTA noem ik het dan maar even zijn.

Dat je meer met DELTA, de energieleverancier, te maken hebt? Hoe heb je daar mee te maken?

Als je natuurlijk met projecten, dan zeker vanuit duurzaamheid, waar steeds energie een belangrijk punt is. Het is vaak een die kant van, ik noem het dan maar de energieleverancier, meestal de gesprekspartner. Maar ik kan mij voorstellen dat het in veel gevallen misschien handiger is om met Enduris te gaan praten. Zeker ook omdat er steeds meer komt over terug leveren van energie.

Ja, daarom. Dus eigenlijk wordt er tot op heden nog helemaal niet met Enduris gesproken? Tenminste niet vanuit jouw afdeling?

Niet vanuit mijn uitdeling.

Weet je wel of er andere afdelingen zijn die met Enduris spreken?

Kan mij voorstellen dat Openbare ruimte dat meer contact heeft. Omdat daar ook zeg maar het aanleg van, dat die dan meer contact hebben met het onderhoud met straten hebben. De ze daar meer contact mee hebben. Dat zit hierboven, daar hebben jullie als studenten toen geen contact mee gehad.

Nee, dat denk ik niet. Maar eigenlijk weinig met Enduris, maar wel redelijk wat met DELTA?

Ja, meer.

Op wat voor manier?

Als gesprekspartner om ideeën. Kijken wat oplossingen, mogelijkheden zijn.

Is het echt een samenwerking? Of het is meer samen sparren?

Samenwerking uhm. We hebben nu, dan pak ik even het nieuwe duurzaamheidsplan, dan hebben we wel met DELTA is een van de gesprekspartners geweest. Met van het idee, het kan ons, waar kunnen we elkaar vinden, hoe kunnen we elkaar helpen en versterken. Toen ik jou mailtje kreeg, dacht ik hé, Enduris kan ook een hele interessante wezen om te spreken. Dus die vraag mag je mij terug nemen bij wie moet ik wezen.

Die kan ik zeker even opgooien, die vraag.

Maar, het is nu vooral meer van goh we gaan daar wat doen. We hebben wat ideeën. Goh naja umh, op die locatie zitten we te denken aan een energiecorporatie. Dan heeft de DELTA aangegeven van nou ja, daar hebben wij wat kennis en kunnen over. Als je vragen hebt, wij denken graag mee. Op die manier hebben we contact. Als wij iets hebben waar we wat mee willen. En we denken DELTA is een partij, dan betrekken we die.

Nu ben ik eigenlijk benieuwd waarom je Enduris niet betreft. Wordt daar niet aan gedacht, of is daar nog geen lijntje tussen?

Ik denk dat daar nog geen lijntje tussen is. En ik denk, nu wordt het gesplitst of is het al gesplitst. Ik denk dat, als ik het dan vanuit het verleden, dat ik dan vooral gedacht heb van goh. Als we dan met DELTA de Energieleverancier, praten die wel met het netwerkbedrijf later.

Dus zo van, het is toch allemaal hetzelfde.

Ja nou, ik denk, ik denk dat dat gewoon zo een beetje gegroeid is. Dat dat gewoon, een pot nat wil ik niet zeggen.

Maar eigenlijk bij DELTA heb je bepaalde mensen die zo op kunt bellen.

Ja, ja, daar hebben je wat meer ingangen. Dichterbij denk ik. En lijkt makkelijk, ik weet niet of het is, het lijkt makkelijker benaderbaar.

En gebeurt dat vaak, dat je met DELTA rondt de tafel gaat zitten.

Uhm.. Nee.

Hebben jullie DELTA echt nodig?

Nu nog niet, maar als ik alles hoor wat er in de duurzaamheid kansen, ideeën, burgergroepen allemaal willen. Dan denk ik wel dat DELTA, Enduris een steeds belangrijkere partijen worden. Omdat je steeds meer verhaaltjes krijgt over energiecoöperaties, opwekken van duurzame energie, daar moet je ook iets mee. Ik denk dat het hele netwerk zal moeten gaan veranderen. Dat steeds meer mensen gaan opwekken, terug willen leveren. Sommige gebieden misschien gesloten systemen, alles wat opgewekt wordt, dat dat ook gebruikt wordt. Met eventueel de toekomst van opslag van energie. Dat wij die vragen krijgen, dat we dan wel bij zeg of DELTA of Enduris.

Ja, dat je die vraag dan doorspeelt. Krijg je nu a vragen, bijvoorbeeld Oostkapelle, die zijn best wel bezig met duurzaamheid. Die hebben ook die werkgroep. Krijg je nu al eens vragen waarvan je denkt, die moeten wij doorspelen?

Die vragen zijn nog niet zo concreet, dat het echt over de transport van energie gaat.

Komt dat ook omdat de burger daar nog niet zoveel vanaf weet?

Dat denk ik wel. En ik denk niet alleen de burger, maar wij als gemeente, dat wij ook niet weten wanneer het handig is om Enduris in te schakelen.

Dus wanneer je eigenlijk bij wie moet zijn?

Ja.

Dat is best wel leuke zo! Ik zit eens te denken, zo heb ik het eigenlijk nog niet gezien.

Nee, ik denk dat het vooral, zeker ook nu. Er wordt heel veel ophef over de ophef over de splitsing van DELTA. En uhm, Ik denk dat daar toch wel, vooral dat dat. Want toen jij, ik zal eerlijk wezen, toen jij je mailtje deed en ik dacht Enduris, wat is dat?

Toen moest je even Googelen?

Nee, toen zag ik aan je e-mailadres zag ik DWNG staan, toen dacht ik oh wacht. En ik zag ook Jongepier stond erbij.

Ja, Arjen Jongepier.

Die heb ik ook eens een keer gesproken een paar jaar geleden. Toen dacht ik he wacht eens even. Nu snap ik het. Het is de splitsing, en dan heeft dat de naam Enduris gekregen. Maar voor mezelf had ik dat helemaal niet zo scherp in beeld.

Nee, ik denk ook niet dat het heel duidelijk is voor gewoon, de normale burgers. Dat Enduris nu de netbeheerder is. Dat hoor ik vaker ja.

Daarom denk ik ook gewoon. Dat door die splitsing is denk ik ook, tenminste voor mij persoonlijk, ik kan natuurlijk niet voor iedereen binnen de gemeente spreken. Maar gewoon duidelijk is van ja, wanneer ga je nu in het project of in een idee naar de DELTA toe en wanneer ga je naar Enduris?

Dat is denk ik best lastig. Misschien dat nu dan makkelijk wordt gepakt oh we nemen de DELTA want daar hebben we al contacten.

Ja, ja en die zal ook. Ik weet niet hoe de verhoudingen tussen beide zijn. Daar ga ik dan, en ik denk veel collega's ook wel. Dan neem ik aan dat DELTA aangeeft van tot hier kunnen wij. Maar ik denk dat het wel een meerwaarde kan zijn, zeker ik weet niet of Enduris rechtstreeks met burgers wil praten?

Uhm, ja in principe zijn ze bezig met de slimme meter. Dan heb je natuurlijk ook al dat je rechtstreeks met de burger contact hebt. Ook het afnemen van die meter gaat volgens mij via Enduris. Dus ze hebben sowieso rechtstreeks met de burger ook contact. Ook soms met energielieve. Ook met een collectief of iets. Als die gewoon vragen hebben, dat ze dan wel

naar de netbeheerder gaan. Omdat de energieleverancier dan ja, hier is het heel logisch dat is DELTA, maar iedereen mag gewoon kiezen bij wie die zit.

Ja, ik denk dat DELTA het grootste percentage nog wel bij DELTA zit wat hier in Zeeland zit. Dus er zijn sowieso. In het begin heb ik nog wel eens, we hebben nog wel eens contact gehad over energieverbruiken binnen de gemeente, voor ons beleid. Dat zou wel, zulk soort dingen ben ik sowieso nog wel naar benieuwd naar. Wat wordt er binnen vier jaar verbruikt, of wat wordt er duurzaam opgewekt. Ik weet niet wat ze allemaal voor data kunnen hebben voor de gemeente.

Kan ik hier uithalen dat er een soort, omdat ik toch onderzoek ben naar wat is de informatiebehoefte per doelgroep. Is er echt een informatiebehoefte vanuit de gemeente?

Oh ja zeker! Zeker op het gebied van, we hebben zelfs als ambitie een energie neutrale gemeente. En we weten eigenlijk niet wat daar, nagenoeg niet wat er gebruikt wordt binnen een gemeente. Wat er opgewekt wordt. Misschien zijn er nog wel meer parameters die bij Enduris worden geregistreerd waar wij wat mee kunnen of waar Enduris van zegt goh dit is voor zo'n dorp of zo'n gemeente heel veel. Of in het kader van die en die publieke groep burgeres of toeristen of bedrijven kunnen we dit of dit betekenen.

Dus eigenlijk kun je zeggen dat dat best wel goed een samenwerking zou kunnen plaatsvinden?

Dat denk ik wel. Zeker in projecten, er zijn wat kernen die zijn bezig. Die willen wat met grootschalige opwekking van energie gaan doen. Dus energiecoöperaties opzetten. En ik kan me voorstellen, ook zeker in het transport, Enduris een rol speelt of zou moeten spelen.

Of sowieso misschien uitleg geven?

Of ja van leuk dat je wilt, maar dat kan totaal niet. Het idee is leuk, maar als je dit aan gaat sluiten op het bestaande, dan zit heel de kern Koudekerke zonder elektrisch, of weet ik veel wat.

Wat ik mezelf ook afvraag nu, gaan kernen als ze vragen hebben altijd naar de gemeente? Of gebeuren er ook dingen waar jullie geen weet van hebben?

Ik kan mezelf best voorstellen dat er ideeën zijn waar wij nog niets van weten, maar dat ze op den duur wel naar de gemeente toekomen.

Moet dat ook voor dingen aan te geven of vergunningen?

Uhm, als ze echt wat dingen gaan realiseren, bouwen of aanleggen, dan kom je wel in het circuit van vergunningverlening en dan komen ze automatisch hier. Of als ze soms financiële middelen nodig hebben om ene projectje te draaien. Of ja we hebben hier een leuk idee maar we missen wat kennis en kunnen, kunnen jullie ons op weg helpen? Dan komen ze ook wel

Is de drempel laag, naar de gemeente toe?

Ja, hier wel. Zeker nu ook in dat nieuwe duurzaamheidsplan waar we mee bezig zijn. Dat moet aan het einde van het jaar definitief klaar wezen. We hebben een andere strategie gebruikt. We gaan eerst een interviews afnemen. Praten met de stakeholders binnen het gebied. Van, wat verstaan jullie onder duurzaamheid? Wat doen jullie zelf al? Wat verwachten jullie van de gemeente? Wat zijn de kansen, beperkingen? En dat zijn we nu allemaal in kaart aan het brengen?

Vanuit daar ga je een nieuw plan maken?

Ja, van daaruit komen er wat kansen, ideeën, beperkingen, wensen. En die gaan we dan voorleggen aan de gemeenteraad. Dan komt daar een kort beleid op en dan jaarlijks dan een agenda met activiteiten die we gaan ontplooiën.

Om uiteindelijk energie neutraal te worden?

Een duurzame samenleving te creëren. Laat ik het zo zeggen. Waar een van de pijlers is energie neutraal. Het eerst beleid was puur op gericht op energie. Dat gaat dan over gas, water, elektrisch en transport. Noem ik hem even kort. Maar nu door de interviews krijg je ook andere ideeën over duurzaamheid. Het gebruik van sociale werkplekken, meer met natuur, ecologie, biodiversiteit. Dus dan wordt duurzaamheid breder dan puur energie.

Is daar veel belangstelling voor, ook vanuit de stakeholders? Zij ze er echt mee bezig?

Ja, goh. Er zij, ik heb wat met alle ondernemers, met een aantal ondernemers gesproken. Die zijn allemaal bezig met het opwekken van energie. Er zijn die hebben wat met water, dus die zijn aan het kijken wat water kan betekenen in zowel verdroging als warmtebron als energieopwekker. En allerlei kernen die zitten allemaal van, we willen ook als kern energie neutraal. En die hebben de ene heeft die wil gewoon dat alle daken van de woningen vol komen met zonnepanelen. Maar andere zeggen van nee dat moeten we collectief doen met bedrijven.

Dat leeft dus wel heel erg?

Ja, nee. En daarom doen we nu ook eerst ophalen wat er leeft. Wij als gemeente kunnen wel zeggen van we willen energie neutraal of een duurzame samenleving. Maar als de kernen zeggen van, weetje we willen iets met sport. Ja, dan passen we hem aan op sport.

Ja, dat is dus ook afhankelijk van de kernen en eigenlijk iedereen in de gemeente reageert.

Ja, maar duurzaamheid is op dit moment een hot item. Zeker in de kernen, we hebben ze het vooral over energie. Het energievraagstuk. En degene die wat een bredere blik hebben die komen op andere ideeën. Ook over samenwerking of kennis en kunnen hier naartoe halen.

Wel heel leuk dat het zo leeft.

Ja, ja zeker. Zeker.

We hebben het al even gehad over de informatiebehoefte vanuit de gemeente. Dat is dan vooral eigenlijk gericht op meer wat Enduris aan jullie kan geven. Is er ook nog meer, nog een andere soort informatie behoefte? Ik heb zelf namelijk geen idee welke kanten je allemaal op kunt.

Goh, naja dat is al wat ik zei. Wat wij, ik weet dat Enduris die data heeft en die zou ik graag willen hebben en daar kan ik zeker wat mee. Zeker ook om mijn bestuurders te informeren van zo slecht gaat het nog niet of het gaat juist helemaal goed zo.

Jullie hebben nu echt geen idee?

Wel wat ideeën, maar ik denk dat er meer uit te halen is. Het is nu echt de grote bulk wat vanuit alle aparte partijen op een landelijke data bank volgens mij wordt gepubliceerd. Daar zal Enduris ook zijn data voor geven. Maar ik denk dat ik dat als ik met Enduris wat korter, dat ons vraag en aanbod wat beter gespecificeerd kan worden zodat ik het ook kan gaan gebruiken richten mijn bestuurders.

Dat het wat specifiek is?

Ja, zeg maar dat ik kan zeggen van. Kijk dit zijn de kernen, dit is het buitengebied, zo gedetailleerd. In die kern wordt zoveel gebruikt, zoveel opgewekt. Ja, weet ik veel wat voor ze nog allemaal voor data hebben, maar daar dat.

Ja, misschien hebben ze bruikbare dingen.

Ja, dat is vooral ook van wat hebben ze nog meer. En ja misschien ook in de voorlichtingen sfeer al een keer iets. We hebben hier ook de woonmarkt, ik weet niet of ze daar een rol in kunnen spelen. Dat ze zeggen van naja, we hebben iets voor burgers. Leuk dat jullie allemaal zonnepanelen hebben, maar neem dit en dit ook mee. Ik weet niet of ze al bezig zijn met de zogenaamde batterij voor het opslaan van de energie. Ik weet niet of dat al een thema is binnen Enduris.

Volgens mij wel.

Dat denk ik ook, maar dat zijn van die denken. Die weet ik niet. Ik hoop en ik verwacht het wel. Alleen dat zou wel mooie dingen zijn. Ik denk dat daar, als we daarmee in gesprek zouden gaan, dat we misschien nog wel veel meer uit elkaar kunnen halen.

Ja, daar staan ze ook zeker wel open voor hoor.

Hoor je wel eens van andere afdelingen binnen de gemeente dat zij ook soms met vragen zitten. Zoals jij nu zegt data, maar ik heb het niet. Dat zij ook vragen hebben waar de netbeheerder een rol in kan spelen?

Dan kom ik toch weer op. Met die elektrische oplaadpunten, misschien kunnen ze daar wel. Die vraag leeft ook.

Voor de elektrische auto's?

Ja

Welke vraag leeft daar?

Er komen steeds meer vragen om elektrische oplaadpunten te realiseren. Maar ik weet niet of daar het netwerkbedrijf ook een rol in heeft?

Wie realiseert die palen nu?

Uhm, wij zetten ze centraal neer. Maar soms komt het ook wel eens particulieren vragen. De ene keer willen we die wel, de ander keer niet. Dat heeft er vooral mee te maken dat we het liefst centraal regelen. Dat we niet mensen die een oplaadpunt voor hun deur willen, daar ook gelijk een parkeerplaats willen geven. Dat heeft vooral in die kernen als Koudekerke uhm nee, Domburg en Veer te maken. Daar is een betaal parkeren / parkeer probleem, veel toeristen. Daar krijgen mensen soort het idee van nouja, nu kan ik op een goedkope manier en snelle manier zorgen dat ik dicht voor

mijn deur kan parkeren. Dan heb ik een oplaadpunt op eigen terrein van de mensen, dan mogen ze alles, dat is eigen gebruik. Maar als het niet op eigen terrein kan, dan proberen we dat centraal weg te zetten op een groot parkeer terrein.

Zie je ook steeds meer toeristen met die met een elektrische auto komen?

Ja, je ziet wel een groei.

Is het nu al een probleem?

Nee, het is nu nog geen probleem. De meeste mensen die nu met een elektrische auto komen vinden het geen probleem om wat verder te lopen. Het zijn mensen, nu vooral mensen nog zijn met idealen. Maar als dat een versnelling krijgt en het wordt steeds aantrekkelijker om elektrisch te gaan rijden. Dan denk ik wel, dan wordt de vraag zo groot dat we daar ook wel iets mee moeten. Maar nu nog niet.

Maar daar is in principe ook weer een samenwerking tussen Enduris?

Ja, dat denk ik wel.

Heb je er nog meer?

Goh, we doen natuurlijk veel in de openbare ruimte aan onderhoud in wegen enzo. Maar volgens mij lopen die contacten wel goed.

Ja, dus als de weg open ligt. Je kunt hem beter een keer openleggen en gelijk goed.

Ja, volgens mij gaat dat wel goed. Als ik het zo. Ja kijk, het enige wat ik daar in doe is, ik doe ook nog een stukje bodem. En dan vragen ze ook altijd van bodem dingen weten.

Hoe bedoel je?

Nouja als ze de weg open trekken, zit er iets van bodemverontreiniging of andere vervuiling in de bodem. Dat heeft weer met het werken in de bodem te maken. Dus daarom denk is zomaar, dat schiet mij ineens te binnen. Dat vraag ik mij ook wel af, kan dat niet wat handiger?

Dat zij informatie krijgen?

Nouja wij hebben al onze bodem informatie digitaal. Ik weet niet of zij dat weten. Dus dat zou ook nog wel.

Interview wordt onderbroken door iemand die op de deur klopt en een vraag heeft

Dus ik denk dat we daar ook wel wat slimmer mee om kunnen gaan.

Ja, dat het hier meer is dat Enduris informatie van jullie kunnen krijgen?

Ja, of misschien dat ze het van te voren zelf al kunnen inzien. Dus dat ze weten van goh, wat speelt daar niks of wel. Dat ze die informatie niet meer op hoeven te vragen. Dat ze het gewoon zelf kunnen zien en dat dat geen. Dat dat voor hen ook weer interessant is. Ik weet niet wat nu de doorlooptijd is

van zo'n aanvraag voor werkzaamheden in de openbare ruimte. Als dat zeg maar vier weken duurt, daardoor kun je het in het voortraject wat beter afstemmen. Daar wat meer mee kunnen.

Ik weet niet of het nu ook zo is, stel er wordt ergens iets nieuws gebouwd. Er moet iets aan de weg worden gedaan, dat het open ligt. Dat het bij wijze van speken een half jaar later weer open moet voor Enduris.

Ja, volgens mij is die planning wel. Maar dat durf ik niet met zekerheid durven zeggen. Daar zou je ook heel veel kunnen winnen. Doordat je jaarlijks van. Wij weten precies wel van welke we straten we renoveren. Of waar we nog wat grotere projecten gaan doen. Dat we daar per jaar eens gewoon kijken van wat hebben jullie op de planning staan en wat hebben wij op de planning staan.

Even samen kijken, dat is ook veel makkelijker.

Ja, dat je dat gewoon wat meer op elkaar afstemt. Niet dat wij in januari de straat gaan doen en in december dat Enduris zegt ja nu moeten zij daar nog wat aan de leiding doen. Maar ik geloof dat dat wel goed loopt. Het zou misschien wel.

Die vraag had ik inderdaad ook al opgeschreven. Is er informatie die de gemeente heeft die Enduris kan gebruiken? Dit soort dingen, maar dat loopt waarschijnlijk goed.

Ja die bodeminformatie daar kunnen we nog wel meer uit halen. Ik weet ook niet precies wat zij nodig hebben. En wel en niet nodig hebben. Ik denk dat het misschien voor hen ook wel interessant kan zijn als ze weten van hoe de duurzaamheidsagenda. Dus zeg maar in december alvast voor het jaar erop. En daar dan van te voren wat zaken regelen, bij die en die projecten is het handig dat wij betrokken worden. Dus daar is misschien ook wel een relatiepunt.

Er is best wel wat mogelijk nog. Van dingen die ik ook helemaal niet wist. Ik ben dan nu vooral aan het kijken wat de doelgroepen zijn en wat is die informatiebehoefte. Ik heb al wel de burgers, dat zij niet eens het verschil weten tussen een energieleverancier en een netbeheerder. Dus dat is wel een grote doelgroep. Maar ik denk dat deze ook wel een mooie is om mee te nemen. Ik weet niet of je veel contact hebt met andere gemeentes?

Uhm, ja. Op het gebied van energie hebben we wel een redelijk goede samenwerking.

Weet je of zij wel contact hebben met Enduris, of is dat ook vooral DELTA?

Uhm dat durf ik niet zo te zeggen. Maar ik denk, ik denk dat die meer ook zo als wij eerder richting DELTA en dat voor werkzaamheden en in openbare ruimte, straatwerkzaamheden. Dat het dan wel Enduris. Maar op welk termijn Enduris betrokken wordt durf ik niet te zeggen.

Als ik het zo begrijp is het ook niet dat Enduris zelf contact opneemt?

Dat is niet iemand die bij mij in de meest voorkomende gesprekken voorkomt. Ik denk die hij bij mij op nul staat. Maar dat kan bij openbare ruimte compleet anders wezen. Maar de afdeling van ruimte ontwikkeling, komt hij volgens mij weinig voor.

Ik denk dat we zo een heel eind zijn. Ik heb natuurlijk de andere doelgroepen ook al in kaart gebracht. Dus dan ga ik je nu toch vragen om mij een advies te geven. Welke doelgroep, waarvan je denkt, die moet je echt nemen. Zeg je dat is echt de gemeente?

Ik zou echt de gemeente, denk ik. Omdat je dat wat grootschaliger zit. En ook daar ook een link met de burgers ook zit. En ik denk dat, ik weet niet of je bedrijven?

Die heb ik wel als doelgroep meegenomen. Ik heb ook bijvoorbeeld met iemand van het front office gesproken. Eigenlijk hebben bedrijven niet echt een grote informatiebehoefte naar Enduris toe. Wel heb ik woningcorporaties apart gedaan. En daar is Enduris wel heel erg mee bezig, met informatie uitwisselen en hoe dat beter kan. Maar ik heb wel het idee gekregen dat de woningcorporaties zelf geen informatiebehoefte hebben, maar dat Enduris meer informatie nodig heeft van de woningcorporaties zelf. Ik denk dat dit ook wel een goede is.

Ik denk zeker dat gemeentes. En dat dat zeker voor, niet alleen voor dorpen, maar voor een ieder ook wel goed zou wezen van nou, hier moet je voor bij de DELTA wezen en daar moet je wezen voor Enduris. En ik kan mij voorstellen dat burgers nooit bij Enduris komen, dat dat meer via de gemeente loopt.

Eigenlijk moet de burger naar de gemeente?

Ja, en dat denk ik bij bedrijven, dat een bedrijf ook naar de gemeente komt. Dat we misschien een, van die samenwerkingen van die bedrijven met collectieven dat die wel rechtstreeks met Enduris. Of misschien ook wel gewoon. Dus ik denk dat je gewoon dat ze weten, dat burgers weten Enduris is er, dit doen ze. Maar ze gaan gewoon eerst naar de gemeente omdat het toch. Ik denk dat als iemand iets wil waar Enduris een rol bij heeft, dat ze ook iets bij de gemeente nodig hebben.

Ja, iets van een vergunning of lening.

Een vergunning, ik noem maar iets wegenonderhoud gebeuren. Dus ik denk dat er als Enduris in een traject nodig is, dat daar altijd wel de gemeente tussen zit. Ik denk dat het voor de burger wel goed is om te weten wie Enduris is, wie ze zijn, waar je ze kunt vinden. Maar dat de gemeente meestal, dan kunnen wij. Als er nou een burgerinitiatief is is het een kwestie van een lijntje leggen door de gemeente. Dat ze daarna rechtstreeks met elkaar praten.

Bijlage IV Kenniskaart

Onderwerp	Betekenis
Slimme meter	Een slimme meter is een digitale gas- en elektriciteitsmeter die thuis en op afstand kan worden uitgelezen. Dit betekent dat burgers meer inzicht hebben in hun gas en energie verbruik.
Storingen	Het gaat hier over stroom- of gasstoringen. Dit betekent dat de stroom- of gastoevoer tijdelijk niet werkt.
Werkzaamheden openbare ruimte	Werkzaamheden op gebieden die voor iedereen toegankelijk zijn, bijvoorbeeld een straat.
Aansluitingen	De verbinding tussen het net en een woning / gebouw
Transport Tarieven	De kosten voor het transporteren van gas en elektriciteit.
Elektrisch vervoer / oplaadpunten	Elektrische auto's en oplaadpalen voor deze auto's
Energieopwekking	Het opwekken van energie uit verschillende bronnen, bijvoorbeeld zonenergie, biogas of winenergie.
Proeftuinen / experimenten / pilots	Een plaats waar iets nieuws uitgetest wordt.
Opleidingen bij Enduris	De opleidingen die Enduris aanbiedt, bijvoorbeeld voor beginnende monteurs.
Wanbetalers	Iemand die gebruikt maakt van een dienst zonder daarvoor te betalen
Gegevens (data) over het verbruik in de gemeente	Een overzicht van alle elektriciteit en gas dat verbruikt wordt door iedereen in de gemeente.
Gegevens (data) over energieopwekking in de gemeente	Een overzicht van alle elektriciteit en gas dat zelf wordt opgewekt in de gemeente.
Spanningsproblemen in de gemeente	Als de spanning van elektriciteit niet aan de eisen voldoet. Bij een te lage spanning kan dit tot gevolg hebben dat elektrische apparatuur niet werken. Bij te hoge spanning kan het de apparatuur beschadigen.
Energie terug leveren	Met zonnepanelen wordt zelf stroom opgewekt. Deze wordt direct in een huishouden gebruikt, bijvoorbeeld voor de koelkast, vriezer of televisie. Als er meer stroom wordt opgewekt dan verbruikt, gaat die stroom automatisch het elektriciteitsnet in. Dit heet energie terug leveren.
Burgerinitiatieven	Activiteiten van burgers om vorm te geven aan hun straat, buurt of stad, waarbij burgers zelf bepalen wat er gebeurt en waarbij de gemeente een ondersteunende of faciliterende rol heeft.
Openbare verlichting	Verlichting van straten en openbare plaatsen.
Creatieve inpassing van duurzame energie (wind, zonnepark, postcoderoos, groen gas, etc.)	Alles rondom duurzame energie.

Bijlage V Topiclijst

Onderstaande Topiclijst is gebruikt tijdens de interviews met de Zeeuwse gemeenten.

Thema 1: Achtergrondinformatie

1. Voor welke gemeente werkt u?
2. Wat is uw functie binnen de gemeente?
3. Wat houdt deze functie in het kort in?

Thema 2: Burgers en burgerinitiatieven

De volgende vragen gaan over burgers die met vragen komen.

4. Krijgt u (of binnen de gemeente) wel eens vragen van burgers of burgerinitiatieven rondom het energiesysteem? (bijvoorbeeld als ze energieneutraal willen wonen of een zonnecollectief willen starten)
5. Hoe gaat u met deze vragen om? Heeft u zelf informatie, eigen informatiebronnen of verwijst u de mensen door?
6. Welke informatie heeft u zelf in huis om de burger te helpen?
7. Als u ze door verwijst, naar wie verwijst u ze dan door?
8. Wat gaat hierbij goed? Wat gaat er fout? Wat kan er beter? Hoe wordt dit opgelost?
9. Zou Enduris kunnen helpen in dat proces?
10. Hoe zou Enduris kunnen helpen, met wat voor soort informatie?
11. Hoe zou u deze informatie willen ontvangen?

Thema 3: Informatie ontvangen

De volgende vragen gaan over de informatie die u van Enduris ontvangt.

12. Ontvangt u, als medewerker van de gemeente, nu al wel eens informatie van Enduris?
13. Wat voor soort informatie is dat?
14. Hoe vaak ontvangt u deze informatie?
15. Wanneer ontvangt u deze informatie, is dit met regelmaat?
16. Ik wil u vragen dit schema in te vullen, kunt u bij ieder onderwerp aangeven of u daar informatie over ontvangt of als u daar informatie over zou willen ontvangen? (respondent ontvangt blad met onderwerpen)

Onderwerp	Over dit onderwerp ontvang ik informatie	Over dit onderwerp zou ik meer informatie willen ontvangen
Aansluiting slimme meter		
Storingen in de gemeente		
Werkzaamheden (waarvoor de wegen open moeten) in de gemeente		
Aansluitingen (bijvoorbeeld bij nieuwbouwprojecten)		
Transport tarieven		
Elektrisch vervoer / oplaadpunten		
Zelf energie produceren (bijvoorbeeld zonnepanelen)		
Proeftuinen in uw gemeente		

Opleidingen bij Enduris		
Afsluiten / wanbetaling van bewoners		
Gegevens (data) over het verbruik in de gemeente		
Gegevens (data) over energieopwekking in de gemeente		
Spanningsproblemen in de gemeente		
Energie terug leveren		
Informatie over burgerinitiatieven		
Openbare verlichting		
Anders, namelijk		

17. Waarom wilt u hier informatie over ontvangen?
18. Maakt deze informatie uw werkzaamheden makkelijker?
19. Hoe vaak zou u deze informatie willen ontvangen?
20. Op welke manier(en) zou u het liefst informatie ontvangen?
21. Waarom via die kanalen?

Thema 4: Zoekgedrag naar informatie

De volgende vragen hebben betrekking op uw zoekgedrag naar informatie van Enduris.

22. Zoekt u wel eens informatie rondom het energiesysteem?
23. Waar zoekt u deze informatie?
24. Heeft u wel eens vragen rondom het energiesysteem voor uw eigen beleidsvoering?
25. Wat voor vragen zijn dat?
26. Hoe komt u aan een antwoord op uw vragen?
27. Gaat u naar Enduris met dit soort vragen?
28. Gaat u naar DELTA met dit soort vragen?
29. Is het verschil tussen DELTA en Enduris duidelijk, weet u bij wie u moet zijn voor welke informatie?

Thema 5: Samenwerking

De volgende vragen gaan over een mogelijke toekomstige samenwerking met Enduris.

1. Heeft u momenteel al contacten binnen Enduris?
2. Hoe komt u aan deze contacten?
3. Zou U een betere samenwerking willen met Enduris?
4. Waarom zou u een beter samenwerking willen?
5. Hoe ziet u zo'n samenwerking voor u?

Einde: vraag om contactgegevens voor eventuele latere vragen.

Bijlage VI Transcripties

In deze bijlage staan alle transcripties van de interviews met Zeeuwse gemeente.

Gemeente Kapelle, Hans Vermaire

Introductie interview

Welke dorpen / kernen vallen er allemaal onder gemeente Kapelle?

Kapelle, Biezelinge, Wemeldinge en Schore.

Wat is uw functie binnen de gemeente?

Ik ben, ze noemen het beleidsmedewerker VROM. Dat houdt in dat ik me bezig houd met allerlei onderwerpen, generalistische aanpak. Van bijvoorbeeld duurzaamheid, maar ook afval, bodem. Duurzaamheid is dus een onderdeel van mijn werkzaamheden.

En bodem ook zei u?

Bodem, afval. Dat is op dit moment erg veel werk. Nouja en daarnaast nog wel een paar dingen, maar dat is minder van toepassing.

U bent beleidsmedewerker VROM bent, dat staat voor?

Uhm, Verkeer, Ruimtelijke Ordening en Milieu volgens mij. Zo heette vroeger de afdeling. Dat wil niet zeggen dat ik al die dingen ook doe. Maar de afdeling die heette vroeger zo. Nu heet ie beleid, straks heet ie projecten en beheer.

Het krijgt dus steeds een andere naam?

Ja, we zijn volop in een organisatiewijziging binnen de gemeente. En dan wil het ook wel eens dat er taken verschuiven. Van de ene persoon naar de andere persoon.

Ik ga eerst even wat vragen stellen vragen over de burgers. Ik weet niet of u veel contact heeft met de burger zelf? Of dat er veel burgerinitiatieven zijn binnen de gemeente Kapelle? Maar krijgt u wel eens vragen van burgers of burgerinitiatieven rondom het energiesysteem, rond duurzaam wonen, dat soort onderwerpen?

Die vragen, zelf krijg ik niet zo veel vragen. Ik weet wel dat er al een aantal dingen spelen. We hebben nou, we hebben ons laatst aangesloten op het duurzaam bouwloket. Ik weet niet of dat iets zegt. Alle Zeeuwse gemeentes volgens mij uhm, hebben zich erop aangesloten. Dus daar kunnen de mensen informatie krijgen. Er wordt nog best wel regelmatig gevraagd of er nog subsidie regelingen enzo zijn voor verbouwingen en, ja daarnaast is ook nog een groep volkshuisvesters die daar ook nog mee bezig zijn. Daar weet ik dan wat minder vanaf. Kijk er is ook wel eens een verordening van staten, een subsidie verordening om geld beschikbaar te stellen, ook al is een verordening voor lening te verstrekken. Voor het verbouwen van woningen.

Eigenlijk gaat het dus vooral over, als ze iets vragen over het energiesysteem, of dat is vooral over geld?

Nee, er worden geen vragen gesteld over, volgens mij, over het energiesysteem. Niet bij mij en ik verwacht ook niet dat dat bij andere hier is.

Maar leeft het in de gemeente, dat mensen duurzaam willen wonen, of dat ze zonnepanelen willen?

Je bedoel met uhm, energiesystemen, koude / warmte opslag ofzo?

Ja inderdaad, of dat ze. Misschien een buurt die zelfvoorzienend wil worden in hun energie. Of die hebben wel eens van een batterij gehoord en willen daar meer informatie over hebben.

Ja, uhm. Nee.

Het leeft niet heel erg?

Nee, nee. Wij zouden dat best wel willen. We zijn ook bezig met een nieuwbouw plannetje om dat te stimuleren. We moeten nog wel kijken op wat voor manier. Maar daar willen we wel iets mee doen, met duurzaam bouwen, nul op de meter enzo. Maar zo ver zijn we nog niet, maar daarnaast moet het initiatief volgens mij van de gemeente komen, en niet zo zeer van de burger. Nouja, zonnepanelen bijvoorbeeld he. Zonnepanelen actie, dat loopt wel goed. Dat is wel een succesvolle actie binnen de gemeente. Maar echt warmte / kou opslag of een vergelijkbaar iets, warmtepompen, nee dat is weinig.

Dat leeft nog niet echt.

Nee.

En u zegt dat dat initiatief moet uit de gemeente komen. Gebeurt dat nu ook al?

We proberen dat, zo nu en dan te doen. Alleen dat heeft ook te maken met tijdgebrek van de betreffende persoon die dat moet initiëren. En ja, daarom. Wij hebben een paar jaar geleden was het actueler dan op dit moment. Omdat er gewoon minder tijd voor beschikbaar is. Daar is het vaak aan gekoppeld hoor. We willen wel graag, maar het kan niet altijd.

Als u zo'n initiatief benaderen of als er zo iets gaat borrelen van 'we willen iets', waar haalt de gemeente dan de informatie vandaan die zij nodig hebben om iets te beginnen? Is dat al in huis?

Nee, dat is zeker niet in huis, maar ik weet ook niet of dat nou bij jullie is. Ik denk vroeger bij DELTA, dat dat wel gebeurde maar, ik zeg al op dit moment ligt het, ligt het gewoon wat minder. Is het wat minder actueel. En ja dus, de reden waarom we nog nooit met jullie in contact, of tenminste met jullie, zijn gekomen.

Dat is gelijk een van de volgende vragen die ik wilde stellen. Ontvangt u wel eens informatie van Enduris? Krijg je ook wel iets, iets binnen of?

Zelf niet. Ja thuis. De overname zal ik maar zeggen, en dat we nu bij hun moeten zijn. Toevallig had ik een tijdje geleden een stroomstoring, toen moest ik naar de website van Enduris om te kijken hoe lang het nog duurde. In dat kader ken ik jullie. Maar in het kader van het gemeente huis eigenlijk niet, nee.

U heeft nog niets gehoord?

Nee

Zou u dat wel willen? Dat u vaker eens iets hoort van Enduris. Bijvoorbeeld over de projecten waarmee ze bezig zijn of we gaan hier mee aan de slag, of we kunnen misschien eens iets samen doen?

Nou, ik denk dat dat nooit kwaad kan.

Op welk gebied zou u meer willen weten?

Dat hangt ervan af wat jullie aanbieden.

Ik heb toevallig een lijstje al gemaakt met wat onderwerpen. Bijvoorbeeld de slimme meter binnen de gemeente. Wordt daar samenwerking in gedaan, dat het aanbieden van slimme meters, dat dat via.

Nee, nee. Dat is allemaal tussen burger en Enduris. De gemeente zit daar niet tussen.

Zou de gemeente dat willen?

Ja, dat is uhm.. Moeilijke vraag denk ik. Misschien wel, maar dat kan ik zo niet beslissen. Dus ik weet niet of de gemeente dat wil. Je kunt het altijd voorstellen, maar.

Ook andere dingen die bijvoorbeeld in de gemeente spelen zijn bijvoorbeeld storingen of werkzaamheden in de gemeente. Of aansluitingen bij nieuwbouwprojecten.

Ik denk dat de collega van openbaar werken, die dus nieuwbouwprojecten doet, dat die wel meer contacten bij jullie al gehad hebt. Dat zou best wel eens kunnen. Dat die al langer gehoord hebben van Enduris en niet uhm. Op het gebied van duurzaamheid, nee.

Maar u zou er wel voor open staan. Eens rond de tafel zitten en samen kijken?

Nou, wij hebben een, onlangs weer een uhm, milieuprogramma vast gesteld. En daar staan allerlei activiteiten in op het gebied van duurzaamheid. En daar zitten ook burgerinitiatieven is ook een onderdeel. Uit een gesprek zou best wel eens kunnen komen dat er iets interessants is wat daar in kan worden opgenomen en tot uitvoering worden gebracht. Alleen op dit moment. We hebben de invulling van het plan hebben we door iemand laten opstellen, dus dat hebben we zelf niet gedaan. We waren ook opzoek naar nieuwe ideeën om op te pakken. Maar goed dat hebben we laten doen door een externe. Die wordt, het is de bedoeling dat die de komende twee jaar uitgevoerd worden. Je kunt het uitvoeringsprogramma kun je gewoon halen van onze website. Het raads, de raadskalender. Het is uhm, het komt in de gemeenteraad van vijf april, volgens mij dinsdag vijf april. De stukken worden die vooraf gepubliceerd, ik denk dat dat nu al het geval is. De raadsstukken. En daar staat het plan in wat wij de komende twee jaar gaan doen. Het zou best kunnen dat een van de onderwerpen dat jullie daar ook iets in kunnen betekenen. En uhm ja, dan zouden we daar eens contact over moeten hebben.

En de manier van contact, hoe ziet u dat voor u? Wat vindt u het fijnst om informatie uit te wisselen?

Persoonlijk contact is natuurlijk het beste. Om eens een gesprek te hebben.

Gewoon samen rond de tafel en er samen naar kijken?

Ja, ja. Foldertjes worden vaak snel in de prullenbak gegooid. En ja, ik kijk er even na maar dan gooi je ze weg. We krijgen genoeg papier. Dus een gesprek blijft langer hangen. En uhm, misschien is een volggesprek met de wethouder wel interessant om eens te bespreken wat er eventueel uitgevoerd kan worden, in samenwerking.

Hoe vaak ziet u zo'n gesprek voor u? Wanneer het nodig is, of vindt u het fijn om eens in de zoveel tijd sowieso eens met elkaar rond te tafel te zitten?

Ja, dat hangt af van de inhoud en van het eerste gesprek misschien. Het is vooraf niet uhm, niet te zeggen.

Nu wil ik nog even de rollen omdraaien. Ik heb gevraagd of u wel eens informatie ontvangt van Enduris. Maar gaat u zelf wel een op zoek naar informatie? Bijvoorbeeld als u iets wil weten. Als u met een projectje bezig bent. Ik wil wat weten, ik ga naar de website van Enduris, of misschien naar een andere website?

Ja, uhm. Milieuneutraal, of hoe heet dat. Ja milieuneutraal heet die website. En dan uhm. Ja, met Google kom je ook al een heel eind. Ervaringen van andere gemeentes. We hebben beste wel een goede samenwerking tussen de Zeeuwse gemeentes op allerlei gebied. Onder andere op energie en duurzaamheid. Ik heb ook, er zijn natuurlijk een aantal gemeenten die trouwtrekker zijn daarin. Borsele bijvoorbeeld, Marcel van Aanen. Ik weet niet of je die.

Ja, die ga ik ook spreken.

Ja, die uhm. Ja. Die zal is altijd een stapje voor zal ik maar zeggen. Die heeft misschien wel wat meer met jullie contact, maar dat weet ik niet.

Zoekt u bijvoorbeeld ook wel eens op de website van DELTA? Of DELTA en Enduris allebei niet?

Enduris sowieso eigenlijk bijna nooit geweest. Ja, om die storing te zoeken voor thuis. Maar uhm, ja voor DELTA hebben we wel eens gekeken inderdaad. Dat het uhm, welke mogelijkheden zij bieden. En we hebben ook wel eens, in het verleden, dus een paar jaar terug, wel eens contact gehad met degene die DELTA promoot, zal ik maar zeggen. Die op TV, ik weet even niet hoe hij heet, ik kan er niet op komen. We hebben wel uhm, we hebben bijvoorbeeld met DELTA een energiebijeenkomst gehouden. Daar had DELTA ook een stand enzo. En hebben die ook een toespraak gehouden aan de burgers. En dat waren uhm, dat waren best wel bijeenkomsten waar heel veel mensen, relatief gezien heel veel mensen op afkomen.

Dat moet ik voor me zien als een soort burgerbijeenkomst?

Ja bijvoorbeeld een energiemarkt. Eigenlijk moet je altijd een bepaald onderwerp hebben, dat trekt het meeste. Daarnaast heb je natuurlijk ook nog, gewoon bedrijven uitnodigen om uhm, ja om dingen te laten zien zal ik maar zeggen. Op allerlei gebied. We hebben dat een paar keer gedaan. Gewoon bedrijven uitgenodigd, die hebben allemaal een kraampje gekregen in De Vroone, het dorpshuis.

Ja, ik ken het.

Ja, je woont toch hierzo?

Nee, ik woon in Kruiningen.

Oh, Kruiningen. Ohja. Nougoed uhm, op een avond middag avond kunnen dan die bedrijven hun dingen hun spullen laten zien. Dat was op allerlei gebied duurzaamheid. Dus verlichting, op verwarming, uhm. Nou. Isolatie, vanalles was er toen te zien

Gebeurt dat nog?

Dat willen we dus uhm, de tweede helft van dit jaar weer doen. En dat zou een iets kunnen zijn om samen met.

Ja, ik zit daar ook aan te denken. Ja, dat is een goede misschien om Enduris daar neer te zetten, voor vragen over aansluitingen.

Ja, het draait uhm, toen was DELTA er ook bij. Dus ja. Ik weet nu niet precies wat de rol is van DELTA en wat de rol is van Enduris. Omdat ze nog hetzelfde doen.

Enduris is echt de netbeheerder. Dus die gaan over aansluitingen, die gaan over wat er in de grond gebeurt, dus de netten. De slimme meter bieden ze ook aan.

Maar dat doet DELTA ook.

Nee, DELTA is echt de energieleverancier.

Oh, oké. Dus dat onderdeel is dus echt helemaal over gegaan.

Ja, Enduris hangt nog wel vast aan DELTA, maar dat zal in de toekomst misschien niet meer zo zijn. Dus de, ja, de energieleverancier zegmaar, dat is DELTA. En Enduris. In principe heeft de burger in Zeeland, die kan kiezen voor DELTA. Je kunt ook kiezen voor Eneco of Essent. En Enduris zit je gewoon aan vast.

Ja, ja. Nu is het duidelijk. Maar vroeger keek je op de website van DELTA en daar werden ook zonnepanelen aangeboden en uhm, zodoende

Zonnepanelen is weer een apart ding, het is best wel lastig.

Oh, ja waar zit de knip he. Dus uhm.

Nee voor uhm,

Ook op het gebied van duurzaamheid, Sjaak Vogel,

Die naam zegt mij niet zo veel.

Ja, Sjaak Vogel, zo heette die man, die ook op educatief gebied. Een heleboel ondernam, van DELTA ja. En die was toen ook betrokken bij die bijeenkomst bijvoorbeeld.

We hebben net over de burgers gehad, of die met vragen komen. Hoe dat werkt. Maar heeft u voor uw eigen beleid ook wel eens vragen op het gebied van energie? Heel simpel gezegd van. Jullie gaan misschien in de grond werken, Enduris doet dat ook. Dan is het natuurlijk handig als de weg maar een keer open gaat.

Ja, die verhalen hoor je natuurlijk wel eens. Dat de weg open is en die wordt dicht gelegd en twee weken later de volgende komt en hem weer open gooit. Als timing, dat is echt iets wat door openbare ruimte wordt behandeld. Die hebben de contacten met de nutsbedrijven, KPN en andere kabelleggers. Dusja elk. Dat zei ik eigenlijk al in het begin. Die zullen eerder met jullie contact hebben dat dan op het gebied van duurzaamheid.

Nu vertelde u dat u van bodem bent. Betekend dit ook dat u weet waar de bodem vervuild is?

Dat zou ik moeten weten ja, dat weten een heleboel anderen niet. Ja, dat klopt.

In principe is dat misschien ook een handig om daar informatie over uit te wisselen. Dit is misschien ook meer voor de kant van Enduris. Dat als ze in Kapelle, gemeente Kapelle gaan werken.

Volgens mij wordt dat wel een gedaan, ja inderdaad. Nu je het zo zegt is er wel eens een bezoek geweest van. Of het dan DELTA was of Enduris, Enduris denk ik nog niet hoor. Maar met de vraag of er inderdaad ontreiniging in de bodem was, omdat ze daar kabels moesten leggen in de grond. Maar dat is al heel lang geleden. Dus ik denk niet dat ze dat nog vragen, of dat dat het niet nodig is. Of dat ze geen kabel leggen, dat kan natuurlijk ook.

En uhm, heeft u zelf ook van dat soort dingen. Misschien informatie die Enduris heeft misschien over hoeveel er verbruikt wordt, in die trant. Die u eigenlijk wel zou willen weten, maar waar u niet bij kunt?

Nou dat. Als ik meer tijd hiervoor zou hebben, ik weet dat onze wethouder heel duurzaamheid heeft hij hoog op het vaandel. Als er echt iets op het duurzaamheidsgebied is. En het is echt interessant, dan kan ik daar zeker voor staan. [En dan zou een van de dingen zijn, ja uhm. Het energieverbruik, vergelijking van energieverbruik in wijken bijvoorbeeld. Om bepaalde wijken te selecteren om daar iets mee te doen.](#) Ook al is het maar wat van communicatie of voorlichting. Dus dat uhm, Alleen ja. Daar komen we niet aan toe.

Daar komt u niet aan toe. Maar die informatie ligt nu niet bij de gemeente, dat soort informatie. En u zou als er meer tijd zou zijn.

[Ja, dan zou ik dat best wel een interessant iets wezen om een keer te bekijken of ik daar iets mee kan. Op het gebied van handhaving, als er ergens te veel stroom gebruikt wordt. Dat we daar wel over geïnformeerd worden.](#) Maar is dat nou van uhm. Dat is bij jullie bekend, maar is dat niet iets van DELTA, als energieleverancier.

Uhm, dat is een hele goede. Maar volgens mij niet. Enduris neemt namelijk de meterstanden op.

Haha, zo wordt het toch best lastig.

Zo merk ik ook wel, ook bij gemeenten, niet alleen bij burgers, maar ook bij gemeenten zelf dat het niet echt duidelijk is. Wie is Enduris, wie is DELTA. En dus eigenlijk ook, bij wie moet je zijn voor wat voor soort informatie.

Ja goed, ik kan mezelf er ook iets bij voorstellen. DELTA is energieleverancier. Enduris is degene die zorgt voor de kabels. Dan denk ik van ja, dan moet toch de energieleverancier de meter opnemen, normaal gezien. Die moet ook afrekenen. Tot dat het in het huis komt, de meter ook. Dan denk ik van ja, dat is misschien nog een beetje twijfelachtig. Maargoed, dat is voor. Jullie hebben splitsing gekozen, zal ik maar zeggen. Of nouja, dat is zo besloten. Daar moeten we het dan ook mee doen. Maar ik kan voorstellen dat dat niet duidelijk is. Het is nog wel een beetje verwarrend. De scheiding tussen uhm. Daar kan best wel wat meer voorlichting over gegeven worden.

Dus bij voor wie moet je zijn voor wat voor soort vragen. En aan de andere kant sowieso kan er meer samen gewerkt worden tussen gemeente Kapelle en Enduris.

Dat kan altijd op allerlei vlakken. Ander mensen die iets met Energie inkoop doen, dat leggen we bij iemand anders. Die zeggen misschien wel van ik ken Enduris al. En iemand van de openbare werken, die kabels en leidingen in de grond moet leggen, die heeft misschien ook al wel eens van jullie gehoord. Dus ja, bij ons is het allemaal wat gesplitst. En daarom ja, je kunt niet een persoon vinden in de gemeente Kapelle die daar, die daar antwoord op kan geven. Maar het zou best kunnen dat bij andere gemeentes iets hoort, waarvan je zegt, goh zou dat bij gemeente Kapelle ook niet zo zijn. Dat is nu dan niet ter sprake gekomen. Maar dat zou best wel eens kunnen dat dat ook zo is.

Afronding interview

Gemeente Reimerswaal, Martijn Vermunt

Introductie interview

Wat is je functie binnen deze gemeente?

Ik heb een zowel beleidsmatig als uitvoerende functie. Dus inmiddels is de scheiding tussen beleid en uitvoering ligt heel dicht bij elkaar. Ook omdat we een kleine gemeente zijn. Ik zit op de afdeling bouw, milieu en handhaving. En uhm, mijn hoofdtaken binnen de gemeente is eigenlijk het bodembeleid en de uitvoering van bodemzaken vormgeven. En daarnaast ben ik ook nog energie coördinator. Ik coördineer alle energie beleidszaken. Ook uitvoerende zaken, zoals onze aansluitingen die we binnen onze gemeente hebben. Onze gemeentelijke aansluitingen. Energiehuishouding van het gemeentehuis. Daar hebben we wat adviezen opgesteld, hoe we energiezuinig zijn. Het leggen van zonnepanelen heb ik gecoördineerd. En andere zaken, zoals het beleid hoe we duurzaam om moeten gaan met de energie. Hoe we dat kunnen vertalen aan onze burger en onze bedrijven. Daar ben ik verantwoordelijk voor.

Oké, duidelijk. Krijg je binnen de gemeente wel eens vragen van burgers of burgerinitiatieven rondom het energiesysteem? Dus rondom duurzaam wonen, of als iemand een initiatief heeft, dat ze hier naar de gemeente komen. Zo van 'ik heb een idee, maar hoe moet ik verder'?

Ja, ja, regelmatig krijgen we in ieder geval vragen van burgers die bijvoorbeeld aan hun woning willen sleutelen. Als ze iets willen gaan doen. Meestal zijn dat vragen op het gebied van subsidie. Of er subsidie beschikbaar is. Meestal weten zij wel op wat voor manier zij dat wel kunnen aanpakken. Dus wat ze moeten doen en wat voor stappen ze moeten ondernemen om dat te gaan doen. Daarnaast krijgen we ook wel vragen van bedrijven. Hoe uhm, ja, hoe, hoe kunnen we iets in gang zetten als het gaat om uhm het energiezuinig maken van de omgeving, het duurzaam maken van de omgeving. Weten we zelf ook niet altijd een antwoord op. En uhm, ja, vaak kunnen wij als gemeente ook niet heel veel betekenen. Wij hebben de mankracht niet om dat allemaal uhm. Om dat dat gaan doen, om dat in ieder geval te gaan coördineren. We hebben op dit moment een aansluiting bij het duurzaam bouwloket. Dat is een landelijke, ja eigenlijk energieloket, hoe bepaalde zaken aangepakt kunnen worden. Daar hebben we een contract mee, iedereen, burgers en bedrijven kunnen zich daar op informatie inwinnen.

Dus in principe, als burgers hier naartoe komen en ze hebben een vraag over iets, dan stuur je ze door naar dat loket?

Ja, daar zit ook een. Daar zit ook een helpdeskfunctie bij, zodat ze daar ook hun vragen kunnen stellen.

En heb je hier in de gemeente genoeg kennis in huis om sommige vragen wel te beantwoorden, of stuur je ze altijd richting het loket?

Nee, technische vragen gaan wel via het loket. Dus uhm, kijk. Wij hebben wel de kennis over uhm, over bepaalde duurzaamheidsmaatregelen. Maar ook eigenlijk niet alles. Dat kunnen we ook niet allemaal weten. Dus dan moeten we vaak ook, als we zelf onderzoeken uitzetten. Voor ons eigen gebouw moeten we ook deskundigen inhuren om dat te onderzoeken. We kunnen lang niet alle vragen beantwoorden.

Als je ze doorverwijst naar dat loket, gaat dat altijd goed? Of krijg je toch nog wel eens mensen die terug komen met 'ik heb toch eigenlijk geen antwoord op mijn vraag, of ik snap het niet helemaal'?

Ja, negen van de tien keer gaat het goed. Vaak zie je ook wel dat als dat er als er bijvoorbeeld het rijk subsidie verleent, dat de mensen eerst naar de gemeente bellen met de vragen. Terwijl ze ook direct met de Rijksoverheid contact op kunnen nemen. Dan verwijzen we ze in ieder geval wel door naar een bepaalde helpdesk. Dan zie je dat het wel goed gaat, maar negen van de tien keer gaat het gewoon goed en zijn de mensen daar gewoon mee geholpen.

Zou het een goede optie zijn om wel wat meer kennis zelf in huis te hebben, om burgers wat sneller te betrekken of beter zelf te informeren.

Ik denk dat sowieso dat het goed is dat je als gemeente kennis en tijd in huis haalt, omdat dit onderwerp steeds actueler wordt. Het is eigenlijk al heel actueel, de tijd begint al een beetje te dringen als ik kijk naar dat akkoord in Parijs, dat we aan onze doelstelling moeten gaan voldoen. Denk ik dat je als gemeente samen met het rijk kennis en tijd moet gaan nemen om dat te gaan oppakken. Ja.

Ik wil ook wat vragen stellen over informatie die u misschien al ontvangt. Is dat zo, ontvang je momenteel al wel eens informatie van Enduris? Dat je af en toe iets krijgt?

Nee,

Nee, helemaal niets?

Nee helemaal niets.

Zou je dat graag willen?

Ja, ja zeker. Want ik heb zelf heel veel te maken met die instanties. Vanwege onze aansluitingen. We zijn nu bezig met de uitrol van de slimme meter. Ik weet niet of zij daarvoor verantwoordelijk zijn.

Ja, dat is Enduris.

Want deze gemeente is de eerste gemeente, waar de uitrol van de slimme meter plaatsvindt. Dus de echte massale uitrol. Dus dat meters vervangen worden. Ik heb daar wel contact mee, met een aantal mensen. Die waren van DELTA Netwerkgroep. Dat is natuurlijk nu Enduris geworden. Met een uhm, met een uhm bureau die zij in hebben gehuurd. Dus dat hebben we wel contact hebben we. Maar ik zou wel graag meer willen weten wat zij exact doen en waar hun verantwoordelijkheden liggen. Ik denk die communicatie die ontbreekt nu nog wel echt richting de overheid. Ja.

Het is niet helemaal een interview van vragen en antwoorden. Ik wil je namelijk vragen om dit in te vullen. Ik heb hier een aantal onderwerpen op een rijtje gezet. Ik zou graag willen weten of je daar al informatie over vangt en of je het zou willen. Als je denkt van dat 'dit onderwerp maakt mij helemaal niets uit, of ik daar informatie over krijg of niet' dan hoeft je niets aan te kruisen.

Kan ik dit straks doen of moet ik dan nu doen?

Ja, doe nu maar gewoon als u wilt.

Martijn Vermunt vult het schema in

Even zien. Aansluiting slimme meters. Daar heb ik dus wel informatie over ontvangen, daar hebben we dus nu ook uhm. Eigenlijk ben ik daar zelf actief achteraan gegaan om ervoor te zorgen dat dat allemaal lukt. We kregen brieven dat, dat er, dat er vervanging plaatsvond. Maar ja, die brieven kwamen overal terecht binnen de organisatie. Terwijl ik acht van ja, volgens mij moet dat even goed coördineren. Anders staan ze voor de deur en dan is er niemand. Dus ik ben acties

Je hebt er wel informatie over gehad, maar dat zou wel wat beter en anders kunnen?

Ja, dat zou zeker beter en anders kunnen.

Ja, sommige werkzaamheden van aansluitingen worden waarschijnlijk wel gemeld, maar bij een andere afdeling. Ik zal het er even bij vermelden.

Transporttarieven, ik denk dat. Daar krijg ik wel informatie over. Dat is vervoer.

Nou over deze onderwerpen daar, in ieder geval zeker diegene waar ik een uitroepteken, dubbel kruisje heb gezet. Dat wil ik graag weten. Omdat dat juist ook informatie geeft over uhm, ja hoe duurzaam we eigenlijk in onze gemeente bezig zijn. Dan heb ik het over het verbruik, over het opwekken van energie. Dus dat ik uhm dat we als gemeente inzichtelijk kunnen krijgen hoeveel zonnepanelen er bijvoorbeeld in onze gemeente staan en hoeveel windenergie er bij ons wordt opgewekt.

Dat is nu helemaal niet bekend?

Ja, we hebben wel een indruk. We hebben zelf een energiemonitor. Of een klimaatmonitor, met de provincie samen. Daar hebben we wel wat zaken ingevuld. Maar die, dat moet eigenlijk bijgehouden worden. Daarvoor ben ik ook afhankelijk van informatie van derden. Van bedrijven of van, maar wij ja. Enduris heeft natuurlijk echt de informatie als het gaat om wat er staat. En dat zou ik wel heel graag willen hebben ja.

Ja, dat zou beter uitkomen om je eigen beleid te voeren.

Ja, ja uiteraard. Dan weet je wat er, hoe duurzaam je eigen gemeente is. Ik denk wel dat er redelijk veel zonne-energie wordt opgewekt in onze gemeente. En ook als het gaat om wind energie. Dus ik denk dat wij al redelijk goed bezig zijn, maar ik denk dat het wel beter kan. We willen ons gaan richten op de particuliere woningvoorraad. Hoe, hoe duurzaam die die uhm die voorraad is. Als het gaat om levensloopbestendigheid dan zijn de huizen voldoen die nog wel aan de hoeveelheid gezinnen die we hebben. Hoe energiezuinig zijn ze. Ja, al die informatie helpt wel om toch een bepaald beleid te gaan voeren.

Dan heb je die met die uitroeptekens. Een andere die je hebt aangekruist is elektrisch vervoer, oplaadpunt. Wordt daar überhaupt niet in samengewerkt. Of plaatst de gemeente die palen hier, of doet iemand anders dat of hoe zit dat?

Elektrisch vervoer is eigenlijk een beetje een vreemde eend in de in de gemeente eigenlijk. We hebben met alle Zeeuwse gemeenten hebben we beleid opgesteld. Hoe we hiermee om denken te gaan. En dat beleid dat is, in gezamenlijkheid opgesteld, maar dat moet nog vastgesteld worden. Hoe we de palen willen gaan plaatsen, daar hebben we wel ideeën over. En daar valt Enduris niet in. Maar dat willen we met andere partijen gaan doen. Waar ook andere Zeeuwse gemeenten al koploper in

zijn. En uhm, dat moet nog vormgegeven gaan worden hier. Dus dat moeten we nog door ons bestuur vast laten stellen en uit gaan rollen. Maar dat gaat op een andere manier gebeuren. Dat is eigenlijk min of meer het principe van een paal volgt gebruiker. Als er een aanvraag komt, dan kan die aanvraag van een particulier of van een bedrijf ingediend worden bij een bedrijf die die palen plaatsen en die er ook een business case achter heeft. Daar staat de gemeente dan eigenlijk buiten. Dus dat uhm, ja.

Ik denk dat het wel duidelijk is inderdaad dat de gemeente gegevens wil ontvangen van wat gebeurt er eigenlijk in je gemeente. En dat je er zelf beter mee om kan gaan.

Ja, als het gaat om aansluitingen en werkzaamheden, dan zal onze afdeling gemeentewerk wel melding van krijgen. Dat is een handige afdeling waar mensen zitten die zich bezig houden met straat, straatbeeld en vergunningen voor het graven afgeven. Dus die zullen dat wel horen.

Ik denk dat de samenwerking over hoe de wegen open gaan, dat we er allemaal tegelijk in werken, dat dat wel beter, ja dat loopt wel goed.

Ja, als we nu bijvoorbeeld een riolering gaan aanleggen of in ieder geval reconstrueren. Of een nieuwe bestrating aan gaan leggen. Dan hebben we wel contact met de kabels en leiding eigenaren van goh wij gaan dat nu doen. Of wij willen dat gaan doen. Wat is het juiste tijd om dat te gaan doen. Ik weet dat ze dat op Schouwen-Duiveland ook doen, omdat ik daar woon. En dat heb meegemaakt. Dus opzich, dat loopt wel.

Is er ook dat er informatie-uitwisseling is, je bent zelf ook van bodem, dus ik neem aan dat je weet van bodemverontreiniging. Wordt dat ook gecommuniceerd met elkaar?

Ja, in principe wel. Als zij gaan werken, dan moeten zij ook een vergunning aanvragen. Dan doe ik een bodemtoets om te kijken of er op bepaalde plekken ontreiniging aanwezig is. Als er onduidelijkheid staat, dan zal er een bodemonderzoek plaats moeten vinden om dat te moeten bepalen. En in de toekomst is men bezig om de bodem data die wij in een bodem informatie systeem hebben om die te gaan koppelen aan een tool waarin ze de veiligheidsklasse kunnen bepalen. Dus op het moment dat ze daar echt aan de slag moeten, dat ze online kunnen kijken van kom ik in ontreiniging terecht en zo ja wat voor maatregelen moet ik nemen om mijn medewerkers veilig te laten.

En die tool komt eraan?

Ja, ja die gaat eraan komen. Daar zijn bedrijven mee bezig om dat te ontwikkelen. Maar wanneer, ja dat kan. Dat kan een jaar zijn, dat kan twee jaar zijn maar dat kan nog langer duren.

Wel een goede tool denk ik om gewoon makkelijk inzicht te krijgen.

Ja.

Over deze onderwerpen. Eigenlijk wil ik het liefst gewoon weten, hoe ontvang je deze informatie het liefst? Zit je het liefst even aan de telefoon, of mail je graag met Enduris. Of zeg je een face to face gesprek vind ik altijd fijn.

Ik denk een combinatie van. Ik denk dat het altijd goed is om elkaar af en toe eens te spreken. Dat je bijvoorbeeld vaste contacten hebt. Binnen Zeeland hebben wij ook tussen de gemeente energie-overleg, tussen alle energiecoördinatoren en beleidsmedewerkers. En zeker bij energiecoördinatoren

die ook verantwoordelijk zijn voor aansluitingen is het gewoon goed dat er af en toe eens iemand aansluit van Enduris om een bepaald vast gezicht te hebben, een contact persoon te hebben als er zich zaken aandoen dat ze makkelijk binnen die organisatie kunnen opereren. Dus ik denk het dat het wel goed is, in ieder geval voor de overheid, bepaalde vaste ja in ieder geval contactpersonen te hebben. Dus dat je niet iedere keer van het kastje naar de muur gestuurd wordt.

Je hebt het over energie-overleg met alle gemeente. Hoe vaak vind dat plaats?

Uhm, dat vind ongeveer vier keer per jaar plaatst, dus per kwartaal.

Momenteel is dat alle gemeenten, er zit niemand van Enduris bij?

Nee, nee. Daar zat in het verleden werden er wel eens mensen uitgenodigd van DELTA Netwerkgroep of van DELTA Comfort, onze leverancier van Energie. Maar het lijkt mij goed dat ze dat ze wel vaker eens aansluiten. Dat hoeft niet elke keer te zijn, maar dat we in ieder geval weten dat die personen bereikbaar zijn.

En wat wordt er op zo'n bijeenkomst besproken?

Uuhm, aansluitingenbeleid, dus hoe je met aansluitingen om gaat. Daar wordt aanbestedingen worden daar besproken als het gaat om hoe energie wordt ingekocht. Verduuzaamheidsmaatregelen. Hoe zou je kunnen vergroenen, of andere zaken worden daar besproken. Ik denk niet dan Enduris in al die onderwerpen daarbij hoeft te zijn. Denk ook niet dat het goed is als ze daar altijd bij zitten. Maar dat ze op afroep wel als er bepaalde onderwerpen zijn die Enduris aangaan, als bijvoorbeeld de slimme meter uitrol, dat zij wel bij die vergadering bij kunnen schuiven. Andere communicatie kan natuurlijk via de mail, daar wordt heel veel over gecommuniceerd. Schriftelijk zit ik niet meer op te wachten, dat het via de post komt nee.

Gebruik je zelf ook social media kanalen, ook tijdens je werk om met elkaar te communiceren?

Nee, ik weet wel dat de gemeente heeft wel social media kanalen. Whatsapp en volgens mij ook Twitter.

Maar dat is voor de burger.

Dat is voor de burger, maar nee. Ik gebruik geen social media, Facebook of LinkedIn voor.

Sommige bedrijven gebruiken bijvoorbeeld interne Twitter. Stel je hebt een vraag gewoon aan een andere gemeente, dat je dan iets op die Twitter gooit, het heet Yammer volgens mij. Maar dat is niet?

Dan kun je net zo goed gewoon mailen toch?

Ja, ik weet niet hoe je er tegenover staat?

Ik heb nu wat vragen gesteld of je informatie ontvangt. De vraag die daar tegenover staat is zoek je zelf wel eens informatie op? Over dingen die met je werk te maken hebben, over et energiesysteem.

Ja, ik probeer op internet wel wat dingen te zoeken en ja. In ieder geval slimmer te worden, om bijvoorbeeld met die zonnepanelen. Wij hebben nu honderdtien zonnepanelen op het dak liggen, voordat die aangelegd werden. Ja, dan ga je naar een stuk uitvoering. En dan heb je ook bijvoorbeeld

bemetering nodig. Dan ga je zelf wel je kanalen bewandelen om dat te weten. Dan kom je ook bij Enduris terecht, of bij DELTA Netwerkgroep in dit geval. Dus ja, ik ga wel zelf zoeken naar informatie als ik dat nodig heb.

Maar dat in, in principe op Google intikken en zien waar je terecht komt?

Ja, of als ik weet dat Enduris daar mee te maken heeft, dan ga ik gewoon op de website van Enduris zoeken. En als ik het niet weet dan ga ik gewoon zelf contact zoeken met hun.

Dat is wel eens gebeurd, dan pak je de telefoon?

Dat is heel toevallig van de week nog gebeurd, in verband met een energieonderzoek. Van een locatie. Van hoe het zit met meterstanden en uitdraaien van een meter.

En dan bel je gewoon naar het infonummer of heb je een lijntje binnen Enduris?

Nee, dan bel ik gewoon het infonummer. Die lijntjes, ja ik had ze met DELTA Netwerkgroep, die had ik gebeld en die zeggen dan moet je bij Enduris zijn. En dan ja, dan moet je gewoon het algemene nummer weer bellen.

Dus eigenlijk zou je het fijn vinden als er gewoon weer nieuwe contacten ontstaan, gelijk het juiste nummer hebt en niet de klanten lijn.

Ja, ja inderdaad.

Dat is goed om te horen sowieso.

Misschien is het goed als Enduris uhm, want dat kunnen wij zelf ook organiseren. Dat Enduris eens kort uitleg komt geven bij het energiecoördinatoren overleg wat wij hebben met de Zeeuwse gemeenten. Wat zij doen, waar hun verantwoordelijkheden op dit moment nu liggen, dat ze met een of twee man eens uitleg komen geven. En dan heb je alle Zeeuwse gemeenten heb je dan gelijk te pakken. En dan kun je gelijk stekker steken.

Ja, dan is het gelijk. En dan misschien ook gelijk duidelijk maken wanneer moet je naar DELTA bellen en wanneer naar Enduris?

Ja, waar ligt de scheiding in verantwoordelijkheden. Nou weten we dat ongeveer wel, omdat die private situatie van DELTA Comfort, in ieder geval netwerkbeheer en het energieleverancier dat dat gescheiden moet zijn. Maar hoe ver die verantwoordelijkheden liggen en de taakverdeling. Dan is dat wel goed.

Oké, we zijn zo al een heel eind door het interview. Wat voor mij wel duidelijk is geworden zeker is dat meer informatie ontvangen kan worden.

Ja.

En dat gewoon eens een gesprek aangaan en goede lijnen binnen de gemeente met Enduris gelegd kunnen worden.

Ja, het is wel altijd een wisselwerking he. Het moet niet alleen van hun komen.

Nee ja, als je gewoon het lijntje hebt, dan is het denk ik veel makkelijker om eens even te bellen als je denkt 'nou, ik weet het helemaal niet, misschien kunnen zij mij verder helpen'.

Ja, ik denk die punten die ik hier, daar hebben we wel nu ik het me zo bedenk hebben we daar eigenlijk best wel behoefte aan. Ik zou het wel heel graag willen weten. Hoe het zit. De vraag is of ze die informatie allemaal vrij mogen geven, maar het zou voor ons inzicht geven hoe duurzaam onze gemeente nou eigenlijk is. Ja.

Afronding interview

Gemeente Schouwen-Duiveland, Peter van Sante

Introductie interview

Wat is uw functie bij de gemeente, dat wil ik allereerst even weten.

Ik ben beleidsmedewerker, afdeling ruimte, milieu en omgevingsbeleid. Omgevingsbeleid is erg breed, daar doe ik een aantal taken in. Zegmaar de milieu, de groene milieu kant, dus niet op bedrijf gericht, meer gewoon het restant. Natuur. Waterbeheer. Dat is het. Dat is een hele hoop eigenlijk. Natuur- milieu educatie zit daarbij. Zit onder andere energie en klimaat zit erbij er zicht licht en duisternis. Dat zijn dan zegmaar de met name de groepen waar ik waar hun dan een aparte beleidsmedewerker bodem. En we hebben dan een beleidsmedewerker milieu die met name gericht is op het terrein.

Ja, en uhm, dus dan hoor ik nu al drie personen. Bestaat de afdeling uit drie personen of is het een grote afdeling?

De afdeling milieu en ruimte, dat is de afdeling. Dat is een grote afdeling. Daar zitten vijftien man bij elkaar ongeveer. Er zit ook de hulpverlening van bijvoorbeeld bouwen maar ook van evenementen. Op dit moment hebben wij in onze gemeente nog drie afdelingen die zegmaar die naar buiten gericht zijn, dat is dan onze afdeling, dat is dan afdeling uhm WWL geloof ik. Wonen Welzijn en Leefbaarheid. En de afdeling Openbare Ruimte, dat is zeg maar gemeentewerk. Daarnaast hebben we ook nog twee interne afdelingen. Facilitaire ondersteuning, personeelszaken en dat soort.

Grote gemeente als ik het zo begrijp.

Qua omvang zeker, een van de grotere van Nederland. Qua inwoner valt het natuurlijk mee. We zitten op drieëndertigduizend inwoners. Als je kijkt op Zeeuwse schaal, dan zijn we wel uhm, na Goes komen we geloof ik als vierde. Dus dan uhm.

Dus iets boven gemiddelde.

Vier, vijfde. Want we hebben natuurlijk Vlissingen, Middelburg, Terneuzen, Goes en dan komen wij. Vijf van de dertien.

Oké, nou dat is toch aardig wat. Ik wil eerst eigenlijk wat vragen stellen vooral over burgers. Krijgt u nu wel eens vragen binnen de gemeente van burgers of burgerinitiatieven eigenlijk rondom het energiesysteem? Dus komen ze wel eens met vragen hier, van ik wil iets?

Nee, nee.

Helemaal niet?

Nee, nee. Kijk in principe is dat ook het probleem denk ik. Want je weet onwaarschijnlijk wel dat er bij de gemeente de verplichting ligt in het kader van het energieakkoord om particuliere woningbouw te stimuleren. Uhm, maar ik weet niet waar die initiatieven vandaan gaan komen. Ik merk hier op Schouwen-Duiveland weinig activiteit.

Weinig mensen die iets willen?

Ja, de enige activiteit die ik in het begin gehad heb is dat een aantal bedrijven samen. Zeg maar de klanten willen gaan ontzorgen met energiebesparing. Alleen ook dat heeft maar heel kort even. In een wijk hebben ze het geprobeerd, dat is niet gelukt. Daarna is het ook opgehouden te bestaan.

Dus ook geen vragen van mensen die bijvoorbeeld zonnepanelen willen of?

Komen niet bij mij binnen, ik denk dat de meeste rechtstreeks bij de leverancier komen. Daarnaast hebben we natuurlijk energieloket, een digitaal energieloket. Duurzaambouwen.nl geloof ik.

Ja, ik weet wat u bedoelt.

Duurzaam Bouwloket geloof ik hoe het, het heet punt.nl. Daar is in feite ook de vraagbaak. Daar zit ook die kennis. Daar zit ook de mogelijkheid om vragen te stellen als je niet de informatie uit het systeem kunt halen. Daar zit in ieder geval al deskundige die over energiebesparing serieus antwoord kunnen geven. Ik ben een generalist, ik ben geen technicus. Dus bij mij moet je niet wezen om te vragen welke zonnepanelen moet ik gebruiken bijvoorbeeld.

Maar als zo'n vraag komt, en niet per se welke zonnepanelen, maar meer van hoe moet ik verder. Of ik..

De enige vraag die af en toe komt is subsidie.

Is dat altijd een subsidie vraag?

Ja.

Stel er komt een groep bewoners en die zeggen dat ze zelfvoorzienend willen worden. We willen een windmolen in onze achtertuin zetten met de buurt. Zou de gemeente daar antwoord op kunnen geven, op dat soort vragen?

Op die vraag kunnen we antwoord geven, want dat zal niet gaan. Maar kijk in principe op het moment wanneer er een initiatief zou gaan komen. Dan zijn we bereid om onze volle medewerking aan te geven. Ik vind het belangrijk om die energieke samenleving daar moet in feite beweging in gaan komen. Dus als er op een gegeven moment een vraag komt en je kunt ze ondersteunen, dan gaan we dat doen.

Is daar genoeg kennis voor in huis hier?

In ieder geval is er kennis genoeg om te weten waar ze kennis kunnen halen.

Dat is er? Waar verwijst je, of waar ga je dan heen om kennis te halen?

Dat hangt er vanaf wat de vraag is. Misschien is het eerste telefoontje wat ik doe is richting Marcel Aanen.

Dat is in principe een goede.

Ja, het energieloket kunnen ze misschien de antwoorden vinden. En als het daar niet is omdat het puur gericht is op, op beleidsmedewerking van de gemeente. Dan weet ik wel hier intern waar ik dan moet wezen om dat zeg maar voor te leggen.

Zou in dat soort situaties Enduris ook een helpende hand kunnen zijn?

Dat ligt er een beetje aan waar het over gaat. Als er bijvoorbeeld een initiatief zou kunnen komen, dat is er bijvoorbeeld ook geweest. Om een zonneweide bijvoorbeeld aan te leggen. Dan kom je natuurlijk ook bij de netbeheerder. Dan moet je weten of en waar het dan op het net zou moeten en wat dat eventueel betekend. Dus dan moet je dat doorsturen naar de netbeheerder en voor leggen van ga eens met de netbeheerder praten wat de mogelijkheden zijn en wat de kosten daarvan dan zouden gaan worden. Dan kun je daar rekening mee houden.

Best duidelijk zo, maar eigenlijk zegt u er gebeurt in de gemeente nog niet heel veel.

Ik, ik, ik heb zelf contact met Jongepier. Daar heb ik dan af en toe contact mee als ik weer informatie wil hebben hoeveel zonnepanelen er op de daken liggen. Want die kan die aanleveren, dus dat is wel prettig. Voor de rest heb ik niet direct contact met de netwerkbeheerder.

Nu weet ik niet zeker of ze hier al bezig zijn met de uitrol van de slimme meters. Is daar al contact over met de gemeente en de netbeheerder?

Ik heb daar geen contact over gehad. Volgens mij zijn ze er wel mee bezig hoor. Volgens mij heb ik ook een slimme meter thuis, dan heb ik de mogelijkheid om iedere twee maanden een overzicht te krijgen geloof ik hè.

Ja, dan hebben ze je meter vervangen en dan kun je eigenlijk altijd inzicht.

Ja, wij hebben een slimme meter ja.

Ik wil even over naar het stukje over informatie die u ontvangt van Enduris. Ontvangt u sowieso wel eens informatie van Enduris over dingen waar ze mee bezig zijn, of heel simpel wie ze zijn, wat ze doen of waarvoor u bij ze terecht kunt.

Ik kende ze nog niet. Dus ik heb nog weinig informatie over, over gehad. Natuurlijk wel, omdat ik mij betrokken bij een ontwikkeling van windmolens op de Oosterscheldekering, daar waren ze wel bij betrokken omdat natuurlijk de netwerkbeheerder, naja die stroom afgevoerd moet worden. Dus toen heb ik wel contacten gehad met iemand van het netwerkbedrijf.

Maar opzich is er niet echt een lijntje tussen?

Nee, ik weet, maar dat doet een andere collega van mij, die is bezig om te kijken om samen met de netwerkbeheerder volgens mij en met energie coöperatie hier op Schouwen-Duiveland. Om te kijken of daar, dat is DELTA, ik wist niet of de DELTA dan netwerkbeheerder is of dat dat het energiebedrijf zelf is. Dat was natuurlijk allemaal een. Ik kan me voorstellen dat beide van belang zijn. Maar er is wel contact mee om gezamenlijk eens te kijken hoe je uhm, zeg maar door met smart grids zeg maar te gaan werken. Zo efficiënt mogelijk met de bekabeling maar ook met energie om te kunnen gaan. Dus ik denk dat dat met het netwerkbedrijf is, maar.

Ja, dat zou kunnen, maar het zou ook kunnen met allebei misschien ook.

Nou is het eigenlijk een interview, maar toch ga ik vragen of u even wat wil invullen. Ik heb hier een lijstje gemaakt met allerlei onderwerpen die misschien toepasbaar zijn voor de gemeente, misschien ook wel helemaal niet. Ik wil vragen of u even naar ieder onderwerp wil kijken en wil aankruisen of je al informatie ontvangt van Enduris over dit onderwerp of dat je het graag zou

willen, dan in deze kolom. En als u zegt die informatie krijg ik niet en wil ik ook niet, dan geen kruisje.

Aansluiting slimme meter, uhm. Ontvang ik geen informatie. Zou ik meer informatie willen ontvangen? Wat voor informatie moet ik dan denken?

Nouja, misschien dat er samen met de gemeente ingelicht kan worden, of stel misschien ook wel met oudere mensen. Die weigeren misschien wat sneller, dat hoef ik allemaal niet. Of die bellen naar de gemeente, van ja er komt nu iemand aan de deur. Er komt een slimme meter, dat moet ik niet, wat moet ik doen.

Ja, op dit moment heb ik zo iets van. Als je je allemaal dingen wil gaan ontvangen, moet je ook de tijd hebben om daar iets mee te kunnen gaan doen. Aansluiting slimme meter vind ik iets voor de netwerkbeheerder.

U vindt het eigenlijk prima dat zij dat helemaal regelen.

Ik denk dat dat als gemeente helemaal geen taak in moeten willen.

Storingen in de gemeente, uhm. Wat je hoort af en toe is dat er een storing geweest is. Wat ik ook laatst gelezen heb, is dat er Zeeland in ieder geval minder storingen waren dan het jaar daarvoor. Dat is op zich op Schouwen-Duiveland, die komt daar nog helemaal goed uitrollen. Heb ik genoeg informatie aan. Ik hoef niet precies te weten.

Werkzaamheden waarvoor de wegen open moeten in de gemeente, ik ga ervan uit dat daar wel informatie ontvangen wordt, niet bij mij. Dat zal bij onze ja, Openbare Ruimte.

Ja, vaak is dat wel iets wat goed verloopt.

Ik ga er niet vanuit dat ze zomaar de straat open gooien zonder dat wij daar iets van weten. Anders zou dat wel een punt zijn om ja. Hier moeten we in ieder geval informatie over hebben.

Wordt er ook zo afgestemd, stel gemeente wil iets nieuws aanleggen. Ze gooien de grond open, dat ze ook afstemmen met Enduris van nou, wij gaan het over twee maanden open gooien, zorg wel dat je dan tegelijkertijd de weg open gooit. Niet dat over Enduris over drie maanden de weg weer open wil gooien.

Dat weet ik niet, dat denk ik in ieder geval. Hier moeten we informatie over hebben. Ik weet niet of daar uhm, afstemming over is. Ja, dat zit echt bij Openbare Ruimte. Ze hebben wel een onderhoudsplanning, ik weet niet of die en met wie die besproken wordt. Ik kan mij voorstellen met jullie, maar ik kan mij net zo goed voortellen dat het helemaal niet gebeurt. Dat is dan inderdaad gebeurd dat het drie maanden later weer open gaat.

Ja, en dat is zonde. Dat is weer meer overlast.

Aansluiting bij nieuwbouwprojecten, ja dat vindt natuurlijk ook plaats. Die moeten worden aangesloten op elektriciteit.

Transporttarieven.

Zelf energie produceren, bijvoorbeeld zonnepanelen. Ja.

[Proeftuinen in uw gemeente, daar wil ik wel informatie.](#)

Opleidingen bij Enduris.

Afsluiten / wanbetaling van bewoners.

Gegevens, data over het verbruik in de gemeente. Dat is wel handig

Gegevens, data over energieopwekking in de gemeente.

Spanningsproblemen in de gemeente.

Energie terug leveren.

Informatie over burger initiatieven.

Openbare verlichting, ja, ik geloof dat daar ook wel contact over is.

Dit zijn eigenlijk de onderwerpen waarvan u zegt, nou daar zou ik wel wat meer informatie over willen hebben.

Ja, nou kijk op het moment wanneer initiatieven zijn, burgerinitiatieven zijn, dat wil ik die met die tijd wel graag hebben. Wel interessant om te weten dat er ergens iets gebeurt. Dus ook omdat we daar ook gewoon een rol in hebben als gemeente. Hierop zaken die hier aangegeven staan ga ik vanuit dat er gewoon contact is. Openbare verlichting, daar is volgens mij een lijstje met DELTA, om gewoon per maand het verbruik volgens mij. Ja, dat is prima.

En uhm, die gegevens over het verbruik en opwekking in de gemeente. U zij in het begin van het interview al een beetje van, dat je dat wel eens opvraagt bij Arjen, over zonnepanelen zelf. Maar verder heeft u er nu geen inzicht in?

Nou, niet om niet compleet. Waar we het waar we tegen aan lopen is dat we in 2040 energie neutraal willen worden. We zijn nu bezig met een notitie te schrijven voor de raad, om aan te geven hoe we denken dat te gaan worden. Dan is het wel handig om ieder jaar te weten of we het verder gevorderd zijn. Of het energieverbruik afgenomen is of dat het toegenomen is. En of het eventueel duurzame energieopwekking betekent. Op aangegeven, de energie die wij in onze gemeente hebben, die willen we ook in onze gemeente opwekken. Dat betekend gewoon die gegevens, als ze die hebben bij Enduris, dan is het handig om daar gebruik van te kunnen maken.

Ja, natuurlijk. Want dan kun je veel beter. Je kunt het beter van iemand krijgen, dan dat je zelf.

Ja, dat is monitoring. Er is nu uit gegaan vanuit de cijfers van monitoring, klimaatmonitor. Daar staat daar aangegeven wat je als gemeente zegmaar verbruikt. Dat is tweeënveertighonderd tere.. uuhm. ja, uuhm, een maatje kleiner. joules zou uuhm, of het wel tere, in ieder geval een hoop energie. Dat zou het verbruik zijn. Maar dat is gebaseerd op allerlei normen en allerlei zaken. Dus op het moment dat je daar, doe een voorbeeld, te weten hoeveel energie er nodig is voor een bewoonde omgeving, daar geven zij iets aan. Dan kun je kijken of dat inderdaad een beetje klopt, of dat dat helemaal scheef zit. En anders te vragen, waar zijn ze op gebaseerd en is die tweeënveertighonderd inderdaad dan wel het doel waar we naar moeten streven, of zit het hoger of lager. Dus dat geeft op gegeven moment wel een beetje eik in van uhm de klimaatmonitor die daar zijn eigen cijfer heeft. Dus voor dat is het extra interessant natuurlijk.

Ja, en dus eigenlijk geeft u hiermee aan van een soort samenwerking of informatievoorziening vanuit Enduris is vooral gericht op het beleid, om beter beleid te kunnen voeren.

Ja, voor mij he. Maar ik kan mij voorstellen dat collega's zitten die bij Openbare Werken zitten, die op dit moment is de informatievoorziening van werken die ze uitvoeren die is onder de maat. Daar wil ik veel meer informatie over hebben. Veel eerder. Daar kunnen we dingen op afstemmen. Dat zou kunnen. Dat weet ik niet.

Dat maakt niet uit. Als u informatie wilt ontvangen, of ontvangt. Dit is natuurlijk wat ik ga aangeven in mijn verslag straks in mijn verslag, dus ik weet niet hoe ze ermee omgaan. Maar wat vindt u dan het fijnst om informatie te ontvangen? Is dat telefonisch, is dat per post of gewoon een gesprekje, face tot face bij elkaar zitten.

Kijk, als het gaat over, over verbruiken, dan hoeft dat niet in een gesprekje plaats te vinden. Dan wil je toch ergens papier hebben. Prima als dat bij wijze van spreken per mail komt. Gewoon dit is het verbruik, als er vragen zijn is er wel de mogelijkheid om daar naar te vragen. Om dan nu in eerste instantie weer een gesprek voor nodig te hebben, dat hoeft voor mij, voor beide dingen is het gewoon extra tijd. Dat is gewoon een beetje overbodig. Dus dat is niet nodig. Als ik informatie krijg, maakt mij niet uit zeer hoe. Als ik het maar tijdig krijg.

Ja, dat is het belangrijkste.

Ja, in feite. Na afloop van het jaar zo snel mogelijk.

Ja, dat snap ik.

Nu heb ik het al gehad over informatie die u wilt ontvangen van Enduris, en of u wat ontvangt en hoe. Als we het de ander kant op bekijken, zoekt u zelf wel eens naar informatie op dit soort gebieden, met dit soort onderwerpen?

Wat ik net heb aangegeven, via de klimaatmonitor, wat ik gebruik in dat soort zaken, men verwacht dat wij die hebben. Op die manier zoek ik wel, wel naar gegevens. Ja.

En dat is via terwijl die klimaatmonitor?

Dat is onder andere via klimaatmonitor, ook ander mensen met andere zaken. Kijk er is nu bijvoorbeeld er is onderzoek van de Provincie bij ECN om klantrijke duurzame energie te produceren in beeld te brengen voor Zeeland. Zij hebben natuurlijk de informatie over uhm bijvoorbeeld nieuwbare energie. Dus kijk alle informatie die met name wat meer gericht is op ons, die is interessant.

Oké. Waar ik eigenlijk nog benieuwd naar ben is of er in deze gemeente wel eens initiatieven worden genomen om bijvoorbeeld voor een bewonersavond of een bijeenkomst eigenlijk rondom duurzaamheid, duurzaam wonen? Daar heb ik u eigenlijk nog niet over gehoord en ik ben benieuwd of dat überhaupt gebeurt.

Als je het over energiemarkt bijvoorbeeld hebt, die hebben we geloof ik een keer geloof ik gehouden. Wel de bedoeling dat die binnenkort weer een keer ga opzetten. Er is, door uhm, de energieloket aangeboden in ieder geval per gemeente een energiemarkt op te zetten he. Dus die is er sowieso. Er is wel impetigo over duurzaam verkeer woningbouw, die regeling. Via de provincie die is daar een nieuwe ronde aan het doen. Om uhm, avonden te houden voor twee dingen volgens mij. Voor die zaak en volgens mij ook de regeling om panden die zegmaar wat groter zijn, die te kunnen slopen met subsidie.

Maar zo'n energiemarkt, noemt u het, die is wel eens geweest en eigenlijk de bedoeling dat dat weer komt?

Ja, dat lijkt mij. Kijk waar ik tegenaan loop is dat de mensen niet in gang komen. Dus vandaar dat ik best benieuwd ben, want we zijn bezig om een communicatie paragraaf eraan te bemiddelen, aan

dat project. Om te kijken hoe kun je nou die mensen warm krijgen. Hoe kun je ze wel een drive geven dat ze actief gaan worden.

Dat snap ik, wat misschien leuk is, ik heb, ik studeer dan communicatie. Het eerste halfjaar van het vierde jaar, dus van september tot januari hebben wij voor Gemeente Veer vanuit school een opdracht gedaan, eigenlijk precies wat u nu zegt. Hoe kun je mensen mobiliseren tot zeg maar tot na te gaan denken over duurzaam wonen en aanpassingen te doen aan je huis.

Ja, Mark Minderhoud. En z'n collega van wonen. Mark ken ik dan.

Ja, dus. Ik heb gezien dat het best wel lastig iets is om die mensen in beweging te krijgen. Misschien willen de gemeenten wel wat sneller en wat meer. Terwijl burgers misschien denken, als er stroom uit de muur komt is het prima.

Wat ik het idee heb, is dat de mensen hier op Schouwen-Duiveland nog wat langzamer mee te krijgen zijn dan bij andere gemeentes. Dus uhm, toch wel de eilandgedachte te maken. Ik zit hier toch goed en het gaat toch goed, waarom moeten we ons druk maken? Ik weet het niet. Maar ja, het is wel een probleem in die zin uhm, ja het gaat daardoor niet erg hard met de initiatieven en dat je bijvoorbeeld in Goes hebt en in Borsele hebt. Al die initiatieven om die dorpen en duurzaam te krijgen. Ik zit rond te kijken, maar ik zie hier niet echt iets van de grond komen wat daar op lijkt.

Maar, uhm, de gemeente wil daar wel mee aan de slag?

Mwah, wanneer daar een dergelijk initiatief zou komen en die zou ondersteuning willen hebben van de gemeente, dan gaan we zeker kijken of we daar een bijdrage kunnen leveren.

Maar de gemeente is niet nu bezig met echt zelf proactief mensen benaderen?

Nee, want dat werkt niet he. We hebben natuurlijk wel geconstateerd dat het van man op man beter verkoopt dan dat de gemeente gaat vertellen hoe je het moet gaan doen als inwoner.

Dus het moet echt van de bewoner zelf komen?

Het moet van onder af komen en als iets van onder af komt, he, en je hebt daar dan een vuurtje. Dan kunnen we daar in ieder geval helpen met laadballen met zeg maar waaiende te krijgen, maar als het vuurtje er niet is, dan kun je niets.

Dat is duidelijk.

Dus uhm ja, we willen als gemeente. We staan ook als gemeente bekend dat we voor pilots in zijn. Dus uhm we worden als gemeente als pilot gemeente gebruikt bij projecten omdat we geen dingen. Het is niet zo dat we niks willen en dat we maar afwachten tot er iets gebeurd. En als mensen iets willen en ze komen bij de gemeente dan willen we serieus kijken of we daar aan mee kunnen werken. Alleen ja, ze moeten wel komen. Ja, nogmaals, het als we mensen gaan vragen of ze iets willen gaan doen. Dat is niet de manier om een dragend iets te krijgen.

Even een samenvattende vraag. Als er initiatieven zijn, als er iets te doen is rondom energie, dan zou het voor de gemeente wel een goede zijn om beter en nauwer samen te werken met Enduris voor informatievoorziening?

Ja, voor informatievoorziening zonder meer. Maar ik, het idee van projecten om samen te werken met smart grid en dat soort dingen natuurlijk ook voor beide partijen kan het heel interessant zijn. Dat soort initiatieven daar taan we voor open.

Soms wat nauwere lijntjes zou dus wat fijner zijn?

Ja, op het moment dat ik vragen heb kan ik bij ze binnen komen. Maar ik weet ook niet goed met welke vragen ik bij ze aan kan komen en waar ze eventueel bereid zijn om mee te denken. Het zijn natuurlijk zaken die wel nuttig zijn als je met elkaar in overleg wil gaan.

Is het voor de gemeente misschien ook nog lastig om te kijken van waar moet ik nu precies zijn, moet ik bij DELTA of bij de Netbeheerder zijn?

Ik denk dat dat nog geregeld een probleem zou zijn, maar je hebt, omdat we heel weinig die contacten hebben op dit moment maar misschien wel zinvol zouden kunnen zijn. Dan heb je inderdaad te maken met diegene die de energie rondstuurt en met degene die de energie opwekt. Ja, dan heb je vaak met beide partijen natuurlijk te maken. Vroeger was dat onder een dak en nu heb je er twee verschillende partijen voor nodig. Het maakt het misschien ook iets minder makkelijk om dingen gezamenlijk op te pakken, omdat je meer partijen hebt.

Ja, aan de ene kant is dat misschien wel lastiger en dat je niet goed weet waar je moet zijn. Aan de ander kant, kijk het is nu nog maar een paar maanden zo dat het Enduris heet, denk als je in de loop van de tijd dat het duidelijk is wat Enduris doet en duidelijk is wat DELTA doet.

Ja ik denk dat er geen strakke lijn tussen zit, denk ik. Ik denk dat het ook een beetje in elkaar overloopt, denk ik. Kijk want, het punt is natuurlijk. Jullie zijn gewoon straks gewoon voor Zeeland verantwoordelijk voor de levering. En DELTA is natuurlijk een van de energieproducenten waarmee je te maken hebt. Zeker als straks windenergie op zee gaat spelen, dan komt daar via die kan natuurlijk ook een hoop energie waar we wat mee moeten. Dat is niet DELTA die dan van belang wordt.

Nee, en in principe, dat is altijd wel een handige om het uit te leggen. Een klant in Zeeland kan altijd kiezen voor DELTA maar ook voor Eneco en Essent. Enduris daar heb je geen keuze in, dat is het gewoon.

Jullie zijn gewoon verplicht, anders zou het niet werken. Anders heb je een probleem.

Je zit vast aan Enduris, dat is gewoon zo.

Afronding interview

Gemeente Terneuzen, Marco de Bakker

Introductie interview

Wat valt er allemaal onder Gemeente Terneuzen?

Wat bedoel je?

Welke kernen, welke dorpen?

Ja, uhm, even kijken. Je hebt in Zeeuws Vlaanderen heb je drie gemeenten zeg maar. Terneuzen is dan de centrum gemeente. Dus langs het kanaal van Gent naar Terneuzen tot aan de Belgische grens van de Westerschelde. Ja, god, we hebben Terneuzen is dan de kern Terneuzen is dan grootste kern, en Axel, Sas van Gent, Westdorpe, Biervliet, Zuiddorpe, Philippine.

Eigenlijk gewoon die middelste strook?

Ja, de centrum gemeente zeg maar.

Oké. En wat is functie binnen de gemeente?

Ik ben beleidsmedewerker duurzaamheid zeg maar.

Wat houdt deze functie in?

Goh, vanalles. Ik doe best wel veel verschillende dingen hoor. Een klein stukje geluid zit er bijvoorbeeld ook bij. Ik doe sinds kort natuurwetgeving. Uhm, maar goed ik doe ook energiebesparing bij bestaande particuliere woningen. Uhm, ja, duurzame energie dingen, zonnepanelen, windenergie. Elektrische auto's, oplaadpunten vooral voor elektrische auto's. Dat soort zaken. Natuur en milieu doe ik ook nog.

Drukke baan.

Ja, dat is vanalles.

Het eerste deel van het interview gaat eigenlijk over de burgers. Krijgt u wel eens vragen van burgers of burgerinitiatieven rondom het energiesysteem?

Wat versta je onder het energiesysteem?

Dat is zeker een breed begrip.

Dat is misschien vanuit Enduris geredeneerd als netwerk ofzo, maar.

Ja, uhm. Eigenlijk alles wat maar een beetje met de netbeheerder te maken heeft. Dat kan dus zijn dat er een burger komt. Die heeft een geweldig idee om zelf nouja een nul op de meter woning te bouwen. Het kan ook zijn dat er een straat is en die willen graag een windmolen in de tuin zetten en daar zelfvoorzienend van worden. Dat soort ideeën kunnen het zijn. Maar eigenlijk alles wat met energie te maken heeft, en vooral met de levering en terug levering soms en met zonnepanelen of dingen over de slimme meter. Dat soort vragen eigenlijk.

Ja. Nou ik krijg moet ik eerlijk zeggen niet zo heel veel vragen van burgers die die volgens mij relevant zijn voor het netwerkbedrijf. Ik heb wel veel vragen over uhm zonnepanelen en subsidies vooral. Dan bellen ze toch wel naar de gemeente. Maar goed, we hebben wel een goed burgerinitiatieven in de zin van energiecollectieven die dat leeft bij ons niet zo heel erg moet ik eerlijk zeggen. Dat is bij andere gemeentes in Zeeland leeft dat wel wat meer. Maar we hebben, ik heb ik heb opzich denk ik best wel veel contact met mensen van DELTA. We hebben een initiatief voor een zonnepanelenpark. Dus ik heb ook collega's van DELTA Netwerkbedrijf er gelijk bij gevraagd, bij dat eerste overleg. Omdat ik weet dat dat dus voor netwerkbedrijf heel erg relevante projecten zijn. Nouja, goed ik heb een, dat is inmiddels wel een aantal jaar terug, ik heb ook nog eens een keer een inventarisatie gemaakt van voor DELTA Netwerkbedrijf, van grote projecten waarvan ik wist dat het speelde die voor hun eventueel van belang zijn. Dus grote woningbouwprojecten. Ja, grote ontwikkelingen bij bedrijven in de Kanaalzone, die ja. Misschien meer elektriciteit vragen zeg maar, dat soort zaken.

Maar burgers zelf?

Maar goed, dat zit hem meer in. Burgers zelf eigenlijk niet echt moet ik eerlijk zeggen. Ja vragen rondom het energiesysteem. Uhm, nee. Het zijn eigenlijk vooral subsidies he, zonneboilers, zonnepanelen. Is er nog subsidie voor uhm... ja.

Maar echt inhoudelijke vragen van 'wat kan ik het beste doen, ik heb een idee wat kan ik het beste doen' of 'ik wil graag'..

Ik krijg wel eens vragen over nul op de meter woningen bijvoorbeeld. Daar heb ik ook wel eens wat vragen, maar goed. Eigenlijk is het zo dat wij zijn daar wij werken eigenlijk als Zeeuwse gemeenten onderling best wel nauw samen. Dus wij zijn wel bezig met het ja, het vormgeven van een Zeeuwse variant van de landelijke stroomversnelling. De landelijke stroomversnelling gaat inderdaad over het, nouja, met name nul op de meter maken van woningen, van bestaande woningen zeg maar. Kijk bij nieuwbouwwoningen is dat relatief makkelijk. Omdat je dat vanaf het ontwerp, vanaf nul kan beginnen. Maar bestaande woningen is nog een ander verhaal.

Stel dat iemand met zo'n vraag komt, heb je eigenlijk zelf genoeg kennis in huis om zo'n vraag te beantwoorden, of verwijs je ze door of?

Ik, ja ik kan ze meestal wel, wel gericht doorverwijzen zeg maar. Ik moet eerlijk zeggen dus heel, alle concepten van zo'n nul op de meter woning, dat zit eigenlijk nog een beetje in het ontwikkelingsstadium. Maar goed ik probeer mensen wel, wat dat betreft kan ik ze over het algemeen wel goed of zelf van informatie voorzien of gericht doorsturen. In mijn beleving zit, bij de nul op de meter woningen, dat zijn meestal individuele aanvragen, van particuliere bouwers. Ik moet eerlijk zeggen, ik stuur ze niet door naar Enduris ofzo. Dat is niet het eerste wat bij mij opkomt.

Waar stuur je ze wel naar door?

Ja, goed ik mail ze meestal wel informatie over uhm, nouja over die concepten he. Over passieve woningen, nou bijvoorbeeld een collega in Noord-Beveland, die is daar ook volop mee bezig. Dat project daar, dus, nouja goed. Mocht er nood aan de man zijn, dan kan ik het kan ik hem ook wel eventueel, voor informatie naar hem doorsturen zeg maar. Of aan de website van de landelijke stroomversnelling zeg maar.

In principe hebben burgers daar voldoende informatie aan, aan die website?

Ik krijg ze niet terug, dus dan neem ik aan dat ze geholpen zijn.

Maar je zegt dat je eigenlijk niet, niet aan Enduris denkt. Dat komt omdat je geen contacten met Enduris hebt of?

Nou, nee. Het zijn meestal, ja, vragen die naar mij inschatting. Ik krijg weinig vragen over de slimme meter. Zal ik het zo zeggen. Maarja, goed, wat we bijvoorbeeld wel doen. Binnenkort hebben er weer een. Dan is het weer een informatieavond over het zon effect. Dat is een collectieve inkoopactie van de ZMF, Zeeuwind, van zonnepanelen. En die hebben in hun presentatie ook een heel verhaal over uhm, nouja, heb je voldoende groepen in meterkast. Je hebt een slimme meter nodig, want je levert terug aan het net. En goed, Niek Tramper van Zeeuwind is ook iemand met een DELTA verleden, die die vertelt dat verhaal heel objectief, positief. We hebben in het verleden ook mensen gehad van DELTA die ook mee die presentatie deden. Dus in die zin vond ik dat wel inhoudelijk wel goed om te melden naar mensen, het is niet alleen panelen op je dak leggen. Maargoed, je moet ook even checken van kan het wel. Waar moet je aan denken en je omvormen gaan na tien jaar kapot en je panelen pas na vijftientig jaar zijn ze op. Dat soort dingen moet je mensen wel meegeven denk ik. Dat gebeurt ook goed, maar in mijn beleving is het zo. Ik heb eigenlijk de meeste contact met DELTA Netwerkbedrijf, dat zijn toch wat grotere projecten. Dus, dus die met ja, grote bedrijven of een zonnepaneel project of die oplaadpalen voor elektrische auto's. Nouja dat zit op een groter niveau dan een individuele woning zegmaar. Dan dan, nouja, goed ik we hebben goede contact wat betreft. Ik spreek met heel veel mensen binnen DELTA Netwerkbedrijf. Ja, wat dat betreft zijn die contacten er wel, maar wat ik zelf, ja ik zal maar zeggen. Die vragen van die burgers die hoef ik bijna nooit te matchen met Enduris.

En dat is in principe ook, nu we het er zo over hebben, ook niet nodig? Of zeg je er valt misschien nog wel wat te halen?

Ja, goed. Ik weet niet. Ik denk dat je vragen meestal, nouja goed, op het niveau van. Kijk over die slimme meter of over het doorgeven van meterstanden of dat soort dingen. Ik heb het idee dat mensen dat redelijk of Zeelandnet of digitaal bellen. Dat soort dingen. Ik denk dat ze wel redelijk snel of bij Zeelandnet of bij DELTA klantenservice terecht komen. En dat ze waarschijnlijk vanuit daar, mocht het nodig zijn, naar het netwerkbedrijf worden doorgestuurd. Ik hoef mensen eigenlijk zelf, burgers hoef ik bijna niet nooit rechtstreeks door te sturen naar netwerkbedrijf.

Dat is ook gewoon prima.

Dat zit hem meestal op grotere projecten.

Maar als je ze doorstuurt weet je wel bij wie je moet zijn? In principe heb je al wel lijntjes binnen Enduris waarvan je zegt nou als iemand met een vraag komt moet ik naar die of naar die bellen?

Ja, maar goed, uhm, ja, dat zit hem meestal. Dat zijn geen vragen van burgers. Dat zijn meer vragen van bedrijven of die oplaadpalen, daar zijn we dan vollop mee bezig, nog altijd. We hebben al een aantal gesprekken mee gehad. Maar goed, dat zit hem dan meer tussen de Zeeuwse gemeenten en DELTA. Ja.

Je zegt DELTA, maar ook Enduris?

Ja, DELTA Netwerkbedrijf, ja ik moet nog wennen aan de nieuwe naam.

Geef niets!

Ik ben namelijk wel benieuwd, ik heb al wat meerdere gesprekken gehad met verschillende gemeentes. En uhm, eigenlijk klinkt het net zo van dat je het logisch vindt dat je contact hebt, sommige gemeentes hebben totaal geen contact met het netwerkbedrijf. Dus ja, dat is niet zo logisch misschien als het klinkt. Dus ja eigenlijk is het wel dat je, dat je gewoon in principe dat je een ander nummer hebt dan het informatie nummer waar je naartoe kunt bellen of een e-mail adres waar je naar toe kunt mailen, als je vragen hebt? Dat je wel mensen kent binnen.

Jawel, nee goed we kennen wel mensen. Ik weet ook, dat doe ik dan zelf wat minder. Maar goed ik heb dan, we hebben dus. Bij de skihal in Terneuzen, onze buitendiensten zitten daar in de Koegorspolder. **En nouja, dat zijn dus eigenlijk de mensen van gebouw beheer en openbare verlichting zeg maar, die hebben ook wel contact met de, met het netwerkbedrijf.** Maar dat is puur voor onze eigen gebouwen zeg maar. Nouja, probleem met de meterstanden, we hebben ook een aantal aanbouwen met een grootverbruiker aansluiting. Nouja, mochten er bijvoorbeeld zaken spelen op het gebied van openbare verlichting. Dan zijn er ook contacten met het netwerkbedrijf, dus in die zin. Maar dat is niet, dat is altijd vanuit onze eigen verlichting of gebouwen geredeneerd. Dat is niet vanuit de burgers.

Oké, dat is duidelijk. De volgende vragen gaan eigenlijk over informatie die je van Enduris ontvangt. Ontvang je überhaupt wel eens informatie van Enduris, als gemeente medewerker?

Uhm, ik, ik weet niet of dat specifiek apart van Enduris is. Ik ben wel geabonneerd op de digitale nieuwsbrief. DELTA, DELTA Nieuws, een keer per maand krijg ik die in de mail.

Dat is volgens mij wel de DELTA energieleverancier.

Ja, oké, maar goed. Ik denk. Mochten er onderwerpen in staan die vanuit het netwerkbedrijf van belang zijn, dan wordt het wel vanuit die nieuwsbrief meegenomen. Dat is niet. Weet ik niet of dat, misschien dat het met die splitsing wel meer uit elkaar getrokken worden.

Maar het is natuurlijk Enduris vanaf januari 2016, heb je in die maanden nog nooit eens iets gehoord van Enduris, bijvoorbeeld bij ons kun je voor dit terecht of voor dat.

Ik heb privé heb ik dus een brief gekregen over de naamsverandering en ik dacht dat er een nieuw telefoonnummer gehad. Dus die heb ik gewoon privé gekregen. En uhm, ik heb een dat is inmiddels weer een tijd terug. Ik heb nog wel eens gesprekken gehad hoor, met een. Ja, ook een mevrouw van netwerkbedrijf dacht ik. Ik zal die naam wel even opzoeken. Daar heb ik ook wel eens een interview mee gehad, van nouja god wat, kunnen wij iets betekenen op het gebied van informatievoorziening. **Goed en dat zijn dan wel dingen die die die ik als gemeente dan wel interessant vind hoor. Hoeveel zonnepanelen liggen er bij mij op de gemeente bijvoorbeeld. Of hoeveel zonneboilers, dat is soms heel moeilijk om daar je vingers achter te krijgen. Hoe kom je nou aan die informatie.**

Dit is een heel mooi bruggetje naar de volgende vraag. Ik heb een schemaatje gemaakt en ik wil vragen of je per onderwerp aan wil kruisen of je al over dit onderwerp informatie ontvangt. Zo niet, of je dit zou willen. Even alle onderwerpen langslopen en nouja, daar zou ik wel informatie over willen ontvangen of hier ontvang ik al informatie over. Of als er een onderwerp is waarvan je zegt, nouja over dit onderwerp hoef ik geen informatie te ontvangen en ontvang ik ook niet, dat is ook prima, dan laat je het leeg.

Oké, zal ik dat straks even invullen?

Ik wilde het eigenlijk zo doen dat je het invult en dat we het daarna langslopen.

Oh oké, oké.

We kunnen hem ook even een soort van samen invullen. Als je per onderwerp even bekijkt en waarom je er informatie over wilt ontvangen, waarom niet.

Start invullen van schema

Ja, aansluiting slimme meters, ja goed daar krijg ik geen informatie over. Wat ik wel interessant vind, dat zit hem ook in die samenwerking met die Zeeuwse gemeentes. Wij willen in principe als uitvoering van het landelijke energieakkoord, zijn we bezig met een aantal projecten om energiebesparing bij de bestaande particuliere woningen te stimuleren. Dus, heel veel dingen zijn gekoppeld aan energielabels zegmaar. Ook subsidies, leningen en het is voor ons wel, maar goed dat hoeft dan niet op woning niveau te zijn zegmaar. **Het is voor ons wel fijn om te weten van ja je hebt nu een project gedaan. Er zijn een aantal mensen die hebben wat gedaan. Maar het is heel moeilijk om daar achter te komen van ja, doen ze dat dan zelf of doen ze dat dan omdat wij hun geprikkeld hebben met ons project. Of ja, dus in die zin, ja. Die slimme meter, het gaat er ons meer om van. Mensen hebben bijvoorbeeld zonnepanelen bij ons in de gemeente. Dat kan je waarschijnlijk via die slimme meters wel achterhalen zeg maar. Mag DELTA dat zomaar aan ons geven? In verband met privacy wetgeving. Is het dan, bijvoorbeeld, als het dan niet op huisaansluitingsniveau mag, maar op wijkniveau of op kernniveau bijvoorbeeld. Prima, maar dan heb ik er toch een beetje feeling bij he.**

Maar de aansluiting van de slimme meter, ik weet niet of die in deze gemeente al uitgerold is, of dat ze daar mee bezig zijn. Maar het aansluiten van de slimme meter zelf, het aanbieden ervan. Of zeg je, dat is prima als de netbeheerder dat doet?

Ja, dat denk ik wel. Dat is op zich wel goed, maar het is vaak, denk ik vanwege die zonnepanelen. Omdat je dus moet terug leveren en je hebt zo'n dubbele telling nodig zemaar he. En dat dat wel een natuurlijk moment is dat mensen zo'n slimme meter aanvragen kunnen we wel voorstellen. Ik heb het dan zelf privé gehad. Ik had een oude meter en die was helemaal klokje rond gegaan. En volgens mij konden ze bij DELTA niet goed registreren. Toen heb ik ook een nieuwe meter gekregen. Dus ik denk eigenlijk dat ze dat gewoon vanuit het netwerkbedrijf gewoon stap voor stap blijven uitrollen zegmaar.

Ja, werkzaamheden, dat zit ook niet bij mij.

Nouja, goed, afsluiten en wanbetaling dat zit ook niet bij mij eigenlijk. We doen dat als gemeente wel he.

Proeftuinen in uw gemeente.

Nou, dat zal ik het zo maar geven.

Wat gelijk opvalt zijn natuurlijk deze twee. De data over het verbruik en energie opwekking in de gemeente. Daar ontvang je nu eigenlijk helemaal niks van?

Nee.

Tenminste, daar heb je geen goed inzicht in?

Nee, nee, ja goed er zijn wel wat andere ja projecten of initiatieven of de provincie die haalt wel een wat boven water zegmaar. Nouja, goed dat is in feite wel iets denk ik dat dus ook wel in

geïnteresseerd zijn. We hebben dus al een aantal bijvoorbeeld een subsidieregeling met een samenwerking met Zeeuwse gemeenten met die burgerinitiatieven te stimuleren zeg maar. Er is wel animo voor, maar goed dat zit hem dan meer in ja god we zijn bijvoorbeeld een vereniging van eigenaren van appartementen in Vlissingen en we willen op dingen doen. En subsidie is bedoeld juist voor de kosten van het organiseren van zo'n project, maar niet voor de maatregelen zelf. Dus als jij een informatieavond organiseren en je wilt iets afhuren of je wilt een adviseur inschakelen die dat dan voor een aantal mensen doet. Daar is die subsidie voor bedoeld. Maar we hebben dan in die follow-up nog geen inzicht. Kijk, ze willen wel alle appartementen bijvoorbeeld meenemen dan, maar dan zou het wel leuk zijn dat je aan het eind van de rit zou kunnen zien van dit is de 0 situatie met X energieverbruik en dit is de eindsituatie met Y energieverbruik. Nou goed gedaan, je bent van label F naar B gegaan bijvoorbeeld. En ja, kijk er zijn ook wel landelijk is er wel informatie beschikbaar ook over de energielabels he. Dat je bijvoorbeeld per wijk kunt zien van dit is een wijk uit de jaren '50, niet best, allemaal energielabel F. En dit is er een uit de jaren 2000, nouja dat is bouwbesluit en allemaal energielabel B of A. Dan hoeft je niet veel meer te doen zeg maar.

Maar eigenlijk het exacte inzicht, dat heb je niet?

Nee, Nee. Dat, ja, dat is denk ik wel, ja goed ik weet niet of je dat dan op. Stel dat je nog een keer een gezamenlijk project zou doen. Ook eventueel samen met de provincie dat je dan zegt van ja het zou toch wel leuk zijn om te kijken. Wat is nou het effect bijvoorbeeld?

Ja, van zo'n project geweest. Is het ook, ook handig, deze data en deze gegevens om te gebruiken voor je eigen beleidsvoering? Ik weet niet of jullie bijvoorbeeld energieneutraal willen zijn?

Ja, ik moet dit jaar een nieuwe klimaatactie programma maken, dus. Maarja goed, dat is op zich wel interessant om te weten denk ik. Van kijk want, het zit hem toch heel vaak in als je iets wil doen aan CO₂ uitstoot, dat komt negen van de tien keer neer op energiebesparing of het opwekken van duurzame energie. Dan vind ik het wel interessant van ja god, wat is nou, hoe verandert het nou in de loop van de tijd? Bijvoorbeeld ik, ja dat is soms heel moeilijk om daar zelf, ja. Of heel intensief, dan moet je een enquête gaan organiseren ofzo. Of je moet leveranciers gaan aanschrijven, en willen die het wel allemaal wel geven?

Dat is zeker dan de vraag.

Dat is een beetje tricky he, ik mag ook niet gewoon een hele lijst maken van ja. Meneer Pieterse heeft spouwmuurisolatie gedaan. Dat mag ik niet zomaar doen, ik kan het eventueel wel op wijkniveau doen denk ik, of op kern niveau. Het zou toch wel goed zijn denk ik om daar toch wat meer inzicht in te hebben. Ja, waar kan je veel halen zeg maar.

Je hebt verschillende onderwerpen aangekruist waarvan je zegt, dat is wel handig om daar informatie over te hebben. Is dat vooral op, om eigenlijk om een goed beleid uit te voeren of, ja voor een de werkzaamheden beter te kunnen doen?

Voor mij is het met name dan het beleid ontwikkelen zeg maar. En ik ben, kijk mensen bellen mij ook niet allemaal even spontaan natuurlijk. Zo'n burgerinitiatief, als er iets speelt bij mij in de gemeente vind ik het leuk om dat te weten natuurlijk.

Ja, natuurlijk.

Kijk, ik weet ook dat er best wel veel, ja bij sportverenigingen is er de laatste tijd ook best wel veel animo voor een paneel en dat soort dingen. Ja, dat is toch wel leuk om te weten.

Als je dit soort informatie zou ontvangen, op wat voor manier zou je dat het liefst doen? Zeg je van ik vind het prima als iemand mij belt, of liever per mail, of gewoon een face to face gesprek een keer in de zoveel tijd?

Nou, ja dat laatste. Kijk het is voor ons eigenlijk heel vaak wel gerelateerd aan concrete projecten zegmaar. Ik krijg al heel veel mailtjes. Ik denk dat het, het meest praktische is dat wij, als gemeente, of als nouja Zeeuws breed als daar een project loopt. Dat we in ieder geval op voorhand bijvoorbeeld een contactpersoon weten of dat we, ja dat we mensen van DELTA dus kunnen uitnodigen van een start overleg van een nieuw project. Dat we kunnen zeggen van kijk het zou toch leuk zijn. Of we hebben het gewoon nodig voor het project, van we hebben toch inzicht. En ja.

Dus eigenlijk per project dat je iemand zou kunnen bellen van kom eens langs voor een gesprek en we kijken er samen naar. Zo?

Ja, wij hebben wel behoefte aan dit soort informatie en zouden jullie dat kunnen leveren. Met alle, ja, voorwaarden in verband met privacy natuurlijk. Maar als wij die gegevens bijvoorbeeld krijgen en we houden ze binnen huis. Oké, dan kunnen we zelf wel analyses doen. Of je zou eventueel kunnen zeggen in overleg met netwerkbedrijf, misschien kan je iets maken op wijkniveau bijvoorbeeld. Of op schaalniveau of op gemeenteniveau.

We hebben het nu gehad over wat je ontvangt eigenlijk en wat je wilt ontvangen van Enduris, maar als ik de rollen even omdraai. Zoek je wel eens naar informatie zelf, over dit soort onderwerpen? Ga je daar echt actief naar opzoek?

Ja, ik heb wel gezocht naar, naar die energielabels zegmaar. Van die woningen bij ons in de kernen. Daar zoek ik wel naar. We zijn ook, nouja, bijvoorbeeld een. Dat probeer ik dan via SABEWA te doen, de belasting club. Bijvoorbeeld een adressenbestand met alle woningen voor 1980. Omdat, ja, dan weet je dat. Spouwmuurisolatie, spouwmuren op zich en isolatie, dat kwam eigenlijk rond 1980 op gang. Alles wat daar voor is, ja dat weet je niet hoe goed of hoe slecht dat geïsoleerd is. Een adressenbestand bijvoorbeeld, daar zit wel heel veel werk in, om dat boven water te krijgen. Dat is mijn ervaring uit het verleden, dat weet ik. Ik heb ook verscheidende bestanden gemaakt, dat is heel veel werk. Nouja, kijk. Als je bijvoorbeeld een keer een mailing wil doen, of ja, dan is het wel fijn dat je zo'n bestand hebt zegmaar. Daar zit vaak toch wel het meeste werk in soms. Een standaard briefje zit niet zo veel werk in.

Als je dit soort informatie zoekt, ga je dan op internet wat googlen, of ga je naar speciale instanties?

Ja, goed. We bellen wel mensen, Sabewa bijvoorbeeld. Of ik vraag het hier intern. Of in het overleg met die Zeeuwse gemeente samen, van goh hoe zouden we hier eens achter kunnen komen. Via de provincie soms. En via DELTA soms ook wel.

Misschien dat Enduris daar ook een rol in kan spelen.

Dat is, ja, bijvoorbeeld zonnepanelen of zonneboiler bijvoorbeeld. DELTA heeft in het verleden zelf wel eens zonneboiler acties gedaan. Je hebt niet honderd procent dekking he, je hebt mensen die kopen via andere leveranciers, of gewoon zelf of via andere actie. En ik denk ja goed, via zo'n slimme

meter kun je dat wel zien. Bij mensen van, die leveren terug, die zullen wel iets hebben. Dat is, dat is wel interessant voor ons.

En een beter samenwerking tussen gemeente Terneuzen en Enduris, dat ziet u wel zitten?

Jawel, goed. Niet dat die samenwerking nou zo slecht is.

Maar daar kan wel meer uitgehaald worden misschien?

Ja, goed, maar dan moet je denk ik toch onderling in overleg eens kijken. Ik zit niet te wachten aan een stortvloed van allerlei mailtjes met algemene informatie. Dan wil ik het wel het liefst koppelen aan een concreet project. Dan is het voor Enduris ook makkelijker denk ik die informatie gericht te ontsluiten. Ze zitten er zelf ook niet op te wachten om allerlei databases te gaan maken voor mij waar ik vervolgens toch niets mee doe omdat ik er geen tijd voor heb zegmaar.

Nee, maar eigenlijk per project dat je iemand zou kunnen inschakelen van, nou we hebben dit project liggen. We zoeken iemand dat daar wat meer..

Ja, en we hebben behoefte aan dit soort informatie. Ja, zou Enduris daar iets in kunnen betekenen op een of andere manier. Wat hebben jullie aan gegevens. Misschien moet je daar een aantal bewerkingslagen voor doen. Kunnen we iets voor elkaar betekenen in die zin zegmaar.

Dat is denk ik wel heel duidelijk. Als laatst wat ik eigenlijk nog niet echt voorbij heb komen is of jullie zelf echt initiatieven nemen om mensen aan te zetten tot bijvoorbeeld om hun woning aan te passen, duurzaam maken.

Ja, dat doen wij heel veel.

Heel veel?

Wij doen daar regelmatig acties op.

Wat voor acties zijn dat?

Nouja, goed wij hebben binnenkort weer een informatie avond van het zoneffect, over zonnepanelen. En 8 maart, dat is dan samen met de provincie, hebben wij een informatie avond gehad hier in het stadhuis over alle, want daar bellen mensen toch voor, subsidies en leningen. Dus ja, goed we hebben eigenlijk een overzicht gemaakt voor mensen. Wat is er eigenlijk aan subsidieregelingen. Nu moet ik ook zeggen, sinds de crisis in 2008 merk je ook wel dat er heel veel, bij ons is de financiële situatie best wel lastig, nog altijd. Maar ook bij het Rijk, die hebben heel veel subsidies gewoon geschrapt. Wat de laatste jaren wel steeds meer, in zwang is, zijn de laag rentende leningen. Om de grote investeringen mee te kunnen betalen. Je hebt dan een landelijke energie bespaar lening, van de SVN. Dat is echt specifiek bedoeld voor energie besparende maatregelen. Maargoed we hebben zelf, de provincie heeft een eigen regeling. Die heet dan de Provinciale Impuls Wonen. We hebben zelf ja daar een soort gemeentelijke variant op. Want dat zijn meer, subsidies voor stads en dorpsverbetering. Daar zit dus ook een heel duidelijk stuk, ja bouwkundig, woningverbetering zit daar dus in. Je mag bijvoorbeeld bij dezen, je mag daar drie verschillende soorten maatregelen mee betalen.

Marco de Bakker laat de presentatie zien van 8 maart en geeft aan dat het een succesvolle avond was. Presentatie gaat voornamelijk over verschillende subsidies, niet relevant voor het onderzoek

Zou het een optie zijn dat Enduris op zo'n avond ook iets komt uitleggen over energie, over duurzaam wonen?

Kijk, als daar, ja als zij daar iets in kunnen betekenen dan vind ik het prima. We zijn nu dus bezig met die Zeeuwse stroom versnelling. En daar zitten bijvoorbeeld ook de Zeeuwse woningcorporaties, die zijn daar ook heel nauw bij betrokken. Die hebben vaak de een aantal wat grotere projecten. En, maarja, soms zit daar wel eens versnippert bezit tussen. Dat zijn dan huur woningen die dan verkocht zijn aan particulieren. Een heel rijtje ga je dan isoleren en de middelste is dan toevallig een particulier, ja wat ga je daar mee doen? Het zou leuk zijn als die mee kan doen, dat moet hij wel willen natuurlijk. Maar ja, dan ook gewoon voor het uiterlijk is het dan wel fijn dat je een heel zo rij woningen een nieuw uiterlijk kan geven, dat het allemaal hetzelfde is. Dat is veel mooier dan dat je van die, dan heb je twee gerenoveerde woningen, dan een niet, dan weer wel. Ja, als dat enigszins kan wil je die ook wel mee nemen. Goed, kijk, als Enduris daar ook iets in kan betekenen en nouja, het gewoon het ontwikkelen van zo'n concept, van nul op de meter woningen, met name die bestaande woningen. Qua aantallen zit daar de grote winst in zegmaar. Maar dat is technisch inhoudelijk juist het moeilijkste. Om daar aan te gaan sleutelen. En elke woning is in principe anders zegmaar, bijna. Dus daar zit echt wel een uitdaging in denk ik. Wat, wat ook wel, maar goed dan praat ik meer over ja, dat is meer op bedrijfsniveau, dat zijn dan de slimme lokale netwerken he. Dat is eigenlijk denk ik heel belangrijk voor de toekomst van, van, van Enduris. Dat ze daar producten voor gaan ontwikkelen. Dat ze proeftuin projecten of pilots of hoe je het ook wil noemen. Ja, dat is ook in hun eigen belang he. Omdat er steeds meer elektriciteit op het net wordt gegooid, ook vanuit zonnepanelen. Er zijn wel steeds meer ontwikkelingen op het gebied van elektrische auto's he. Dat je je elektrische auto gaat opladen vanuit de elektriciteit van je zonnepanelen. Maar het zijn in feite wel concepten waarbij dus de piek belastingen op het grote net mee kan afvlakken. Dat is, dat hebben ze mij altijd zelf verteld, dat is hun grote streven zegmaar. Maar daar zouden ze in mij ogen nog veel meer op in moeten steken. Ook de, met name grote bedrijven bij ons, die zitten dat toch wel, ja. Die hebben daar heel veel belangstelling voor, zal ik het zo zeggen. Dat ze dingen lokaal kunnen opwekken en dan ter plekke zelf gebruiken. Wat er dan over is op het net gooien zegmaar. Tot nu toe is het altijd andersom, nu moet het altijd eerst gekoppeld worden aan het grote netwerk. Dan denk ik ja, dat is.

Ja, er is nu inderdaad een grote verandering bezig.

En dat is heel lastig, als je dus je, je grote netwerk moet gaan verzwaren. Dat is zo'n enorme investering en ook technologisch. Het moet steeds slimmer worden, het net. Dus ik denk dat daar wel een hele grote kans ligt, om het juist. Zorgen dat het niet op het grote net komt, maar dat je juiste slimme kleine netwerken maakt zegmaar.

Dat is een leuke! Ook dat zo'n avond zo'n succes is.

Ja, dat vertel ik dus niet tegen die particulieren natuurlijk. Dat is een hele andere tak van sport. Maarja, goed het is we hadden dan die avond dan zo opgezet. Dit was eigenlijk eerste ronde was dan plenair in onze presentatie zegmaar. Dus ik ben al die regelingen ook langs gelopen en wat dan bijvoorbeeld speelt bij mensen is dan asbest he. In 2024 moeten alle asbest daken weg zijn bij particulieren. Nu is er eindelijk, sinds januari, een subsidieregeling voor particulieren. Want ze mogen zelf, minder dan vijfendertig vierkante meter is mogen ze het dan zelf de boel verpakt inleveren bij de milieustraat. Maar goed van oppervlakken van meer dan vijfendertig vierkante meter is nou

subsidieregeling. Nou ja het zou natuurlijk fijn zijn, vind ik als gemeente, als ze dat dan combineren met dakisolatie en zonnepanelen. Als je nou toch je dak gaat slopen, dan is het wel het moment om het te doen natuurlijk. Dus ja, maar goed, dan. Op dit moment is het voor mij niet zo heel duidelijk van wat kan Enduris dan in zo'n project betekenen. Die mensen die, meestal werkt het zo, die beredeneren zelf helemaal dat project en dan bellen ze nog eens naar de gemeente, of ze komen met z'n alle van is er nog subsidie en dan gaan ze. Dus dan kan je zelf niet, ja, kijk je kan mensen wel met die subsidie en die leningen over de drempel halen zeg maar. Dus dat helpt wel. Dan nog, mensen redeneren toch eigenlijk heel erg vanuit hun eigen situatie en vanuit hun eigen woning. Wat je dan merkt is dat dan, ja, ja, Zeeuwen zijn heel honk vast he, dat is gewoon echt zo. Wij kopen niet vaak woningen als belegging om het dan over tien jaar weer door te verkopen. Dat is meer de randstadbril zeg maar. Aan de andere kant, goed wij hebben toch blijkbaar het meeste geld te verspijkeren om te investeren in de eigen woning. Wij zijn redelijk spaarzaam en de woningprijzen zijn nog niet zo enorm hoog zeg maar. Wij kunnen het nog wel redelijk goed betalen zeg maar. Maar goed, wat hier wel speelt en dat is denk ik in heel Zeeland zo. En dat merk je ook wel aan mensen. Met alle bezuinigingen van het Rijk, mensen gaan toch nadenken he. Als ik oud ben zijn er nog wel bejaardenhuizen bijvoorbeeld. Dus toch dat levensloopbestendig maken en dat zo lang mogelijk thuis wonen. In combinatie met minder energie verbruik en meer comfort, omdat je woning lekker geïsoleerd is. Ook in de zomer lekker koel, dat zijn toch wel dingen. Dat merk je ook wel aan de reacties van die mensen op die avond, ze zijn er wel mee bezig.

Leuk, dat het dan zo leeft eigenlijk.

Ja, maar goed. Ja, ik weet ook niet wat Enduris zeg maar concreet zou kunnen betekenen voor dit soort projecten. Voor mij is het voor dit soort avonden, is Enduris niet de eerste partij waar ik aan denk. Maar dan toch wel de grotere projecten bij bedrijven of grote woningbouwprojecten, waarvan mij inschatting is dat zou wel eens consequenties kunnen hebben voor de netwerken en ook voor gas. Niet alleen elektrisch, maar ook gas. Ja, dan, ik probeer ze altijd wel in een vroeg stadium te benaderen. Het is wel belangrijk dat ze erbij zijn, dan vinden ze zelf, dat waarderen ze wel hoor, moet ik zeggen.

Ik denk dat ik zo heel veel weet.

Ja, goed een betere samenwerking. Ik moet zeggen de contacten zijn gewoon goed hoor. Dat is voor mij het probleem niet zo. Wat ik wel, wat wel een probleem is, zeg maar vind ik. En daar kan niemand iets aan doen. Dat is de moeilijke financiële situatie he, bij de DELTA en bij Enduris. Dat maakt het ook moeilijk voor hun om te investeren in niet rendabele ontwikkelingen. Net als die slimme lokale netwerken bijvoorbeeld of die oplaadpalen voor elektrische auto's. Dat zijn wel de trends waar het naar toe gaat zeg maar. Wij hebben ook weinig geld, we zitten financieel ook moeilijk. Dat maakt het voor ons ook moeilijk om eens pilot te doen zeg maar. Dat is gewoon heel lastig, want we hebben heel weinig. Ook woningcorporaties zitten moeilijk financieel. Ook omdat ze ook die, die moeten dan. De Zeeuwse corporaties moeten dan die Vestia overeind houden, dankzij dat, heel bizar. Maar het is wel zo. Maar dat maakt het wel eens lastig om dan, ja, toch te investeren in nieuwe ontwikkelingen in projecten. Dat is eigenlijk wel lastig hoor. Dusja, in die zin, goed. Die splitsingswet is natuurlijk he. Ik vind het wat overtrokken hoor, dat ze per se. Doordrukken als je dan kijkt wat de rest van Europa doet, moet dit dan per se? Ja, toch? Slaat nergens op. Ik vind het niet slim van die minister hoor.

Ja, het moet nu eenmaal.

Je hoeft toch niet altijd als eerste koploper te zijn toch. Een ander mag het ook wel eens uitvinden. Ja, in die zin denk ik. Dat zijn wel een beetje de dingen waar ik aan zit te denken. Dus op zich, even samengevat, van ja. Kijk mochten er vragen van burgers komen die echt specifiek over ja, slimme meters of dat soort dingen gaan. Dan kan ik ze wel doorsturen, dat is geen probleem. Ik krijg niet zo heel veel vragen erover. Het zit hem meer in de grotere projecten he, bedrijven. Nu heb ik ook vanwege de crisis ook niet zo heel veel grote woningbouwprojecten op dit moment. Ja.

Dat is heel duidelijk voor mij. Kan ik zeker mee aan de slag.

Maar ik denk, voor jou onderzoek dat het op zich wel dat het belangrijk is, om goed je verschillende doelgroepen te identificeren. Ik denk dat dat wel heel belangrijk is, omdat ik denk dat burgers, ja dat is toch een hele andere doelgroep dan een Douw of een Cargill in Sas van Gent, ja. Dan praat je toch over hele andere aansluitingen en verbruiken. Dus ik denk dat dat wel heel belangrijk is, ook voor Enduris zelf zeg maar. Ik denk dat met name dan de andere takken van DELTA, dus de commerciële Zeelandnet. Die communiceren veel meer met de particulieren als consument zeg maar. Omdat ze daar ook veel producten aan verkopen. Ik denk dat het voor het netwerkbedrijf toch, ja misschien wat anders ligt. Ik weet het niet.

Ja, ik denk ook wel dat DELTA, die. Je kunt kiezen voor DELTA in Zeeland en aan Enduris zit je gewoon vast. Daar heb je geen keuze in.

Nouja, goed ik denk dat opzich. Die brief die ik dan thuis op de bus heb gekregen, dat is heel goed. Niets mis mee, heel duidelijk. Ja, ik moet ook zeggen. Ik ben zelf dan ook klant bij Zeelandnet, voor telefonie en voor de TV. Ik vind de klantenservice gewoon goed als er iets is, ja. Het is niet zo van ik heb nog een paar verbeterpunten ofzo. Ik denk dat, ja misschien is het ook de onbekendheid van heel veel mensen. Ik weet dat er een netwerk bestaat, überhaupt, omdat ik dat via mijn werk regelmatig contacten met collega's heb. Maar misschien is het wel een idee om op die website, ja. Misschien wat meer informatie te zetten van goed, waar heeft zo'n particulier iets aan zeg maar he.

Ook in mijn onderzoek zou dat kunnen blijken inderdaad. Van he, we moeten eens wat duidelijker worden wat DELTA doet, wat Enduris doet. Waar je precies heen moet.

Ik weet ook, ja goed dat zou je dan intern eens na moeten vragen, ik weet ook niet bijvoorbeeld of er heel veel weerstand is bij mensen tegen zo'n slimme meter vanwege privacy bijvoorbeeld. Ja, ik heb er zelf niet zo'n probleem mee, maar goed kijk als je zonnepanelen op het dak heb. Dan heb je hem gewoon nodig natuurlijk. Ja, ik weet het niet. Ik weet niet of er heel veel mensen in Zeeland geen slimme meter willen omdat DELTA dan daar iets mee kan. Aan de andere kant, als je het positief bekijkt. Als je inzicht hebt in je energieverbruik dan kun je er ook iets mee doen. Dat is misschien wel een tip, als je het op een duidelijke manier brengt. Kijk, op internet kun je je energieverbruik gewoon zien, we kunnen er misschien wat tips aan vast koppelen. Van goh, zijn zonnepanelen niets voor jou of ja je hebt heel veel gasverbruik, misschien een zonneboiler of nadenken over isolatie. Zo werkt het wel, dat je een aantal, veel mensen van. Dat hoor ik dan wel, heel veel mensen vinden het bijvoorbeeld hartstikke leuk als ze zonnepanelen hebben. Dan hebben ze een app op hun telefoon, kijk zoveel ben ik aan het verdienen, zoveel levert het op. Zo werkt het wel! Ik heb zelf bijvoorbeeld privé, twee jaar terug heb ik spouwmuur isolatie laten toepassen, ja, ik ben er hartstikke tevreden over. Dat soort dingen zou ik iedereen aanbevelen zeg maar.

Leuke tips ook! Ik ga er mee aan de slag.

Afronding interview

Gemeente Middelburg, Jan Minderhoud

Introductie interview

Allereerst wil ik weten wat uw functie is binnen de gemeente.

Milieubeleidsmedewerker.

En wat houdt dat in?

Beide afdelingen maken ze beleid en milieubeleidsmedewerker dat is voor mij twee dingen. Ik ben betrokken bij ruimtelijke plannen, ik doe milieuvadvis. Op het gebied van geluid, lucht, wat aan veiligheid, iets aan bodem. Daar hebben we nog meer specialisten voor, maar ik coordineer dat een beetje. Flora, fauna pak ik er nog een klein beetje bij. En dan vergeet ik nog wat, de pas, stikstof en ook duurzaamheid. En duurzaamheid doe ik ook bij plan advisering. Met duurzaamheid, ofwel, klimaat, dat is eigenlijk de hoofdmoot waar ik mee bezig ben. We hebben een ambitie uitgesproken in Middelburg om energieneutraal te zijn in 2050 en dat doe ik ambtelijk. De uitvoering ervan de routekaart enzovoort.

Duidelijk. Krijgt u binnen de gemeente wel eens vragen van burgers of burgerinitiatieven eigenlijk rondom het energiesysteem? Dus dat burgers hier naar toe komen en eigenlijk vragen hebben van ik wil een energie neutraal wonen bijvoorbeeld of we hebben.

Nou, kijk, het verduurzamen van de woningen en dat soort dingen krijg je heel vaak. Wij zijn bezig met een zonneweide in Middelburg, dat ben ik ook. En dan bellen mensen om bijvoorbeeld bewoners van de binnenstad, die zouden geen zonnepanelen op hun dak kunnen leggen of ze met een postcoderegeling mee mogen doen en daar de zonnepanelen aan mogen schaffen zeg maar. Dat soort vraagjes krijg ik wel. Vragen van inzicht in energieverbruik, als je echt naar Enduris toe gaat, niet.

Nee, maar wel van ik wil iets doen aan m'n woning.

Ja, ik wil een energiezuinige woning enzovoort. Maar daar we hebben we binnen Zeeland het Duurzaam Bouwloket voor opgericht, dat heb je misschien al eerder gehoord.

Dat heb ik al gehoord ja. Maar als u zo'n vraag krijgt, verwijst u ze dan direct door naar zo'n duurzaam bouwloket? Of helpt u ze ook intern?

Ik, ik help de mensen. Ik sta ze te woord, ik adviseer ze en ik verwijs ze ook nog een keer naar Duurzaam Bouwloket. Daar staan alle maatregelen in, die goed voor een woning zijn, specifiek. Aannemers in de omgeving, enzovoort. Ik verwijs ze daar wel naar, maar ik geef ze eerst zelf een heleboel informatie.

Heeft u die informatie allemaal zelf in huis? Heeft u die kennis allemaal zelf of loopt u wel eens tegen dingen aan?

Ik heb niet alles zelf in huis, vandaar dat ik ook nog verwijs. Kijk ik weet wel hoe je woningen energiezuinig kunt maken, maar er zit nog meer aan energiezuinig beheer. Er moet voldoende ventilatie zijn in een woning. Als je isoleert dan moet je dat zodanig slim doen dat je woning niet weg rot. Dat zijn echt specialistische dingen, daar voor kunnen wij naar de specialist.

Ja, en uhm. Als je ze doorverwijst, krijg je dan wel eens mensen terug van 'nou, we zijn toch naar die partij geweest, maar we hebben niet het juiste antwoord gekregen?'

Nee.

Dat gaat in principe, ja gewoon vlekkeloos goed?

Ja, of ze denken van we bellen die man ook niet meer terug, want dat heeft geen in. Dat weet ik niet. Maar ik wordt niet meer gebeld in ieder geval.

Bent u de enige binnen de gemeente die mensen te woord staat op dit gebied?

Nee, ik heb nog een collega die doet. Die heeft duurzaam bouwen eigenlijk en monumenten in haar portefeuille, die krijgt ook vragen. En ik heb een collega die doet wonen en die collega die weet wat van, van ja, starterslening. Zo is er ook een lening op het gebied van duurzaamheid, een provinciale lening. Dus die krijgt ook wel eens wat vragen, maar 90% komt bij mij denk ik.

Als je nou kijkt naar het beantwoorden van die vragen, zou je dan eigenlijk wat meer kennis in huis willen hebben van Enduris? Dat je zegt van we gaan een rond de tafel zitten en dat je bekijkt hoe je dingen makkelijker kunt beantwoorden. Dat je sommige mensen eens doorverwijst naar Enduris?

Nou, wat ik bij Enduris belangrijk vindt. Enduris moet weten wat er op hun net aangesloten is en dat vind ik wel belangrijk. Ik denk daar nooit aan en een particulier denk daar niet aan. En dat zou misschien goed zijn, als wij wat informatie hebben van als mensen zelf energie op gaan wekken, dat daar een koppeling in komt met Enduris.

Ja, dat is momenteel niet?

Niet bij mij. Wettelijk is het verplicht. Ik heb zelf ooit zonnepanelen genomen en daar heb ik toen een brief gekregen dat ik dat moest melden of zoiets, omdat ik subsidieregeling had. Dus dan wisten ze dat. Maar iemand die zonder subsidieregeling op eigen houtje zonnepanelen legt. Dan ja, hoe Enduris daar achter komt, dat weet ik niet.

En dat moet ook in principe geregistreerd staan, bij de gemeente?

Nee, nee. De gemeente heeft er geen enkele rol in, maar Enduris wil dat graag weten. Als de spanning van het net af gaat en ze gaan werkzaamheden verrichten, dan blijven die zonnepanelen lekker doorgaan.

Ja, dus eigenlijk zou er wat beter.

Ja, die communicatie. En wat ik wel van Enduris zou willen weten, en ik heb deze woorden jaren terug al gezegd, ze hebben, hoe heette dat nou. Energie in beeld, zegt jou dat wat?

Dat zegt mij niets.

Volgens mij is dat de naam, dat ze ooit eens wat informatie hadden. Dat was een systeem wat ze in wilde gaan voeren, dus daar zijn ze mee de boer op geweest, maar dat hebben ze uiteindelijk toch niet aangeschaft. Maar net als voor als wij een ambitie uit gaan spreken. Wij willen energie neutraal worden, dan moet je wel weten wat je energieverbruik is. Daarvoor is het handig dat Enduris die

informatie aan kan leveren. Dat vind ik heel erge belangrijke informatie. Dat komt misschien later in je vragen nog wel hoor.

Zeker!

En uhm, als je gericht acties zou willen doen. Dan zou ook informatie zinvol kunnen zijn van Enduris. Dat je bijvoorbeeld in bepaalde wijken het energieverbruik hoger ligt dan in een andere wijk, zonder echte verklaarbare. Zonder dat het verklaarbaar is, van de woningen zijn vier keer zo groot ofzo en met zonnepanelen.

Een soort gelijke wijk?

Ja, een soort gelijke wijk, maar dan zijn het misschien oudere woningen. Maar goed, op basis van je informatie van Enduris kun je wel gericht gaan werken denk ik. En hetzelfde geldt, we zijn bezig in Middelburg met energie coaches. En die energie coaches die, dat is een project van de woningbouwvereniging Woongoed Middelburg en Huurdersvereniging Middelburg en de DELTA doet daar ook in mee, Frank Vogel. Uhm, Frank zeg ik, Sjaak Vogel. Frank is onze collega. Dat project en dat loopt nog niet echt goed. En ja, zou je dat gericht willen doen, dan zou het ook wel eens heel zinvol kunnen zijn als je weet in welke omgeving heel veel, heel hoog energieverbruik is.

Maar je zegt toch, voor dit project werkt DELTA bijvoorbeeld wel mee.

Maar dat is geen Enduris.

Nee, dat is geen Enduris. Is het niet aan Enduris gedacht? Even simpelweg van daar hebben we niet aan gedacht, dus die doet niet mee of is het een bewuste keuze om Enduris er niet bij te betrekken?

Uhm, daar heb we niet eens is bij gedacht en de DELTA is er later bij betrokken geweest, omdat we eerst met zn drieën in prestatie afspraken. Die worden gemaakt tussen een corporatie en een gemeente, die worden afspraken gemaakt. Dan wordt er gezegd er moeten, we gaan wat met energie coaches doen. De huurdersvereniging wordt er trekker van, dus die roept dan een keer wat partijen bij elkaar. De gemeente die zit in de prestatieafpraak, de corporatie is erbij, dus dan ga je met z'n drieën rond de tafel zitten. Hoe gaan we dat doen, wat gaan we doen, hoe gaan we dat bereiken? Nou, Sjaak Vogel heeft in het verleden een project gedaan, toen was de DELTA nog één natuurlijk. Sjaak Vogel heeft in het verleden een project gedaan in Borsele zeg maar met Marcel Aanen daar zul je ook nog wel naar toe moeten. Dat wordt soms op sociaal meer, dat waren mensen langdurig werklozen. Re integratie in de arbeidsmarkt. Laten we kijken welke kennis Sjaak heeft en of we die. Nou we hebben een iets andere methodiek gekozen, we hebben die mensen opgeleid en uhm ja, dan heb je Sjaak nodig. Het valt mij wel op dat mensen van de DELTA, DELTA Netwerkbijrijf ook niet vaak erbij betrekken, of eigenlijk nooit.

Nooit, kun je eigenlijk wel zeggen.

Ja. Nee, maar ik ik hoe heet het. Dat is even voor jou informatie. Ik heb een jaar of, inmiddels misschien wel zo'n zes jaar geleden, heb ik geprobeerd een organisatie op te zetten in Walcheren om het energiebeleid stevig daar neer te zetten. Binnen Walcheren en te zorgen dat we echt iets gingen doen met ze allen en dat geheel te versnellen. Dus we hebben hier een soort stadstafel iets achtig georganiseerd en daar hebben we de gemeentes uitgenodigd en belangrijke stakeholders. Dus toen hadden wij de DELTA uitgenodigd, maar ook het netwerkbijrijf. Want ik had best contact met het Netwerkbijrijf, want daar was ik geweest voor mijn energiebeleid. Dat had ik achteraf beter niet

kunnen doen, want er ontstond een sfeer van haat en nijd, tussen netwerkbedrijf en de DELTA. Dat heeft een negatieve impact, want je wil met z'n alle een organisatie neerzetten om iets te gaan doen. En die twee partijen waren het niet eens. En ik heb persoonlijk veel meer met de DELTA te doen, dan met het netwerkbedrijf. Maar goed, die zijn later met elkaar in gesprek gegaan.

Dat kan niet.

Dat kon echt niet zoals dat daar liep. En netwerk presenteerde zichzelf daar, al toen al, als zelfstandig bedrijf. Met een eigen directie, met een eigen toko. Wilde eigenlijk helemaal niks meer met hun te maken hebben en andersom. En dat zat gewoon niet goed. Dat moet jouw conclusie al zachtjesaan een beetje zijn.

Dat krijg ik zeker wel eens vaker, ook in het bedrijf zelf merk je dat ook al.

Dus dat netwerk zichzelf beter moet gaan profileren en beter moet gaan communiceren dat klopt. Ik denk niet dat ze overal bij moeten zijn, teminste ik zie dat niet zo zitten. Ik denk wel dat het heel belangrijk is dat ze wel bij andere bepaalde projecten zijn. En zoals wij een zonneweide doen, dan hebben we het netwerkbedrijf wel heel erg nodig. En degene die dat trekt, maar wij hebben de grond, wij werken daar aan mee, wij doen daar vanalles aan. Maar Zonnepark Nederland, die gaat dat park beheren zeg maar. Als daar subsidie wordt toegekend, die heeft wel contact met netwerk. Die moet aansluiten op netwerk. En ook voor postcoderegeling moet je dat regelen via netwerk, enzovoort. Dus in de situatie waar netwerk een belangrijke functie vervult, denk ik dat het goed is dat ze er in betrokken worden. Maar, ja, wil je iets gaan doen en wil je energie op gaan slaan en wil je smart gr.. zeg jou dat iets?

Ja, dat hoor ik wel eens voorkomen ja.

Wil je zo iets op gaan zetten, ja dan heb je echt heel duidelijk je netwerkbedrijf nodig. Maar we zijn al klaar met je lijstje zeker ongeveer al zeker, of niet?

Nog niet, nog niet.

Ga maar verder want.

Uhm, ik ook even wat vragen stellen eigenlijk. We hebben het net over de burger gehad of de burger met vragen komt. Ik wil ook wat vragen stellen over of je wel eens informatie ontvangt van Enduris? Gewoon als gemeente medewerker, krijg je wel informatie?

Nee.

Helemaal niks?

Nee. Ja en toch ken ik Jongepier enzo en ik heb hem ontmoet. En.

Maar. Helemaal niks?

Nee, en ik heb er ook mee, voor die stadstaaf. We zijn er toen geweest en ik heb hem recent weer gezien met een avond van de ZMF en dan heb ik er nog mee gesproken. Om nu te zeggen, die communiceren richting de gemeente, nee. Ik zou niet weten wat ik van hun krijg.

Oke, ik heb een lijstje gemaakt met allerlei onderwerpen. Eigenlijk zou ik eens willen vragen of je nu ook gewoon zou willen aankruisen over de onderwerpen waar je wel iets ontvangt. Dat kan dan vrijwel leeg blijven. En de onderwerpen hier aankruisen als je er informatie over zou willen ontvangen.

Jan Minderhoud krijgt de vragenlijst, begint met invullen

Ja, het gaat mij over. Wij hebben binnen de gemeente. Ik ben, nog even voor jou, ik ben milieubeleidsmedewerker he. Er zijn ook gemeentes waar mijn functie gecombineerd is met energiebeheer van de gemeente. Dat doet hierzo Johan van Hijn. En als het en aansluiting voor slimme meter, als Enduris daar een briefje over schrijft, dan zal dat bij mijn collega komen. Maar niet bij mij, dus ik ga dat voor mij invullen. Goed?

Ja, dat is ook de bedoeling. Met die slimme meter vraag, vraag ik mij eigenlijk af. Zou de gemeente daar meer in betrokken willen worden ook?

Als dat naar de burgers toe gaat?

Ja.

Ik denk dat dat wel eens nuttig zou kunnen zijn.

Storingen in de gemeente, ja. Dat is niet voor mij maar wel eens storing in de gemeente. Maar dat is wel voor ons communicatie belang. Wij moeten dat wel weten. Ik zal niet zeggen dat het allemaal via mij moet lopen, maar ik zal het wel aangeven.

Werkzaamheden waardoor wegen open moeten, ja volgens mij gebeurt het dus echt wel he.

Die communicatie?

Ja, dat kan ook niet anders, je kunt moeilijk aan onze weg gaan werken, zonder dat het. Maar dat is de afdeling civiel. Ook de gemeente is allerlei, dat maakt het best lastig.

Aansluiting bij nieuwbouwprojecten dat gaat ook, we hebben pas geleden toevallig in Hazenburg geweest. Daar was een kasje, daar is een kastje neergezet door netwerkbedrijf en die communicatie liep met Peter van Dijk. Dus ik denk niet dat dat nodig is.

Transporttarieven dat geloof ik wel, dat weet ik wel.

Daar doet de delta bijna niets in, dat is DELTA energie bedrijf.

Ik weet niet, denk wel dat dat belangrijk is voor mijn werk

Dat vind ik wel, dat vind ik ook wel.

[Proeftuinen in de gemeente, graag zelfs.](#)

Ja, ik vind dit een beetje lastig in te vullen. Want afsluiten wanbetaling van bewoners. Dat is voor mij niet belangrijk, maar voor de gemeente. Voor sommige is het wel belangrijk, dus wat moet ik daar nou invullen? Moet ik dat nou voor mezelf doen of niet?

Doe maar gewoon voor de gemeente.

Opleidingen weet ik niet, ik weet niet welke opleidingen er zijn, dan kun je altijd kijken. De prullenbak is groot, dus. Zeker de digitale prullenbak.

Juist, dat vind ik een hele belangrijke. Ik zal er eens even een paar dubbele kruisjes doen.

Die extra belangrijk zijn?

Ja.

En dit gebeurt volgens mij. Ik denk met allemaal, het gebeurt en het is belangrijk.

Nou, eigenlijk vrijwel alles aangekruist.

Ik zal dit even aanvullen.

Lijst is ingevuld

Dan is het voor jou ook helder.

Ja, dankje. Uhm, nu heb je een paar dingen dubbel aangekruist. Extra belangrijk.

Voor mij he.

Proeftuinen in de gemeente.

Ja vind ik heel interessant. Ik weet dat er allerlei proeftuin achtige projecten zijn, in Zeeland. In Goes is er iets geweest, op Schouwe hebben ze wat gedaan. Daar was netwerk wel bij betrokken. **Als netwerk iets zou willen of zo iets in gedachte heeft in Middelburg, dan zou ik daar graag van op de hoogte zijn. Dan zou ik dat graag met Netwerkbedrijf op willen pakken.**

Ik kan er ook uit halen dat je dat graag zou willen doen ook.

Ja, ik vind die energieopslag dat is een stukje toekomst. Dat vind ik uitdagend, ik denk dat we met die proeftuinen ook onze systemen aan moeten passen op de toekomst. En de duurzame energie heeft een beetje vervelende eigenschappen. Als het niet waait hebben we geen windenergie en als de zon niet schijnt dan hebben we geen zonenergie. En als het beide niet doet dan hebben we een probleem. Dus dat moet je opslaan in accu's van auto's en dat soort systemen. En dat vind ik heel leuk. En al die informatie over die verbruiken, daar had ik het net al over.

Ja die gegeven, die data over verbruik en over opwekking. Is het ook zo dat als u die gegevens heeft. Dat u dan ook beter beleid kunt uitvoeren?

Ja.

Dan, ja. Dan is het gewoon makkelijk werken?

Ja.

En de informatie over burgerinitiatieven, die krijgt u momenteel niet?

Ik heb van DELTA Netwerk, krijg ik helemaal geen informatie. Ik weet wel dat er binnen Middelburg burgerinitiatieven zijn, op allerlei gebieden. En daar heb ik wel contacten met die burgers erover. **Maar ik weet niet of er burgerinitiatieven zijn die bij mij niet bekend zijn, maar bij netwerkbedrijf wel. Dan wil ik dat heel erg graag weten.** Want wij, wij hebben een energieke samenleving, zoals ze dat noemen. En wij hebben burgerparticipatie, een terugtrekkende overheid zegmaar. Dat de de burger steeds meer zelf gaan doen en wij vinden het heel erg belangrijk dat die burgers dat gaan doen en dat wij ze daarbij kunnen ondersteunen, kunnen faciliteren. En als ik het niet weet, kan ik dat niet.

Dus eigenlijk is het gewoon een soort noodzaak, van ik wil weten wat er in de gemeente gebeurt.

Ja.

Nou eigenlijk heb je alles aangekruist, dat betekend dat je in principe over alles wel informatie zou willen ontvangen. Hoe zou je dat willen ontvangen? Omdat je eigenlijk best wel veel hebt. Zeg je ik wil graag, ik zou graag papierwerk gewoon willen of e-mail?

Dat mag allemaal digitaal hoor. Ja hoor graag in een mail. En niet in een of ander website waar ik die informatie kan vinden, want dan kom ik er ook niet aan toe. En hier moet ik ook mee oppassen, want ik loop al over.

Ja, maar dat je het terug kan vinden.

Klopt. En de belangrijke dingen die kan ik er zelf uitfilteren en selecteren. En ja, er zal best. Kijk ook, als ik op het moment geen project doe of geen nieuw project ga starten, dan heb ik aan die energiegegevens op dat moment ook niets. Maar er kunnen momenten zijn dat ik dat graag wil gaan starten. Dan is het handig als ik dat erbij heb.

Ik het dan misschien niet handig dat je een lijntje hebt binnen Enduris, dat je daar naartoe belt en vraagt van stuur mij de actuele gegevens.

Ik weet niet eens wat ze mogen sturen.

Dat weet ik ook niet.

Nee, maar privacy gevoelig. Er zit allemaal privacy bescherming. In het verleden stuurde ze vier cijferige postcode, daar kon je wel allemaal informatie op krijgen. Maar niet op de lettertjes zeg maar. Dat is een beetje afhankelijk van hoe de situatie is. Ook die informatie, dat is misschien wel een goede als aanvulling. Dat ik graag wil weten welke informatie ze wel en niet kunnen sturen en hoe het zit met privacygevoeligheid.

Dat privacy is zeker wel een onderdeel die inderdaad bij die data wel naar voren komt. Ik heb het hier nog niet met Enduris over gehad, maar iedereen kruist dit wel aan dubbel met uitroeptekens en ik denk wel dat er iets mogelijk moet zijn om die informatie uit te wisselen, sowieso al. Al is het per wijk, per postcode.

Ja, viercijferige postcode, dan moet het zeker lukken. Of was het nou vier cijfers en een letter ofzo? Maar dat is een beetje afhankelijk van de wijk he. In een buitengebied kun je hebben dat er een boerderij.

Ja, dat er maar een iemand zit.

Ja, maar je hebt het nu steeds over burgers he, maar ik wil van bedrijven wil ik het ook allemaal weten. Want je richt het helemaal op burgers, maar ik denk dat bedrijven minstens zo belangrijk zijn. We doen ook gerichte acties op bedrijven.

Dus eigenlijk bedrijven en burgers, eigenlijk alles binnen de gemeente.

Ja. Klopt. En bij bedrijven zou het heel mooi zijn als je het per branche kon krijgen.

Oke, ik wil eigenlijk even de rollen omdraaien. We hebben het er over gehad of je wel eens informatie ontvangt van Enduris.

Ik geef ook niks.

Mijn vraag was meer, zoek je wel eens informatie en ga je dan naar Enduris toe?

Nee, maar. Mijn focus ligt ook gewoon op DELTA. Als ik wat wil weten dan bel ik ff Murphy, Lizette, Sjaak Vogel. Wie heb je nog meer? Nieuwenhuize, dat soort mensen. En die weten eigenlijk ook alles wat er bij Enduris een beetje speelt. Bij mij zit het nog niet goed in mijn hoofd, ik trek mezelf gewoon volledig op DELTA.

Ja, dat komt misschien ook door het verleden.

Ja, dat komt door het verleden. Dat klopt. En hun, hun profileren wel heel erg sterk. Hun zijn dus heel duidelijk bezig. De slimme meters daar is ook een hele discussie over geweest. hun promoten dus ook de slimme meter. Met hun, met DELTA is volgens mij ook geregeld dat als je aan het zonne-effect meedeed, dan kreeg je ook een slimme meter. Maar eigenlijk is de uitrol voor de slimme meter, dat is Enduris.

Dat gebeurt nu door Enduris.

Ja, maar toch werd dat geregeld met DELTA. Dus bij mij zit die focus volledig op DELTA. En bij bijna iedereen hoor.

Zeker, ik heb ook wel een keer vragen gehad van, wie zijn Enduris. Dat mensen nog niet eens weten wie Enduris is en wat ze doen.

Ik word ook benaderd, mijn ouders die hebben een slimme meter elektrisch gekregen en gas toen niet. En toen hadden ze een brief gekregen van de DELTA ook nog. Ze zijn, mijn moeder zei, nog steeds geen gasmeter. In mijn stommigheid, ik zei dan bel ik wel even, dus wie bel ik. De DELTA ja, stom natuurlijk, want ik had wel kunnen weten dat dat bij Enduris was. Enduris is, profileert ook niet. Maar goed, jij bent communicatie dus dat gaat vast en zeker goed komen

Dat hoop ik wel ja. Uit het verhaal kan ik opmaken dat er zeker wel informatiebehoefte is. Verschillende informatiebehoefte.

Ja, zeker wel als de DELTA zelf niet meer geeft en Enduris moet dat aan gaan leveren. Ik vind het ook prima als ik DELTA bel en die zoekt het uit bij Enduris, maakt mij niet uit van wie ik het krijg. Maar ik denk dat, ja daar zit gewoon het.

Er zit wel wat in?

Het is wel het gene wat nog niet helemaal goed zit, maar goed.

En zou je ook eigenlijk meer lijntjes willen hebben binnen Enduris? Dus bijvoorbeeld Arjen Jongepier, dat je daar makkelijk naar toe kunt bellen?

Ik denk dat het best goed is dat je daar meer van weet. En dat zou Arjen Jongepier kunnen zijn, er zijn er misschien meer.

Ja, er lopen genoeg mensen rond.

Ja, ik ben er een keer geweest. Dat er veel lopen weet ik.

Ik heb deze opdracht vanuit Arjen Jongepier gekregen, hij is degene die ermee bezig is, met naar buiten willen communiceren.

Die zal zachtjesaan ook wel tot de conclusie zijn gekomen dat het daar aan schort en dat is terecht. Ja. Nee, maar dat is goed. Arjen is op zich een geschikte vent, daar gaat het niet om.

Een andere vraag, want dat heb ik nog niet echt voorbij horen komen. Of er wel eens binnen de gemeente wel eens burgeravonden, buurtavonden, hoe je ze wilt noemen, woonmarkten, zoiets wordt georganiseerd binnen Gemeente Middelburg?

Ja, wij hebben dat wel gedaan. We hebben in het verleden hebben we zelfstandig, ja energiemarkten georganiseerd. Daarbij was de opkomst niet zo heel groot. We hebben het ook enkele jaren gecombineerd met onze nieuwjaarsbijeenkomst, dan heb je wel heel veel publiek. Tegenwoordig laten we dat ook een beetje aan burgerinitiatieven over en ik heb recent heeft de duurzame monumenten of Groene Monumenten Middelburg, hebben in de vleeshal op de markt ook zo'n beurs georganiseerd. Die ondersteunen wij, faciliteren wij, we helpen mee we zorgen voor ruimte. Vanalles en nog wat, maar ik vind hartstikke fijn dat het initiatief bij de burger ligt. Dan heb ik zelf een presentatie gehouden bij een burgerinitiatief, op de wijktafel een keer wat gezegd over energie en daar moest ik kort even wat zeggen. Daar was zoveel belangstelling voor, dat er een keer een aparte avond georganiseerd en dan heb ik daar allerlei dingen over energie opwekking en energiebesparing vertelt. Dus dat gebeurt. Dat doen wij, maar dat is ook vanuit de burgers.

En zou Enduris er ook een rol in kunnen spelen? Dat zij een keer worden uitgenodigd, dat zij bijvoorbeeld ook met een standje staan, tafeltje staan.

Als het, als wij dat doen denk ik dat het zeker zaak is. Maar dan moet Enduris dat goed afstemmen met DELTA, want het is een beetje onzinnig met de slimme meter komen. Twee kraampjes naast elkaar en dat ze dan nog ruzie gaan maken.

Ik denk dat er een goede scheiding moet liggen, moet komen te liggen. Wat doet Enduris, wat doet DELTA. Ja voor een burger in Zeeland, ja, Enduris zit aan de ene kant in een makkelijke positie. Je zit aan Enduris vast.

Enduris zit je aan vast en aan DELTA zit je niet vast.

Ja, voor sommige dingen zul je bij Enduris moeten zijn, maar met het ander kun je of naar DELTA mee, je kunt ook naar Eneco of Essent. Dat is wel.

Ja, dat is wel een groot verschil.

Ja, dat is een verschil. Als burger heb je weinig te kiezen in die zin.

Nee, aan je netwerk zit je vast. Dus je bent gewoon overgeleverd aan die club. Het ligt eraan wie wat doet. Ik, ik ken Enduris niet als het promoten van duurzame energie, ik weet ook niet of daar hun rol in. DELTA heeft dat altijd jaren wel een beetje gedaan alsof. Terwijl als je dan echt een project uitging voeren, dan viel het vaak ook wel weer tegen. Om ergens in te stappen als DELTA, dat was. Maar ze doen wel, ze helpen wel mee. En een Sjaak Vogel is bekend van TV en vanalles en nog wat. Dus die heeft een duidelijk functie, die zijn bezig met voorlichting. Die zijn bezig met informatievoorziening. Enduris niet, ik denk dat Enduris eerst voor zichzelf op een rijtje moet zoeten, welke rol kunnen wij dan spelen? Het moet niet dubbel zijn en het moet goed afgestemd worden met de DELTA.

Dus eigenlijk, de conclusie is een beetje, er zit te veel overlap misschien in.

Ja klopt.

Weet je daardoor ook niet zo goed waar u moet zijn. Je hebt een vraag en je belt sowieso DELTA omdat dat er in gebakken zit.

Dat zit er in gebakken en die profileren zich beter. Die trekken dat naar zich toe. Daar zitten communicatie mensen en daar zitten mensen die daar mee bezig zijn. Dat heeft Enduris niet, dus dan zouden ze eerst daar aan moeten werken, als ze dat willen.

Afronding interview

Gemeente Noord-Beveland, Tom Vermin

Introductie interview

Wat is uw functie binnen de gemeente?

Ja, ik ben projectleider. Daar kun je een hoop onderschuiven. Ik doe klimaatbeleid, ik doe energie, ik doe energiebeheer, maar ik ben ook met zeeweringen bezig, met waterrecreatie, strand. Uhm, wat hebben we nog meer, jachthavens, bruinevloothaven, duurzaam bouwen, projectontwikkeling en alles wat je daarbij tegen komt.

Heel veel.

Heel veel ja.

Dat komt omdat de gemeente zo klein is?

ja, ja, kleine organisatie. We zijn een regiegemeente. Dan heb je projectleiders die dan een klus krijgen en dan de eigen expertise proberen uit te nutten. Wat ze niet hebben vragen ze aan een collega of ze huren het in. En zo probeer je projecten rond te breien. Zo hebben we een stuk of zes projectleiders, allemaal met een eigen expertise, ik heb dan een milieutechnische achtergrond. Maar andere zijn civiel technisch of erotechnisch of weet ik veel technisch en zo proberen we de klussen te klaren voor de gemeente.

Oke, veel onder je petje.

Ja, leuk om te doen. Grote diversiteit. Het is ook wel eens een beetje richting zoeken in de chaos. Je bent met twintig ballen tegelijk in de lucht bezig. Dat houdt het wel leuk ja. En er zijn er maar weinig die mijn agenda beïnvloeden, dat geeft wel een hoop vrijheid en bewegingsruimte.

Dat is leuk. Ik ga eerst even wat vragen stellen over de burgers binnen de gemeente. Komen er wel eens burgers naar de gemeente toe of burgerinitiatieven die eigenlijk vragen hebben rondom het energiesysteem?

Ja, dat is er geweest en dat heeft er toe geleid dat er een energiecoöperatie is geformeerd. De gemeentes zijn eigenlijk, in ons geval maar andere gemeenten ook best wel, denk ik een beetje onderbemand of het wordt onderbelicht of niet zwaar genoeg gewogen in heel de energietransitie. En dan zie je dat burgerinitiatieven eigenlijk verder willen gaan dan wat de gemeente qua armslag kan. Die wil het wel, maar die krijgt het gewoon niet gemanaget, niet georganiseerd. En dan zijn die burgerinitiatieven altijd wel leuk om als ruggensteuntje te helpen. Die probeer je dan te faciliteren, die geef je dan wat steun, vergaderfaciliteiten of geld of weet ik veel. En dan kunnen zij eigenlijk aan de hand met het gemeentelijk klimaat beleid dingetjes voor elkaar krijgen. Het is een soort vrijwilligers werk, maar dan op milieugebied of energiegebied of weet ik veel.

Dus ik moet het eigenlijk zien als soort collectiefje die de kennis wel in huis heeft?

Ja, best wel kundige mensen in ons geval. Het zijn allemaal gepensioneerde mensen van diverse sporten van, van werkelden zal ik maar zeggen. Die de ervaring en de passie en de sociale cohesie inzetten om dingen voor elkaar te krijgen.

Dus als een burger komt met een vraag, van nou ik wil graag een energie neutraal huis, dan sturen jullie ze door naar dat collectief?

Dan kunnen ze doorgestuurd worden, [zelf probeer ik ze zelf ook nog een beetje op spoor te zetten](#). [Nou, met websites kan je ze natuurlijk een hoop wijs maken](#). Maar soms willen mensen ook gewoon een praatje hebben, of ik heb een infrarood camera hier op de gemeente, dan ga ik naar ze toe als ze dat willen. Kan allemaal geregeld worden.

Infraroodcamera, leuk.

Ja, nouja, dat is een ideetje van de wethouder geweest. Dat zie je wel eens van die dingen in van die folders, van die mooie fotootjes, ik denk dat ik nog wel wat heb. Maar uhm, ik heb dat ding wel liggen, maar het is best wel lastig. Als je een infrarood foto hebt, ik ben geen bouwkundige. Daar zie je van alles op. Mensen vragen dan gelijk aan mij van ja, wat moet ik dan doen? Als je de muur open hakt, dan weet je wat je ziet. Soms is er gewoon niks aan te doen, of is het iets met een hele andere bron dan dat ik denk. Dus dat is een beetje gevaarlijk, maar wel informatief. Ze zien een hoop. Vaak is het ook zo dat als mensen mij vragen, is het vaak dat ze als een vermoede hebben van er is iets niet goed of er lekt iets of er is iets kapot of daar komt de tocht vandaan. Met die meter zie je dat dan, dan wordt gewoon hun vermoede bevestigd en gaan ze gewoon aan de slag.

Zou je ook kunnen zeggen dat er binnen de gemeente hier voldoende kennis eigenlijk in huis is om burgers verder te helpen?

[Ja, denk het wel. Kunnen ze redelijk op pad sturen. We hebben dalijk ook weer een nieuwe showroom ingericht voor verduurzaming van privaat woning bezit. En daar kunnen we vanalles laten zien, dan hebben niet veel gemeentes. Meeste doen eens per jaar een energiemarkt zullen we maar zeggen. Mobiliseren ze heel veel ondernemers op dat gebied en die laten dan hun kunstje zien. Wij hebben gewoon een ruimte beschikbaar, die ondernemers hebben daar wat dingetjes neer gezet. En kunnen daar eens in de maand 's avonds naar toe, om van dicht bij te voelen hoe die isolatie is, hoe een zonneboiler er van dichtbij uitziet. Hoe het op het dak zit, hoe het stukje verduurzaming in zijn werk gaat, zal ik maar zeggen.](#)

Dus geen energiemarkt inderdaad, wat ik dus heel veel hoor.

[Wij hebben permanente expositie.](#)

Dat vind ik wel een hele goede. En dat is tot stand gekomen met verschillende ondernemers dan?

Ja, wij hebben meegedraaid in een Europees kennisnetwerk. En dan ga je bij andere partners kijken. En wij zijn toen in Hamburg geweest, daar hadden ze Bouwraum en dat was ook zo'n voorlichtingscentrum, maar daar had het een paar miljoen gekost. Hier is het een oude brandweerkazerne die we een beetje inrichten. Maar de laatste, Hamburger had een hele grote verduurzamingsopgave, ze mochten niet nieuw bouwen. De grens mocht niet groeien. Ze moesten binnen bestaande woningen moesten ze die verduurzaming gerealiseerd krijgen. Dan hadden ze gewoon een woning helemaal omgebouwd naar een super duurzaam huis. En daar waren ook vijf of zes energieadviseurs aanwezig en die konden dan mensen op pad helpen als ze vragen hadden over een stukje verduurzaming. En dan concept heb ik een beetje gekopieerd in een kleine vorm hier op Noord-Beveland.

En succes?

Nou, we hebben er eerder een gehad. Dat was wisselend succes. In de zomer zie je geen hond, maar ja dan zijn mensen niet bezig met verduurzamen. In het najaar begint het een beetje en in de winter is het wat drukker, maar toen liepen we eigenlijk gevoelsmatig een beetje voor de kudde uit, zal ik maar zeggen. We hopen dat het nu wat meer ingedaald is, mensen zijn wat bewuster met energie en verduurzaming bezig. Elektrische fietsen zie je overal, PV panelen zie je overal. Het effect van een terugdraaiende energie meter is toch wel erg prikkelend. Dus ze zijn een beetje meer in beweging aan het komen. Dus ik denk dat als we het nu gereed hebben, dat het dan beter aanslaat en er meer bezoek komt. En de bemensing ga ik ook samen doen met de energiecorporatie in Noord-Beveland, dus dat particuliere initiatief, die gaan mij helpen weer om daar voldoende mensen te hebben. Dus zo proberen we onze Noord-Bevelandse burgertjes een beetje te bewieroken.

Zou Enduris ook een rol kunnen spelen in zo'n project?

Kan best, weet ik niet goed. Enduris en Evides, nee DELTA N.V., DELTA Infra. Dat is een beetje een verborgen club. Die zaten daar in Goes aan de Anthonie Fokkerstraat zeker, in dat grote gebouw. En ze hebben een monopolie op die markt. Maar uhm, ja, ze zijn niet zo zichtbaar, niet zo tastbaar. Niet zo in de maatschappij aanwezig zal ik maar zeggen.

En daarom denk je er niet zo snel aan om contact met ze op te nemen?

Nee, nee. Kijk waar ik bijvoorbeeld. Ik zat het net nog te lezen, hierzo. Ik ben met een raadsvoorstel bezig. Energiemaatschappijen kampen met het probleem van duurzame energie bronnen. Als het waait, deng, als die windmolens stoppen een heleboel energie in dat net. Zij moeten het maar op kunnen vangen. Schijnt het zonnetje, als die particuliertjes, als die PV paneeltjes zitten allemaal in dat net te prikkelen. Valt de wind weg, is er geen zon, trekken al die particulieren weer met pieken en dalen aan dat net. Zij moeten het allemaal maar oplossen. Dus ik, in ons nieuwe klimaat beleid staat bijvoorbeeld ook dat ik een stuk of vier, vijf energie opslagsystemen hier op het eiland operationeel heb. Of het lukt is de vraag, maar als je het nooit probeert dan weet je het niet. Maar dat is puur dat uitbalanceren van dat net. Ik ben in dat, in dat Europese kennisnetwerk ook bij een partner geweest. De stad Groningen deed ook mee, die hebben de gaswinning zitten. Die hadden een, een test case staan voor een smart grid. Nog nooit van gehoord, was vijf jaar terug ofzo. Nou, dat was echt geweldig. En dan denk ik van, ja shit, dat moeten wij toch ook kunnen maken hier. Een variantje van de smart grid, of met de motica zorgen dat je, dat je koelkast overdag draait, maar 's nachts of nee 's avonds als de stroom duur is dat je dan zo veel mogelijk dicht blijft of je vriezer. Dat je wasmachine alleen overdag draait. Als de TV opbrengt en 's nachts niet of weet ik veel. Dat je zo het energiebalans voor dat energienet optimaliseert. En dan denk je wel eens van, ja, kan Enduris daar een rol in spelen. Van mij mogen ze voorlichting komen geven. Ik vind dat wel prima.

Tom Vermin zoekt in een brochure naar iets om te laten zien wat van toepassing heeft op dit onderwerp

Even kijken hoor, naar een afbeelding waar dat even duidelijk in beeld is gebracht.

Maar in principe zeg je van Enduris kan best wel helpen met burgers inlichten.

Burgers snappen niet wat er achter dat stopcontact zit. Die weten niet met wat voor problemen die netwerkbedrijven allemaal mee worstelen. Misschien lezen ze wel eens wat in de krant. In de Elsevier of in een of ander wetenschappelijk blad, maar het gros van de mensen heeft er amper bewust van. PV panelen dat is leuk, maar ja. Het heeft ook z'n effecten.

Is het noodzakelijk dat de burger dat weet?

Nou, het is opzich niet verkeerd dat ze het weten. Het is misschien niet direct noodzakelijk, maar ze als ze er weet van hebben er mee om kunnen gaan, dan kan dat al een hoop verlichting geven in de net onbalans. In de pieken zal ik maar zeggen. Kan helemaal geen kwaad. Noodzakelijk is een beetje.

Ja, wij hebben namelijk best wel zitten denken van moeten we niet de op de gemeente gaan richten maar op burgers. We hebben zitten denken van, moeten we burgers wel willen inlichten, die eigenlijk er niet op zitten te wachten.

Nou, ik vind het. Je bereikt ook maar een hele kleine doelgroep he, nu je met ons praat. Ja, ik vertegenwoordig dan gemeente van 7500 inwoners, ja Jan Minderhoud, weet ik veel, misschien wel 45 of 50.000 inwoners. Vanuit zijn rol kan hij dan met de berichtgeving richting de burgers iets doen. Dat is veel efficiënter, dan dat je individueel twee of drie burgers spreekt zal ik maar zeggen. Ten opzichte van twee of drie ambtenaren die met dat spelletje bezig zijn. Dus ik zou. Opzich kan het geen kwaad als die Enduris in een advertentie of in de krant aangeeft van wat het effect is van die duurzame energie. En hoe zij dat allemaal op moeten vangen, wat niet weet wat niet deert.

Denk u dat er misschien nog een onwetendheid is in energieleverancier en netbeheerder. Dat de burger dat ook niet zo goed weet?

Nee, energieleverancier en netbeheerder die weten wel hoe het spelletje zit.

Nee, maar ik bedoel de burger. Dat die niet weet wat is nou de de energieleverancier en wat doet nou de netbeheerder.

Nou, ik denk dat ze dat. Nou, dat is inderdaad altijd. Het viel allemaal onder de DELTA natuurlijk, vroeger was het een grote club.

Onder DELTA.

Ja, dat is uit elkaar geknipt. DELTA Infra en DELTA Energie en DELTA Comfort en wat had je nog meer voor DELTA's? Dus uhm, ik kan volgens mij idee niet kwaad om daar meer helderheid in te geven. Dat hadden wij ook nog wel eens. Bel je naar DELTA, ja welke club? Dus ik heb hier dan wat wij al die andere gemeentes hebben dat ook. Wij hebben heel veel energieaansluitingen natuurlijk. Alle schoolgebouwtjes, dorpshuizen, ieder rioolgemaaltje die de gemeenschapshuizen. Iedereen heeft een energienota. Gymzaaltjes. En wij zijn dus multi side users. Wij, binnen DELTA. Wij hadden speciale contactpersonen en e-mailadressen om rechtstreeks, niet via een roldeur, maar gelijk bij de juiste persoon aan te komen. Puur omdat wij ja zoveel aansluitingen hebben. Ook wij worstelde nog wel eens met, ja we hebben dit. Moet je bij die pietje, jantje of klaasje zijn zal ik maar zeggen. Zelfs voor ons is het soms nog wel eens onduidelijk.

Gewoon onduidelijk van bij wie moet je zijn?

Ja en ook een energierekening. Ja, wat staat er allemaal op, dat is allemaal zo vaak hokuspokus. Nog niet eenvoudig.

Nee dat merk ik inderdaad in de loop van de tijd. Dat het best wel eens lastig is van waar moet ik zijn en wie doet wat?

Mijn volgende vraag gaat eigenlijk een beetje over, over informatie die je al van Enduris al ontvangt. Ontvang je sowieso wel eens informatie van Enduris?

Tom Vermin rommelt in een bak met brieven, hierbij pakt hij wat brieven van Enduris

Ja, Ik heb wel eens brieven. Kijk hier heb je er een. De netbeheerder. Ja. Hierzo, kijk, grootverbruik of kleinverbruik.

Die krijg je echt als gemeente, krijg je die binnen?

Ja, hier een verzoek doorgeven meterstanden. Hier nog een paar, dat is DELTA.

En wat voor soort informatie is het? Daar heb je en foldertje bijvoorbeeld, over?

Brochures, meestal de naamwisseling, maar ik had dit nog niet bekeken eigenlijk. Ik denk dat het een maand in mijn bakje ligt.

En het ander is, gewoon naamwisseling?

Ja, ja.

Maar verder?

Verder heb ik er nog niks van ze gezien. Dit is wat ik van ze gehad heb.

Oh, oke. Ik heb hier een lijstje en ik wil eigenlijk even vragen of je deze wil invullen. Ik heb hier allemaal onderwerpen opgeschreven die iets, iets met het energiesysteem te maken hebben. Ik wil vragen of je een kruisje wil neer zetten, in dit vak, als je er informatie over ontvangt. En hier als je informatie zou willen ontvangen over dat onderwerp.

Ja. Je zit een beetje op een grensvlak tussen civiele werk en klimaat en energiebeheer he. Want vaak is het, de jongetjes van civiel zijn er ook mee bezig.

Start invullen schema

Dit is, hoeft ik niet, dat is voor civiel. Moet ik het per se invullen of dit is?

Nee, als je zegt, van dat wil ik niet. Dat krijg ik niet, dat wil ik niet, dan vul je niks in.

Ja daar krijg ik wel informatie over, maar niet via hun.

Wil ik die een proeftuin, die wil ik graag!

Opleidingen bij Enduris, doen ze dat? Voor derden?

Nu moet ik zeggen dat ik dat zelf niet zo goed weet. Maar ze bieden opleidingen aan en daar is altijd wel iets mogelijk.

Dat kan geen kwaad.

Die krijg ik.

Ja van onszelf wel, maar niet van derde.

Zo iets.

Klaar met invullen

Dankjewel. In principe krijg je redelijk wat informatie. Dat kan ik gelijk wel zeggen, ook vergeleken andere gemeente, dat je best wel, zeg maar, je krijgt best wel wat informatie over. Krijg je die dan wel rechtstreeks, omdat je een lijntje hebt binnen Enduris?

Je ziet het, het ligt gewoon in mijn postvakje. Ze weten hier wel wie waar mee bezig is, dus. Je hoeft niet zo'n hele lange route door het gebouw te doen.

Even kijken, de onderwerpen waar je wel wat meer over zou willen ontvangen is toringen in de gemeente. Daar heb je momenteel geen goed inzicht in?

Het kan zo maar voorkomen dat mensen ook naar de gemeente bellen van 'goh, er zijn hier storingen of ik heb te weinig elektriciteit of mijn telefoon doet het niet'. Dan kan het zijn dat ze bij de telefoon doorverbinden naar mij, over energie, of naar de jongens van civiele werken, vanwege graafwerk of zo iets. Maar als er iets is, en er is een incidentje, dan kunnen wij het wel weten.

Ja, dat jullie een automatisch iets van.

Ja een doorgeefluikje.

Uhm, je zei net ook over de proeftuinen. Dat is hier wel eens geprobeerd of jullie willen dat graag?

Nou, ik probeer met die Nieuwenhuize, maar die zit weer bij de energieclub. Die is daar een of andere manager voor duurzame energiesystemen. Probeer ik dus onder andere zo'n energieopslag systeem hier van de grond te krijgen. En er zijn hier, binnen de gemeentegrenzen, ontwikkeling staat in de startblokken om complete nieuwe recreatie park op te richten. Hebben wij een beetje voorgesteld, oke dat kan. Alleen als je een smart grid aanlegt. Laat maar zien dat je bijzonder bent. Weer een parkje, hoe bijzonder ben je dan. Dus, ja. Maar we bouwen heel duurzaam. Ik zei: Ga jij nou maar lekker duurzaam bouwen, inclusief smart grid. Maarja, dat is zo'n initiatiefnemer gelijk alweer een beetje in de hoek geslagen. Dat is niet echt hun ding. Ze willen huisjes de grond in stampen, geld verzamelen en wegwezen.

Ja dat park opzetten en klaar.

Ja en dan bonjour. Probleem van energiesystemen en stukje verduurzamen is hun probleem niet, maar wij hebben dat bij hun in de voeten geworpen. Dus zoek het uit. Dus zo zoek je wel eens een beetje naar kansen om beleid van de centrale overheid of van Brussel voor elkaar te krijgen. Dat hoeft je niet altijd zelf te doen.

En Enduris kan daarbij helpen?

Die kan daarbij helpen ja.

Op wat voor manier?

Zij zijn deskundig erin en hebben erarin erin. Weten hoe je het kan vermarkten, of vermakrten, hoe je de kosten kan verzilveren. Door, zodat de ontwikkelaar kan terugverdienen zal ik maar zeggen. Zulke soort constructies kunnen zijn, dan elkaar een hand ik geven denk ik.

Dat is denk ik wel een mooie. Dat je zo een project samen neer kunt zetten. Want ik neem aan dat dit project een beetje verwaterd.

Nee, nouja, het staat nog steeds in de kinderschoenen. Projectontwikkeling is best wel een aparte sport. Veel projecten die zijn al tien jaar bezig voordat er daadwerkelijk buiten iets zichtbaar is. Dit is nog langer bezig, maar er is nog niks gebeurd. Er is nog niks met bestemmingsplannen gewijzigd, het is nog een beetje aftasten wat kan wel en wat kan niet. Wanneer is het een geschikt moment. Wanneer zijn de wethouders er rijp voor. Wanneer kun je het bij de provincie neerleggen. Hoe is het in de publieke opinie om daar woningen te bouwen, in de middle of knoware. Dus dat is best wel een beetje op eieren lopen. En uhm, als een ontwikkelaar niet aan een smart grid wil, dan is het gewoon ieder huisje moet gas, licht en water hebben. Dus dan komen ze bij Enduris uit. Dus sowieso zijn het partners van elkaar. Maar je kan de kennis van Enduris ook benutten, en Enduris kan er ook weer leermomenten uit halen, door te zeggen 'oke we gaan zo'n gebied isoleren en als smard grid inrichten en ga maar, ga maar data genereren en kijken hoe het werkt en of het functioneert'.

Ik denk dat er zeker wel een goede samenwerking mogelijk is.

Ik denk dat het best wel iets leuks kan zijn. Maar dan moeten beide partijen daar wel de deuren voor open zetten.

Je zegt dat gegevens over verbruik en energie opwekking wel bekend is binnen de gemeente.

Die van onze eigen gebouwen. Niet van derde natuurlijk.

Nee, ja. En van gewoon particulieren allemaal gewoon in de gemeente niet.

Nee dat niet.

Zou je dat willen?

Mwah,

Dat heeft geen, dat heeft op zich niks..

Nee, ja kijk wat kun je er mee? Je kan het wel helemaal vol donderen met informatie maar als je er geen, geen chocola van kan maken of je kan individueel. Mensen een beetje gaan coachen, maar dat is mijn rol ook niet.

En als je nou per wijk zou kunnen zien, van zoveel wordt verbruik, zoveel wordt opgehaald. Zou dat, zou dat handig zijn voor beleidsvoering?

Ik weet het niet goed. Je kan, het is zo lastig joh om meters te maken als je individueel moet gaan draaien aan knoppen. Dan zou ik eerder bijvoorbeeld op niveau van dorpsraden iets willen gaan doen, dat die dat stukje overnemen. Oke mensen, Kats verbruikt maar zoveel en Kortgene gebruikt zoveel per inwoner, hoe kan dat nou? Dat je elkaar een beetje in de competitie sfeer brengt. Maar de energiemaatschappij mogen het ook niet he, die mogen alleen als groep informatie verstrekken,

maar niet individueel. Ik vind het al heel knap dat ik iets doe met de gebruikscijfers van de dorpshuizen. Dat ik die naast elkaar leg en zeg van nou die verbruikt veel meer. Hoe kan dat dan? Ja, die hebben tien verenigingen meer en die andere bijna, daar gebeurt bijna niks in dat dorp, dat is dan logisch. Zo zijn er heel veel dingetjes aan elkaar geknoopt. Energie is dan een lastig iets. Kijk, als het hard regent, dan draaien alle rioolgemaaltjes. Als je zegt, we willen besparen op energieverbruik, nou dan is een rioolgemaal niet langer dan zoveel draaien. Ja, dan lopen de WC's over, dat wil je ook niet. Net als met dorpshuizen, dan wil je zo veel mogelijk gas besparen, dus je stookt het niet warmer dan als moet. Maar, dan is er ook weer een ander ministerie die zegt van er mag geen legionella. We moeten legionella bestrijden, dus 's nachts in iedere gymzaal een kwartier de douche aan. Hoppatee, daar gaat m'n gas.

Lekker tegenstrijdig.

Ja, daar gaat mijn gasverbruik. Dus zo zit je wel eens een beetje te worstelen.

Ik vind het leuk en opvallend lijstje vergeleken andere gemeenten.

Oh, oke. Wijk ik zoveel af?

Nou, veel gemeenten ontvangen helemaal niks. En vinden deze juist allebei heel erg belangrijk, daarom dat ik er even op doorvraag. Die data verbruik en energieopwekking willen ze juist heel graag weten en hebben ze totaal geen inzicht in. Dus ik vind dit wel een leuke.

De manier waarop je informatie zou ontvangen, hoe zie je dat voor je. Zie je dat gewoon telefonisch, of hou je er van om brieven te ontvangen of mail? Of zit je liever met iemand rond de tafel? Of via social media?

Een beetje afhankelijk van wat he, zie je dat dan voor een groep of voor een dorp of gegevens van of. Ik snap het even niet.

Uhm, nou stel je. Er komt iets van een proeftuin, laten we dat park als voorbeeld nemen.

Dan het liefst gewoon mondeling een op een. Mensen tegen elkaar.

Dus niet hele stapels papier?

Nee, nee. Op internet zie je al heel veel van dat spul langskomen, dan denk ik van ja. Met lichaamstaal kun je ook een beetje aanvoelen hoe serieus iets is. In een e-mailtje kun je, ik word helemaal dood gebombardeerd. Achterliggende gedachte kun je er niet altijd helemaal uit filteren zeg maar.

Ik ga de rollen even omdraaien. We heb het net gehad over informatie ontvangen van Enduris. Zoek je wel eens zelf naar informatie en waarbij je aanklopt bij Enduris? Dat je zelf op zoek gaat?

Ja, dat doe ik wel eens. Op hun website. Van stel, je gaat verregaand isoleren en je gasverbruik verminderd, kan je dan bijvoorbeeld gasloos verwarmen, is dat haalbaar. Wat is dan je besparing, als je geen gasaansluiting meer hebt? Om dat dan mee te nemen in je terugverdiensijd bij de aanschaf van de warmtepomp. Dat je volledig elektrisch gaat verwarmen. Zulke dingen zit ik wel eens even te kijken.

En dan kijk je op de website van Enduris? Of DNWG?

Ja dat was DELTA Netwerkbedrijf.

Ja, ze hebben drie websites.

Oh, ja van Enduris heb ik nog niet op gekeken. Dat was in de periode dat ze nog, dat dan nog niet bestond zal ik maar zeggen.

Dus dan de website van DELTA Netwerkbedrijf?

Ja.

Oke, dan is dat dezelfde website, dezelfde organisatie tenminste.

Kun je op die website ook alles vinden wat je zoekt?

Ja, het is wel eens een beetje puzzelen, maar dat is wel vaker. Het is niet altijd even logisch opgezet of ik zoek niet altijd even logisch.

Dat is met alles volgens mij wel eens. En gebruik je nog meer informatiebronnen waar je informatie vandaan haalt?

Nou, ja telefoneren gewoon. Van jongens en we hebben ook met hun zo'n speciaal e-mailadres om gelijk bij de juiste persoon te komen. Maar ook bij Enduris is het wel zo, ze zitten behoorlijk verstopt. Het is best wel een soort fort zal ik maar zeggen. Als je ze nodig hebt is het nog niet zo makkelijk.

Maar je hebt wel een direct lijntje binnen?

Ja, maar die is niet heel helder hoor. Moet ik ook bij die jongen van civiele werk wel eens navragen. Van wie moet ik voor DELTA hebben voor gas en voor water en elektriciteit en dan allemaal verschillende poortjes.

Dus eigenlijk een beetje een conclusie is meer dat als je een project bezig bent en je hebt iemand nodig dan is het zoeken. Het zou gewoon fijn zijn als je een duidelijk lijntje hebt binnen, binnen Enduris waar je gewoon vragen aan kunt stellen.

Ik kan mij wel voorstellen dat zij zich een beetje verstoppen achter zo'n telefoonautomaat of achter een secretariaat of zoiets, als alle burgers maar constant aan het bellen zijn, dan komen ze niet tot hun werk. Maar soms is het ook wel eens een keer dat ik denk van jemig he, na 23 keer doorverbinden nog niet de juiste persoon aan de lijn. Of je krijgt een heel keuze menu van acht opties, dan denk ik van ja, daag, zoek het uit. Dat is een beetje zoeken voor hun naar balans van beschikbaarheid en benaderbaarheid ten opzichte van de overkill en een beetje adblocken zal ik maar zeggen. Dat is best lastig denk ik voor hun, maar dat is hun uitdaging.

Dat is ook zo, maar samenwerking of tenminste, wat meer informatie uitwisseling zou wel een goede zijn?

Ja, dat kan geen kwaad, dat kan geen kwaad.

Dat is heel duidelijk, ik denk dat ik een heel eind zo alles heb. Gewoon een duidelijk verhaal.

Opzich doen ze eens per jaar, dan doen ze een soort voorlichtingsdag, maar of dat nou van de DELTA. Ik dacht dat dat alleen DELTA Energie was. Vooral die energiebeheerder, de gemeentelijke energiebeheerders zal ik maar zeggen. Gewoon van waar zijn ze mee bezig en wat gaat er komen en hoe ontwikkeld het een en ander. Wij hebben als energiebeheerders ook een, een vergadering. Waarbij dan, ja dat is ongeveer eens in de twee maanden of eens per kwartaal. Dan komen we met z'n alle bij elkaar. Daar wordt dan de inkoop van energie besproken, de vergroening van energie of de wetgeving of weet ik veel. En waar mensen worstelen, vaak kijk, aansluiting van een laadpaal voor een elektrische auto. Wij zitten veel al in landelijk gebied, als je geen oprit heb en je wil een laadpaal op de openbare weg zetten, dan is dat donders lastig. Maar ja, waarom moeten wij voor de stroom betalen? Moet dat een aansluiting van ons zijn? Als het een aansluiting van ons is, is het onze paal. Maar wij hebben geen geld voor een laadpaal, dus wij doen dat niet. Die mensen willen een elektrische auto en dat wil de overheid en dat wil de gemeente dus ook. Dus dat is een beetje kip en ei verhaal dat je moet zien te doorbreken. En dat is een lastige discussie, nou die zijn er om aan te gaan. Dus.

Afronding interview

Gemeente Tholen, Lizette de Hond

Introductie interview

Allereerst wil ik eigenlijk weten wat uw functie is binnen de gemeente?

Ik ben beleidsmedewerker en eigenlijk ben ik twee functies in één. Ik doe wonen, milieu en duurzaamheid. Wonen is een halve baan en milieu en duurzaamheid is een halve baan. Ik ben van beide beleidsmedewerker.

En wat houdt het precies in, wat doe je?

Specifiek milieu bedoel je?

Allebei.

Nou, het beleidswerk van wonen wil eigenlijk zeggen alles wat er rondom wonen gebeurt. Dus denk aan het maken van een woonvisie, maken van prestatieafspraken met de corporaties en huurdersverenigingen, maar ook afrondingen van het voormalige ISV. Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing. Dus dat zijn eigenlijk de investeringsopgave die geweest zijn. Maar zo komt er af en toe nog wel eens een verassing tevoorschijn. Ik zag recent iets met woonwagens voorbij komen. Er komt van alles eigenlijk, woningbouwplanning zit daar ook nog bij. En opzich de cijfers doet mijn collega, maar de input ervoor leveren we samen. En als het gaat om het milieu en duurzaamheidswerk, dan bestaat dat eigenlijk uit twee delen. Het milieuwerk is er eigenlijk wat vroeger het milieuverslag, milieuprogramma, milieubeleidsplan was en bepaalde beleidsonderdelen die daar onder hangen. Dan moet je denken aan bodem en natuur en milieu educatie, energie en klimaat beleid, dat soort dingen allemaal. Duurzaamheidsbeleid is een relatief nieuwer iets. Vanaf 2014 heeft het hier een officiële plaats gekregen, maar we deden het eigenlijk al veel langer. Dan moet je denken aan dingen als bevorderen van duurzaam ondernemen bij ondernemers. De relatie met wonen komt er terug, je kijkt naar duurzaam bouwen en verbouwen. Welke mogelijkheden zijn er en dan met name voor particulieren. Daar zit dan ook weer energie en klimaat beleid in, dus dat raakt elkaar regelmatig.

Het gaat best wel in elkaar over.

Dat is ook de reden waarom ik ervoor gekozen heb om wonen erbij te pakken. Ik deed dus altijd van origine milieu, daar kwam duurzaamheid bij en ja, sinds anderhalf jaar is daar nu ook wonen bij gekomen. En het past wel bij elkaar, zeg maar.

Zo'n gekke combinatie is het denk ik niet.

Ik denk het ook niet, het is alleen erg druk. Maar goed.

Ja. Wel leuk hopelijk.

Ik vind het nog steeds leuk. En ja, zoals ik al zei. De verassingen blijven komen. Bijvoorbeeld ook de laadpalen verhaal zit dan vanuit duurzaamheid. Die vergeet ik nu. Dat soort dingen allemaal komen tevoorschijn.

Super leuk denk ik.

Ik vind het van wel. Ik heb het nog steeds naar mijn zin.

Je eigenlijk al van, vooral particulieren dat je daar ook mee bezig ben met woningen. Krijg je binnen de gemeente wel eens vragen van burgers of burgersinitiatieven rondom dit soort onderwerpen. Dus eigenlijk rondom het energiesysteem?

Je ziet met energie vraagstukken, de lokale corporaties die overal opgezet zijn worden. Dat hebben we hier eigenlijk niet. Dat is wel een opvallend iets, dat dat hier toch niet gebeurt. Maar dat is echt iets wat vanuit de mensen zelf moet komen, dat gaan wij dus ook niet nadrukkelijk stimuleren. Dat kun je ook niet. Het is iets wat jij moet vinden en als jij dat met een groepje vindt, dan richt je zoiets op en dan ga je aan de slag. Dat gebeurt hier niet. We zien wel heel veel vraagstellingen en dingen rondom energie in z'n algemene zin. Een van de voorbeelden die we nu hebben is de oprichting van een dorpsmolen. Vraagstukken vanuit St. Philipsland is gekomen, van wij zouden een dorpsmolen willen. En naar een voorbeeld van Friesland. Daar hebben ze zeg maar een windmolen in het dorp geplaatst, met alle bewoners. Ook de gelden die dat uiteindelijk oplevert, die vloeien dan terug naar de gemeenschap. En daar geloof ik dat ze in die eerste plaats hebben, waar ze het gedaan hebben, daar betalen ze volgens mij het zwembad deels van mee. En die hebben het dorpshuis daar van laten opknappen. Die doen daar allemaal dingen.

Ja, zeg maar voor de gemeenschap.

De gemeenschap als als voordeel heeft.

Leuk.

Dat idee is op zich een hele leuke. Ja, goed, wij zijn aan het bedenken hoe gaan we daar mee om. Straks krijg je elk dorp wil straks zijn dorpsmolen. Dat is ook nog denkbaar en wil je dat? Dan krijg je overal een windmolen erbij. En ja, ons beleid laadt dat nu niet toe. Wij zijn aan de max van de hoeveelheid windparken en windmolens die we hebben. We krijgen de Krammen nog aan de bovenkant erbij, dat is dan niet ons gebied, maar het raakt ons wel. Dus ja, dat zijn allemaal van die vraagstellingen van hoe ga je daar dan mee om en wat wil je daar dan mee? Zo krijgen we ook vragen van mensen, burgergroepen van ja, we willen eigenlijk iets met zonnepanelen. We willen grootschalig een zonnepark zien we wel zitten. Er is er een vergund, maar goed met regelmaat komen er ideeën bovendrijven van mensen dat ze dat ook wel zouden willen. Maar die zijn nog niet zo concreet dat er echt een aanvraag voor omgevingsvergunning is. Maar ook dat soort dingen komen al voorbij, dus ja er komt vanalles. Het is heel breed.

Stel ze willen een windmolen in het dorp zetten. Zou dat passen?

In St. Philipsland, ja dat is nu echt aan de orde.

Die zijn er echt mee bezig. Is er dan voldoende kennis in huis, hier, om die groep te helpen. Of hebben ze zelf al voldoende kennis en dan vooral technische kennis, zeg maar om het op te zetten.

In dit geval is die groep wel zodanig uitgerust dat ze zelf technische kennis hebben. Ik zal eerlijk zeggen, de technische kennis hebben wij niet echt specifiek in huis. Wij hebben het meer over het traject dan. Ja wil je het beleidsmatig en vindt de raad het goed dat ze er zo iets bij zetten. Dan krijg je meer het ro-spoor en dat is het vraagstuk dat dan heel expliciet bij ons ligt. Als het gaat om technieken, wat voor soort windmolen moet je hebben, nee daar gaan wij ons niet aan wagen. Het is ook hun initiatief. Dat blijft dus ook hun initiatief, de gemeente bemoeit zich in principe niet met, ja wat zij zouden kunnen doen en waar ze wat ze zouden moeten doen. Wij gaan daar niet over.

Duw je ze wel een beetje een richting op, waar ze informatie vandaan kunnen halen.

Dat kan, als ze, als ze. We hebben een andere groep gehad in Oud-Vossemeer die had zo iets van we willen een bedrijfspannend eigenlijk vol leggen met zonnepanelen. En dat willen we dan als aandelen verkopen aan mensen van Oud-Vossemeer die het op hun eigen woning niet kunnen leggen. **Dan heb ik zo iets, als ze dan vragen om hulp, want ik vind ze moeten wel expliciet met een vraag komen, van kun je ons daar in helpen. Wie zouden we moeten benaderen. Heb je namen. Noem maar iets op. In principe zijn wij onpartijdig. Dat is een van onze standaard uitgangspunten. Maar wij kunnen wel helpen met mensen die vanuit de lokale kan hier zeg maar zijn, omdat wij altijd wel van mening zijn dat de lokale economie een duwtje in de rug mag hebben. Maar wij zijn onpartijdig. Wij zullen ook nooit één persoon alleen maar naar voor schuiven, want dat is de persoon waar je moet zijn. Nee, je zou kunnen denken aan en dan komen er een aantal. Dan moeten ze zelf kiezen, het is aan hun.**

Ga je met dit soort vragen naar, richting Enduris?

Dat kan.

Doe je dat wel eens, zeg je wel eens van nou we hebben wel eens hier een vraag en we hebben geen idee waar we er mee naar toe moeten en vragen het eerst eens aan Enduris of het mogelijk is. Bijvoorbeeld om zo'n windmolen op het net aan te sluiten.

De vraag zal ik zelf niet zomaar stellen, omdat ik hem eigenlijk terug leg bij diegene die het initiatief oppakt. Dan is het wel zo dat ik aangeef van kijk eens inderdaad of dat allemaal wel kan. Is die bekabeling wel goed genoeg, want als die bekabeling niet sterk genoeg is. Niet dik genoeg is eigenlijk. Dan is het lastig. Zo hebben we het project eerder gehad met alle zonnepanelen. Goed die is dan toevallig samen met het onderdeel destijds DELTA opgepakt, volgens mij DELTA Energie ofzo, nee ik weet het niet meer. In ieder geval een groep uit Middelburg, niet het netwerkbedrijf zeg maar. Daar is het toen samen mee opgepakt. En die hebben samen nu het traject lopen die verder door. Maar dan is het een partner geworden. Terwijl in eerste instantie was die man een initiatiefnemer en die dacht bij wie moet ik zijn. Die is toen bij DELTA destijds terecht gekomen. Dat heeft als resultaat dat ze samen verder gaan. Maar het kan ook zijn dat ik inderdaad met Enduris zelf contact opneem van joh, of ze verwijs van je moet bij die en die persoon eens vragen hoe en wat. Kan wel eens persoon dat het niet goede persoon is in een keer, maar dat maakt niet uit. Dan komen ze in ieder geval bij iemand binnen die wel weet hoe en wat.

Er wordt in principe aan gedacht van nou, Enduris is een meespelende rol in dit soort initiatieven. Altijd zul je aangesloten moeten worden aan het net, met welk initiatief je ook komt. Denken burgers zelf ook aan dat onderdeel, dat je gewoon.

Nee, zeker niet. Nee, nee nee. Die hebben vaak het idee ik wil het hele veld vol leggen met zonnepanelen. Ik wil allemaal zo'n windmolen daar wegzetten. En ja dan is het een van de technische aspecten waar ze niet in eerste instantie altijd aan denken. Maar goed, dan komt dat in de loop van het traject. Je moet eerst kijken is het haalbaar of niet en dan houdt niet alleen de bekabeling er bijvoorbeeld vanaf. Maar ook mag het planologisch gezien wel? Want als de planologie zegt, helaas het slot gaat erop. Dan hoeven we niet te weten of de kabel groot genoeg is. Daar gaan we niks mee doen. Dat hangt er een beetje vanaf inderdaad. In principe ga je wel kijken van wie zijn de spelers die je op een bepaald moment nodig hebt. Wij proberen daar in te helpen, als ze daar om vragen. Nogmaals, wij hebben zo iets van we gaan het niet voor jullie bepalen. Dat kan ook niet. Het is jullie

initiatief, het is jullie idee. Dan moet jij er ook mee komen. En je mag ons altijd gebruiken om tegen aan te praten en ideeën te krijgen en contacten te vinden. Die hebben wij meestal net iets beter.

Nu heb je het vooral over groepen eigenlijk. Komen er ook ook echt losse burgers met een idee van 'nou ik wil iets en ik heb een geweldig idee om zelfvoorzienend te worden. Ik wil een batterij, ik maak zelf, ik wek zelf energie op en nu wil ik een batterij om het zelf op te slaan.' Maar dat ze eigenlijk niet zo goed weten hoe ze verder moeten. Komen dat soort vragen ook binnen, gewoon van individuele burgers?

Ik heb ze nog niet gehad. Ik zit ook heel diep na te denken van heb ik iemand gesproken. Die dat soort dingen.

Of leeft dat niet echt?

Het is wel eens dat ze als ze nieuw willen gaan bouwen dat ze met bepaalde vraagstellingen zitten, maar die komen niet hier. Dat zijn vaak dan de, de enkele woningen zeg maar. En die komen niet zo maar bij ons dan weer terecht. Want dan heeft het vaak een bepaald bestemmingsplan waar ze een kavel willen kopen. En dan gaan ze kijken van wat kunnen we doen om ons huis te optimaliseren. Dat komt wel eens voor. Maar die zijn zeer zeldzaam.

En uhm, kan er binnen de gemeente gewoon goed om worden gegaan met dat soort vragen? Kan er antwoord op worden gegeven?

Ja, ik denk dat we weten waar we moeten zijn om het goede antwoord te gaan vinden. Of in ieder geval we kunnen de mensen als ze er zijn, dat komt bijvoorbeeld bij bouwzaken als vraagstelling binnen. En die weet dan wel dat ze moeten doorzetten naar bepaalde mensen van, he daar komen bepaalde vragen over. Kunnen jullie daarbij helpen? En ook wij hebben dan het antwoord weer niet, gelukkig niet zou ik soms bijna zeggen. Het is soms niet bij te benen wat er allemaal veranderd. En dan denk ik goed er zitten daar en daar en daar wellicht mensen die het wel weten. Benader die eens of benader die eens.

Ja. Ik heb best wel het idee dat hier, binnen deze gemeente, jullie veel contacten hebben met verschillende bedrijven. Als iemand met een vraag komt en jullie het zelf niet kunnen beantwoorden of wil beantwoorden, dat je het goed weet door te spelen.

Wij schuiven veel door. Ja.

In principe prima.

Ik denk ook, wij kunnen als die kennis niet bijhouden, dat is niet te doen. En het is heel specialistische kennis. En dat is zeg maar, specialistische kennis op één vlak. En ja, kijk ook maar naar wat ik moet doen, dan moet ik wel twintig, dertig vlakken bijhouden. Dat is gewoon niet mogelijk. Dat is met meerdere mensen hier het probleem. Dus je gaat vooral bouwen op je netwerk van mensen wat je kent. En dat is dus een cruciaal punt, je moet weten wie waar zit. Zodat je mensen gerichter kan doorsturen, dat je kunt zeggen van joh als je met dat soort vraagstelling zit, moet je daar zijn. Benader die eens, die weet misschien wel waar je moet zijn. Ik weet het niet, maar die is daar wat meer in thuis.

En loopt dat ook goed, hoor je van burgers dat ze veel aan die persoon hebben gehad. Of komen ze wel eens terug?

Soms wel, hangt er een beetje van af hoor, moet ik zeggen. De één heeft zo iets van, sommige schrikken ervan en die denken volgens mij van laat maar zitten. Er zijn er ook wel bij die dan echt doorpakken, dat zijn dan echt de leukste. Maar die zijn wel het meest incidenteel moet ik zeggen, dus die komen echt zeldzaam voor. Maar dan hoor je wel eens terug van, dat plan gaat inderdaad verder. Ze gaan inderdaad toch door met wat het dan ook is. Sommige zijn maar heel simpel in gedachtes, die hebben zoiets van nou, als ik zonnepanelen op m'n dak leg en een zonneboiler erbij leg dan ben ik klaar. Maar sommige hebben zo iets van ik wil eigenlijk wel een WKO installatie, gesloten systeem onder mijn woning. Dan zijn ze iets moeilijker zeg maar. Die zijn ook bouwtechnisch ook wat ingewikkelder. En ja daar hebben wij gewoon geen kaas van gegeten. Jammer, maar dat kunnen wij niet.

Ik heb al wat meerdere interviews gehad, daar komt ook het Duurzaam Bouwloket naar voren. Gebruiken jullie dat ook?

Ja.

Dat je daar veel mensen naar toe stuurt zeg maar?

Regelmatig. Ik moet zeggen dat ik vind dat hij wat mij betreft eigenlijk niet goed genoeg nog opgezet is. Daar moet nog wat meer detaillistische informatie eigenlijk ik. Daar ontbreekt gewoon de tijd mij voor, dat is mijn handicap. Ik merk wel dat ik makkelijker mensen er naar doorverwijs als ze vragen om subsidies en leningen enzo. Want daar komen echt nou, ik denk wel drie tot vijf vragen per week over binnen, van alles he. Subsidie over ik wil de asbest van mijn dak afhalen, daar is toch iets voor. Hebben jullie nog een eigen lening, hebben jullie nog een eigen subsidie regeling? Kijk daar maar op die website, daar staat dat op. En in principe weet ik dan al, nee. We hebben geen eigen subsidies, dus dan zijn we gauw klaar.

Ja, maar voor het volledige stuurt u ze eigenlijk even door naar de website. Daar kun je alle informatie vinden.

De doelstelling van die website was ook, en dat hebben we met de dertien gemeente ook samen besloten, we moeten een bepaald energieloket hebben. Zoals ze dat dan vanuit de VNG genoemd hebben. Dat moet een loket zijn waar je eigenlijk digitaal of fysiek. Nou fysiek is niet haalbaar in Zeeland, maar digitaal wel. Waar je alle informatie kan vinden rondom een bepaald onderwerp. We hadden in eerste instantie, moest het rondom de energie zijn. Wij hadden zo iets van energie, dat is wel heel beperkt. Wat doe je daar dan mee? Mensen willen ook verbouwen en dan komen ze toch met het energievraagstuk. Dus eigenlijk heb je daardoor het Duurzaam Bouwloket waar we toen onder andere tegen aan liepen. Als een van de mogelijkheden die er waren. We hebben er toen drie of vier uiteindelijk tegen het licht gehouden. Deze is er toen uitgekomen als zijnde van ja, dit is eigenlijk wel een hele goeie. Hij is onafhankelijk en hij heeft ook gewoon een eigen helpdesk. Dus vragen die mensen hebben, sturen we ook dan, kunnen we ook daar naar toe sturen. Ik had pas geleden iemand daar over, die hadden ook een vrij ingewikkelde vraag en dat ging ook. Toen had ik echt zo iets van, dan moet je ook eigenlijk even daar naartoe bellen. Dat zijn vragen die kan ik niet beantwoorden. Die zaten wel heel erg op dat vlak zeg maar, toen had ik zo iets van, benader ook die eens. Dan heb je een onafhankelijk advies, antwoord. Wat let jou om dat naast jou neer te leggen. Dat kan altijd, maar goed, het is wat gericht en wat beter onderbouwd dan wat wij zouden kunnen doen.

Een duidelijk systeem wat jullie hebben, qua als er vragen komen gewoon doorverwijzen naar de juiste personen. Zou Enduris in dit hele verhaal zeg maar, met vragen van mensen, jullie meer kunnen ondersteunen met kennis of informatie? Of zeg je, het gaat gewoon zo prima.

Ja, ik denk dat het op zich gewoon goed is. Ik heb met Arjen Jongepier wel eens vaker gesproken van ja, wat doen jullie nu precies. Omdat dat voor mij ook wel eens een beetje zoeken was. In het begin was het, ja, destijds was het het de DNWG, toen dacht ik ja. Als een soort blackbox. Wie zitten daar binnen en wat doen die nou precies? Het is ietsjes helderder geworden in de loop van de tijd. Maar het is op zich wel goed om gewoon de contacten met elkaar te hebben en te houden, omdat je toch ziet dat je, je hebt met elkaar te maken. En kijk, natuurlijk hebben de mensen van openbare werken veel meer contacten daarmee. Die hebben het over de aansluitingen van de straatlantaarns op een kabel, weet ik het allemaal. Ja, dat is natuurlijk veel gerichter, echt het netwerk zeg maar waar ze mee te maken hebben. Daar heb ik in principe geen contacten mee. Die mensen van de vloer, zeg maar, die buiten rond lopen. Nee, daar heb ik geen contacten mee.

Die heb je ook niet nodig.

Die heb ik niet nodig. Daar loop ik niet tegen aan. Dat vind ik echt iets van hun, maar het is op zich wel goed om te weten van wat kunnen ze nu wel, wat kunnen ze nu niet? Waar zit wat, want toen de spitsing ook kwam tussen de DELTA onderdelen was het ook van wie doet nu eigenlijk precies wat? En dat was wel een beetje zoeken in het begin. Maar goed, toen kregen we daar ook een beetje uitleg over, dat was wel aardig. Nu kan ik het een beetje plaatsen, helder. Dat zijn dingen die zijn voor ons, ja ze gebeuren, maar we weten niet direct wat daar dan gebeurt en wat dat dan voor gevolgen heeft. Ja, misschien dat de portefeuillehouders die in het, in het bestuur daar van zitten dan zeg maar daar wat beter zicht op hebben. Het is op de vloer volgens mij niet altijd helder.

Is het nu wel duidelijker, of zeg je nou eigenlijk is het nog steeds wel een beetje van bij wie moet ik zijn. DELTA of moet ik naar Enduris?

Nou het is wel goed om regelmatig een update zeg maar te hebben. En gewoon dat. Er veranderen gewoon nu weer dingen. Dat is gewoon zo en ja, wat voor gevolgen heeft dat nu.

Eigenlijk maak je nu zelf een hele mooie brug naar mijn volgende onderdeel. Ik wil het namelijk hebben over de informatie die je van Enduris ontvangt? Ontvang je überhaupt wel eens informatie van Enduris?

Dat denk ik volgens mij. Heel incidenteel wel eens een mailtje ofzo, maar.

Over wat?

Ik moet het vanuit mijn werk bekijken he. Het enige wat ik wel eens zie is, is thuis privé, maar.

Je hebt waarschijnlijk de brief gehad over we heten vanaf januari Enduris.

Ja, die brief het ik gehad, maar dat is een privé zaak. Die hoort hier even buiten. Vanuit mijn werk, nee krijg ik niet zo veel informatie. Nee, nee he. Wellicht te weinig.

In principe kun je over vanalles informatie krijgen. En nou is het wel een interview, toch ga ik vragen of je wat in wil vullen. Ik heb een lijst opgesteld met allemaal onderwerpen waar je. Wat misschien wel handig is voor jouw werk. Ik wil je eigenlijk vragen om aan te kruisen of je hier

informatie over vangt, in deze kolom. En hierzo waar je graag informatie over zou willen ontvangen. En dan vooral voor je werk gericht en misschien wel voor heel de gemeente.

Moet ik dat gelijk doen?

Ja, graag. Ik wil graag weten wat je aankruist en waarom.

Begin invullen schema

We hebben ooit wel eens iets over ontvangen, maar als het incidenteel is geweest, moet ik het niet aankruisen denk ik he. Ik heb iets gehad wat betrekking heeft gehad op.

Nee. Ja als je wat vaker wat informatie over dat onderwerp wil ontvangen, dan doe je gewoon het laatste, de laatste kolom. En zeg je ik wil er niets over ontvangen, dan laat je het leeg.

Ik neem aan, maar dat weet ik niet zeker, dat de storingen, dat dat bijvoorbeeld een onderwerp is wat ze een etage hoger wel te horen krijgen, maar ik niet. Ik ben niet representatief voor de gehele organisatie.

Dat weet ik, maar als je zegt van ik zou dat voor mijn eigen beleid wel willen weten.

Dit is wel heel handig om te weten. De werkzaamheden. Dat gebeurt allemaal via 'de gemeente' zelf zeg maar. Dat ontvang ik niet, maar het is handig voor de gemeente om te weten. Waar de ontvanger zit, dat weet ik niet. Ik hoef het niet per se te weten.

Dan laat je het open.

Krijg ik wel wat over, maar ik wil er best wel iets meer van weten of dat gebeurt. Volgens mij ga ik vooral in de laatste kolom kruisjes zetten.

Geeft niets, het is gewoon wat je wil.

Ik zie dingen inderdaad, afsluiten van bewoners. Ik zie daar wel eens wat brieven over als er bijvoorbeeld in relatie tot een hennepactiviteit is geweest, incidenteel komt dat wel eens voor. Het zit vooral weer bij mijn collega's. Dus dat is lastig he. Hoe kruis ik hem dan aan.

Dit krijgen we wel, maar dat krijgt onze energie coordinator. Maar die gaat stoppen, die is volgende maand met pensioen. Dus ik weet niet wie dat over gaat nemen nog.

Dit zit ook daar, dus ik kan niet alleen zeggen.

Dit vind ik ook best wel handig, dit heb ik wel nodig voor andere gegevens.

Proeftuinen, zijn die er? Als die er zijn wil ik het wel weten. Ik lees incidenteel wel eens iets in de krant zeg maar.

Zou je graag proeftuinen willen in de gemeente?

Dat hangt ervan af, we hebben een grootschalig zonnepark wat we hier al krijgen, dus. Voor mij is dat een proeftuin, dat is het niet echt maar.

Ik krijg niet zo veel zie ik he.

Nee, opzich zou er best wel wat kunnen veranderen.

Is wel erg eigenlijk.

Dat is misschien ook waarom ik binnen geroepen ben, om onderzoek te doen.

Uhm, ja het is als je het zo naast elkaar zet dan denk je oeps. Ik denk dat er bepaalde dingen wel komen, maar niet bij mij. Want openbare verlichting ik neem aan dat ze bij openbare werken, waar iemand van verlichting zit, daar wel informatie krijgen. Maar het gaat, ik ontvang die niet. Dus zo heb ik het geïnterpreteerd.

Ja, dat is goed. Is helemaal prima.

Even kijken hoor. Elektrisch vervoer en oplaadpunten. Die heb je allebei aangekruist, daar krijg je wel iets over.

Ja, dat komt omdat ik, ik ben een, de trekker van een project hier geweest. Nog steeds, ik ben in de afrondende fase daarmee. [Over het realiseren van laadpunten, snellaadpunten is inderdaad destijds ook gerealiseerd. Daar hebben we wel contacten over gehad. Dus het is wel zo dat ik daar het een en ander van gehoord heb en weet en die contacten zijn er over een weer wel geweest. Dus die, daar ontvang ik wel informatie over, omdat ik daar direct bij betrokken ben geweest. Als er nieuwe bijzonderheden zijn, dan vind ik dat altijd wel interessant om te weten. Het is wel handig om te beseffen en te weten wat er zeg maar veranderd en hoe het gaat.](#)

En deze, gegevens over verbruik in de gemeente en over opwekking.

Ja, ik moet energie en klimaat beleid doen. En ook de monitoring van waar staan we zeg maar. De gedacht is om in, goh nu ben ik het jaartal kwijt. Ik lees steeds over 2050, 2040, 2030, 2025. [Wij hebben een bepaald jaartal gekozen, dat moet ik in ons beleidsplan terug gaan zoeken, dat we op energieneutraal willen zijn. Energieneutraal moet je alleen zien dat er evenveel opgewekt wordt in de gemeente als wat er verbruikt wordt, in algemene zin. Dus dan is dat, de term energieneutraal wordt op verschillende manieren uitgelegd. Doordat wij hier veel windmolens hebben staan, wordt er relatief veel opgewekt. Dan is dat verschil al heel snel klein zeg maar. Maar goed, ik vind het altijd wel interessant om te weten, wat wordt er nou in brede zin. Het gaat niet om postcodeniveau in de zin van, nou eigenlijk, straatnaam mag volgens mij nog wel, maar huisnummer niveau niet meer. Dat heeft te maken met de openbaarheid van gegevens. Dat je toch een bepaald zicht heb van, nou waar zitten nou bepaalde grote verbruikers. Niet, kijk de grootverbruikers van de bedrijven. Dat zal niet zo heel verrassend zijn, kijk die kan ik ook wel aanwijzen. Maar het is wel goed om eens een beeld van te hebben.](#)

Ja en dan eigenlijk vooral voor de beleidsvoering van nouja, we willen energie neutraal zijn, dan moet je toch eigenlijk ook weten wat er überhaupt opgewekt wordt en wat er verbruikt wordt.

Ja, nou wat daar eigenlijk het punt in is geweest. We hebben in het verleden is het, heeft het Rijkswaterstaat heet dat tegenwoordig, de klimaatmonitor gehad. Een van de gemissen wat, daar zit heel veel informatie in. Ook alle energieverbruiken, maar daar waren volgens mij twee of drie energiebedrijven die daar toen des tijds niet hun gegevens in aangeleverd hadden. En een daarvan was DELTA. Dus het voelde voor mij wel een heel zwaar manco dat ik daar geen informatie had, want ja dan heb ik geen goed beeld zeg maar. Vervolgens vraagt men hier wel van hoe staan we er nu voor? Ja, dat is een hele goeie, want ik heb geen goeie juiste gegevens. Dus dat wordt wat lastig interpreteren. Dan kun je niet helemaal goed antwoord geven op de vraag van hoe ver sta je nou in het realiseren in het behalen van bepaalde ambities? En dat is wat lastig, dus mis ik bijvoorbeeld wel wat gegevens. Daarom dat ik die heb aangekruist.

En dat die dan ook gewoon heel bruikbaar zijn denk ik.

Ja, en ik hoef ze niet heel diepgaand te hebben, want dat is niet nodig. Ze hoeven niet op, op lokaal niveau, per straatje zeg maar te zijn. Ik denk dat eerder een kernenniveau voor mij belangrijker is. En gemeenteniveau.

Wellicht een systeem waar je kunt inzoomen en uitzoomen.

Zou kunnen.

Dus dat je per wijk kunt kijken, per kern en per gemeente.

Bijvoorbeeld. Maar voor de beeldvorming zou dat wel goed zijn, dan krijg je er een beetje, dan krijg er meer gevoel bij.

Ik zit ook te denken van ja. Als je energieneutraal wil zijn, dan moet je dit weten. Ook best wel specifiek. Ja, je kunt wel ongeveer en een beetje een schatting doen, maar hoe specifiek je het weet, hoe beter je kunt zeggen dat je een energie neutrale gemeente ben.

Ja, nou energieverbruik bij bedrijven is bijvoorbeeld ook een speerpunt. Dus ik kan mij ook best voorstellen dat er op een bepaald branche niveau dingen bekend zijn. Men wil het in Zeeland wel branche gericht aanpakken. Heeft een vier- of vijftal branches gekozen waar ze eigenlijk mee aan de gang gaan. Ja, dan is het wel goed om daar iets van te weten. Dat je wel het idee hebt, van zitten we nou echt wel in de keuzes goed zeg maar. En dat de overheid een van de keuzes is, is omdat we vinden dat we het goede voorbeeld moeten geven. Die is dus niet zo representatief van in hoeveel verbruiken we nu echt. Maar zo is er bijvoorbeeld een categorie gekozen en ik weet niet precies of ik nou de goede zeg, ik zeg maar iets, detailhandel bijvoorbeeld. Is dat wel een goeie geweest. Men zeg uit landelijke gegevens dat dat een hele interessante branche is, maar is dat ook echt als je naar lokaal niveau kijkt, is dat wel zo? Weet ik niet. Misschien doen die het wel hartstikke goed. Ja, dan is het jammer dat je daar je energie in gaat steken, omdat het rendement wat je daar uit kan halen helemaal niet zo groot kan zijn. Dat is wel iets waar ik zo iets heb van daar zou ik wel iets diepgaande informatie van willen hebben.

Misschien is het mogelijk, ik zeg ook dit is een lijstje waar ik mee aan de slag ga. Wat er precies allemaal mogelijk is, dat merken we vanzelf.

Een andere vraag is, hoe zou je deze informatie willen ontvangen? En dat is eigenlijk meer een persoonsgerichte vraag, gaat je voorkeur uit naar een telefoontje of toch echt een face to face gesprek. Of ben je van de social media kanalen maar dan op het werk.

Social media gebruik ik niet. Ik ben anti Facebook en ik Twitter niet. Ik doe al zoveel met computers en contacten dat ik denk van oh nee, niet nog iets erbij. Eigenlijk is dat niet goed, ik weet het.

Dat maakt niet uit, ik wil gewoon eens weten waar de voorkeur naar uit gaat. Dan kan daar op in gespeeld worden.

Het zou goed zijn denk ik, om daar een trapsgewijze verdieping in te hebben. Ik zou mij kunnen voorstellen dat je algemene informatie in eerste instantie verspreid. Als je diepgaander wil dat je ervoor kiest om of, ja ik zou het sowieso snel wel digitaal houden, dat wel. Maar dat kan ook gewoon een mail zijn zeg maar. Waar in een bepaald, ik zeg maar wat, een uitdraai van een Excel bestand van

mij part inzit, waarin de gegevens terug te vinden zijn. Hoe wij dat zelf dan weer willen verwerken, dat is dan een vervolgstap. Ja, een gesprek. Ik vind niet altijd dat men altijd naar mij toe moet komen. Ja, goed. Ik vind dat zelf ook wel eens lastig. Een telefonisch overleg vind ik ook altijd prima, daar kan ik, daar heb ik geen moeite mee. Ik denk dat je gewoon moet kiezen iets eerst algemeen en als een verdieping noodzakelijk wordt geacht, door een van de twee partijen. Dat je dan diepergaand een één op één gesprek van maakt. Maar ik kan mij ook voorstellen dat het wel goed is om bijvoorbeeld de Zeeuwse gemeenten zitten ook samen in bepaalde samenwerkingsverbanden. Om dan in een keer alle gemeenten te kunnen benaderen. Er zijn verschillende overlegverbanden waarin ik zeg, daar zouden ze een mooie rol in kunnen vervullen om bepaalde informatie met elkaar te kunnen delen.

En dan heb je gelijk alle gemeentes in één.

Dan heb je, in principe zitten daar de dertien bijvoorbeeld bij elkaar. Soms is het met provincie en/of waterschap. Dus dan heb je de overheidsinstanties bij elkaar.

Dan heb je gelijk iedereen, dan kan Enduris misschien eens aansluiten om erbij te zitten en.

Ja, ik weet dat er een soort energie coordinatoren overleg is geweest in ieder geval, volgens mij bestaat het nog wel, maar ik weet niet meer in welke hoedanigheid precies. Daar zit ik dus niet meer in, ik ben niet in alles meer vertegenwoordigd, maar daar zit een collega van mij in. Ik weet niet wat ze daar precies de laatste tijd gedaan hebben. Dat, maar ik weet in het begin ik weet ze zijn origineel gestart met de inkoop van energie. De gezamenlijke inkoop van energie. Goed, ik zou mij kunnen voorstellen, afhankelijk van hoe dat inmiddels is ontwikkeld in die werkgroep, dat daar best een mooie rol in zou kunnen liggen om in een keer iedereen bij te praten over bepaalde zaken. Ik zou het vooral niet nalaten, zou ik het zo zeggen.

Gewoon duidelijk je voorkeur aan geven, dat werkt denk ik gewoon het beste.

Ik wil eigenlijk even de rollen omdraaien. We hebben het gehad over de informatie die je ontvangt van Enduris, ga je zelf ook wel eens echt actief op zoek naar informatie. Benader je daarbij Enduris?

Actief opzoek naar informatie. Soms.

Ja, en dan rondom het energiesysteem.

Soms. Ga ik echt de diepte in, dat valt eigenlijk wel weer mee. Ga ik dan weer heel actief mensen afbellen? Zo ver kom ik doorgaans niet. Ik moet eerlijk zeggen dat mijn tijd daar gewoon echt echt in knijpt. Zo ver kan ik gewoon niet gaan, dat is heel lastig. Heb ik het ook echt nodig? Ja, soms is het wel handig om op hoofdlijnen te weten wat de actuele stand van zaken is, omdat je merkt dat je anders mensen wel eens niet de actuele stand van vandaag de dag mee kan geven. Als mensen bij je binnen komen, doorgaans komen ze toch als eerste bij een gemeente stappen ze binnen met hun plan. Van we gaan dit of we willen dat. Ja, en als je dan niet helemaal bij bent, dan maakt dat het wel een beetje lastiger zeg maar. Je weet dat je dan niet de juiste actuele informatie geeft. Vandaar dat we ook zeggen, schuif die mensen alsjeblieft die mensen gelijk door naar de instanties waar je denkt dat ze wel op de goede plek zitten. Voor onszelf zou het ook wel goed zijn om dat eens, ik zeg maar een keer per jaar te updaten, van ohja, zo zit het. Om te voorkomen dat je de 'ohja' momentjes hebt.

Dat is zeker wel handig denk ik, maar eigenlijk zeg je te weinig tijd.

Ja, dat is voor mij nu echt een nijpend probleem. Maar dat is dit jaar een heel groot probleem.

En daar ben je zeker niet de enige in hoor.

Nee, ik besef het. Maar het is zeker wel eens frustrerend, dat zijn de minder leuke momenten soms. Maar goed, dat hoort erbij.

Zeker. Eigenlijk wat er in het gesprek nu een beetje naar voren hoor komen, is dat het best wel fijn zou zijn als je wat beter lijntjes hebt binnen Enduris. Dat als je een vraag hebt dat je dan weet bij wie je moet zijn en waar je moet zijn. Ook sowieso of je bij Enduris moet zijn of bij DELTA.

Ja, ja. Ik heb eigenlijk Arjen Jongepier als eerste contactpersoon eigenlijk staan. Als ik een persoon moet hebben, dan denk ik ja, dan bel ik Arjen. Die weet wel bij wie ik moet zijn.

Dat zal ook zeker wel.

En eigenlijk is dat volgens mij niet de rol die hij moet hebben.

Nee, misschien wel de rol die hij aanneemt.

Ja, dat kan. dat kan. Maar ik kan mij voorstellen dat dat ook niet altijd de rol moet zijn die hij misschien moet hebben. Ik denk, ja afhankelijk van sommige gemeenten zijn wat verder zeg maar, hebben wat meer lopende initiatieven. Die zullen dus ook een wat breder netwerk hebben opgebouwd van verschillende mensen die ze kunnen benaderen. Daar kan ik mij iets bij voorstellen. En ja, dan. Je hoeft niet een lijstje van twintig mensen te hebben, dat is nou ook weer niet nodig. Ik kan mij voorstellen dat je daar een beetje in zoekende ben.

Ja, dat als je weet van ik heb hier een vraag over dan bel ik naar die, maar een totaal ander onderwerp weet ik gelijk de andere persoon te vinden. Dat je niet altijd bij bijvoorbeeld Arjen aan hoeft te kloppen.

Dat lijkt mij voor hem ook niet prettig dat iedereen hem altijd maar las eerste belt, want ja goh we weten niet bij we moeten zijn, dus we bellen jou maar.

Je belt sowieso naar iemand intern al, niet naar het informatienummer. Dat is al.

Dat probeer ik zoveel mogelijk te vermijden. Dan het je wel de kans dat je alle, dat werkt hier niet anders hoor. In dat opzicht, bel je naar het algemene nummer, dan moet eigenlijk heel gericht weten waar je moet zijn. Anders ga je zweven, dat vind ik altijd een beetje lastig.

Ja. Nog een laatste ding waar we het eigenlijk nog niet over gehad hebben. En ik weet ook niet of dat hier in de gemeente speelt. Hebben jullie iets van een informatie avond? Een, ik heb al van alles voorbij horen komen, buurtavond, energiemarkt, woonmarkten, hoe je het wil noemen.

Er is van alles altijd. Valt mee op zich hoor. We hebben in het verleden wel eens energiemarkten gedaan. Ik vind ze prijstechnisch erg duur voor het rendement wat ze opleveren. Dus dat is voor mij de reden geweest van mwah, in tijden van bezuiniging is dat toch het eerste wat er af gaat. Ik ben op zoek naar nieuwe mogelijkheden hoe we dat wel moeten gaan doen. Ik blijf erbij dat met name in de verduurzaming van woningen moeten wij een hele grote slag slaan. Naar de particulier toe, naar de woningstichting toe en de huurders dat is een makkelijke weg. Dat is een partner die je in eerste

instantie aanspreekt. Maar naar particulieren toe is het een moeilijke weg. Juist de particuliere voorraad heeft wat achterstallige zaken doorgaans en dat is de moeilijkste club om aan te spreken. Dus daar zit echt wel een, een onderzoek van hoe moet je dat nou gaan benaderen. En daar worstelt heel Nederland mee, dus ik ben niet de enige. Dus wij zijn wel een beetje zoekende naar het hoe en wat. Nou hebben we bijvoorbeeld in mei geloof ik is er weer een Tholse woon- en bouwbeurs. Goed, ik zou mij kunnen voorstellen dat daar wat vragen uit voortkomen die daar wel betrekking op zouden kunnen hebben. Wij als gemeente bieden daar bijvoorbeeld de nodige kabeltjes aan en dat soort dingen. Informatie over wat je zou kunnen doen om je woning te verduurzamen zal daar ook een rol in spelen, maar er zijn er heel veel. Ik geloof dat er weet ik hoeveel standjes zijn, dat wordt in de woonboulevard Poortfliet georganiseerd. Ja, om daar informatie te halen. Ik weet, vorig jaar ben ik daar geweest, toen zag ik ook mensen staan met inderdaad 'ik verkoop zonnepanelen' ik zag mensen staan met ik verkoop. Goed dat is, elk bedrijf dat zich wil aanprijzen dat mag daar natuurlijk staan, geen enkel probleem. Ja.

Zou Enduris daar kunnen staan, zou dat een helpende factor zijn voor burgers? Nu is Enduris niet commercieel ingesteld.

Ik weet niet of het voor het echt rendabel zou zijn om daar te staan.

Is het echt een markt waar iedereen probeert zijn product te verkopen of is het echt informatief.

Ook, ook. Het is een combinatie. Met kan rondlopen wat ze willen en informatie ophalen als je dat wil. En ben je gericht op zoek naar, ik zeg maar heel simpel weer, ik wil een zonnepaneel op mijn dak, nou dan loop je de zonnepanelen boeren af. Heel simpel die er zijn. Dat kan. De hoveniersbedrijven staan daar bijvoorbeeld ook tussen. Dus alles, alles wat er rondom je huis gebeurt, in en rondom je huis. Alles wat te maken heeft met wonen en bouwen, dat zou daar in principe staan. Natuurlijk is dat op basis van wil je daar staan, of niet. Maar goed, dat is wel een van de manieren waarop we mensen zeg maar, wanneer we echt contact met losse mensen hebben. Ja, ik weet dat er ook gemeenten zijn die hebben bijvoorbeeld avonden, inderdaad als je echt dorps, hoe noem je dat. Wijk, wijkverenigingen maar van die op dorpen zelf. Dorpsraden. Die zijn er ook. En die lopen iedere dorpsraad vergadering lopen die netjes af. En die komen met alle nodige informatie die vanuit de gemeente van toepassing is. En dat ze ook dit soort informatie verstrekken, ik weet dat het gebeurt. Wij hebben helaas niet zulke dorpsraden, zou best handig zijn. Sommige kernen hebben wel zo iets, maar net niet helemaal. Dus zij zitten in een net iets andere wereld daarin. Maar goed, dat gebeurt. Aan de ene kant denk ik ja, wij zoeken altijd wel naar mogelijkheden om mensen te benaderen als ze dat willen. Maar je moet in algemene informatie gaan verspreiden, ja wat voor medium gebruik je daar nou in. De avondjes zeg maar, die je daarvoor organiseert worden toch wat spaarzamer. Die zijn er niet zo veel meer, die gaan er toch vanaf. Het hangt er ook heel erg vanaf of ze zo'n opkomt hebben of niet. Ik heb ook wel eens avonden gehad dat je blij bent als er vijftientig man geweest is. Dat vind ik dan altijd een beetje sneu, dan denk ik ja. Dan heb je al die moeite gedaan voor al die mensen, is dat dan het meest rendabele geweest? Zo'n energiemarkt weet ik nog, destijds, die leverde toch wel twee- driehonderd bezoekers op. Maar dat was bijvoorbeeld dat je ook een combinatie met scholen bijvoorbeeld doet. Dat leerlingen maken dingen op school, die kun je daar ook tentoonstellen. Je moet een combinatie vinden zeg maar, dat is best lastig. Mensen worden niet warm van als je een avondje organiseert van we gaan een paar presentaties geven over. Nou leuk. Ja verassend vind ik het dan, die hebben het een tijd geleden gedaan, dat daar dan toch tweehonderd man zit. Dan denk ik, hmm, apart.

Ja, waarom daar wel.

Ja, waarom nu ineens wel en anders dan weer niet. Ze zijn ongrijpbaar, dat soort dingen zeg maar. Vind ik wel heel lastig.

Ik denk dat we zo een heel eind zijn, vooral dat er best wel wat mogelijk is en ook best wel nog wat informatiebehoefte vanuit de gemeente. Maar ook wel een gemeente waarvan ik ik nu wel kan zeggen, er is redelijk, jullie zijn best wel een eindje dat je weet waar je mensen naar toe moet sturen.

Er zijn contacten, je weet doorgaans wel redelijk waar je naartoe moet. Natuurlijk zul je de juiste personen niet altijd gelijk vinden. Ja, met enigszins met gerichte doorverwijzen zijn mensen vaak soms al heel erg geholpen. Dat zie dan als een voordeel, dat heb je dan gewonnen. Dat er nog een wereld te winnen valt, ja. Dat is ook iets waar volgens mij de komende jaren nog wel wat werk aan is. Hoe ga je met elkaar een goede organisatie opzetten, van elkaar kennen. Netwerk met elkaar kunnen vinden en dus ook de informatie van de juiste bij elkaar vandaan kunnen halen als je die nodig hebt. Dat is een leuke zoektocht voor de komende jaren.

Afronding interview

Gemeente Sluis, Gert Zonnebelt

Introductie interview

Allereerst wil ik weten wat uw functie is binnen de gemeente?

Toezichthouder Openbare Werken

En wat houdt dat precies in?

Toezichthouder over de aanbesteden werken van gemeenten werken. En toezicht houden min of meer en ook de voorbereiding soms van werken en advisering. En dat is meestal van, van de van kleinere werken in totaal en de advisering van grotere werken. De grote werken, de toezicht wordt aan de directievoering zit meestal in, in een budget. Maar dat is bij kleinere werken niet zo. En meestal bij grote werken doe ik directievoering op grote afstand.

Wat voor werken moet ik het zien?

Heel breed, dat gaat van de gebouwen, de functionele gebouwen, het functioneel centrum. Wegen, afvalt, riolering, groen in het verleden. De laatste jaren is het steeds meer toegespitst op gebouwen.

Gebouwen van de gemeente zelf of ook daarbuiten?

Van de gemeente zelf, de eigen, de gemeentelijke eigendommen.

Oke, meestal zit ik wel met iemand anders rond de tafel per gemeente. Maar dat is best een beetje zoeken, wie moet ik hebben. Wie doet wat en alle functies zijn weer verschillend.

Krijgt u ook wel eens met burgers te maken?

Ja.

Op wat voor manier?

Als je wegen doet, dus renovaties van een of ander centrum

krijgt u ook wel eens vragen van burgers rondom het energiesysteem?

Systeem.

Rondom energie, of rondom dat ze iets duurzaam willen doen of heeft u daar niet mee te maken?

Nee, nee.

Maar wel met burgers te maken. Ze hebben wel soms vragen, ik neem aan dat ze wel eens vragen hebben.

Ja, maar dat gaat dan over praktische vragen. Van wanneer wordt de weg open gebroken?

Dat wordt ook wel eens gedaan door Enduris, de weg open breken. Heeft u daar wel eens contact mee, met Enduris?

Ja, maar wij hebben meer. Enduris hebben wij meer nodig in het voortraject. En Enduris en bij aanvragen van aansluitingen en dergelijke. Daar hebben wij Enduris voor nodig. En dat is een drama. Dat is slecht.

Vertel.

Want ik dacht, eindelijk waar ik mijn gal kan spuien.

Ga je gang.

Eindelijk iemand waar ik mijn gal kan spuien, want ik dacht dat je daar voor kwam. Maar je zit veel meer aan de consumenten kant.

Nee, nee, nee. Het is vooral dat ik wil weten of de gemeenten en Enduris wel eens überhaupt contact hebben, op wat voor manier.

Dat is de netwerker he, de vroegere.

Ja, DELTA Netwerkbedrijf.

Die hebben we heel veel mee te maken. Dus dan hebben we daar heel veel mee te maken met openbare verlichting. We hebben dat uhm, heel veel te maken als we waterleiding willen vernieuwen, vroeger dan. **Daar hebben we heel veel mee te maken met kabels vernieuwen of verleggen. En ook met het aanvragen van aansluitingen. En dat is een drama. Dat is heel erg slecht.**

Vertel, hoezo.

Ik zal je een voorbeeld geven. Ik heb net een multifunctioneel centrum, dus een multifunctioneel centrum, daar waren we ruim op tijd. We beginnen de eerste bouwvergadering, die beginne we al omdat we weten dat dat het altijd een puinhoop wordt, beginnen we al met het aanvragen van gas, water, elektra. Daar beginnen we al mee, standaard.

Aanvragen bij Enduris?

Ja, bij de instanties. Nou en dan begint het. Dan hebben we dat gedaan. Dan krijgen we een offerte. De offerte wordt goed gekeurd en dan gaat het in de malle molen. Als dat geweten had, dan het ik het even voor je op een rijtje gezet. Vervolgens komen we er achter, dat mag alleen, de aannemer verzorgt dat. Die mag dat dan blijkbaar niet, want dan moet het door de eigenaar worden aangevraagd.

Oh de aannemer vraagt die vergunningen aan, maar dat moeten de eigenaren, de gemeente in dit geval doen?

Ja, geen punt. Ja, veranderen opnieuw indienen. Dan gaat het weer al fout, dan blijft het weer liggen. Dan zijn er, de schakels die dat dan niet begrijpen dat het zo is gegaan. Vervolgens gaat het in het traject, dan is er een geweldige. Nou was dat gebouw op de grens van grootverbruik en niet grootverbruik, dan moet het naar een andere instantie toe en anders gaat het naar een, naar die instantie toe voor kleinverbruik. Daar was al verwarring. Op het allerlaatste moment wordt het toch naar grootverbruik gedaan, moest alles opnieuw aangevraagd worden, hebben we ook allemaal keurig gedaan. Weer een offerte. Vervolgens wordt je offerte goed gekeurd. Dan, dan worden er,

dan gaan. Dan krijg je goh, moeten we niet een keer gaan kijken of het inderdaad zo. Dan komt er iemand die staat bij een compleet verkeerd adres. Dus daar ben ik toen maar naar toe gegaan, ik zeg kom je, ja zegt ie. Dus ik zeg daar staat het gebouw, niet hier. Ja, maar, dit is de. Dan zeg ik ja dan heb je een verkeerd nummer. Hij zeg: nee wij krijgen geen verkeerd nummer op. Gaan ze navragen, wel een verkeerd nummer. Dan blijkt dat de kabel die nodig was voor het eerste wat aangevraagd was, langer was als waar ze stonden. Dus moest die kabel opnieuw aangevraagd worden. Dus ik zeg nee, je zoekt maar gelijk, want ik wil hebben want we zaten geweldig met onze vingers tussen de deur. Het duurde alweer zo lang. Dan hebben ze toch nog een kabel, een goede kabel. Toen kwamen ze met die lange kabel bij het transformator hokjes, toen bleek dat transformator hok vol te zitten. Dus, toen moesten ze een hele andere trance kiezen. Weer opnieuw alles aangevraagd, dat moest dan weer geboord worden. Dan krijg je faxen, of teminste, dan krijg je allemaal mails. Nou, dan en dan en dan. Dan is er inderdaad elektriciteit in dit geval. Ik ging met vakantie, dan bleek hun man met vakantie te gaan. Ik kwam terug van vakantie, ik dacht ik bel gelijk op. Is er helemaal nog niks. Weer erachteraan gebeld en dan is het, dat is de cultuur een beetje. Je krijgt natuurlijk allemaal aanvragen en mails met cc'tjes. Iedereen denkt een cc'tje hup over de schutting en ze zoeken het maar uit. Gelukkig, ik ben nou eenenzestig. Ik ken een heleboel oudere mensen van DELTA, gelukkig die wilde dan nog wel eens eens stapje harder voor je doen. Die zeg nou Gert, ik zal eens voor je uitzoeken hoe het allemaal zit. En die trek ik die kar dan intern. Terwijl ze het eigenlijk helemaal soms niet mogen, maar goed die doen dat dan voor je. Dan heb ik gelukkig medewerking gehad van iemand van het bureau. Een hele aardige vrouw, die zegt nou, ik zal mijn uiterste best doen. Vervolgens komt die kabel, wordt gelegd. Die kabel komt binnen. Alles is in gereedheid. Die man die belooft mij, mogen ochtend om acht uur heb je hier elektriciteit, want ik heb hier de stoppen op een ding. Dus. Dat mocht hij niet op grond van, op staffen van ontslag, mocht hij die zekeringen er niet in doen. Dan moest hij eerst vijf dagen, werkdagen wachten, totdat anderen daar dan weer op konden reageren. Dan heeft die mevrouw vlug alle betrokkenen nog opgebeld, dan mocht de volgende dag mocht het dan toch weer wel. Dat is dan een lijdensweg geweest van een jaar.

Terwijl het eigenlijk.

Ik vertel het nu even vlot, maar het is. Dan ga je, ben je met twee man constant aan het bellen, aan het mailen. Iedereen beloofd, je krijgt het gewoon niet voor elkaar. Dus nou praat je met die aannemer en dan zeg je van goh dat is toch wel erg he. Dat is altijd, zegt die man. Dat loopt nooit goed. Het is zelden dat iets goed loopt. Dan denk ik tering he, dat dat nou niemand daar iets aan doet. En iedereen, het gekke is, iedereen is van goede wil. Als ik iemand aan de telefoon krijg, van DELTA. Die hebben allemaal een fantastische cursus van hoe ga ik met boze klanten om. Ze blijven altijd vriendelijk en ze zijn altijd aan het lachen en ze vinden altijd alles fantastisch. Het loopt nooit.

Het loopt nooit vlekkeloos.

Vlekkeloos, het loopt gewoon helemaal niet. Vlekkeloos, dat vind het helemaal niet erg. Maar het loopt totaal niet. En die kabels die dan verkeerd besteld worden en dan weer. En dan die op vakantie en dan z'n opvolger weet van niks. En dat hobbelt dan maar verder. En dan denk ik van godverdorie, je graaft een sleuf en pleurt die kabel er in en je sluit hem aan. En ja ik bedoel hoe moeilijk kan het zijn. Water is nog veel ingewikkelder.

Bij Evides?

Ja, als je water, dan. Nou je hebt de Koningin en dan de Minister President maar daar tussen zit toch de Evides hoor. Dus, ik bedoel, die zijn.

Die zijn nog lastiger?

Ja, ja. Die beslissen gewoon wat de rest van de wereld moet doen. Die uhm, die als je bijvoorbeeld een leiding flexibel wil maken of een stukje asbest of uhm. Of een leiding wil vernieuwen, dat is bijna niet te doen. Je moet bijna, als je het snel wil hebben moet je een spa pakken, een gat erin kappen en dan loopt alles heel snel. Maar gewoon simpel aanvragen en in orde maken. Ze willen ook, ze hebben wel allemaal redenen hoor. En dat zijn wel allemaal goede redenen. Zo star als wat. En die beslissingen van Enduris worden heel ver op afstand genomen. Iedere investering moet allemaal verantwoorden, wordt heel lang over beslissingstermijn.

Dus eigenlijk zegt u, het zou wat korter allemaal mogen en..

Nou flexibeler en dat ze wat meer denken met de mensen. Ze laten rustig een weg helemaal dicht gooien en asfalteren om hem een na een half jaar weer open te snijden en alsnog de leiding te vervangen, met droge ogen. En het wordt dan nog allemaal betaald ook. En het, het. Het ergste staaltje is, en dat was een elektriciteitskabel, dat was van een, in sluis was dat. Dat was, die kabel was van net na de oorlog en daar zat en huisaansluitingen en openbare verlichting op, op diezelfde kabel. En dat was hoge nood, en als je die kabel zag liggen. Een klein beetje dekking maar. Als je er naar keek viel die bijna uit elkaar. Iedereen vond eigenlijk dat hij vervangen moest worden. De monteurs, iedereen, maar dat kon niet. Het werd niet gedaan. De ellende die daarna is gekomen is niet te overzien. Want je krijgt een heleboel storingsen aan die kabel, dus maar dat was nog niet zo heel erg. Kijk als die lantaarnpaal niet brand, oke, daar kom je wel overheen. Maar daar vlakbij, op diezelfde kabel daar zat een kapper. En die mensen gaan hun haar laten verven en dat moet gedroogd worden en weet ik het al. Om de zoveel dagen vloog die stop eruit bij die kapper. Of tenminste, kortsluiting in de kabel, dan had die kapper geen stoom. Maar dat was dan half de spoeling zeg maar of half de. Ik geloof dat ze het nou uiteindelijk, ik geloof dat de laatste aanvraag was om het toch te vervangen.

Oh, hij is nog niet vervangen?

Nee, nee. Ja ik dacht dat naderhand wel is gebeurt.

Dus eigenlijk kunnen we hier constateren, er gaat wat mis.

Ja, dramatisch. Maar ik denk dat je die mensen van Enuris of van die mensen zelf interviewt die komen tot dezelfde conclusie.

Dat het ook mis gaat?

Ja, dat het niet goed geregeld is, dat de procedure niet goed zijn. We zijn nu zelf bezig om alles op een rijtje te zetten en om één persoon van de gemeente daar verantwoordelijk voor te maken. En dat die dan constant iedere veertien dagen opbelt. Hoe ver staat het ermee, loopt het nog een beetje volgens planning.

Daar zijn jullie vanuit de gemeente mee bezig? Om iemand aan te stellen van.

Nou dan, en het liefst de mensen die dat in behandeling nemen dat je die kunt opbellen want meestal krijg je natuurlijk de helpdesk. Die stuur je dan naar een of ander nummer toe, nouja, we nemen wel contact met u op. Dus niet. Dus we willen nu een schema maken, datum aanvraag, goedgekeurd, dit en dan dat en dat. En dan iedere keer terugbellen om de zoveel tijd, klopt dat dat

we dat gedaan hebben. Meestal gaat het dan intern mis of het blijft liggen of uhm. Dus gaan we het maar zo doen.

Dat is wat de gemeente aan het probleem eigenlijk wil doen.

Dat is waardeloos he, als ik een auto koop. Dan wordt die gemaakt, dan zijn ze de wielen toch niet vergeten en zit de toeter er wel op?

Dus eigenlijk wilt u dat er bij Enduris dat daar wat veranderd word, maar meter communiceert naar de gemeente toe. Hoe ver ze zijn, wanneer iets komt, gewoon terugkoppelen een hele belangrijke.

En weet je wat het mooiste is he, als er personen. Als er iets is met het project, dat je die persoon belt, Pietje. Zus en zo. En dat die man zich inspant voor jou.

Dus dat je kortere lijntjes heb binnen Enduris.

Ja, dat je een vent hebt die daar achteraan gaat en die dat voor jou regelt en dan het liefst wel een goeie die doet wat hij zegt. Maar ik geloof dat dat niet kan, want die moet dan beslissen over anderen en dat gaat dan weer niet.

Dat is lastig ja. Een duidelijk probleem inderdaad.

Ja, dat is al jaren hoor. En dat is niet alleen hier he. Maar als je nou met de gemeente Veere praat, hoe gaat dat dan?

Nou eigenlijk hebben we het eerst over, gaat het interview net iets anders. Een beetje andere slag in. Ik ben op zoek naar mensen die hun huis duurzaam willen maken.

Ja, daar zijn wij me bezig, daar zijn wij vooral intern mee bezig. Er is nu een heel discussie en dat komt ook in de gemeenteraad. Nu willen we een keuze maken van hoe we dat gaan aanpakken. Om heel de gemeente te gaan verduurzamen, althans, de gemeentelijk eigendommen. Ja.

En eigenlijk kijk ik altijd een beetje van zijn er vragen binnen de gemeente over dit soort projecten of over het energiesysteem. Mensen die komen die willen bijvoorbeeld.

Wat bedoel je met energiesysteem.

Stel er komt iemand, die heeft een vraag over, geweldig idee, ik wil een windmolen in mijn achtertuin zetten.

Dat kan hij vergeten. Die vragen hebben wij niet hier.

Of ik wil graag zelfvoorzienend worden, van dat soort vragen. Komen die binnen de gemeente? En hoe de gemeente daar mee omgaat.

Ja, dat. Wij zijn daar geen, geen partij in he. Wij

gesprek wordt onderbroken, Gert Zonnebelt wordt gebeld en neemt telefoon op

De burgers waren we, die misschien wel een batterij willen.

Die kunnen hun gang gaan he, de gemeente doet alleen de vergunningen he.

Ja, maar komen er geen vragen van burgers hier binnen van: ik wil dit, ik wil dat.

Nee hoor, misschien wel. Kijk wanneer wordt de gemeente. Kijk, die moeten natuurlijk een bouwvergunning afgeving of een omgevingsvergunning hoe dat dan heet. Dan komt de gemeente om de hoek. Maar om te adviseren en als ze iets niet volgens bestemmingsplan mag, dat is eigenlijk wel, dat zijn de twee voornaamste redenen waarom de mensen bij de gemeente terecht komen. Dat is eigenlijk, dat zijn eigenlijk de dingen. En ik denk niet dat de gemeente op de stoel moet zitten van een adviseur ofzo of een technische.

Nee, maar als ze komen, dan wil je ze misschien wel doorverwijzen.

Ja, maar de mensen die daar mee komen. Die weten al heel goed wat ze willen en die weten al heel goed waar ze moeten zijn.

Leven dit soort onderwerpen in de gemeente?

Zelf voor gemeentelijke gebouwen?

Allebei eigenlijk, binnen de gemeentelijke gebouwen maar ook bij de burgers. Dat er initiatieven zijn?

Ja, maar geen grote initiatieven. Althans niet dat ik weet.

Wat kleiner initiatieven die?

Ja, ja, ja. Dat wel. Nul op de meter, dat soort dingen.

Ik heb een lijstje gemaakt met allemaal onderwerpen. Kunt u alle onderwerpen even bekijken en aan wil kruisen of u over dat onderwerp al informatie over ontvangt. Of dat je er meer informatie over zou willen ontvangen binnen de gemeente.

begin invullen schema

Ja, dat hebben we al.

Alle meters zijn al slim bij ons.

En wat bedoel je met storingen?

Dat er uitval is, dat een kern of een wijk dat daar iets uit val.

Dat gebeurt al hoor.

Dat gebeurt al.

Dat gebeurt allemaal.

Daar krijgt u al informatie over?

Ja, ja, ja. Dat is allemaal in orde.

Ja dat.

Daar zijn we zelf mee bezig, met oplaadpunten. Dat is voor de gemeente zelf he, dat is een gemeentelijke taak.

Zou je daar meer advies of hulp bij willen krijgen?

Nee, want degene die daar mee bezig is, die, die, die is daar al helemaal in geworteld he. Snap je. Die heb al.

Proeftuinen. Dat is ook geen gemeentelijke taak he, wij kunnen dat wel faciliteren door het bestemmingsplan en een dergelijke. Dat hangt altijd af van de initiatiefnemer.

Opleidingen bij Enduris, daar wil ik wel informatie over hebben. Opleidingen, ja prima.

Afsluiting wanbetaling bewoners, ik geloof dat daar al bij sociale zaken is daar al.

contact over?

Gegevens, data over verbruik. Dat hebben wij al. Van de gemeente he, van de gemeente.

Ja, maar van heel de gemeente, van de bewoners.

Nee, nouja, nou. Ik denk, nou goed geef maar.

En dit ook voor heel de gemeente eigenlijk.

Spanningsproblemen, dat weten we meestal al wel goed, maar geef maar.

Energie.

Dat is eigenlijk allemaal wel bekend he. Kijk, he.

Ja doe maar.

Openbare verlichting, daar zijn wij zelf heel ver in.

Ik denk dat we van de openbare verlichting bijna wel het verst zijn en dat wij andersom die informatie leveren.

Jullie naar ons toe?

Ja.

Weet je wat het is he, wij zijn eigenlijk geen. Geen consumenten in de gemeente.

Klaar met invullen

We hebben hier een aantal dingen die je wel meer over zou willen weten, waar je informatie wil van Enduris. Die gegevens over.

Stel dat ik nou dat wil weten, dan bel ik gewoon op he. Ja, dan bel ik op en dan zeg ik goh ik zoek dit of dat.

Naar wie bel je dan op?

Je hebt meestal van die ijkpersonen, die ik dan ken en die helpen je dan verder.

U heeft die binnen Enduris?

Ja, ja, ja. Ik heb altijd wel personen en die weten dan van goh, dan moet je die vent hebben of die.

Dat is is mooi, niet iedereen heeft dat.

Want als ik dat gewoon doe, dan krijg ik wel. Meestal wil je dat ook gelijk weten.

Maar wel goed om te horen dat u gewoon de telefoon pakt en belt. Dat doet ook niet iedereen als ze iets willen weten.

De gegevens over, over het verbruik in de gemeente en energieopwekking in de gemeente. Waarom zou u die willen?

Uit belangstelling.

Maar kunt u er ook beleidsmatig iets me?

Dan, nee. Op eerste instantie niet, nee. Ik niet.

Maar, andere binnen de gemeente misschien wel?

Dat denk ik wel, dat denk ik wel. Het is meer voor sociale zaken natuurlijk he. Die zitten daar heel kort op. Dat was vroeger, vroeger was dat een groot probleem. Tegenwoordig zijn er al na twee maanden achterstand, worden er al hulpdiensten ingeschakeld. Zo noem ik dat maar.

Uhm, nee okee. Dat vind ik een, een goede om te zien dat er toch wel wat dingen zijn van waar de gemeente zegt daar willen we meer informatie over ontvangen.

Maar hier zullen ze waarschijnlijk niet mee te koop lopen.

Spanningsproblemen in de gemeente. Nee, maar ja, als de gemeente zeg dat hebben wij eigenlijk wel nodig.

Ja, zij weten dat eerder als wij he. Zij signaleren dat en zij nemen al maatregelen daar voor. De spanning een beetje mee opschroeven, weet ik het. En dan, ja. En als wij het weten dat is het erg. En dan hebben ze al, dan doen ze dat meestal al door een keer te informeren van wat is het trace van de kabels waar we naar toe kunnen.

Hoe zou u aan deze informatie willen komen? Wat vind u het fijnste, dat is helemaal persoonlijk hoor. Heeft u het liefst contact via de telefoon of dat je post krijgt of e-mail of face to face.

In eerste instantie via telefoon en face to face.

Ja, dat is het fijnste.

Ja, weet je wat het is met digitaal en nieuwsbrieven en weet ik het. Laten we nou eerlijk wezen, iedereen doet dat. En dan lees op een gegeven moment en dan lees je het en dan lees je alleen de koppen. En je hebt het druk en er zitten nog vijftig mailtjes te wachten en dat flikkert allemaal in de prullenbak. Dan denk ik goh, diegene die dat nou allemaal samenstelt die doet daar echt z'n best voor. Als ik het lees dan doe ik dat eigenlijk.

Voor degene die het geschreven heeft.

Dan denk ik ja, dat vind ik toch heel zielig. Degene die daar zo'n ze best voor gedaan heeft. Leuke foto's bij gedaan heeft, leuke vormgeving. En vervolgens half Nederland flikkert het gewoon weg. Dat is erg.

Dat is zonde.

Ja, dat is ook met die, met die voorlichting glossy's en met die propo, uhm, ja dat kost heel veel geld. Zo'n boek drukken en weet ik het allemaal.

Dus eigenlijk gewoon telefonisch en face tot face.

Eigenlijk heeft u al een beetje antwoord gegeven op mijn volgende vragen, of u wel eens zelf informatie zoekt.

Ja, altijd.

En dan ook gewoon via internet?

Altijd.

Altijd, ja.

Ook de website van Enduris?

Ja, daar heb ik al een paar keer, ja.

Voor wat voor onderwerpen?

Voor netwerken die vraag ja. Ja, dat weet ik ook niet. Ik heb dat al een paar keer, ja hoor. Enduris bestaat natuurlijk nog niet zo gek lang he.

Nee, die naam nog niet.

Nee, maar DELTA Netwerken natuurlijk wel. Ja.

Oke, toch nog even terugkomen over het begin. Over de leidingen.

Ja, ik dacht dat het daar over zou gaan. Vandaar, laat maar komen. Maar ik wist niet dat het, dat je, dat je vertelde over water enzo door de telefoon. Dus ik dacht dat het daar over zou gaan.

Het is eigenlijk over alle informatie die de gemeente zou willen ontvangen van Enduris. U zegt daar kan nog heel wat in verbeterd worden. Ook in de communicatie onderling?

Ja, dat is dramatisch. **Weet je wat het ook is, he. Het is te versnipperd en het is te complex geworden lijkt het wel. En uhm, en iedereen heb een gedeelte van de koek.** Ik zal het eens vergelijken hoe je dat kun doen. Hoe je het kan vergelijken. Ik had eens een, ik ben eens naar een cursus geweest voor bouwbesluit. Daar wist ik, weet ik eigenlijk nog heel weinig van. En ik had er toch regelmatig mee te maken en ik moet dat toch een keer wat aan doen. Dus ik naar een cursus waar allemaal gemeentes. Ik met een collega samen er naar toe. Dan spreek ik met een grote gemeente, die waren ook deelnemers. Die hadden een afdeling van ik geloof van vijftientig man voor vergunningen. Vijftientig man. Ja, zo gek veel gebeurde er in die gemeente niet en dat vraag je van 'wat, waar

verleen je dan vergunningen voor?' Nou dan hebben ze er eentje voor de voordeur, eentje voor een dakkapel, eentje voor de achterdeur en eentje voor de schuur. Weetje wat wij, ja ik shagzeer nu even. En dan denk ik jezus, dat is ook een nutteloos bestaan. Als je nou alleen over de schoorstenen mag beslissen. En ik heb het idee dat dat een beetje hapert bij die leidingen. Ik heb het idee dat ze dat alle kennis is aanwezig. Dat je voor dit moet je bij die persoon zijn, voor daar dat. Er is geen, ik krijg soms het idee dat er niet één persoon is die dat allemaal behapt. Misschien is dat wel de beste manier wat zijn doen. Ik weet er te weinig, ik heb te weinig achtergrond he.

Maar voor u zou het duidelijker zijn als je weet voor wie je bij wat moet zijn?

Ja, maar als je het dan niet gaat. Dat er een vent dan ook die kar trekt. Dat je niet vier, vijf en iedereen die doet dan een klein beetje. Hoe moet ik dat nou uitdrukken.

Ik snap wat u bedoelt, het is allemaal verdeeld en u zou één iemand willen hebben die per project bijvoorbeeld zegt. We hebben hier gemeente sluis, die zijn met dit bezig, dat hou ik in de gaten.

Ja, of als ik opbel en ik zeg. Ik ben met die en die kabel, dat die vent dan zegt van dat staat zo ver, zo ver staat het daar mee. Nu zijn we daar mee bezig en je moet dit nog doen of je moet dat nog doen. Bijvoorbeeld nog een voorbeeld he, dan denk ik hoe is het toch mogelijk. Dan heb je dus alles aangevraagd en ja hoor een offerte. Ja, en die kabel ligt er. Dan kunnen we beginnen. Nee, want dan moet je de dingen kiezen. Wat moet je dan kiezen, de leverancier.

Die moet de gemeente zelf kiezen?

Ja, maar dan denk ik. Dat is logisch, maar ik denk dat als ik vergunning aanvraag. Ze weten dat het gemeente sluis is. De gemeente sluis die koopt het elektrisch bij DELTA en die koopt het gas Nuon, al jaren. En dan, waarom zet je dat dan niet in die aanvraag.

Dat je eigenlijk een vinkje moet geven met ik wil die leverancier voor elektriciteit, die voor gas. klaar.

Ja, ja. ja. Juist. Maar dan ligt die kabel en weet ik het. Nee, nee, we kunnen nog geen, goh u leverancier staat er nog niet op. Daar ga je dan weer achter aan. Die man heeft wel gelijk.

Maar het kan volgens u allemaal wat makkelijker.

Ik heb het liefst dat die vent zegt, die die kabel legt. He, gek, ik weet nog niet wie ik moet nemen. Snap je, dan.

Ja, dat is lastig.

Ja, ik leg het misschien. Je moet een paar keer zo'n traject hebben meegemaakt. Als je het ziet dan snap je het. Om in Cruijff te spreken.

Duidelijk wat er mis gaat. Heel duidelijk.

Maar ik kan mij niet voorstellen dat ik de enige ben die dat zegt.

Nou, eigenlijk, op dit punt zo sterk wel.

Ik begin bijna te denken dat het aan mij ligt.

De meeste gemeenten zeggen ook wel dat er zeker wel verbetering in de communicatie heen en weer. En dat er strakkere lijntjes moeten zijn tussen de gemeente en Enduris.

De communicatie is eigenlijk best goed. Daar kan ik niet, dat is wel, dat is ook niet zo. Die communicatie en die mensen zijn allemaal van goede wil. Had je maar een klootzak, aan de andere kant van de lijn he. Dan kun je lekker kafferen, maar dat is niet waar. Ze zijn allemaal, stuk voor stuk, goede mensen. Die willen echt graag, die staan voor hun werk. Ik wil absoluut geen kwaad woord horen over de mensen die er werken. Die doen echt hun best, maar door de manier waarop.

Het is het systeem?

Ja. Dan lukt het niet. En andersom ook. Andersom ook. Als je dus een aansluiting opzegt. Oke, dan zeg je hem op en dan gaan de stoppen eruit. Maar dan, dan moet je ook de leverancier weet je wel. Dan denk je he, he, alles is geregeld he. Ik ga slopen, ik ben aan het slopen. Dan moet het gebouw gesloopt worden. Dus alles is geregeld, alle stoppen zijn eruit. Nou, oke, nee, dan moet je ook de leverancier nog opzeggen. Weet je wel, dat soort dingen. En dat loopt allemaal zo zalig langs elkaar heen. Maar ik zou niet weten wie ik dan de schuld moet geven. Geen een bij Enduris, het ligt aan mij denk ik dan.

Ja er gaat wat mis.

Een heleboel, ja. En het ligt niet aan de mensen. Je zou eigenlijk een keer, eigenlijk zou je een keer opnieuw moeten kunnen beginnen.

Ja een nieuw systeem.

Ja, dat je zegt. Tot nu toe, sorry. We doen het al honderd jaar, we gaan eens proberen.

Eigenlijk eens iets simpeler? Wat duidelijker, wat simpeler?

Ja, ja. En dat hoor ik ook van die mensen die buiten werken. En dat is ook wel waar hoor, de eisen zijn zo streng geworden. Je moet bijna overal een, om ergens te mogen werken moet je een certificaat hebben. Dus dan krijg je mensen van daar mag ik niet aan komen, dat mag ik niet doen. Dat moeten die doen. Dan treft, ook niet bevorderlijk allemaal natuurlijk he. En dat is bij de gemeente natuurlijk precies eender. Als je de gemeente gaat doorlichten, kom je ook tot die dingen. En wij zien die dingen ook. Als ambtenaar, goh dories. Als ik nou burger was, er is geen mens die dat zou begrijpen. Als ambtenaar moet je dat dan begrijpen. Dat is natuurlijk, bij iedere instantie kom je dat natuurlijk wel tegen denk ik. Dat dingen gaan zoals ze gaan.

Ja, altijd punten voor verbetering. Hier kan ik zeker wat mee.

Afronding interview

Gemeente Borsele, Marcel Aanen

Introductie interview

Wat is je functie in de gemeente?

Oke, officieel beleidsmedewerker energie en duurzame ontwikkeling. En, dat zegt nog niet zo heel veel, maar in de praktijk komt het erop neer dat ik mij bezig hou met beleidsmatig ontwikkeling en uitvoering van projecten op het gebied van energiebesparing, duurzame energie, maar ook breder. Duurzaamheid in brede zin. Dat kan zijn binnen bedrijven, binnen onze eigen gebouwen. In de woningbouw. Dat gaat alle kanten op. Daarnaast hou ik mij bezig met een stukje natuur- en milieu educatie en een stukje bedrijf interne milieuzorg.

Dat laatste mag je even uitleggen.

Als gemeente zijn wij ook een bedrijf, we hebben een bedrijfsvoering. We proberen onze milieuzorg te verbeteren. Dat houdt eigenlijk in dat wij zelf ook energie willen besparen.

Dat gaat gewoon, de energiebesparing voor het bedrijf zelf. En misschien de opwekking ook?

Ja. Een stukje duurzaam inkopen. Materiaal gebruik en zulk soort dingen. Dus daar gaat het eigenlijk om. Ik ben ook betrokken bij de inkoop van onze energie.

Je houdt je gewoon bezig waar je energie inkoopt?

Ja, als Zeeuwse gemeente werken we samen met de inkoop van energie, zowel gas als elektriciteit. We kopen dat samen in. Naast de beleidsmedewerkers is er ook een groep met inkopers. Soms zijn die twee personen, of twee functies in één persoon samengevat. Dat is bij ons in ieder geval het geval. En dat houdt in dat we gezamenlijk contracten sluiten met leveranciers. Voor elektriciteit kopen we in bij DELTA en gas kopen wij in bij Nuon. In de zoveel jaar wordt die aanbesteding opnieuw gedaan, dan kunnen dat nieuwe partijen zijn. Voor het netwerk is het natuurlijk anders, dan zitten we vast bij jullie. En, dus daar heb ik ook wat contacten. Dus dat is wat, in grote lijnen, mijn functie inhoud.

Het onderzoek is eigenlijk in drie delen verdeeld, of het interview. Eerst wil ik het graag hebben over de burgers. Krijg je binnen de gemeente wel eens vragen van burgers of burgerinitiatieven rondom het energiesysteem?

Uhm, als wij vragen krijgen van burgers, dan is dat vaak: ik wil wat in mijn woning is er subsidie? Mag dat? Heb ik een vergunning nodig? Waar kan ik terecht? Dus bijvoorbeeld een burger wil zonnepanelen. Kan ik subsidie krijgen, hebben ik een vergunning nodig en wie kan mij zonnepanelen leveren. Zulk soort zaken.

Heel praktisch eigenlijk.

Heel praktisch ja. Als het gaat om het netwerk. Eigenlijk zo goed als niet. Wat wij wel af en toe zien en horen is dat er wel interesse is, bijvoorbeeld op wijk en buurt niveau om te kijken als dingen van. Goh, wij willen op een locatie in het dorp zonnepanelen. Mogen wij dan die energie ook weer verkopen aan de leden op het dorp? Dat zijn dan wat ingewikkeldere vraagstukken.

Ja, wat lastigere vragen.

Voor jullie misschien wel wat interessante vraagstukken. Die vragen komen niet wekelijks, maar we weten wel dat het leeft.

Leeft het heel erg? Zijn er veel initiatieven of het echt een enkeling?

Bij ons is het een enkeling. Hangt er ook een beetje van af hoe interessant het is natuurlijk. Voor alsnog leeft nog steeds het idee dat het niet zo heel erg interessant is om zulk soort projecten te ontwikkelen. En, dus dat drukt de interesse ook wel. Als het interessant zou zijn, dan zou er wel meer interesse zijn. Dat zie je dat zowel bij bedrijven als bij woningeigenaren op dorpen dat dat modellen zijn waar ze interesse in hebben.

Als er zo'n vraag komt, kan de gemeente hier die goed beantwoorden?

Ja en nee. In het verleden hebben wij er wel wat onderzoek naar gedaan. Onder andere met, zeg maar het leveringsbedrijf. DELTA Comfort en een aantal andere partijen. Daar bleek toen uit dat de huidige regeling eigenlijk niet zo interessant is, om zulk soort modellen toe te passen. Zowel financieel als administratieve verplichtingen die daaraan gekoppeld zijn. Dat is door de bank genomen ook wat wij geïnteresseerden laten weten. Als het kan, doe het op je eigen dak en doe het voor jezelf. Wil je dat voor de hele buurt doen, dat moet je eigenlijk niet willen. Dan zijn er landelijk wat proefprojecten. Kijk maar eens, wat, laten we eerst maar eens kijken hoe goed dat gaat, voordat we er zelf actief mee de boer op gaan. Dat is het advies wat wij meegeven.

Als iemand een wat technische vraag heeft, over een aansluiting is of dat iets mogelijk is. Stel, een gek idee, iemand wil een windmolen in zijn achtertuin bijvoorbeeld. En, nouja, dat ze wat informatie over aansluitingen moeten hebben. Kan de gemeente op dat soort vragen antwoord geven of verwijzen jullie ze door?

Zo ver gaan de vragen die wij krijgen doorgaans niet. Omdat ze wel weten dat ze bij ons moeten zijn voor de vergunningen en subsidies en dat soort zaken. Ze weten dat het technische verhaal in de praktijk niet bij ons ligt. Of ze dan direct denken aan jullie, dat is nog wat anders. Dat weet ik niet.

Worden mensen hier ook doorverwezen naar bepaalde hoeken. Als je met dit project bezig bent. Stel ze willen een zonnepanelen dak ergens neer gaan leggen. Zeg de gemeente dan je moet eens kijken op Duurzaam Bouwloket of andere websites?

Ja, dat zeggen we wel. En we geven ook altijd aan van, bijvoorbeeld voor subsidies en voor leveranciers, kijk inderdaad op Duurzaam Bouwloket. Ga altijd met meerder offertes aan de slag. Denk aan je meter, dus ga naar jullie toe om te kijken van nou, hoe zit het met de slimme meter. Wanneer moet ik hem aanvragen, kost het geld ja of nee. Daar weten we waar we hen naartoe moeten verwijzen. Dus in die zin verwijzen we ze wel door. Ja.

Ja en dat gaat wel goed? Ook Duurzaam Bouwloket dat gaat wel goed?

Ja, dat gaat wel goed, ik denk wel dat er meer doorverwijzingen kunnen zijn. Laten we zeggen, Duurzaam Bouwloket is nog niet zo heel lang in de lucht en kan nog wel wat bekender worden. Dat is nog wel een winstpunt. En de slimme meter, daar weten ze wel van dat ze die moeten hebben. Dat is wel iets wat weer onder de aandacht moet worden gebracht. Maar in de praktijk gebeurt dat wel weer door de leveranciers zelf. Op het moment dat de leveranciers van zonnepanelen langs komt of

een offerte uitschrijft. Of er iets met de meter moet gebeuren en dan geeft hij ook wel aan waar men moet zijn.

Dat loopt goed.

Gelukkig gebeurt dat wel.

Zou Enduris dus in dit gehele proces een helpende hand kunnen bieden? Of een informatiebron kunnen zijn? Of zeg je zoals het nu loopt is het prima.

Zoals het gaat lopen we niet tegen heel veel problemen aan. Aan de andere kan is Enduris gewoon een partij in het hele spel. En vind het wel interessant om te kijken waar kunnen we samen kijken of er meer en beter informatie gegeven kan worden. Gemeenten hebben zelf wel interesse in bepaalde gegevens. Ik neem aan dat je her en der wel de vraag heb gekregen van goh, wij willen graag monitoren. Wij willen weten wat er gebeurt op energiegebied of postcodeniveau, op wijkniveau. Zulk soort gegevens komen wij heel moeilijk. En ja, wij willen energie besparen, wij willen het meetbaar maken. Dat kunnen wij eigenlijk zo goed als niet. Dus dat is iets, als Enduris daar een rol ik kan spelen, graag! De hele transitie met de slimme meter is natuurlijk een interessant gegeven voor, ook voor ons. Jullie hebben heel veel contactmomenten met woningeigenaren. Dan ga ik volgende week met Bjorn en Marieke over praten. Dus in die zin denk ik wel dat we elkaar kunnen versterken. En ik denk dat het goed is om dat gesprek met elkaar aan te gaan. In brede zin denk ik ook van, we zien in het land dat er een aantal netwerkbedrijven zijn die heel erg bezig zijn met energiebesparing, duurzame energie en de transitie die daarin gaande is. Enduris is niet de meest zichtbare partij in het land. Het is vooral interessant, als gemeente in ieder geval, waarom. Wat zijn de keuzes die daaraan ten grondslag liggen. Hoe ziet Enduris haar toekomst in dat gebied?

Misschien dat de gemeente daar ook zegt van, we willen eigenlijk meer daarin doen. In die duurzame energie en ook samen met de netbeheerder.

Ja, nouja goed kijk. Gemeente willen gewoon dat die transitie op poten wordt gezet en dat die daadwerkelijk wat snelheid krijgt. En kijken soms ook een beetje jaloers naar andere regio's waar partijen als Liander heel erg actief zijn. De redenen er achter, dat gaat misschien wat ver, maar. Denk wel dat het goed is om van elkaar te weten waarom het in de ene regio zo loopt en in de andere regio anders.

Ja en misschien voor een gemeente, die zegt eigenlijk ik had graag bij Liander gezeten. Dat kan je niet kiezen, maar ja. Als je dat ziet.

Kijk, als het gaat om de diensten die Enduris levert, het netwerkdeel, dat gaat gewoon goed. Als het gaat om besparingspoten en de actieve rol die andere daar in spelen, daar kijk ik dan wel eens met een beetje jaloezie naar. Dat kan ik niet ontkennen.

Dat is prima.

Dat is zo, ik bedoel. Ik denk dat hetgeen waarvoor Enduris is aangewezen, dat ze daar gewoon goed werk in leveren, daar heb ik niks geen klachten over. Maar ik ben wel geïnteresseerd in de mogelijkheden om te kijken van welke andere kansen liggen er?

Ja, dat snap ik. Vooral als je ziet dat het ergens anders wel.

Ja, en er zijn misschien wel hele goede redenen voor hoor. Die kan ik onvoldoende, heb ik onvoldoende helder. Misschien is het helder krijgen van zulk soort dingen al een hele winst.

Ja, je ziet van alles gebeuren en je bent benieuwd waarom het hier niet gebeurt.

Ja, klopt.

En als het niet kan, prima. Als je weet waarom.

Inderdaad.

Nog even naar die burgers. Je zegt er gebeurt hier wel eens wat, qua initiatieven en qua duurzaamheid, maar nog niet heel erg veel. Stimuleert de gemeente dat?

Ja en nee. Wij vinden het fantastisch als burgers initiatief nemen, daar zijn wij hartstikke blij mee. Het is niet dat wij een pot geld voor ze klaar hebben liggen. Het is ook een beetje voor gemeente een nieuwe manier van werken he, al die actieve burgers in de participatiesamenleving. Dus, uhm, het komt er eigenlijk op neer op het moment dat ze bij ons aankloppen, dan willen we wel het gesprek met ze aangaan en kijken waar kunnen we jullie helpen. Dan vinden we het wel prettig als ze hun vraag duidelijk hebben. Wat willen ze en waar hebben ze behoefte aan. Niet het gesprek van 'ik heb geld nodig' alleen. Wij zien wel dat er dingen gebeuren. In de andere delen van het land zie je een sterke ontwikkeling van energiecorporaties, dat is in het Zeeuwse wat minder. Dat heeft misschien wel te maken met de sterke positie van Zeewind. Ook wel de duidelijke positie van DELTA en het feit dat de Zeeuwse inwoner wat volgzamer is in dat geval. Recalcitrant en DELTA doet het toch gewoon. Maar als op het gebied van leefbaarheid zien we wel dat er veel initiatieven zijn. Binnen leefbaarheid is energie dan wel weer een thema waar je van alles aan kunt koppelen. Dus ja, we proberen de initiatiefnemers die er zijn op het energievraagstuk te zetten. Dat onder de aandacht te brengen en ook duidelijk te maken dat dat een manier kan zijn om andere doelstellingen te bereiken. Dus daar gaat meer gebeuren, daar ben ik van overtuigd. En ja, als gemeente juichen we dat toe. En we zijn nu wel aan het kijken van ja, wat kunnen wij nou doen om ten eerste die initiatiefnemers beter op het pad te zetten. Om ze verder te ondersteunen en daar anderzijds daar zelf een goede rol in te spelen.

Ja, maar je zegt wel. Pas wel als mensen zelf in actie komen dan helpen we ze verder. Het is niet dat, dat jullie met spandoeken, flyers en folders klaarstaan om iedereen maar te proberen aan te zetten tot een initiatief.

Nou, nog niet heel actief. Maar we, we vinden het wel prettig als dat gebeurt. We hebben de afgelopen maanden wel een subsidieregeling gehad als gezamenlijke gemeente om zulk soort initiatieven meer van de kant te krijgen. Die pot is inmiddels leeg, dus we kunnen. Dus we zijn er niet heel actief mee bezig, maar we zijn wel aan het kijken. Een aantal initiatieven met wat geld ondersteunt. Wat gaat daar nu uitkomen, de komende maanden gaat dat nu plaatsvinden. Hoe kunnen we dat gebruiken om nieuwe potentiële initiatiefnemers te motiveren om wat te doen.

Dat is misschien ook een beetje een balletje wat gaat rollen. Nu eerst een paar projecten, mensen zien dat van elkaar. Zo rolt het balletje misschien verder van, hé dat vinden wij ook leuk. Ik wil het ook gaan doen.

Ja klopt. Dat zou heel mooi zijn. Wij zitten nu een beetje meer op die theoretische benadering. Hoe zitten die systemen in elkaar en hoe kunnen we ervoor zorgen dat we initiatiefnemers echt kunnen

ondersteunen. Medestudenten van jou op de HZ doen daar ook onderzoek naar, in Veere onder andere, maar ook in andere gemeentes.

Ik ben dat zelf waarschijnlijk zelf geweest in Veere. Dat project heb ik zelf ook gedaan.

Leuk, ja leuk.

Dusja, daar gebeurt ook het een en ander. En daar zal ook meer gebeuren. De komende jaren zullen we daar als gemeente steeds meer aandacht aan geven.

Leuk dat het wel al leeft binnen de gemeente.

Ja, we hebben ook wel de noodzaak. Kijk, wij willen woningen verduurzamen, maar het is heel moeilijk de individuele woningeigenaar te bereiken. Dat zijn iets te veel doelgroepen. Maar zij zien wel dat die samenwerkende burgers, burgerinitiatieven een belangrijke tussenlaag kunnen zijn. Het is veel sterker jou motiveert om iets te doen aan je woning, dan wanneer de gemeente of een ander jou benaderd. Daar proberen we ook op in te spelen zeg maar.

Duidelijk en leuk dat het zo best al wel leeft in de gemeente. Ik wil even een andere kant op. Dat is eigenlijk meer over de informatie die je van Enduris ontvangt. Ontvang je sowieso wel eens informatie van Enduris?

Niet zo veel. Nee. Ik heb geen nieuwsbrief of iets dergelijk van dit gebeurt er bij Enduris.

Je hebt nu wel contact met mensen binnen Enduris. Ben je daar zelf op gekomen of is dat via iets gelopen?

Ja, dat is op eigen initiatief. Weet vanuit de inkoopkant dat uhm, daar zijn er wel wat contacten. Ik moet eerlijk zeggen dat wij altijd wat makkelijker contact konden leggen met de comfort kant dan met de netwerk kant.

Hoe komt dat?

Ik weet niet, het is een wat natuurlijkere partner op een of andere manier. Daar hebben we altijd wat meer contact mee gehad. Ik vind het wel fijn dat als dat wat actiever van twee kanten kan worden ontwikkeld. Nouja, de banden zijn tot nu toe niet heel erg warm. Er is gewoon wat, ja, misschien dat we niet, tot nu toe niet heel erg natuurlijk partners zijn geweest. We hebben daarbij ook niet zo goed gezien welke onderwerpen dat dan is. Ik denk dat het goed is om dat dan beter te verkennen met elkaar.

Is het misschien ook onduidelijk. Wanneer je bij DELTA moet zijn en wanneer je bij Enduris moet zijn?

Soms misschien, ja, ja. Wij hebben niet heel duidelijk op het netvlies van goh dit is nou bij uitstek iets waarvoor we bij Enduris moeten zijn. Behalve als het gaat om het technische vraagstuk voor de aansluiting. Maar goed, ja, er gaat in het energieveld gewoon wel wat veranderen. Tenminste in heel Nederland. Het zou goed wezen om een beter zicht te krijgen wat de rol van Enduris daarin is en kan zijn. En wat ze daar in willen hebben.

Ik heb een lijstje gemaakt en wil je vragen om deze nu even in te vullen. Met allemaal onderwerpen. Ik wil weten of je er al informatie over ontvangt. Dan kun je hier een kruisje zetten.

Als gemeente he, niet als particulier?

Ja, als gemeente. En of je er graag informatie over zou willen hebben, dan mag je hier een kruisje zetten. Zeg je over dit onderwerp wil ik geen informatie en dat krijg ik ook niet, dan laat je het gewoon leeg.

begin invullen schema

Oke, dus een aantal vragen die zijn echt technisch, waarvan ik denk die zullen ze op een vak afdeling best wel krijgen. Maar dat heb ik niet inzichtelijk. Daar ga ik ook invullen dat ik er geen informatie over krijg, maar het kan best zijn dat een collega van mij dat wel krijgt.

Die derde, wegen openleggen, dat zal bij jou minder zijn. En bij openbare ruimte waarschijnlijk wel. Ga ik met een kruisje en een vinkje? Kruisje nee, vinkje ja.

Kruisje bedoel je, daar wil je ook geen informatie over?

Nee hoor, nee hoor. Als de vak afdeling die ontvangt. dan is dat goed.
Uhm, nieuwbouwprojecten bedoel je woningbouwprojecten?

Ja.

Oke.

Klaar met invullen

Een duidelijke lijst.

Ja.

Eigenlijk alles niet. Je ontvangt over alles geen informatie.

Nee.

Over veel onderwerpen zeg je, daar wil ik meer informatie over ontvangen. Bijvoorbeeld slimme meters heb je aangekruist. Waarom zou je daar meer informatie over willen ontvangen?

Uhm. Nou dat heeft te maken met, wat ik je eerder al aangaf. Jullie zijn bezig met die uitrol, landelijk, iedere woningeigenaar in Nederland wordt een aantal keer benaderd met informatie. Jullie komen achter de spreekwoordelijke, of daadwerkelijke, voordeur. Daar hebben wij heel veel moeite mee.

Dat wij daar komen of om er zelf te komen?

Nee, nee. Wij hebben moeite om zelf achter die deur te komen. Ja, het aantal communicatiemomenten is heel veel omvattend. We zouden daar graag bij aansluiten. Om te kijken van nou, hoe kunnen wij nu.

Eigenlijk dat het samen aangeboden wordt? De gemeente en Enduris?

Ja, dat er informatie aangeboden wordt. Kijk, jullie doel is anders dan het onze he. Jullie hebben een technische opgave. Slimme meters uitrollen. Maar aan die slimme meters zitten mogelijk een aantal dingen gekoppeld die ook voor ons van belang zijn. Voor jullie in de zin van, nou niet helemaal duidelijk. Of gaat dat via de afdeling comfort, de comfort, de comfortwijzer. Er zit in potentie heel veel achter en de meter zal daar gegeven is ook daar in potentie, uhm, een energie besparend middel. Of zet aan tot energiebesparing. Dat is niet zozeer de meter zelf als zijnde de producten die daar achter liggen. Dus in brede zin is dat voor ons wel interessant. Dus wij zouden wel graag willen kijken van in hoeverre kunnen wij daar in samenwerken in het bieden van informatie. **Ten tweede zouden we ook wel graag willen weten wanneer wordt wie bediend met de slimme meter? Wanneer gaat die uitrol plaatsvinden in welke wijken. Die informatie is voor ons, jullie hebben wat informatie op de website. Die is maar beperkt toegankelijk, zal ik het zo zeggen.**

Je zou kunnen zoeken, per postcode kijken wanneer die komt of dat hij al aangeboden is. Maar ja, dat is voor jullie een heel karwei om dat per postcode gaan in te typen.

Dat is niet zo heel handig, nee.

Het zou veel makkelijker zijn als jullie een overzicht krijgen van in deze wijk of deze kernen wordt hij dan en dan aangeboden.

Ja. Dan kun je ook samen kijken van goh, wat kunnen we daar nog meer mee. Dat kan zijn, op het moment dat er een brief wordt verstuurd aan die woningeigenaren, we hebben foldertjes van Duurzaam Bouwloket, steek die er maar in. Dat is de makkelijkste manier. Maar je zou nog veel verder kunnen kijken door, wanneer daar behoefte aan is, informatiebijeenkomsten op dorpsniveau te organiseren. Wat is nou die slimme meter, hoe gebruik je hem. En dat is voor jullie interessant om die informatie te geven, voor comfort zou het misschien interessant zijn om die comfortwijzer onder de aandacht te brengen, voor ons zou het interessant zijn om energiebesparende opties nog eens een keertje onder de aandacht te brengen. Misschien wordt er wel een organisatiebijeenkomst georganiseerd op het dorp, door bijvoorbeeld de gemeente. Een energiemarkt, een woning markt of weet ik het wat. Dan kunnen jullie daar weer bij aansluiten. Op het moment hebben we van elkaar geen idee wat er gebeurt, dus kunnen we elkaar ook niet versterken.

Wordt dat gedaan, die energiemarkten?

Het gebeurt. Ja, het is niet dat dat wekelijks plaatsvindt.

Het gebeurt wel eens?

Bijvoorbeeld in de afspraken die wij hebben met Duurzaam Bouwloket als gemeente, is opgenomen dat in iedere gemeente een energiemarkt wordt georganiseerd in de komende jaren. Eigenlijk zou dat vaker moeten gebeuren, toevallig hebben wij nu, onlangs vanuit de grondverkoop het initiatief genomen van te kijken we hebben nog wat kavels in de verkoop. Laten we een informatiemarkt organiseren en laten we daar mensen die geïnteresseerd zijn in nieuwbouw uitnodigen voor een beurs. En inmiddels is het zo van nou, dan gaan we ook wat informatie bieden over de bestaande markt. Daar zit dan energiebesparing in de bestaande bouw aan. Daar gaan we ook wat dingen leveren over domotica en levensloopbestendigheid. En dat is vaak allemaal wel weer gekoppeld, op een of andere manier, aan die meter of in ieder geval de automatisering in de woning. Kan voor jullie ook wel weer interessant zijn.

Ja, in principe wel. En Enduris zou daar ook met wat informatie kunnen staan.

Zou zomaar kunnen, ja.

Zo zie ik het wel voor me. Ja dat zou een makkelijke zijn als die er ook bij staat, voor wat meer technische vragen misschien. Over een aansluiting of over de slimme meter misschien. Je geeft ook aan, de gegevens over verbruik in de gemeente en energieopwekking in de gemeente. Je hebt net ook gezegd, dat is handig om te weten wat wordt er verbruikt, wat wordt er opgewekt. Hebben jullie, als gemeente, een doel van we willen in 2040 ofzo energieneutraal zijn.

Uhm, nee. Wij hebben dat doel niet zo specifiek benoemd. Wij hebben eigenlijk in de tijd gezegd, wij volgen het rijksbeleid. Dat waren toen de doelstellingen om twee procent energie per jaar te besparen, jaarlijks twee procent duurzame energie te ontwikkelen et cetera. Die doelstellingen landelijk fluctueren een beetje. Wij hebben dat doel wel aangehouden. Zullen we ook de komende jaren aanhouden. De kans is wel aanwezig is dat wij iets specifieker gaan worden in het omschrijven van onze doelstelling, in de zin van wij willen dan energieneutraal of klimaatneutraal of CO2neutraal zijn. Uhm, [wij komen gewoon heel slecht aan informatie over ons energieverbruik in de gemeente, binnen verschillende doelgroepen. Want de duurzame energie opwekking, daar kunnen we natuurlijk de cbs gegevens gebruiken. Die lopen altijd erg achter. We maken gebruik van de informatie op de lokale energie etalage. En even kijken, vanuit RVO, wat informatie geboden.](#)

Maar dat is eigenlijk allemaal niet compleet?

[Nou ja, het is wel compleet, maar het komt laat. En wij willen het specifieker hebben. Wij willen, wij krijgen het op gemeente niveau en we willen graag naar postcode niveau toe of doelgroep niveau. Hoe ver we daar in kunnen gaan, dat weten we niet, maar we zouden graag zo specifiek mogelijk die informatie willen hebben.](#)

En waarom? Waarom is dat handig dat je die informatie hebt?

[Om je je beleid daar op af kunt stemmen. Op het moment dat je bepaalde doelgroepen wil benaderen is het prettig om te weten wat er gebeurt binnen die doelgroepen.](#) Op het moment dat wij morgen een nieuwbouwwijk ontwikkelen in een van onze kernen, ja dan is het handig om te weten wat er in die kern gebeurt. En als we een besparingsactie organiseren in een andere kern, dan wil ik weten wat het gemiddelde energieverbruik is en wat er al aan duurzame energie is en gebeurt. Ik weet niet hoeveel omvattend jullie informatie is die jullie beschikbaar hebben. Dat kan ik niet beoordelen. Wat ik nu moet doen is zelf in de wijk rondrijden en monitoren wat ik zie. Dat doen we ook. En op kaartniveau brengen we dat ook in beeld. Maar ik heb niet de illusie dat we daar ook volledig in zijn. Op het moment dat dat op een andere manier kan, op een manier waarvan ik zeker weet, of waarvan ik weet dat dat misschien betere informatie biedt. Ja, dan zou ik dat graag anders doen.

Ja, en als Enduris de informatie heeft liggen en het mag privacy technisch, ja waarom niet. Als het zo veel makkelijker kan.

Klopt, klopt, ja. Een ander onderdeel is dat wij met Duurzaam Bouwloket ook strak monitoren wat er in de vraag en aanbod zijde gebeurt op wijkniveau. Tuurlijk wordt dat geanonimiseerd. Wij volgen die klantreis. Op het moment dat Enduris daar informatie over heeft en die kunnen we samen, kunnen we dat versterken. Dan zouden we dat graag doen.

Ik haal hier best wel uit van ja, misschien heeft Enduris wel informatie die jullie goed kunnen gebruiken. Vooral doordat er nog geen samenwerking is. Dat is zonde.

Ja. Ja.

Dit is misschien een best wel persoonlijke vraag, die mag je ook persoonlijk beantwoorden. Hoe zou je informatie het liefst ontvangen. Zeg je van ik vind een telefoontje fijn, een e-mail of gebruik je liever een soort interne social media onderling? Of gewoon face to face?

Ik denk dat het wel handig is om, om in ieder geval een of meerdere keren bij elkaar te komen en met elkaar te praten. Waar heb je nou behoefte aan en wat kan er? En met elkaar er voor te discussieren. En op het moment dat dingen lopen dan kan dat ook via de e-mail plaatsvinden. Dat, dat, wat dat betreft zijn er genoeg mogelijkheden. Denk dat de e-mail en wat persoonlijke contacten dat dat goed werkt. Met social media hoeft dat voor ons niet zo heel nodig, dat is meer richting de klanten interessant. En in de onderlinge communicatie denk ik niet dat dat heel veel meerwaarde biedt.

Nu zeg je ook eens af en toe met elkaar rond de tafel zitten. Zie je dat voor je van nou, we doen gewoon eens een bijeenkomst en we kijken. Of per project iemand?

Ja, ik denk dat we gewoon eens een keertje. Gewoon eens kijken met een start bijeenkomst van wat leeft er nou. Een kennismaking. En dan kun je per onderwerp kijken van goh wat is er nodig, wat is er wenselijk. Misschien zijn er wat onderwerpen bij, die zijn er, daar hoeft je geen bijeenkomst te organiseren, gewoon afstemmen dat die informatie wederzijds verstrekt wordt. Dank kun je zeggen we gaan een keer per jaar rond de tafel om de grote lijnen met elkaar te bespreken en toe lichten wat er gebeurt is. Bijvoorbeeld de data over het verbruik in de gemeente. Dat zal tijdens een bijeenkomst benoemd worden dat daar behoefte aan is. Dan zou je met elkaar kunnen bespreken van hoe zou je dat, hoe zou je die informatie gepresenteerd willen hebben. Nou ja, dan hoeven we niet een keer per maand rond de tafel om die informatie af te stemmen. Dat vind ik niet noodzakelijk.

Je hebt nu al wat contacten binnen Enduris. Volgende week dan een afspraak. Is het misschien ook, vind je het handig dat je eigenlijk bepaalde lijntjes hebt. Dat je weet bij wie je moet zijn in Enduris. Ik weet ook niet hoe je bij Bjorn bent gekomen?

Ja ik vind het wel handig om een soort organogram te hebben. Van wie moet ik wanneer hebben. Want het uhm, ja goed we hebben wel wat contacten.

Mag ik vragen hoe je bij Bjorn bent gekomen. Kende je hem of heb je naar het informatienummer gebeld en gezegd 'wie moet ik hebben'?

Goh, hoe heb ik dat nou gedaan. Dat weet ik niet precies. Misschien heb ik dat wel via Arjen gedaan.

Je kende Arjen wel? Van wat?

Nou, hoe onze eerste contacten zijn geweest durf ik niet eens te zeggen. Arjen werkt al een redelijke tijd bij jullie.

Misschien wel van een project.

Ontstaan, ja. Nee, ja, ik weet even niet precies hoe ik bij Bjorn, ik dan dat niet zo. Misschien heb ik wel een mailtje naar de info gestuurd hoor.

Zo van waar moet ik zijn?

Ja, wat dat betreft zijn wij ook gewoon een klant van jullie. We zijn wel een klant met heel veel aansluitingen. Nou ja, goed. **Het is handig als wij een lijstje hebben van wie moeten we wanneer hebben en ik denk dat dat voor jullie misschien ook wel prettig is.**

Ja, dat denk ik ook wel. Nu hebben we het gehad over informatie ontvangen van Enduris. In principe ga je zelf ook wel eens op zoek naar informatie. Komt het vaak voor, dat je. Nu heb je een project lopen met Enduris. Maar het je in de afgelopen jaren dan met DELTA Netwerkbedrijf ook wel een gehad van. Dat je vragen had en naar DELTA Netwerkbedrijf toe gaat en belt of mailt. Ik zit met dit probleem en wie kan mij verder helpen?

Heel af en toe. Het zit hem dan vooral in de technische vragen over onze aansluitingen. En goed, dan hebben wij wel wat contacten en dan weten we via via komen we wel bij de juiste persoon uit. Dat heeft, hoofdzakelijk was dat gericht op technische vraagstukken, van wij hebben een nieuwe aansluiting of we willen een nieuwe aansluiting. Of hoe zit het met deze aansluiting. Vooral technisch, niet zo zeer waar we het eigenlijk nu over hebben, de beleidsmatige informatiebehoefte zeg maar.

En zijn die technische vragen er nog steeds wel eens?

Ja, die zijn er nog steeds wel een, ja hoor. Maar ik denk dat het goed is om die, ja. Om in dat zelfde lijstje met contactgegevens dat we daar gewoon in opnemen van wie is onze contactpersoon voor technische vraagstukken.

Ja, ik denk dat het zo een heel eind duidelijk al heb. Wat sowieso wat voor informatie er ontvangen kan worden, waar de gemeente behoefte aan heeft. Ook hoe. En eigenlijk eens heel duidelijk ten eerste wanneer Enduris en wanneer bij DELTA. En daarna van bij wie moet ik zijn voor wat soort vragen bij Enduris.

Ja, ja. En kijk in algemene zin dat voor de gemeente ook wel interessant is om te weten van ja. Hoe de verhouding of samenwerking is tussen de verschillende onderdelen binnen het bedrijf.

Binnen Enduris zelf, of ook DELTA?

Nou dan bedoel ik binnen Enduris, **maar ook hoe ligt de verhouding tussen Comfort en Enduris bijvoorbeeld. Wij hebben de afgelopen jaren en ook nu nog met Comfort wel redelijk vaak contact gehad. We weten ook wel wie we dan moeten hebben. We weten niet zo heel goed wat er gebeurt op het moment dat de informatie voor Comfort te ver gaat. Of hoe de samenwerking ligt met Enduris.** En ik denk dat dat wel handig is voor ons om te weten en ik denk dat het voor jullie ook wel handig is dat wij dat weten. Zodat we niet met vragen komen waar jullie weten dan ben je bij de verkeerde, kom je bij de verkeerde.

Wordt er vanuit gegaan dat, stel je vraagt iets aan DELTA aan iemand daar, en er zit ook een stukje netwerk bij. Dat je denkt van dat, dat is eigenlijk, het was natuurlijk één bedrijf. Het was allemaal wel DELTA. Dat je er eigenlijk vanuit gaat van nou, diegene zal die vragen ook wel een beetje doorspelen binnen het bedrijf?

Dat hopen we wel natuurlijk. We weten dat die scheiding er is, maar dat is in de hoofde soms een hardnekkig verhaal. Ja, dat geef ik gewoon toe. We hopen wel op het moment dat wij een vraag stellen aan de leveringskant en er is een netwerk onderdeel, dat daar een koppeling plaatsvind. Ja, dan moeten we die vraag constant aan verschillende partijen stellen. Dat vinden we niet altijd even prettig.

Nee tuurlijk niet. Het is ook prima dat je zegt dat er van uit wordt gegaan dat er gewoon.

Ja een beetje wel, dat is zo. Gemak dient de mens.

Ja, of dat zo is zal ik zeker naar kijken. Maar ik heb het zo een heel eind. Ik denk dat ik genoeg informatie heb.

Afronding interview

Gemeente Hulst, Gert-Jan de Vaan

Introductie interview

Wat is uw functie binnen de gemeente?

Ja, ja. Uhm. Nou mijn functie is vrij breed. Duurzaamheid is bij ons niet echt een item wat specifiek bij iemand ligt. Maar ik doe het bodembeleid het archeologiebeleid dan doe ik een stukje veiligheid en duurzaamheid zit daar ook een beetje daar in verweven. Min of meer ook een beetje mijn kant op gekomen met een andere collega. We doen dat niet direct heel actief, maar dingen die van ons gevraagd worden, die pakken wij op.

Wat houdt de functie verder een beetje in?

Archeologie. Zowel het beleid maken als het uitvoerend, het gene bestemmingsplannen. Daarnaast ook het beoordelen van aanvragen, dat is meer het uitvoerende deel. Ook tussen het, het adviseren van projecten. Als ze ergens een put gaan graven of archeologie daarvan belang is. Zo ja, dan krijg je daar meestal een aantal onderzoeken bij die vooraf beoordeeld moeten worden. Daar hebben we ook een adviseur die ons bijstaat. Als het uiteindelijk tot uitvoering komt, dan is het een soort communicatie gemeente en uitvoerende aannemer. En daar zit dan ook nog zelfs een afwerk. Als ze veel spullen vinden, dan krijg je ook nog een heel afwerk gebeuren, een evaluatie. Welke spullen zijn behouden zwaarder, moeten naar een depot van de provincie en eventueel ook verhalen bij maken. Bodem is eigenlijk ook beleidsmatig en ook uitvoeren. Dus alles wat met grondverzet te maken heeft, bodemverontreiniging. Dat, we hebben een bodemkwaliteitskaart voor heel Zeeuws-Vlaanderen, samen met de drie gemeentes. Die regelen gelijk het grondverzet, is het schone grond dan vrij verzet. Is het wat meer midden schone grond, dan gelden er allerlei regeltjes, die hebben we samen opgesteld. Ook uitvoerende partijen moeten zich daar aan houden, daar is ook een beoordelingskader in. Veiligheid is heel algemeen, dat gaat over transport van vaak stoffen, de veiligheid in de gemeente. Als er ergens een weg aangelegd wordt of een route veranderd. Dan moet er bekeken worden of dat allemaal wel kan. Het gaat ook over inrichtingen. Dus bepaalde stof tanks, LPG tanks, tankstations, dat moet ook allemaal veilig kunnen gebeuren. Ook wel heel breed, de kerncentrale achtige gebeuren. Maar dan meer gericht op algemeen, waar moet je dan vluchten en dat soort dingen. Als er mensen vergunningen aanvragen, bouwvergunning of voor een bedrijf. Dan wordt er gekeken van hoeveel personen voegt dat toe en kan dat veilig. Stel dat je een kantoor hebt van honderd personen net naast een tankstation, dan moet je kijken van als er iets gebeurt op het tankstations. Kunnen die honderd mensen makkelijk, verantwoord en snel genoeg vluchten en dat soort dingen. Dus dat in een hoofdmoot, vrij breed ja.

Best wel breed inderdaad. Nou hoor ik je niet zoveel over duurzaamheid, dat doe je er een beetje bij. Is daar iemand voor in de gemeente die dat wel heel veel doet?

Nee, het is wel zo dat duurzaamheid dat is een beetje naar mij genavigeerd. Het heeft best wel te maken met inrichting, met ons zelf, met bedrijven. Dus die, ik heb het op zich wel een klein beetje aangetrokken. We hebben een onderzoek pas in het kader van duurzaamheid naar een inventarisatie van onze eigen gebouwen. Wat kunnen wij nou doen om ook duurzamer te worden. Energiebesparing vooral. En bij ons ook op de portemonnee gericht. Die onderzoeken zijn eigenlijk vorig jaar uitgevoerd. Daar bleek uit dat we eigenlijk in onze gemeentelijke gebouwen, vooral het gebouw hier tegenover, het hoofdgebouw, best wel heel veel dingen kunnen doen. Aan verlichting, aan verwarming, aan ventilatie. Ja.

Ja vanalles.

Ja, hele concrete dingen. Voor de rest doen wij aan duurzaamheid doen we ook wel duurzaam inkopen. Samen met de andere gemeentes, dat ligt niet direct bij mij maar bij collega's. Ook versnipperd in ieder geval. Bij mijn collega's civiel daar speelt ook duurzaamheid bij projecten in straatverlichting. Daar, we hebben ergens besloten alle nieuwe verlichting over gaan op led verlichting, als dat kan. En duurzame spullen, materiaal, hout en dat soort dingen. Dat wordt ook steeds meegenomen in de aanbidding. Het is dus wel versnipperd, het is niet echt bij één persoon.

Dat is volgens mij in de meeste gemeentes niet hoor.

Nee, de meeste kleine gemeentes niet. In Terneuzen weet ik iemand, dat is Marco de Bakker. Die heeft echt in zijn functie, die doet het eigenlijk bijna dagelijks.

Krijg je binnen de gemeente wel eens vragen van burgers of burgerinitiatieven rondom het energiesysteem?

Uhm, ja. Ja, in die zin van is er subsidie mogelijk en dat soort vragen. Concreet.

Echt over subsidie, maar ook over wat technische dingen?

Nee, nee. Niet zo vaak. Wat wij wel voor dit soort dingen, hebben wij vorig jaar een budget gekregen van de vereniging Zeeuwse gemeente en ons aangemeld als alle Zeeuwse gemeenten, misschien dat Marco dat verteld heeft om voorlichting te geven. Uiteindelijk hebben we een opdracht gegeven aan een bedrijf, die dus mensen kan helpen op dit soort vragen.

Ja, dat het Bouwloket?

Het Bouwloket ja, dat klopt.

Stuurt de Gemeente Hulst ze ook daar naar het Bouwloket of worden ze ook intern hier geholpen?

Ja goed, zelf toevallig. Ik heb vrijwel technische interesse in dit soort spul. Ik kan ze wel helpen, maar dat is puur omdat het mij interesseert. Zelf ook genoeg spullen thuis, dus ik weet waar het om gaat. Maar echt die technische advisering zit standaard niet bij ons, daar zit niemand voor.

En de mensen die naar het bouwloket toe gaan, krijg je daar wel eens een reactie van terug? Van nou heel goed geholpen bij het bouwloket, of ik ben er nog niet uit kan ik nog ergens anders kijken.

Nee, ik heb niet echt terugkoppeling zover ik het krijg. We hebben wel op onze site, hebben wij duurzaam bouwen als onderwerp staan. Daar wordt ook gelijk doorverwezen naar dit soort sites. Ja ik denk dat dat op zich duidelijk genoeg is, wij horen daar niet zo veel terug van.

Dan verwacht je eigenlijk dat mensen goed geholpen worden.

Ja, dat is eigenlijk het idee. We hebben pas nog gesproken met de man van het ministerie. Er lopen voor zover ik zag al een project of zes, zeven in de gemeente. Mensen die ook subsidie hebben aangevraagd en ook gewoon dingen doen. Dat was voor mij eigenlijk ook nieuw, ik heb die lijst mogen inzien. Dat was op zich een lijst die verder niet openbaar is, dan zie je wel dat het werkt.

Dat is wel leuk om te zien, dat het ook leeft. Burgerinitiatieven, zijn die ook hier binnen de gemeente? Dat er een groep mensen is die zeggen wij willen samen ergens zonnepanelen neerleggen? Of we willen een windmolen ergens plaatsen. Zulk vragen spelen die ook?

Mij niet bekend, ik denk het niet, ik denk het niet.

Doet de gemeente er iets aan om mensen in actie te brengen, tot duurzaam wonen of verbouwingen?

Ja, goed in die zin via onze site en die verwijzing naar het Bouwloket proberen we, kunnen mensen het daar lezen. Het is wel zo dat wij zelf constateren soms de doelgroep, het zit hem volgens mij voor die subsidie een maximaal prijs van je woning. Waarde van je woning. Daar zie je eigenlijk dat de duurdere woningen er eigenlijk al ongrijpbaar wordt. En uhm, we hebben projecten als krot of kans, en dan stimuleren we eigenlijk de mensen met de woning die eigenlijk staat te verkrotten en die te stimuleren om duurzaamheid mee te nemen.

Ja, en de burger moet wel zelf actief op zoek? Het is niet dat de gemeente.

Nee, in de media zijn er eigenlijk genoeg signalen dat de mensen echt wel bewust zijn van het te doen. Ja, echt actief. Natuurlijk als mensen vragen hebben we wel via green deal hebben we altijd wel infoavonden gehad. Dat was meer voor de bedrijven gericht. Ik herinner me volgens mij ook wel de reactie voor inloopavonden zijn nou niet zo, zo wel bezocht. Dan is het even de vraag dat dan, ik denk niet dat het desinteresse is, maar denk dat de mensen voldoende informatie krijgen vanuit internet, kranten en dat soort dingen. Denk het wel.

Ja. Zou bij het beantwoorden bij de vragen van burgers die dan toch wel komen of ook gewoon die doorverwijzingen Enduris ook een rol kunnen spelen?

Enduris, bedoel je?

De netbeheerder.

Uhm, ik denk het opzich wel ja. Kijk het opzich een vertrouwd gezicht denk ik bij mensen. Voor zover ze het nou al niet doen denk ik dan he. Bij DELTA kon je ook altijd zonnepanelen kopen en bestellen. Ik denk zeker dat ze daar een rol kunnen spelen.

Wel gewoon naar de burgers toe. Maar zouden ze samen met de gemeente dingen kunnen opzetten of de gemeente kunnen helpen aan informatie?

Ja, ik denk dat mensen betrouwbare partners zoeken. Tenminste, ik denk dat je als een combinatie hebt staan van een gemeente en Enduris dan, dat dat heel vertrouwd over komt bij mensen. Kijk als je nou bij een of andere Chinees een setje zonnepanelen besteld, dan moet je maar afwachten of het over dertig jaar nog wel werkt. Dan kun je wel goedkoop iets bestellen en dan na tien jaar weer stuk is waar je nergens mee naar toe kan.

Het is goed voor de betrouwbaarheid.

Ja, ik denk het wel ja.

Het leeft wel in de gemeente maar mensen moeten wel zelf op zoek eigenlijk.

Ja, nou. Ik heb pas naar VPRO gekeken, ik weet niet of je het ook gezien hebt. Met tegenlicht is dat. Is nou al een maandje geleden. Daar werd eigenlijk geschetst dat we van de olie afgaan. En dat dus stroom, opgewekt door zonnenergie goedkoper wordt als met de conventieel technieken, gas en olie. Als dat gaat gebeuren dan is het puur een centen kwestie. Nu het gewoon van ik vind het leuk om te doen en ik doe wat voor het milieu, ik koop zonnepanelen. Maar er komt nu een periode aan dat het gewoon goedkoper wordt, dus dat je dief van je eigen portemonnee wordt als je het niet doet. Dat gaat anders werken. Dat is, dat is opzich wel die kentering, dat programma. De komende vijf tot tien jaar gaan wij een volledige verschuiving krijgen van olie naar alternatieve energie. En dat gaat de markt wel bewegen. De consument die gaat dat ook zien. Ja. Het enige wat je dan wel hoort is in diezelfde discussie, in Zeeland breed gesproken wordt over zonnepanelen in het landschap. Dat wil men zogenaamd dan niet. Dan denk ik van kom provincie, er is helemaal niets mis mee om weilanden op bepaalde plekken, om daar zonnepanelen neer te leggen. En dan denk je ja, we lopen op dat betreft een beetje achter, alle daken moeten panelen komen liggen. Voor zover de moderne boer komt eraan. En die teelt geen aardappelen meer, maar die maakt stroom. Het zou zomaar kunnen.

Zeker. Zou Enduris zeg maar ook een beetje een helpende hand in kunnen zijn, om gemeente en provincie te stimuleren om het wel te doen?

Absoluut, absoluut.

Ja, er zal iets moeten veranderen in de komende jaren. Voor Enduris ook belangrijk met de netten, die moeten het allemaal op gaan vangen. Gaan regelen hoe en wat met de stroomvoorziening.

Het is denk ik het kostenplaatje, het is puur als wij niet meegaan, dan wordt stroom gewoon duur. Als het nu al een, dat stond ook in die documentaire. Als die Arabieren, dat was denk ik in Qatar, dus de gascentrale aansluiten. Om met zonnepanelen stroom te maken, als gas daar. Dan kun je al vragen stellen. Hun krijgen dat voor elkaar, waarom wij niet? Als wij op dure olie blijven zitten, dan hebben wij, op een gegeven moment zijn wij gewoon klaar. Wij moeten nu al meegaan met die techniek. We moeten ons voorbereiden.

Duidelijk. Ik heb een hele andere kant even op. Dat is meer over de informatie die je van Enduris wel eens ontvangt. Ontvang je sowieso wel eens informatie van Enduris?

Nee. Ja ook, thuis natuurlijk wel. Hier, uhm, ja ik selecteer ook vrij snel hoor. Op een gegeven moment wel van ik geloof het allemaal wel. En in de media pak je wel eens dingen op. Dus ik lees het ook niet altijd wat ik krijg. Het moet mij echt wel even triggeren.

En dat doet het dus niet, tot nu toe wat je krijgt?

Nee, nee.

Ik heb een lijstje gemaakt met allemaal onderwerpen hier. Ik wil vragen of je wilt invullen of je er wel eens informatie over ontvangt. Of dat je over dat onderwerp informatie wil ontvangen. Dat is gewoon puur gericht voor, is deze informatie relevant voor de gemeente, om als medewerker hier. Om die informatie te hebben, helpt het in je beleidsvoering. Gewoon in je werkzaamheden.

Oke, maar bedoel je dan informatie die ik persoonlijk zou ontvangen?

Nee, wel tijdens je werk. Dus stel, de aansluiting slimme meter, ontvang je daar als medewerker van de gemeente, ontvang je daar informatie over.

begin invullen vragenlijst

Kijk, van storingen in de gemeente die ontvang ik misschien zelf niet, maar er zijn zeker collega's die dat ontvangen denk ik dan. Dat is even. Zal ik die vraag, zal ik het meer als gemeente meer beschouwen dan?

Ja dat is goed.

Ik denk dat het wel fijn is dat we die informatie ontvang he.
En ik denk wel, ja, dat ik. Nogmaals, ik ga het een breder trekken, als gemeente zet ik dan he. Want die storingen ontvangen we volgens mij wel en dit ook wel.

Ja, de werkzaamheden moet haast wel.

Aansluitingen bij nieuwbouwprojecten, die ontvangen wij ook.
Transporttarieven.
Elektrisch vervoer, daar ontvang ik zelf informatie van.
Zelf energie produceren.

Proeftuinen in uw gemeente, ik kan niet herinneren dat wij die hebben. Als het zo is zou ik dat graag willen ontvangen.

Zou je ook graag willen hebben, proeftuinen in de gemeente?

Ja denk het wel. Ik denk ook dat het mensen heel erg kan stimuleren. Dat je dat ook als gemeente wel in beeld komt. Ja.
opleiding bij Enduris. Ja, misschien wel. Om je algemeen beeld wat te vergroten ja.
Afsluiting wanbetalers, daar zullen we zeker wel iets van ontvangen bij collega's.
Gegeven data/verbruik in de gemeente, dan bedoel je onze verbruiksgegevens breed in de gemeente?

Ja, dus van de bewoners ook in de gemeente.

Die ontvangen we denk ik niet, wel interessant om eens bij.
Energieopwekking, ontvangen wij niet. Wel interessant.
Energie terug leveren.
Ja.
Burgerinitiatieven. Op zich, om het te weten is het wel interessant, om een beeld te hebben.
Openbare verlichting, zeker.
Anders, ik zou even niet weten wat je daar nog meer moet verzinnen.

Lijst is ingevuld

Duidelijk, jullie ontvangen redelijk wat aan informatie.

Ja hoor.

Dat is mooi om te zien, dat er informatie ontvangen wordt.

In een breed kader dan he.

Dus niet per se van Enduris, maar die informatie die ligt hier?

Ja.

Maar van Enduris zou je op alle vlakken wel informatie willen ontvangen. Bijvoorbeeld de gegevens over verbruik in de gemeente en opwekking. Die krijgen jullie niet. Helemaal niet?

Ik denk het haast niet, ik denk dat het. Ik heb die nooit gezien.

Maar dat zou je wel willen, waarom?

Puur een beetje een beeld te krijgen voor, wat er in je gemeente gebeurt. Ja als gemeente een beetje groen kunnen profileren, zijn wij een groene gemeente. Ik denk dat dat beeld wel helpt.

Hebben jullie ook een doel? Bijvoorbeeld in 2035 willen we energieneutraal zijn?

Niet pecifiek, we zijn wel millenniumgemeente geweest een aantal jaren. Maar echt dergelijke stellingen hebben wij daar niet bij gesteld. Nee ja, goed. In hoeverre is het realistisch? Ja, daar kun je eigen. Ik weet van Veere, die hebben dat wel gedaan. Ja. Dan heb ik in mijn achterhoofd wel eens gedacht van hoe gaan ze dat allemaal realiseren? En uhm, goed. Aan de andere kant kun je de lat hoog leggen en ergens proberen te komen.

En de elektrische vervoer oplaadpunten, daar ben je mee bezig?

Ja, mij. We hebben er een, denk, bij mij weten nu één punt hier in Hulst. Persoonlijk vind ik eigenlijk, vind ik jammer dat er in de binnenstad niet meer is, maar er zitten ook wel wat kosten aan verbonden. Waar wij weet een beetje terughoudend in zijn. En uhm, wij moeten bezuinigen ook. We hebben jaren lang, er gaat gewoon bij ons de hand op de knip. Ook in onze buitendienst. Dat is wel jammer. Wat we wel gezegd hebben is dat we wel proberen mee te werken, mee te helpen als er dan initiatieven zijn. Het liefst laten we dan de marktpartij bijvoorbeeld een garagebedrijf of pompstation, als die dat nou zou willen dat wij dat helpen. Het is een beetje, het is niet dat we niet willen, maar de fanancien.

De financieen zijn er gewoon niet voor?

Nee, nee. Het kost ons gewoon, zo'n ding aan te sluiten en ook een beetje onderhouden. En dan wordt er wel gezegd, je kunt er wel als gemeente geld mee verdienen uiteindelijk. Ja.

Ja, maar je moet ook eerst investeren.

Ja. ja.

Wordt het een noodzaak, die oplaadpunten in Hulst, vanwege toerisme ook? Belgische toeristen vooral denk ik? Dat ze wel opzoek zijn naar oplaadpunten omdat ze een elektrische auto hebben?

Ik denk dat je daar in mee moet. Het is, als je een beetje groen denkt dan denk je van goed, die mensen moet je een kans bieden. Je moet het ook promoten. Het is natuurlijk een historische

binnenstad. de vraag is altijd moeten die auto's daar binnen of daar buiten? Daar kun je over discussiëren, aan de andere kant kun je ook zeggen we gaan elektrisch stimuleren. Ik denk dat dat als ik dat een beetje nu vergelijk met de afgelopen jaren hoe we daar mee om hebben moeten gaan. Dan zou ik zeggen, als je een partij hebt die alles regelt en alles overneemt. En als wij als gemeente puur mee hoeven te werken, dan zou je best wel meer kans hebben om meer punten, waarom niet.

De volgende vraag is vooral persoonlijk, mag je ook heel persoonlijk beantwoorden. Hoe zou je deze informatie het liefst ontvangen? Is dat telefonisch, of via e-mail. Of vind je het fijn om een contactpersoon te hebben binnen Enduris of vind je het fijn om face to face af en toe te zitten?

Ja, ik ben iemand van contacten. Mail, ik krijg stapels met mail. En dat klik ik soms vrij snel weg. Ja, papier is ook altijd zo van, we moeten ons bureau leeg houden, dat gaat ook vrij snel weg. Ik heb veel meer aan af en toe een contact.

Telefonisch?

Puur echt face to face. En eventueel ook, dat doen we met externe veiligheid wel eens. Dat we soort middagen organiseren waar iemand komt om tekst en uitleg te geven van nieuwe dingen. Dan krijg je er echt een gevoel bij, dan gaat het echt leven. Of dat je zegt, we hebben eens in de zoveel tijd gaan we naar projecten toe. Dat je zegt van, ik heb, met een aantal mensen van de gemeente organiseren we gewoon een ochtend. Dan ga je echt kijken van, dit gebeurt in Zeeland. Dat motiveert.

Eigenlijk zou het handig zijn als je een project start dat Enduris eens aansluit of komt vertellen. Of gewoon eens een middag organiseren met Enduris, van wat doen jullie, wat doen wij. Hoe kunnen we elkaar helpen, hoe kunnen we elkaar versterken?

Ja, dat zoiets. Dat hoeft allemaal niet zo ingewikkeld en lang te zijn. Ook met meerder gemeentes, dat je een poel van mensen. Ik heb collega's vanuit de buitendienst die niet meer van duurzaamheid, maar mee van afval. En als het om openbare verlichting gaat, dan moet ik die jongens daar ook bij betrokken worden. En laadpalen moeten uiteindelijk de buitendienst. Dus in die zin denk ik dat dat wel werkt. Trek ze er echt met de stropdas bij zal ik maar zeggen.

Heeft u momenteel al contacten binnen Enduris? Dat als je nu een vraag hebt, dat je ze opbelt?

Nee, absoluut niet. Nee.

Nee. Als je nu een vraag zou hebben en je zou naar Enduris gaan. Dan?

Ik vind het wel heel belangrijk om in ieder geval iemand te hebben dat ik die kan bellen. Dat ik niet drie telefonistes voorbij moet, nee echt.

Dat zou nu nog wel het geval zijn?

Ja, ja. Dat is, dan heb ik de telefoon al drie keer neergelegd. Dat werkt niet. Daar was DELTA eerlijk gezegd, ze zijn toen al wat groter geworden. En dat hoor je van meer mensen, daar heb ik hier geen geduld voor. Dat is ook absoluut klantenvriendelijk.

Ik heb gevraagd of je informatiebehoefte heb, of je informatie wil ontvangen. Maar zoek je zelf ook wel eens informatie rondom dit soort onderwerpen? Dat je zelf proactief opzoek gaat van, ik wil eens meer weten over. Gegevens bijvoorbeeld binnen de gemeente over energieopwekking of ik wil meer weten over.

Ja, nou kijk ik heb ooit ook 'waar staat uw gemeente' dat is zo'n site, in moeten vullen. Dat moet je dingen invullen van goh, waar vind ik dat? Waar haal ik die gegevens vandaan. In dat kader heb ik wel eens behoeftes gehad om gegevens op te zoeken. Maar eerlijk gezegd, om daar nou spontaan naar op te gaan, zo ver kom je dan even niet. Niet dat het niet interessant genoeg is, maar dat er andere dingen zijn waar je mee bezig moet gaan.

Ja, gewoon tijdgebrek.

Ja, en als dan verder niemand roept of piept dan, laat maar. Dat is gewoon zo.

Afronding interview

Gemeente Vlissingen, Nicole Heerkens & César Reyes Millán

Introductie interview

Ik wil allereerst even weten wat jullie functie is binnen de gemeente.

N: Ik ben beleidsmedewerker milieu, en ik richt mij vooral op klimaat en energie en beleid is weinig vastgesteld, het nieuwe milieubeleid en ook monitoring in ieder geval is daar een belangrijk onderdeel van. Waar je informatie voor nodig hebt.

En dat nieuwe beleid is vastgesteld, hebben jullie een doel?

N: Het doel is voor de eigen organisatie om overeenkomstig het energieaccort, anderhalf procent per jaar te besparen op energieverbruik. Verder zijn er geen harde doelen vastgesteld, maar meer van bijvoorbeeld, maar dan is dat weer naar burgers toe. Dat we communiceren, informatie geven over duurzaam bouwen en dat soort dingen. Maar het echte harde doelen is die anderhalf procent energiebesparing.

C: Ik heb een dubbele functie. Ik ben projectleider, ik hou mij bezig met boomonderzoek, saneringen, asbest, sloop. En energiecoördinator van de de gemeente Vlissingen. En dat houdt in gewoon het beheer, het fysieke beheer. Gewoon controle van het verbruik en probeer samen met Nicole het verbruik te optimaliseren en zorgen dat gewoon de doelstellingen gewoon behaald worden met vermindering in verbruik van gas, water en elektra. Dat is in het kort.

Duidelijke functies allebei. Met z'n tweeën zijn jullie een afdeling, of met meer mensen?

N: Wij hebben zeg maar een beleidsafdeling en een uitvoerende afdelingen bij de gemeente. Of twee uitvoerende afdelingen eigenlijk. We werken met hele grote afdelingen. Wij zitten op de beleidsafdeling. We zitten wel op een kamer met beleidsmedewerkers milieu, maar wij zijn niet een apart cluster of afdeling.

Wel leuk voor mij om te zien dat iedere gemeente dat weer heel anders inricht.

N: Een afdeling milieu hebben wij niet, vroeger wel. Misschien komt het ook wel weer trouwens. Maar dat, ze gaan alles weer op de schop gooien.

C: Welke gemeentes heb je al gehad? Veer, en welke andere andere gemeentes nog meer?

Ik heb eigenlijk iedere gemeente in Zeeland al gehad nu. Twee weken geleden heb ik gebeld ongeveer. En toen gelijk alles ingepland en iedereen kon heel snel. Bijna de volgende dag, dus zo alles ingepland. Behalve Goes, want de beleidsmedewerker daar milieu, Goes, die zit met een hernia, langdurig ziek. Daar hebben ze niet echt vervanging voor of iemand met een soortgelijke functie. Ja, die valt dan weg in mijn onderzoek.

N: Nou al een heel groot deel gehad.

Ja, twaalf houd je er over. Dan heb je iedereen gesproken. Ik merk ook onderling kennen jullie elkaar ook allemaal wel.

N: Ja, we doen ook Zeeuws breed veel.

Ja, dus iedereen na vandaag ook gehad. Dat is wel heel leuk om eens bij alle gemeentes te kijken en iedereen te spreken. En zien hoe het bij iedere gemeente er aan toe gaat.

N: Ja precies.

Mijn eerste vraag is of jullie binnen de gemeente wel eens vragen krijgen van burgers of burgerinitiatieven rondom het energiesysteem?

N: Energiesysteem moet je even nader definiëren.

Nou ja, dat kun je zien als vragen dat mensen zonnepanelen willen of hun huis willen verbouwen om het duurzaam te maken. Dingen met aansluitingen, maar ook financiële kant, of het allemaal mogelijk is, eigenlijk alles rondom energie. Heel breed.

N: *De vragen die ik krijg is echt louter kan ik subsidie krijgen, dat is eigenlijk de enige vraag omtrent dat stukje.* Verder hebben wij, maar daar krijg ik zelf geen vragen over, misschien dat ze direct daar terecht komen. Duurzaam Bouwloket, dat heb je denk je wel van gehoord inmiddels?

Ja, daar heb ik van gehoord.

N: Ja, wat er eigenlijk voor dient. Alleen wij krijgen binnen nu en twee maanden het eerste bericht in hoeverre daar gebruik van is gemaakt, aan data. Dat weet ik niet, in hoeverre daar vragen komen?

Maar je krijgt niet echt inhoudelijke vragen van, doe iets gek, een windmolen in mijn achtertuin zetten is het mogelijk om dat aan te sluiten?

N: *Nee, maar dat soort vragen. Krijg ik niet. Ik zou ze ook niet kunnen beantwoorden. Voor woningen zou ik doorverwijzen naar Duurzaam Bouwloket.*

En dat Duurzaam Bouwloket dat werkt prima, hoor je daar mensen op terug. Dat ze toch terug komen van nou, ik heb daar wel gekeken, maar.

N: Ik krijg geen klachten in ieder geval, maar dat moet wel blijken uit die rapportage straks. Of er echt wel gebruik van wordt gemaakt. Ze hebben ook een systeem van opvolging he, dus als iemand een vraag stelt over een zonnepaneel, dan gaan ze ook kijken of die die zonnepaneel uiteindelijk ook heeft geplaatst. En dat zijn al mooie gegevens om te kijken of het effectief is.

Nu heb ik in de afgelopen interviews al best wel wat over dat Duurzaam Bouwloket gehoord, maar kunnen jullie vertellen hoe dat ontstaan is? Ik weet er niet heel veel vanaf, van dat loket.

N: Uhm, op een gegeven moment is het energieakkoord gekomen, landelijk. Toen is er landelijk ook subsidie beschikbaar gesteld om particuliere woningen te verbeteren. Energiebesparing en duurzame energie opwekking. Toen hebben ze vanuit Den Haag gezegd, gemeenten jullie kunnen subsidiegeld krijgen, maar dan moeten jullie wel met gebieden werken met minimaal zoveel woningen. En toen kwamen we er eigenlijk in Zeeland op uit, dat we met heel Zeeland samen moesten werken, omdat we vrij kleine gemeenten hebben. Wat ook goed is hoor, dat het zo is ingestoken. Dus toen is er Zeeuws breed, is dat project opgepakt om die particuliere woningen te verbeter. En één onderdeel daarvan is ook, wat ze ook in Den Haag hadden gezegd, jullie moeten een energieloket hebben. Een informatiesysteem waar alles opstaat over particuliere woningverbetering. En toen ontstond dus dat Duurzaam Bouwloket, wat eigenlijk nog meer is dan wat gevraagd is uit Den Haag. Het heeft

bijvoorbeeld ook die vraagbaak functie. Als je een hele technische vraag hebt, dan zit daar ook gewoon iemand die daar verstand van heeft.

Ja, wie zit daar precies achter?

N: Ja, het is een groepje studenten. Die hebben dat op een gegeven moment als een soort afstudeeropdracht gedaan. Dat is een beetje uit de hand gelopen. Volgens mij, ik geloof dat er iets van vier provincies ermee werken, ze hebben best wel een aardig bereik. En zo is dat bedrijf ontstaan.

Ja, dus echt een kantoor met mensen die vragen beantwoorden.

N: Maar ook door studenten die dat zo. Hele jonge jongens nog.

Wel leuk! En als het werkt is het voor de gemeente denk ik ook heel handig dat als ja, mensen met vragen komen dat je ze daar naartoe kunt verwijzen.

N: Ja, en ja als je echt technische vragen hebt. Die kennis heb ik in ieder geval ook niet.

M: Mij krijgen, burgers krijgen mij gewoon niet aan de lijn. Mijn functie is louter intern gericht. Dus ik hou mij bezig met de gemeentelijke panden. En een beetje. In principe gewoon weinig contact met burgers.

N: Met DELTA heb jij veel contact.

C: Ja, DELTA, DELTA. En uhm.

N: Ja, informatie is wel een punt natuurlijk waar het wel eens misloopt.

C: Ja, ja.

N: Maar ja, Enduris en DELTA dat is natuurlijk weer wat anders.

Ja, dat is weer iets anders. Krijg je ook wel eens vragen van burgerinitiatieven? Zijn die er ook in de gemeente Vlissingen, of leeft het helemaal niet?

N: Nou, er was een hele actieve groep in Ritthem, maar die is gestopt helaas. Daarna is er niks nieuws gekomen. We hebben zelfs ook, Zeeland breed, een tender regeling. Dus dan konden mensen voor zo'n burgerinitiatief voor maximaal drieduizend euro subsidie krijgen. Om dingen te organiseren, om hun eigen uren te betalen, dat soort dingen. Een mooie kans, alleen daar is niet zo heel veel gebruik van gemaakt. Althans in Vlissingen, in Vlissingen is er geen gebruik van gemaakt. Dus, nee eigenlijk niet. Het is ook iets wat je niet kan dingen, iets.

Het moet ontstaan?

N: Het moet ontstaan inderdaad. Het is moeilijk om te stimuleren.

Dat snap ik ook wel, dat dat lastig is. Maar die in Ritthem, die zijn gestopt. Hoezo? Liep dat onderling niet lekker of?

N: Ja, die kregen een conflict met de dorpsraad, terwijl die heel bepalend is in wat ze doen. En toen is dat ja. Aan eenzame dood gestorven.

Dat is gewoon mis gegaan door onderling conflict, niet om, vanwege ze hadden te weinig informatie of te weinig kennis, of niet genoeg geld?

N: Het was echt een, een verschil van inzicht tussen de dorpsraad en dat clubje. Terwijl die eigenlijk in het leven waren geroepen door de dorpsraad. Dus die hadden gewoon zo iets van, als jullie ons niet steunen dat houdt het op. Ik heb het zelf nog wel geprobeerd, van goh. Maar nee.

Nee, als het er niet in zit, dan kun je ook moeilijk met alle middelen in stand proberen te houden. Maar als mensen niet willen.

N: Ja en als misschien de dorpsraad veranderd qua samenstelling.

Ja, dan kan er misschien weer wat ontstaan.

N: Ja.

Maar verder, in heel de gemeente niet?

N: Nee.

C: Nee.

Ook niet geweest, in het verleden?

N: Alleen dat van Ritthem dan. Die hebben ook echt een plan geschreven enzo. Dat is alleen nooit uitgevoerd.

Oke, vragen van burgers en burgerinitiatieven dus niet zo heel veel. Maar als ze komen naar het loket, Duurzaam Bouwloket. Zou Enduris daar ook een rol kunnen spelen? Dat zij burgers vanuit de gemeente eigenlijk helpen met vragen, met het verduurzamen. Eigenlijk alle vragen waarmee ze zitten?

N: Ik vind Enduris een beetje lastig om te weten, ja, ik ken jullie als netwerkbedrijf. Ik weet niet goed welke informatie jullie informatie hebben om daar een antwoord op te geven. Weten jullie iets van de aansluiting binnen een huis. Een spouwmuurisolatie.

Ik vind het leuk dat je dit zo zegt. Komt dat misschien ook dat je niet goed weet het verschil tussen DELTA en Enduris? Wie doet precies wat?

N: Ik dacht dat Enduris de netwerkbeheerder is en DELTA voor meer, hoe zeg je dat?

C: Dat is de leverancier en Enduris gewoon voor de aansluitingen, teminste, op papier.

N: Maar dan zie ik nog minder raakvlak met die informatie juist. Wat ik zeg, spouwmuur isolatie even als voorbeeld.

Ja, of Enduris daar iets vanaf weet?

N: Ja, ik zou denken van niet.

C: Ik zou, wat Nicole zegt, met vragen met betrekking tot optimalisatie van energieverbruik zou ik gewoon naar DELTA gaan, en niet naar Enduris.

Hoe komt dat?

C: Omdat ik denk dat Enduris het louter gewoon zich bezig houdt met aansluitingen en meters, degene die de energie monitort dat is de leverancier.

N: sterker nog, wij hebben toen een keer een gesprek gehad met DELTA over monitoring binnen de gemeente. Dus dat liep weer via DELTA.

C: Via DELTA, dus in wezen wil ik weten als particulier hoe hoog mijn verbruik is, kan ik het optimaliseren. Ik moet naar DELTA gaan. En Enduris, de informatievoorziening die ik bijvoorbeeld thuis ontvang, die is heel summier. Ik weet dat ergens, dit jaar ooit eens slimme meters krijgen. Maar wat Enduris gewoon niet verteld, ik ben niet verplicht als particulier om zo'n meter te plaatsen thuis. Ze kunnen mij niet dwingen.

Klopt. Maar voor als gemeentemedewerker is het misschien. Als ik het nu zo hoor dat jullie zeggen van dan gaan we naar DELTA en dan naar Enduris. Is het echt duidelijk wanneer je naar DELTA zou moeten of naar Enduris?

N: Ik zou geen reden kunnen bedenken waarom ik naar Enduris zou gaan.

Helemaal niet eigenlijk?

N: nee, nee nee.

Er is best wel wat informatie bij Enduris, verbruik ook in principe. Maar ook hoe kunnen we duurzamer omgaan met energie. Er ligt echt een verandering aan te komen, veel meer mensen nemen zonnepanelen, kunnen zelfvoorzienend worden. Nul op de meter woningen. Dat doet ook wat voor het net. Enduris speelt nu zeker wel een rol ook in, mensen die natuurlijk vanalles aanpassen.

Ik studeer natuurlijk zelf communicatie, ik had geen idee wie de netbeheerder was. Ik kom er steeds meer achter dat ze in bepaalde projecten ook een rol spelen. Dat ze toch wel iets in doen van we moeten daar een aansluiting hebben of als je zo'n project hebt denk dan ook aan Enduris, die hebben er ook mee te maken.

C: Maar gaat het niet verder dan, ik ga een huis bouwen. Ik heb gas, water en elektra nodig. Dat doe ik via mijn aansluiting.nl zeg ik daar ga ik een huis bouwen, zoveel meter gewoon van de leiding. Enduris zorg gewoon dat dat aangesloten wordt. Dat ik een meter krijg. Voor de rest zou ik Enduris niet inschakelen van joh. Hoe kan ik het duurzaam bouwen, ik zou het beter denk ik naar, daar DELTA gaan.

Ja, terwijl dat, opzich DELTA. Dat is misschien het belangrijkste verschil wat in Zeeland misschien niet zo heel duidelijk is, denk ik hoor. Enduris daar kies je niet voor, daar zit je aan vast. En Enduris weet ook vanalles van duurzaamheid. Die kan daar ook best wat informatie over geven. Maar DELTA daar heb je een keuze in, in Zeeland kiest iedereen bijna voor DELTA, maar je kunt ook naar

Eneco of Essent. Als je een huis gaat bouwen, dat weet je al een beetje waar je naar toe wilt, maar je kan in principe ook gewoon naar Enduris om advies. Wat is nou handig? Welke leverancier dat doet, maakt dan niet zo veel uit.

N: Als die kennis er is, bij Enduris. Ik bedoel, dat. Enduris, ik weet niet, wat ze daarvoor vragen, dan zou het een alternatief kunnen zijn van het Duurzaam Bouwloket. Of een samenwerking. Ik bedoel, als zij bepaalde vragen kunnen beantwoorden.

Nu is Enduris niet erg commercieel bedrijf. Dus ze hebben ook met die splitsing. Het was eerst een en al DELTA. Dus met de splitsing, hoe gaan we het doen, welke kant gaan we op. Ze hebben niet echt een commerciële instelling van we moeten mensen geld vragen voor informatie die we geven. Ze zitten op het punt van er zijn leuke initiatieven gebeuren en. Vanuit gemeentes maar ook vanuit burger. Die lopen soms gewoon vast omdat ze niet genoeg informatie hebben, dat is zonde. Stel er is een wijk en die hebben een geweldig idee om zelf hun energie op te wekken, ze hebben het allemaal bedacht, vooral op papier. Maar ze weten niet goed hoe ze het moeten doen. Dan kan Enduris daarin helpen, hun informatie geven. Zeggen van nou, denk je ook hier aan, doe je ook hier aan mee. Zorg dat je eerst dit regelt en dan pas die weg op gaat. Dan kunnen ze zulke initiatieven helpen om wel tot stand te komen. Ze zien dat sommige dingen gewoon vastlopen.

N: Dat zou een heel simpele stap zijn, dat jullie op zo'n Duurzaam Loket bekend worden gemaakt. Heb je een burgerinitiatief van, weet ook dat je bij Enduris informatie kan halen.

C: Hoe kan Enduris gewoon afspraken maken wat over met de burger. Bijvoorbeeld onze gemeente, met betrekking tot een pand. Over het terugname van energie. Als het met slimme meters gaat werken. Dan heeft Enduris daar, zij plaatsen de meters, maar verrekenen van de kosten van het verbruik, dat gaan niet via Enduris, dat gaat via DELTA.

Dat gaat via de leverancier ja.

C: Ja, dus Enduris kan gewoon niet bepalen hoe je dat gaat regelen. Sterker nog, Enduris mag gewoon geen eens met DELTA aan tafel.

Dat is een lastig punt. Wat Enduris weer wel kan doen, als je zonnepanelen neemt in dat gebouw, dat ze uitleg geven van denk eraan, als je zoveel zonnepanelen neemt moet je terug gaan leveren. Misschien moet je daar in de toekomst voor betalen. Ze kunnen wel adviseren van we zien dit en dit ik zou het zo doen. Nou ja, vooral ook het verbruik binnen dat gebouw en dan de teruglevering heeft ook weer vanalles te maken met wat je zelf op het net gooit en terug haalt. Daar kunnen ze je ook goed in adviseren, van nou ik zou het zo doen.

N: Terwijl ook wel. Wij hebben zonnepanelen, dat is een project dat loopt. Als het goed is worden die binnenkort op het stadhuis geplaatst. In het begin hebben wij daar ook advies voor gevraagd, bij DELTA. Die heeft ons gratis advies gegeven als zakelijke aansluiting. Dan had je die service in ieder geval. Dat liep dan ook weer via DELTA.

C: Voor dit overleg heb ik ook de site van Enduris gekeken. Het is een draak van een systeem. Dat is. Je wordt verwezen naar een missie en visie. Maar ik wil weten wat ze doen. Recht toe, recht aan. Een missie en visie zal mij echt, het voor voor wat. Ik wil weten wat doen ze, welke producten levert het, wat kost het en bij wie moet ik zijn?

Ja, dat is heel duidelijk. Dat is denk ik ook waar ze nu naar op zoek zijn.

N: Ja, hun eigen rol zijn ze een beetje naar op zoek dan toch?

Ja, dat is dus niet duidelijk. Dan ook nog misschien met DELTA, wat is het verschil. En waarom moet ik naar Enduris en voor wat?

N: Ja en wat je ook nog hebt is, voor monitoring, je hebt het van Rijkswaterstaat, er wordt gewoon landelijk gemonitord, verbruik van huishoudens, gebruik van zonnepanelen dat soort dingen. En misschien is die link er dan hoor, maar Enduris kan natuurlijk wel de informatie die zij hebben aan Rijkswaterstaat leveren. Om die monitoring zo optimaal mogelijk te maken en te houden. Dat gebeurt misschien wel, maar dat weet ik niet.

Dat weet ik ook niet hoor.

N: Dat zou ook een rol zijn.

Ik wil eigenlijk even naar het volgende onderdeel van het interview. Ik wil jullie vragen om dit in te vullen. Ik heb hier een hele rij gezet met allemaal onderwerpen en ik wil van de gemeente Vlissingen of ze hier al informatie over ontvangen en of je er überhaupt informatie over wil ontvangen, over dat onderwerp. Bijvoorbeeld aansluiting slimme meters, ik weet niet hoe ver ze daar al in zijn in Vlissingen, of dat al uitgerold wordt of dat de plannen er al zijn?

schema invullen, door nicole Heerkens

C: Die informatie, toevallig heb ik van de week overleg gehad met DELTA en iemand gewoon van ja netwerk. Ja die is van de splitsing, binnen netwerkbedrijf zijn twee groepen gewoon ontstaan. Ik vroeg van, wanneer krijgen wij als gemeente de slimme meter? Dat weten ze niet. Maar ik wil graag weten van, stel je voor dat ze gewoon nog vijf jaar duurt. Dan gaan we ze zelf plaatsen. En die informatie, die zou ik graag willen hebben.

N: Dan is het wel deze, dus we hebben wel de informatie en ook actief he.

Maar nu heeft u het over de gebouwen van de gemeente zelf? Maar jullie krijgen ook geen informatie voor in de gemeente zelf, gewoon de bewoners? Wanneer ze als gemeente, weten jullie wanneer ze worden aangeboden?

N: Niet.

Misschien is het handig als de gemeente er ook een in speelt. Als er nou een brief komt van je krijgt een slimme meter, dat er een misschien een foldertje van de gemeente in zit met hier kun je, dit kun je doen om duurzaam te wonen. Dat je samen.

N: Dat zou mooi zijn ja.

C: Dat zou kunnen. Maar ik denk dat die folder zou moeten komen van DELTA. Wij kunnen vanalles op papier zetten, maar we weten niet hoe DELTA gaat over de volgende drie / vier jaar. Als ze stoppen met de terugname van slimme energie. Dan zit je gewoon met de brief van de gemeente van joh duurzaam.

N: Je zou kunnen zeggen dat je niet meer zonnepanelen moet toepassen dan dat je verbruikt. Dat lijkt mij sowieso.

C: Die informatie zouden we sowieso willen hebben.

N: Storingen in de gemeente, dat hoeft niet via mij te lopen.

C: Nee, maar die krijg je informatie juist andersom. Wij bellen Enduris van daar is een kabelbreuk.

Ja, Enduris die houdt in de gaten waar een storing is, het enige wat zij doen is op de website plaatsen. Maar wellicht, dat weten wij ook vanuit Enduris niet, krijg je binnen de gemeente een telefoontje van he, mijn licht valt uit.

N: Ik niet.

C: Nee wij ook niet.

N: Maar ik kan mij voorstellen dat wij bij BL wel iemand.

C: Nee, dat ook niet. Sterker nog, vorige keer stonden er licht in de Paul Krugerstraat. De helft stond die uit. Wij moeten Enduris bellen.

N: **En wel vooral voor straatverlichting zou het wel goed zijn dat wij geïnformeerd worden.** Straks heb je een ongeval een auto ongeluk of weet ik het wat.

C: Lantaarns en dat soort dingen.

N: **Werkzaamheden waarvoor wegen open moeten in de gemeente. Dat wordt vooraf toch wel afgestemd, dat moet wel.**

C: Ja dat gebeurt wel.

Daar ga ik ook wel vanuit dat dat wel gebeurt hoor.

N: Dus dan hoef ik eigenlijk niks in te vullen. Aansluitingen bij bijvoorbeeld nieuwbouwprojecten. Weet jij dat?

C: Nee, dat weet ik niet.

N: **Ja daar moet contact zijn, want anders heb je geen aansluiting.**

C: **Maar ik denk dat het gewoon andersom is gewoon. Wij geven aan daar komt een nieuwbouwproject en Enduris zorgt ervoor dat gewoon de aansluiting wordt geplaatst.**

N: Ja, ik zou ook niet weten wat voor informatie wij daar meer over moeten weten.

C: Wat een vraag, Enduris aansluiting, we praten over gas en elektra. Wie doet water?

Dat is Evides, die werken wel samen, zitten ook in hetzelfde kantoorpand. Maar water is wel echt Evides. Dat is wel een goede samenwerking. Dat is een kantoor. Maar Enduris is alleen gas en elektra. En dan Evides dat is ook voor heel Zeeland, maar ook een stuk Brabant en Zuid-Holland.

C: Ja klopt, hoofdkantoor zit in Rotterdam.

Ja. Dus dat is weer eigenlijk eens soort organisatie die er bij hangt. Die hoort er natuurlijk ook bij. Maar water is dan weer, om het nog moeilijk te maken, Evides. Weer een andere erin.

N: Even kijk hoor, transport tarieven. Ja transport tarieven ansich niet, maar wel, dat komt volgens mij later.

C: De kosten van de transporttarieven die krijgen wij gewoon jaarlijks. Ja. Wij krijgen bijvoorbeeld sowieso dit soort. Even kijken. Dit is gewoon van destijds netwerkbedrijf en dat krijg je gewoon de netwerkkosten per aansluiting en die staat gewoon als splitsing van, waaruit die netwerkkosten uit bestaan. Die worden jaarlijks gewoon indexeert. Dus die informatie die krijg je gewoon.

N: Maar je hebt er op een gegeven keer inzichtelijk gemaakt wat er allemaal verbruikt wordt enzo. Het was echt een heils karwei.

C: Ja dat klopt.

N: Maar het volgt als, als er dan een verzamelfactuur of iets zou kunnen zijn, vanuit DELTA of vanuit Enduris waarop inzichtelijk is per accommodatie wat het verbruik is. Dat zou wel heel.

C: Dat zou veel beter. Het is nu allemaal in digitale tijdperk. We krijgen dit ding via de post Maar je hebt geen portaal bij Enduris. Je zegt i heb die aansluiting, hoe staat het met de netwerkkosten. Is die actief? Is er problemen met het verbruik? Dat zijn we nu bezig. Maar aan mij overleggen, met DELTA, niet Enduris. Om het via slimme meters en een monitoring systeem om op afstand te kunnen zien wat het verbruik is. Maar je mist sowieso een deel van die informatie wil je gewoon van een pand gewoon alles gewoon inzichtelijk kunnen maken.

Ja, deze brief, hoe vaak krijg je die?

C: Per maand. En wij hebben honderd aansluitingen.

En eigenlijk zou je zeggen ik wil liever gewoon ergens kunnen inloggen en zien van hoe staan we er nu voor, op dit moment.

C: Ja. Je jaarverbruik, dat soort dingen. Dat het gewoon makkelijk maken om de toegang tot de informatie te krijgen. Gewoon digitaal, dat je via een portal gewoon kan zien. Pand X heeft zoveel verbruik, dat zijn de kosten.

N: Want dan kan ik dat hier zo aangeven, de gegevens/data over het gebruik in de gemeente.

Daarmee bedoel ik ook de huishoudens in de gemeente. Gewoon alle gebouwen.

N: Nouja, dat staat in principe op de site van Rijkswaterstaat.

En is die compleet en kunnen jullie daar bij?

N: Ja, daar kan ik zo bij. Ja hij loopt achter, dat wel. Een jaar.

C: Ja, een jaar. Er gebeurt veel in een jaar.

N: Ja, nouja aan de ene kant wel. Aan de andere kant he, het gaat natuurlijk over, over zonnepanelen. Alles. En uhm, om dan per maand bijvoorbeeld te zien hoe of wat, daar heb je ook niet zoveel aan. Informatie. Dus, ik weet niet of het wat toevoegt aan wat we al hebben.

Ik vind best opvallend, dat je zegt dat je dat al hebt. Veel gemeenten hebben dat niet.

N: Maar dat is gewoon een landelijke site.

Ja, maar heel veel gemeenten zeggen 'dat zou ik echt graag willen, meer inzicht in'

N: Maar dan kennen ze het waarschijnlijk niet.

C: Dan kennen ze de site niet.

N: Ik wil het wel doorsturen aan je, want dan kun je zien uhm, wat het is. Ik denk, bedoel, als het aanvullend is op dat. Dan kan het wat toevoegen. Aan de andere kant, ik heb toevallig vorige week nog gekeken op die site en gevraagd bij de makers hoe dat precies zit. We hadden vroeger de klimaatmonitor, die is gestopt. Toen werd gevraagd van willen jullie daar nog mee door. Want toen was inmiddels gewoon landelijk iets geregeld voor monitoring. Voor echt de huishoudens binnen je gemeente, dus niet de gemeentelijke panden zelf. En uhm, ik heb gebeld naar Rijkswaterstaat, in dit geval. Hoe voeden jullie jullie systeem, waar haal je de informatie vandaan? En dat was veel betrouwbaarder dan wat wij hadden. Bijvoorbeeld subsidie op zonnepanelen, krijg je 21% BTW teruggaaf. Dat loopt via het Rijk, die teruggaaf. Dus zij weten precies wie waar een zonnepaneel plaatst. Dat soort informatie is heel nauwkeurig bij hun. Dus, ja en ook energieverbruik dat vragen ze volgens mij gewoon bij de netwerkbeheerder op, heb ik begrepen. Dus ja, die informatie die is er dan al.

Zij vragen het bij de netbeheerder op en jullie vragen het weer bij hun op.

N: Ja, zij verzamelen alles en het gehele overzicht kunnen wij dan bekijken.

Ja, veel gemeenten zeggen dat ze dat graag willen weten. Wat er precies verbruikt wordt en wat er precies wordt opgewekt, want daar hebben we totaal geen inzicht in.

C: Maar ook van eigen panden van de gemeente?

Van eigen panden weten ze meestal wel.

N: En dat weten wij nou weer niet.

C: Wij lopen ook achter met die informatie, klopt.

N: Dus ja, nogmaals, ik kan een kruisje zetten als het wat toe zou voegen op wat er al is. Zal ik het doorsturen die website?

Als je dat zou willen doen, dat zou wel heel fijn zijn.

N: ik zet het er wel even bij, indien aanvullend op.
Oke. Hier nog transporttarieven, niks.
Elektrisch vervoer, oplaadpunten. Ik weet dat, wij zijn met een ander bedrijf bezig.

Ja, dat kan ook. Jullie zijn er al wel mee bezig.

N: Met Allevo in dit geval, dat is onderdeel van Alliander zeker? Hoe heet dat nou, de netwerkbeheerder in Brabant enzo volgens mij. Dus daar zijn we mee bezig en die bieden gewoon een kostendekkend plaatje aan. Dus het loopt dus ik heb geen behoefte aan.

Als jullie zeggen van er is totaal geen informatiebehoefte hier, dan is dat ook prima. Dat is geen probleem.

N: ja, ja, ja.
Zelf energie produceren, dan bedoel je de gemeente zelf?

Nee, in weer heel de gemeente.

N: de inwoners?

Ja en ook. Allebei zeg maar, allebei de kanten.

C: Wat zou Enduris dan aan informatie kunnen geven? Jullie hebben veertigduizend inwoners, zijn er bijvoorbeeld ik noem maar wat, vijftienduizend huizen. En van die vijftienduizend zijn er vijfhonderd aangesloten of die hebben zonnepanelen. Die informatie?

Dat ook, maar ze kunnen ook zeggen van, we zien dat in de gemeente zoveel verbruikt wordt. Als een X aantal personen zoveel zonnepanelen op hun dak leggen, dan zou de gemeente energie neutraal kunnen zijn.

C: Oke, zodoende. Hebben zij ook informatie over die eigendom van die huizen? Kunnen huizen hier in Zeeland, in Vlissingen dan kom gewoon die corporatie, we gaan zonnepanelen plaatsen, maar jij gaat voor de kosten draaien. Sorry, maar ik ga niet betalen. Je kan ook een eigenaar van een pand ook niet.

Nee, dat kan zeker niet.

C: Kunnen ze dat gewoon inzichtelijk maken?

Wat bedoelt u?

C: Nou je geeft aan van, als bijvoorbeeld 5% van de huizen in Vlissingen van Zonnepanelen voorzien zijn, dan heb je een verlaging van CO2 van zoveel.

Ja, dat kan.

N: Ja, dat staat ook op die landelijke site.

C: Dat andere gemeente die site niet kennen.

Ja, dat vind ik ook. Ik ga daar zeker navraag naar doen.

N: En ik ga opschrijven denk ik, via duurzaam bouwloket. Ik denk dat dat even de belangrijkste schakel is.

Proeftuinen in uw gemeenten. Even denken, wat moet ik mij daarbij voorstellen.

Zijn die er sowieso in de gemeente?

N: Op energiegebied niet.

Zou je dat, niet dat ik dat kan bepalen nu, maar zou je dat leuk vinden? Als er zo iets gebeurt in de gemeente.

C: Noem eens voorbeeld van een proeftuin.

Ik weet dat ze in Goes

N: Smart grid bijvoorbeeld. Dat je dan je vraag en aanbod op elkaar afstemt. Dat je gaat kijken en dan dat optimaliseert afstemt waar je het beste dan zonnepanelen kunt plaatsen.

C: Oke.

N: Verbruik en aanbod. Dat is in Goes in ieder geval gedaan.

Die in Goes zijn ze met verschillende projecten bezig. Kijken of een wijk zelfvoorzienend kan zijn. Of dat werkt en hoe dat loopt.

N: **Als daar kansen liggen dan heb ik daar wel interesse in ook. Vanuit het milieubeleid.**

Opleidingen bij Enduris. Nouja, wat we bijvoorbeeld, maar dat gaat puur over onze eigen organisatie. We willen straks dan goed ons energieverbruik inzichtelijk maken en dat soort dingen. Dan willen we ook gaan analyseren, waar zijn nog kansen om te besparen en dat soort dingen. En een opleiding klikt misschien een beetje zwaar, misschien dat we ook wel iemand inhuren daarvoor, ik weet niet. We hebben wel behoefte om die data goed te kunnen analyseren. Als dat via een opleiding kan, dat is een optie natuurlijk.

Afsluiting wanbetaling van bewoners. Weet jij of daar informatie van komt?

C: Nee die krijgen wij niet. En ja, we zijn er ook. Al zouden jullie die informatie hebben, daar doen we niks mee.

N: Ja, ik kan me wel een schakel bedenken. Vanuit veiligheid weet ik dat er allemaal koppelingen worden gemaakt met wie welke vergunning aangevraagd heeft. Wie welke betalingsachterstanden heeft en dat soort dingen. Om criminaliteit te bestrijden. Als je dan een paar matches hebt. Dan zeggen ze van oh ja, dat is een risico, daar gaan we even op inzoomen. En dan gaan we kijken of er misschien geen drugshandel plaatsvindt. Dus vanuit dat oogpunt kan ik mij er vanalles bij voorstellen. Maar dat gebeurt ongetwijfeld wel. Lijkt mij, dat dat wel iets is.

Ik kijk nergens meer van op. Of dingen wel of niet gebeuren.

N: Ik zet er wel bij vanuit veiligheid.

C: Of een signaalfunctie. Ik kan uit ervaring praten, ik woonde toen in Waddinxveen ineens kreeg ik een brief van Evides. U heeft een lekkage. Wat bleek, na de meter, gewoon hadden we water, hadden we een lek in de water leiding. Wat Evides had zo van, wat verbruiken ze veel te veel. Toen kregen we gewoon een brief van let op, want waarschijnlijk hebben jullie een lek in het luik. Wat bleek, gewoon. Een maand lang hebben we gewoon rijkelijk Evides van extra centen voorzien. Dus in principe wordt dat gewoon op afstand op dat gedeelte het verbruik gewoon gemonitord.

N: Ja, spanningsproblemen in de gemeente. Ja, spanning dan moet ik denken dat er een spanningsverschil op het netwerk zit of uhm?

Ja.

N: Dat is jullie pakkie aan, dat zou ik zeggen. Van Enduris.

C: Ja, bedoelen ze daar mee het verbruik? Dat je gewoon ineens een piek krijgt in het verbruik.

Nee, je hebt overal punten waar de spanning zeg maar opgevoerd wordt. Zit je aan het eind van dat punt dan kan het zijn dat je elektriciteit minder is dan wanneer je aan het begin van het punt zit. In de gemeente kan het zo zijn dat als je ver van het punt zit, dat de gebouwen daar de woningen daar gewoon minder spanningen hebben. En dat het zo niet helemaal functioneert.

C: Oke, Oke. Die informatie zou ik wel willen hebben.

N: Wat wat zouden we daar dan mee doen?

C: Bijvoorbeeld van openbare verlichting. Dan heb je voortdurend gewoon kabelbreuk of er komt iemand van Evides nee van Enduris of van DELTA is een kabelbreuk wordt gewoon gemaakt en een week later valt hij weer uit. Waarschijnlijk gewoon problemen met de spanning. Kabels, dat soort dingen. Ja.

N: Energie terugleveren. Uhm.

C: Ja, sorry ik blijf denken aan DELTA. Als ik een slimme meter heb dan zie ik het gewoon zelf wat er terug geleverd wordt. Een portaal die wij, in principe waar wij op willen aansluiten is een portaal van DELTA. Zij kunnen ons inzichtelijk maken van hoeveel er wordt terug geleverd. Tenminste, afhankelijk van de slimme meters of van Enduris.

Ja zeker, maar als de gemeente zelf. Informatie of mensen terug leveren en hoeveel dat gebeurt.

N: Ja, voor ons is het belangrijk hoeveel duurzame energie er wordt opgewekt in principe. En uhm, ik zie het meer dat ik wel een rol zie voor Enduris dat ze mensen goed informeren over dat het wellicht niet verstandig is om terug te leveren. He, dat je daar op je aantal zonnepanelen toepast, maar voor de rest zie ik eigenlijk niet zo veel. Ik zou niet weten wat je met de informatie moet. Bedoel je kunt alles krijgen, maar. Informatie over burgerinitiatieven, ja als die informatie er is en als wij daar ook wat in kunnen doen, dan is dat alleen maar mooi.

Openbare verlichting, ja ik. Openbare verlichting is best wel, als je kijkt naar monitoring enzo dat is best wel lastig volgens mij he.

C: Ja.

N: Dat is natuurlijk, je hebt gewoon één bulk met openbaar alles wat gebruikt wordt.

C: En het probleem is bijvoorbeeld, dat, **om openbare verlichting terug te komen**. De registratie van de fysieke aansluitingen bij Enduris is gedateerd. Het komt wel eens voor dat, wij zijn zelf opzoek naar een meter buiten, volgens Enduris staat de meter gewoon midden op de weg. Dat kan niet. Ja, maar het is gewoon de tekening. Dan ga je kijken op locatie dan blijkt de meter gewoon vierhonderd of vijfhonderd meter verder te staan. Op openbaar verlichting heb je soms reclameborden staan, je hebt gewoon. Er staat bijvoorbeeld een plattegrond op aangesloten. **Dus die informatie, ja dat zou ik graag willen weten. Heeft Enduris die gegevens? Wat staat daadwerkelijk op het openbare verlichtingsnet? Want wat Nicole zegt, we krijgen één rekening van zoveel duizenden euro's, maar waar betaal je voor? Alleen maar voor lichtmasten of reclame zuilen die aangesloten zijn of een plattegrond? Is daar een splitsing gewoon in te maken?**

Ja, eigenlijk beter inzichtelijk van wat betaal ik nou precies voor wat. Dan kun u misschien ook veel beter zien van nou, we verbruiken echt gigantisch veel voor dat ene kleine dingetje en dan kun je daar op bezuinigen.

C: Bijvoorbeeld. Ja.

Ik neem aan dat het nu lastiger is om specifiek voor één pand of één onderdeel, bijvoorbeeld verlichting, om daar echt een plan voor te maken van we kunnen daar op bezuinigen, omdat je niet weet.

C: Sterker nog, we weten bijvoorbeeld niet bij een plattegrond die buiten staat, wat het verbruik is. We betalen een voorschot.

Een plattegrond bedoelt u?

C: Zo'n kast met van die lichtjes met een plattegrond erin. Daar staat geen meter op.

N: Dus dan moet je een inschatting maken, dan betaal je een standaard tarief.

C: Die staat wel aangesloten, in sommige gevallen, aangesloten op een lichtmast.

Ja, en eigenlijk misschien denk je, dat ding verbruikt niet veel. Terwijl als je misschien inzielt dat hij heel veel verbruikt je een heel andere soort plattegrond in de gemeente wil ophangen.

C: Ja. Die informatie.

N: Een anders is namelijk, is inzicht waar welke aansluiting zit. Toch?

C: Ja, sowieso. Om dat.

Ik denk dat voor mij nu best wel duidelijk is dat voor jullie als gemeente vooral dus inzicht wil krijgen van wat verbruiken we nu precies waar, dat is nu nog een te grote bulk. Het wordt opgesplitst in vijf, zes dingen. Dat is het en je zou veel liever specifiek willen zien van wat verbruik ik nou precies.

N: Ja, dan kunnen we goed sturen op waar we op kunnen bezuinigen. Misschien dat Enduris daar ook in mee kan denken, of he.

C: We hebben plusminus driehonderd aansluitingen met nou. Driehonderdtachtig aansluitingen van gas, water en elektra. Als je alleen maar elektra gaat richten, dan heb je tegen de driehonderd aansluitingen. Dat zijn zeventig niet bemetert. Dus ja, wat is het verbruik, zijn ze zuinig? Wat Nicole zegt, dan kun je misschien optimaliseren. Maar abri's, plattegronden, reclamezuilen, parkeermeters.

Dat is allemaal één?

C: Daar staat geen meter op. Dat is niet één, dat wordt gewoon je betaald een voorschot. Maar je kunt het niet gewoon controleren. Waar is de voorschot op gebaseerd? Misschien het gegeven van een parkeermeter van dertig jaar geleden. Of zijn de gegevens van die overeenkomen met de parkeermeter die geplaatst is. Dus dat, die informatie en op zoek naar aansluitingen gaan is buitengewoon een kriem. Als wij het niet kunnen vinden, Enduris kan ook die aansluitingen niet terug vinden, hoe gek het ook klinkt.

Dus eigenlijk zou er een beter systeem moeten zijn met allemaal aparte meters? Dit verbruikt zoveel, die verbruikt zoveel.

C: Nou eerst gewoon inzichtelijk maken waar wat staat, dat kan Enduris in principe gewoon vrij snel doen, want de monteurs die buiten lopen, die zijn in dienst van Enduris. En zij weten wel gewoon die meters te vinden. Maar, staat er niet sterk om te vragen van joh, die informatie van die meter krijg je een overzicht van ja. Ligging van de aansluiting is niet bekend.

Voor mij is het best wel duidelijk wat jullie willen.

N: Goedzo.

Het is niet dat jullie zeggen van nou, in principe krijgen jullie genoeg informatie binnen. Ook van andere partijen. Er zijn gewoon genoeg onderwerpen waar we genoeg informatie over hebben en dat loopt gewoon lekker.

N: Ja.

Dat is wel eens goed om te horen, dat alles lekker loopt. Toch wel wat dingetjes dan die zouden kunnen.

Dit is misschien een beetje een persoonlijke vraag, maar dat is voor iedere persoon weer anders. Hoe zouden jullie het liefst informatie ontvangen, dit soort informatie. Zeg je nou, ik vind het wel eens fijn om met Enduris rond de tafel te zitten, om lijntjes te hebben binnen Enduris. Als ik een vraag heb, dat ik die bel. Mailen vind ik het fijnst of interne social media.

N: Ja gewoon één contactpersoon is gewoon heel fijn. Dan is het even afhankelijk van het onderwerp of je mailt of belt of een afspraak maakt. Dat, denk dat er niet één.

Momenteel heb je niet iemand?

C: Ik heb contact met één, ja ik weet niet of die nog bij Enduris werkt. Johan de Govart, dat is mijn contactpersoon. Ik heb met hem contact gewoon met die twee bedrijven bij DELTA

N: Die werkt toch bij DELTA? Die is toen hier geweest vanuit de DELTA.

C: Ja dat klopt, hij zit nu gewoon. Hij zat gewoon in Middelburg, maar hij heeft een kantoor in Goes.

Misschien dat hij voor allebei een beetje werkt.

N: Ja dat zou kunnen.

C: Maar wat Nicole aangeeft, één contactpersoon, dat er een ingang is voor het hele bedrijf. Niet dat je gewoon moet gaan shoppen. Als ik nu informatie nodig heb met een aansluiting, ik heb één contactpersoon van één van de medewerkers van Enduris en dan reageert hij. Of ik ga gewoon zelf naar Goes en ik ga aan tafel zitten met die man. Maar ik denk, het zou ons werk vele malen makkelijker maken als je gewoon een digitaal portaal hebt. Dat je digitaal gewoon alles kunt zien.

Dat je als kunt opvragen en zien?

C: Ja.

Leuk om te horen, leuk idee een portaal.

C: Heel eenvoudig, om een voorbeeld te geven. We hebben een pand gesloopt, daar moesten aansluitingen worden afgekoppeld. Dan staat Enduris. Bij huisaansluitingen.nl dan ga je invullen en heb je het idee dat je verder met Enduris gewoon aan tafel zit. Nee, dat wordt ingevuld, dat gaat naar een ander bedrijf. Die andere bedrijf gaat naar een aannemer. Dan kom je op locatie, staat die aannemer die gaat alles afkoppelen en dan ziet hij, waar staat die gas aansluiting. Nou, die bestaat niet. Oh, en water? En die is ook niet aangesloten. Die informatie die wij gekregen hebben klopt niet. Je hebt zoveel schrijven dat je op een bepaald moment gewoon.

N: Ja, want ik herken dat ook. Ik had een keer. Ik had een vraag over een aansluiting. Dan ga je bellen, nouja eerst inderdaad naar DELTA. En ik weet niet, ik werd van het kastje naar de muur gestuurd. Nu weet ik niet of dat bij DELTA of bij Enduris lag, maar ik weet wel dat ik bij de vijfde persoon pas de echt gene had die mijn vragen kon beantwoorden. Dat is echt niet klantgericht.

Het zou veel makkelijker zijn dat je kunt zien ik heb deze vraag, ik moet die en die bellen.

N: Dat zou ook nog kunnen, of een vast contact persoon. Die gewoon bij wie je moet zijn en als hij het niet weet dat die zegt van goh, ik bel morgen even terug ik kijk even wie er over gaat. Dan hoor je het, maar niet dat je steeds heel de tijd wordt doorverbonden.

En ook met dat systeem, dan wordt je ook steeds naar een ander bedrijf ook gestuurd. Je begint bij Enduris en dan een andere monitor en dan vervolgens via de aannemer. Dat werkt niet.

C: Dat zou fijn zijn dat, dat. Kijk ik ben niet honderd procent een digitale topper zou ik zeggen. Maar ik heb gekeken naar de site van Enduris en staat gewoon wil je een aansluiting aankoppelen of afkoppelen, dan moet je gewoon via huisaansluiting.nl. Maar wat daarna gebeurt, staat er niet. Gewoon degene die het regelen dat dat een andere bedrijf is, iemand die het andere bedrijf aangeeft een opdracht geeft van een andere aannemer. Dus.

N: Ook weten wanneer je wat hoort he. De verwachtingen.

Zou veel makelijker zijn wanneer als je bij Enduris kon aangeven van ik wil dit afsluiten of aansluiten en dat zij het in werking zetten en dat zij contact met jullie houden of met de desbetreffende persoon en aangeven van we zijn inmiddels zo ver. Je kunt dit verwachten, je kunt dat verwachten.

C: Ja, maar die informatie krijgen we niet van Enduris, maar van een andere bedrijf. Ik had voor het eerst iets van huh.

Een beetje raar.

C: Het is van, dan sta je kijken van nou, volgens mij klopt het niet.

E: En als Enduris dan zelf even aangeeft van goh, u bent dan binnen die termijn van dat bedrijf of van een ander bedrijf.

Ja, dan is het ook een stuk duidelijker.

C: Klopt.

Nouja, zo best wel veel van wat voor informatie jullie zouden willen ontvangen. Aan de andere kant, zoeken jullie ook wel eens naar informatie? Dat je denkt, nou ik ben met een project bezig, ik wil iets gaan doen, ik heb informatie nodig, waar ga ik eens naar toe?

N: Ja, bijvoorbeeld die monitoring die ik net aangaf. Dat je kijkt van hoe staat het er voor, hoeveel wordt er nu opgewekt.

En verder? Je hebt een contactpersoon binnen Enduris bijvoorbeeld, maar heb je dat ook binnen andere bedrijven? Binnen Delta en binnen.

N: Ik vraag overigens geen, zelf geen informatie op bij DELTA.

C: Ik heb bijvoorbeeld contact met DELTA, met Enduris, Evides. En ook contacten bij Nuon.

Ja, ook contacten bij Nuon, Eneco. De grote alleen, of ook wat kleinere.

C: Die bedrijven die bij ons gewoon leveren. Nuon, Enduris, Nuon, DELTA en Evides. En ondanks gewoon echt de. Verbeterpunten voor Enduris en DELTA, ze communiceren vele malen beter dan Nuon en dan Evides. Evides is wat dat betreft echt een drama. Maar Evides krijgt een hoofdkantoor in Rotterdam.

Is er een afstand?

C: Bij Evides hebben ze andere constructie, kleinverbruik loopt via DELTA. Grootverbruik, bijvoorbeeld dit soort panden, loopt via niet via DELTA, maar loopt via Rotterdam. Dus het is, Evides gaat ook geen slimme meters plaatsen, omdat het gewoon te duur is. Dan heb je gewoon de loos van de fysieke afstand, het is gewoon organisatorisch gewoon niet gemaakt tussen klein en grootverbruik. Dus uhm, maar ik heb gewoon regelmatig Enduris en DELTA aan de lijn.

N: gewoon semi overheid en de verwijzen die wij als overheid krijgen. Enduris en DELTA krijgen die ook.

C: En ik ben opzoek heel select op specifiek op technische gegevens. Piekbelasten, vermogens, wat voor type aansluitingen zijn er. Hoe verhuis ik die aansluiting, staat de kracht die waarvoor we betalen ten opzicht van het verbruik. Pieken in de weekenden bijvoorbeeld, om te kijken kunnen we

gewoon bezuinigen. Gebeuren er gekke dingen in bepaalde gebouwen. Dat soort dingen. Dus daarom zit ik vaak gewoon met Enduris rond de tafel.

Oké, voor mij is het een heel stuk duidelijk. Veel informatie gekregen voor mijn onderzoek.

Afronding interview

Gemeente Veere, Mark Minderhoud

Introductie interview

In het vorige interview hebben we het ook gehad over vragen die jullie van burgers binnen krijgen en ook van burgerinitiatieven. Die krijgen jullie binnen toch?

Ja

Wat voor vragen zijn dat?

Dat gaat vragen over hoe het zit met salderingen. Vragen over het opzetten van een energiecoöperatie, hoe dat dan ook gaat met terugleveren, maar ook van kunnen we als gemeente hebben we gemeentelijke gebouwen. Kunnen we dan, dan heb soms maar een dak een stuk van een dak nodig. Je kunt eigenlijk het hele dak benutten, dus kun je dat dan weer terugleveren naar de kern of.

Oh, zo. En er zijn initiatieven die daar mee bezig zijn?

Ja, in Koudekerke speelt een initiatief. In Veere zijn mensen met behoeftes. Jachtwerf Oostwatering wil ook iets met een energiecoöperatie, dus dan ga je spelen met energiestromen. Enduris heeft daar verstand, kennis en kunnen van.

Ja, zijn er ook burgers zelf die komen?

Uhm, er zijn nu wel burgers die dat ook, maar dat gaan dan vooral om heel veel burgers, die misschien wel meer zonnepanelen willen. Wat ze nu neerleggen levert niets op zegmaar, dus dat ze meer. Dan zit je weer, levert weer teveel terug ten opzicht van je verbruik en zitten er ook wel een paar die zouden wel zegmaar opwekken, willen verhandelen met hun burea.

Hoe gaat de gemeente met die vragen om? Kan de gemeente al die vragen beantwoorden?

Nee, maar die ben ik nu allemaal aan het verzamelen voor een duurzaamheidsplan. Een soort opdrachtjes van kan maken, die daar mee aan de slag kunnen.

En wie zouden dat kunnen zijn?

We hebben natuurlijk de samenwerking met de HZ, dus dan kunnen studenten het een en ander uitzoeken. Sommige vragen kunnen we denk ik wel gewoon direct concreet bij Enduris neerleggen gewoon. Als die initiatieven nou wat concreter worden dan gewoon met de partijen rond elkaar gaan zitten.

Dus eigenlijk dat je met Enduris rond tafel gaat zitten en zegt van. Als het goed is heb ik ook gehoord dat je al een afspraak ergens hebt met Enduris, dat hoorde ik vanochtend nog voorbij komen.

Ja. Goh, over twee weken ofzo. Tien mei ofzo, of negen mei. Weet ik het.

En als burgers nu komen, verwijst je die dan ook door naar iets?

Uhm, nu nog niet. Dat zou.

Die vragen die nu komen die zet je, als je ze niet zelf kunt beantwoorden, die zet je in de wacht?

Ja, die parkeer ik voorlopig, in kader van duurzaamheidsplan. Zus en zo, daar zijn we nu volop mee bezig. Dan wil je het liefste de vragen, die komen uit meerdere hoeken, die wil je wel centraal oppakken. Het past nu wel in een logisch traject van een nieuw duurzaamheidsplan.

En het Duurzaam Bouwloket, speelt ook nog een rol?

Dat hebben we ook, Zeeuws breed.

Daar stuur je ook mensen naar door?

Ja, maar dat kan ook wel actiever. Ik weet niet of daar al een link ligt naar Enduris?

Nee nog niet. Enduris kende het hele loket niet. Dus ja, voor mijn onderzoek is het wel goed geweest dat ik rond ben geweest en ik kende het zelf wel dan, ik dacht dat ze er zelf misschien wel een rol in zouden spelen. Dat is niet zo.

Nee, dus daar zit ook. Wij hebben hem als gemeente zelf hebben wij nog wel de zonatlas.

Ja, die ken ook.

Die hebben wij dan als gemeente Veere hebben we die.

Die staat ook op het bouwloket toch?

Weet ik niet.

Ik woon in Reimerswaal, ik heb voor Reimerswaal wel eens op het bouwloket zitten kijken, daar staat hij ook op.

Oke, ik weet niet of die voor ons erop staat. Maar we hebben www.zonatlas.nl/veere dat is onze zonatlas weet ik uit mijn hoofd.

Oke, dat is duidelijk. Ik wil eigenlijk even wat vragen stellen die je ontvangt van Enduris. Ontvang je wel eens informatie van Enduris? Als medewerker van de gemeente?

Volgens mij niet.

Helemaal niets?

Volgens mij niet. Ik niet, laat ik zo zeggen. Als de rol van beleidsmedewerker duurzaamheid. Ik denk wel data misschien bij de gemeentelijke gebouwen, dat die wel wat krijgen.

Ja, ik neem dat openbare ruimte ook wel iets krijgt.

Ja.

Ik heb een lijstje gemaakt en ik wil vragen of je dit wil invullen, met allemaal onderwerpen. Ik wil van jou weten of je daar informatie over ontvangt. Dan mag je hier een kruisje zetten.

Daar heb ik niks van.

En over wat je graag wil.

Begint met invullen

Hier denk ik dat je daar wel meer in kan.

Werkzaamheden. Zal ik hier dan zeggen waar dat zit?

Aansluiting bij, dat zal ook wel afdeling Op Rui wezen.

Oplaadpunten, krijg ik niks van jullie, als je daar wat in doet wil ik daar ook wat van weten.

Dat is uhm, dat is een andere collega van mij. Ik denk dat die dat krijgt.

Die wil ik, maar die begreep ik dat die op de site staan, data.

Data hebben we het vorige keer ook over gehad, dat je dat heel graag zou willen.

Ik denk dat dat er al meer gezegd hebben.

Klaar met invullen

Heel veel, ja. Slimme meters, daar zou je meer van willen. Hoezo, daar krijg je niks van? Of is dat nog niet bezig?

Ja, nee. Ik weet dat we, mijn moeder heeft een slimme meter volgens mij gekregen. Ik denk dat doordat je slimme meters gaat plaatsen, als je daar dan wat omheen bouwt, dat je daar misschien mensen voor kunt lichten over, zou je niet gelijk, zou je daar en daar niet eens aan denken. Het is een ingang om in contact met je burger te komen.

Ja, wij hebben sowieso contact over die slimme meter. Dat je zegt, de gemeente, dat je samen iets stuurt.

Ja. Ja. Ja.

En elektrisch vervoer en oplaadpunten?

Dat is wel een hot item. Daar willen we vooral uhm, elaad en landelijke partijen benaderen voor het plaatsen van of een afspraak maken over. Als we het lokaal kunnen regelen, ik weet niet of die mogelijkheden er zijn bij Enduris, ik ben daar wel benieuwd naar.

Ja, jullie zoeken nog eigenlijk een beetje hoe jullie het willen gaan doen?

Ja, we zijn nog, wij hebben nog met niemand een contract of wat dan nog afgesloten.

Gewoon vooral nog informatie zoeken van wat is mogelijk.

Ja, maar wel al dat we binnenkort al keuzes moeten gaan maken. Dat ook niet over een jaar met een voorstel komen. Dat moet wel op korte termijn.

Ja, logisch. Even kijken hoor. Data hebben we het de vorige keer over gehad, over energieopwekking en verbruik. Ja informatie over burgerinitiatieven kruis je toch aan. Jullie hebben wel heel veel burgerinitiatieven waar je vanaf weet.

Ja, maar ik weet niet alles.

Je weet ook niet van ieder burgerinitiatief of denk je dat er meer burgerinitiatieven zijn?

Misschien zijn er ook, ik kan mij best voorstellen dat er initiatieven zijn dat ze zo'n goed eigen netwerk hebben. Die gewoon zelf iedereen betrekken.

Moet een burgerinitiatief niet op een gegeven moment bij de gemeente komen voor een vergunning of?

Nee, ja, volgens mij niet. Als je zonnepanelen legt binnen de regelgeving en dan is het vergunningsvrij. Daarna is gaat het volgens mij over het verrekenen van.

Dus eigenlijk hoeft het.

Hoeft het niet. Maar wij zijn er wel benieuwd naar omdat we die op de kaart willen zetten, als voorbeeld. En ook ervaringen die hun vanuit, met die gesproken, dat ging niet, dat ging goed. Als je iets, dat moet je bij die wezen. Ik ben er wel benieuwd naar wat er bij.

Je kunt altijd die kennis van die andere gebruiken.

Ja, kennis delen bijvoorbeeld.

Uhm, dit is een persoonlijke vraag. Hoe zou je die informatie het liefste ontvangen. Zeg je ik wil met Enduris rond de tafel zitten, of het liefst per e-mail. Je hebt ook interne social media die je kunt gebruiken.

Bij concrete projecten is het handiger om rond de tafel te zitten. Maar als de Enduris met een idee leeft, van goh, wij zitten hier mee, dan denk ik dat het makkelijkst is via de mail. Dat is het snelste contact. Van algemene dingen die van burgers en dingen misschien digitaal zodat we het kunnen door verspreiden.

Dan denk je aan die data, digitaal?

De data zou ik gewoon digitaal willen. Ik begreep dat het nu een soort excel bestanden zijn ofzo.

Ja, je zegt dat je ze op de website kunt vinden. Nu hoorde ik dat van de week ook iemand zeggen en toen ben ik eens gaan zoeken, maar ik kan ze zelf ook nergens vinden.

Maar zeker, omdat ze iets meer burgers en bedrijven of wijken of dorpen die willen toch wel een soort inzicht hebben. Wat speelt er nu in die kern daar, dat het een beetje slim en handig ontsluit via. Misschien wel via Duurzaam Bouwloket.

Hoe ver zou je op die data willen kunnen inzoomen? Kernniveau of wijk?

Uhm, ik denk in eerste instantie op wijk- straatniveau. Maar ik denk als je dan daarna een wijk of straat enthousiast krijgt, dan misschien wel op woningniveau. Dat je een blokje hebt van tien woningen en ze zijn allemaal constant, dat ze dan daar eens degene die heel laag is en heel hoog is, dan kun je verhalen. Ik heb hetzelfde huis als de buurman, waarom. Dan kun je in gesprek met elkaar. Maar dan zit je wel met privacy, ik weet niet hoe ze daar.

Maar in principe zou het handig zijn als je per huis kunt zien van wat verbruikt hij en wat wekt hij op?

Ja, vooral ook in beeld hebben wat er opgewekt wordt. Ik weet niet of ze dat.

Of Enduris dat heeft? Volgens mij wel.

Oke, want je ziet tegenwoordig zoveel zonnepanelen overal verschijnen.

Laatste stukje van het interview. Zoek je wel eens zelf rondom dit soort informatie. Dat je wel een achter je bureau zit en denk ik ga opzoek.

Zeker, zeker op nu het moment met die duurzaamheidsplanning, hebben we besloten. Een nul situatie, dan kom je op zoveel sites waar data staan. Dan kan ik moeilijk, uhm, even. Dat komt dan via Enduris, of iemand anders weet ik veel, op een site. Hoe betrouwbaar en hoe.

het gaat via meerdere handen voordat jij het ziet?

Ja, dus ik zou het liefst gewoon rechtstreeks ontvangen.

Op wat voor dingen zoek je dan? Ga een beetje googlen of ga je.

Nou, je hebt van die landelijke sites, Klimaatmonitor, energiebruik. Dan zijn het gewoon algemene cijfers en dan wordt het niet echt. Ik wil het wat in kleinere stukjes, wat behapbaarder.

Ja, dan zou je het gewoon rechtstreeks van Enduris moeten hebben of een andere partij.

Ja, Enduris, DELTA. Ik was vanochtend ook bij een overleg. Daar was ook iemand van Enduris. Gerard Flikweert en er was ook iemand van de DELTA zelf, van het, niet netwerk maar andere zaken. Die zeiden ook van, met die data moeten we wel wat kunnen. Dus ik denk dat daar nog wel een.

Ik denk dat er best wel wat te halen is.

Ja.

Maar, als ik het zo hoor is ook gewoon meer samenwerking mogelijk.

Zeker. Ik denk dat we gewoon nog geen goed beeld hebben van wat Enduris allemaal doet. Van wat ze kunnen en wat ze willen en waar ze mee bezig zijn.

Is dat omdat het nog steeds een beetje op de achtergrond ligt van DELTA ook?

Ik denk het wel.

Afronding interview

Bijlage VII Codeboek

Code	Citaat / uitspraak geïnterviewde	RPS*	Kleur
Vragen van burgers	‘Zelf krijg ik niet zoveel vragen, ik weet wel dat er een aantal dingen spelen.’ ‘Er wordt best wel regelmatig gevraagd of er nog subsidie regelingen zijn voor verbouwingen.’ ‘Er worden geen vragen gesteld over het energiesysteem.’	1	Blauw
	‘Ja, regelmatig krijgen we vragen van burgers die bijvoorbeeld aan hun woning willen sleutelen. Als ze iets willen gaan doen. Meestal zijn dat vragen op het gebied van subsidie, of er subsidie beschikbaar is. Vaak weten ze wel op wat voor manier ze dat gaan aanpakken, dus wat ze moeten doen en wat voor stappen ze moeten ondernemen om dat te gaan doen.’	2	
	‘Nee, dat is ook het probleem denk ik. Je weet onwaarschijnlijk wel dat er bij de gemeente de verplichting ligt in het kader van het energieakkoord om particulier woningbouw te stimuleren, maar ik weet niet waar die initiatieven vandaan gaan komen. Ik merk hier op Schouwen-Duiveland weinig activiteit.’ ‘De enige vraag die af en toe komt is subsidie.’	3	
	‘Ik moet eerlijk zeggen dat ik niet zo heel veel vragen van burgers krijg die volgens mij relevant zijn voor het netwerkbedrijf. Ik heb wel veel vragen over zonnepanelen en subsidies vooral. Dan bellen ze toch wel naar de gemeente.’ ‘Burgers zelf eigenlijk niet echt moet ik eerlijk zeggen. Het zijn eigenlijk vooral subsidies, zonneboilers, zonnepanelen. Is er nog subsidie voor.’ ‘Ik krijg wel eens vragen over nul op de meter woningen bijvoorbeeld.’	4	
	‘Over het verduurzamen van woningen en dat soort dingen krijg je heel vaak. Wij zijn bezig met een zonneweide in Middelburg. Dan bellen mensen, bijvoorbeeld bewoners van de binnenstad die geen zonnepanelen op hun dak kunnen leggen, of ze met een postcoderegeling mee mogen doen en daar de zonnepanelen aan mogen schaffen. Dat soort vraagjes krijg ik wel. Vragen vanuit inzicht in energieverbruik, als je echt naar Enduris toe gaat, niet.’ ‘Ja, ik wil een energiezuinige woning enzovoort.’	5	
	‘Ik probeer ze zelf een beetje op het juiste spoor te zetten. Met websites kan je ze natuurlijk een hoop wijs maken, maar soms willen mensen ook gewoon een praatje hebben. Ik heb een infrarood camera hier op de gemeente, dan ga ik naar ze toe als ze dat willen.’	6	
	‘Ik heb ze nog niet gehad. Ik zit ook heel diep na te denken van heb ik iemand gesproken.’	7	

	‘Het is wel eens dat ze, als ze nieuw willen gaan bouwen, dat ze met bepaalde vraagstellingen zitten, maar die komen niet hier. Dat zijn vaak de enkele woningen zeg maar. En die komen niet zo maar bij ons terecht. Het heeft vaak een bepaald bestemmingsplan waar ze een kavel willen kopen. En dan gaan ze kijken van wat kunnen we doen om ons huis te optimaliseren. Dat komt wel eens voor, maar die zijn zeer zeldzaam.’		
	‘Kijk, de gemeente moet natuurlijk een bouwvergunning afgeven of een omgevingsvergunning. Dan komt de gemeente om de hoek. Maar om te adviseren en als iets niet volgens bestemmingsplan mag. Dat is het eigenlijk. En ik denk niet dat de gemeente op de stoel moet zitten van een adviseur ofzo of een technische.’	8	
	‘Als wij vragen krijgen van burgers, dan is het vaak: ik wil wat in mijn woning, is er subsidie? Mag dat? Heb ik een vergunning nodig? Waar kan ik terecht? Dus bijvoorbeeld een burger wil zonnepanelen. Kan ik subsidie krijgen, heb ik een vergunning nodig en wie kan mijn zonnepanelen leveren? Zulk soort zaken.’ ‘Heel praktisch ja. Als het gaat om het netwerk. Eigenlijk zo goed als niet.’	9	
	‘Ja in die zin van is er subsidie mogelijk en dat soort vragen. Nee, niet zo vaak over technische dingen.’	10	
	‘De vragen die ik krijg is echt louter kan ik subsidie krijgen, dat is eigenlijk de enige vraag omtrent dat stukje.’	11	
	‘Dat gaat dan vooral om heel veel burgers, die misschien wel meer zonnepanelen willen. Wat ze nu neerleggen levert niets op zeg maar, ze willen meer. Er zitten er ook een paar die zouden wel willen opwekken, om te verhandelen met de bureu.’	12	
Vragen van burgerinitiatieven	‘Op het moment wanneer er een initiatief zou gaan komen, dan zijn we bereid om onze volle medewerking daar aan te geven. Ik vind het belangrijk om die energieke samenleving, daar moet in feite beweging in gaan komen. Dus als er op een gegeven moment een vraag komt en je kunt ze ondersteunen, dan gaan we dat doen.’	3	Rood
	‘We hebben wel een goede burgerinitiatieven in de zin van energielcollectieven. Dat leeft bij ons niet zo heel erg moet ik eerlijk zeggen. In andere gemeentes in Zeeland leeft dat wel meer.’ ‘We hebben een initiatief voor een zonnepanelenpark. Dus ik heb ook collega’s van Delta Netwerkbedrijf er gelijk bij gevraagd, bij dat eerste overleg, omdat ik weet dat dat dus voor het netwerkbedrijf erg relevante projecten zijn.’	4	
	‘Ja, dat is er geweest en dat heeft ertoe geleid dat er een energie coöperatie is geformeerd. De gemeentes zijn eigenlijk, in ons geval maar andere gemeenten ook best wel, denk ik een beetje onderbemand of het wordt onderbelicht of niet zwaar genoeg gewogen in heel de energietransitie. Burgerinitiatieven willen eigenlijk verder gaan dan wat de gemeente qua armslag kan. Die wil het wel, maar die krijgt het gewoon niet gemanaged, niet georganiseerd. Die burgerinitiatieven zijn altijd leuk om als	6	

ruggensteuntje te helpen. Die probeer je dan te faciliteren, die geef je dan wat steun, vergaderfaciliteiten of geld of weet ik veel. En dan kunnen zij eigenlijk aan de hand met het gemeentelijk klimaat beleid dingetjes voor elkaar krijgen. Het is een soort vrijwilligers werk, maar dan op milieugebied of energiegebied.' 'Best wel kundige mensen in ons geval. Het zijn allemaal gepensioneerde mensen van diverse sporten van werkvelden die de ervaring en passie en de sociale cohesie inzetten om dingen voor elkaar te krijgen.'	
'Je ziet met energie vraagstukken dat er overal lokale corporaties opgezet worden. Dat hebben we hier eigenlijk niet. Dat is wel een opvallend iets, dat dat hier toch niet gebeurt. Maar het is echt iets wat uit de mensen zelf moet komen, dat gaan wij dus ook niet nadrukkelijk stimuleren. Het is iets wat jij moet vinden en als jij met een dat met een groepje vindt, dan richt je zoiets op en ga je aan de slag. Dat gebeurt hier niet. We zien wel veel vraagstellingen en dingen rondom energie in z'n algemene zin. Een voorbeeld dat we nu hebben is de oprichting van een dorpsmolen. Het vraagstuk is vanuit St. Philipsland gekomen, ze zouden een dorpsmolen willen, naar een voorbeeld van Friesland. Daar hebben ze een windmolen in het dorp geplaatst, met alle bewoners. De gelden die dat uiteindelijk oplevert, die vloeien dan terug naar de gemeenschap. In die eerste plaats waar ze dat gedaan hebben, daar betalen ze volgens mij deels het zwembad van mee. En die hebben het dorpshuis daar van laten opknappen. Dat soort dingen.' 'Wij zijn aan het bedenken hoe gaan we daar mee om. Straks krijg je dat elk dorp zijn dorpsmolen wil. Wil je dat? Dan krijg je er overal een windmolen bij, dat laat ons beleid nu niet toe. Dat zijn allemaal van die vraagstellingen van hoe ga je daar dan mee om en wat wil je daar dan mee? Zo krijgen we ook vragen van mensen, burgergroepen, we willen eigenlijk iets met zonnepanelen. We willen grootschalig een zonnepark. Er is er een vergund, maar met regelmaat komen er ideeën bovendrijven van mensen dat ze dat ook wel zouden willen. Die zijn nog niet zo concreet dat er echt een aanvraag voor omgevingsvergunning is, maar dat soort dingen komen al voorbij. Dus ja, er komt van alles, het is heel breed.'	7
'Wat wij wel af en toe zien en horen is dat er wel interesse is op wijk en buurt niveau. Wij willen op een locatie in het dorp zonnepanelen, mogen wij dan die energie ook weer verkopen aan de leden op het dorp? Dat zijn wel wat ingewikkeldere vraagstukken. Voor jullie misschien wel wat interessante vraagstukken. Die vragen komen niet wekelijks, maar we weten wel dat het leeft.' 'Bij ons is het een enkeling. Het hangt er ook een beetje van af hoe interessant het is natuurlijk. Voor alsnog leeft nog steeds het idee dat het niet zo heel erg interessant is om zulk soort projecten te ontwikkelen, dat drukt de interesse ook wel. Als het interessant zou zijn, dan zou er wel meer interesse zijn.'	9

	‘Mij niet bekend, ik denk het niet nee.’	10	
	‘Nou, er was een hele actieve groep in Ritthem, maar die is gestopt helaas. Daarna is er niks nieuws meer gekomen. We hebben zelf ook, Zeeland breed, een tender regeling. Dus dan konden mensen voor zo’n burgerinitiatief voor maximaal drieduizend euro subsidie krijgen om dingen te organiseren, om hun eigen uren te betalen, dat soort dingen. Een mooie kans, alleen is daar niet zo heel veel gebruik van gemaakt. In Vlissingen althans, in Vlissingen is daar geen gebruik van gemaakt. Het is ook niet iets wat je kunt dwingen, zoiets.’ ‘Die in Ritthem is gestop, die kregen een conflict met de dorpsraad. Die zijn heel bepalend in wat ze doen. Toen is het aan eenzame dood gestorven.’ ‘Verder in de gemeente niet, nee.’	11	
	‘Dat gaat vooral over saldering. Vragen over het opzetten van een energie coöperatie, hoe dat gaat met terug leveren. Ook van, de gemeente heeft gemeentelijke gebouwen en soms maar een stuk van het dak nodig, kunnen we dan het hele dak benutten. Dus kun je dat dan weer terug leveren aan de kern?’ ‘Ja, in Koudekerke speelt een initiatief. In Veere zijn mensen met behoeftes. Jachtwerf Oostwatering wil ook iets met een energie coöperatie, dus dan ga je spelen met energiestromen. Enduris heeft daar verstand, kennis en kunnen van.’	12	
Kennis bij de gemeente	‘We hebben ons laatst aangesloten op het Duurzaam Bouwloket. Alle Zeeuwse gemeenten hebben zich daar volgens mij aangesloten, dus daar kunnen de mensen informatie krijgen.’ ‘Nee, dat is zeker niet in huis, maar ik weet ook niet of dat nou bij jullie is.’	1	Oranje
	‘Vaak kunnen wij als gemeente ook niet heel veel betekenen. Wij hebben de mankracht niet om dat allemaal te gaan doen. We hebben op dit moment een aansluiting bij het Duurzaam Bouwloket. Dat is een landelijk energieloket, hoe bepaalde zaken aangepakt kunnen worden. Daar hebben we een contract mee, iedereen, burgers en bedrijven, kunnen daar informatie inwinnen. Daar zit ook een helpdeskfunctie bij, zodat ze daar ook hun vragen kunnen stellen.’ ‘Technische vragen gaan wel via het loket. We hebben wel kennis over bepaalde duurzaamheidsmaatregelen, maar ook niet alles. Dat kunnen we ook niet allemaal weten. Voor ons eigen gebouw moeten we ook deskundigen inhuren om dat te onderzoeken. We kunnen lang niet alle vragen beantwoorden.’ ‘Vaak zie je ook wel dat als bijvoorbeeld het Rijk subsidie verleent, dat mensen eerst naar de gemeente bellen met vragen. Ze kunnen ook direct met de Rijksoverheid contact op nemen. Dan verwijzen we ze in ieder geval door naar een bepaalde helpdesk. Negen van de tien keer	2	

gaat het gewoon goed. ‘Ik denk dat het sowieso goed is dat je als gemeente kennis en tijd in huis haalt, omdat dit onderwerp steeds actueler wordt. Het is eigenlijk al heel actueel, de tijd begint al een beetje te dringen als ik kijk naar dat akkoord in Parijs. We moeten aan onze doelstellingen gaan voldoen.’ ‘Ervaringen van andere gemeentes. We hebben beste wel een goede samenwerking tussen de Zeeuwse gemeentes op allerlei gebied. Onder andere op energie en duurzaamheid. Ik heb ook, er zijn natuurlijk een aantal gemeenten die trouwtrekker zijn daarin. Borsele bijvoorbeeld, Marcel Aanen.’	
‘Daarnaast hebben we natuurlijk energieloket, een digitaal energieloket. Duurzaambouwen.nl geloof ik.’ ‘Duurzaam Bouwloket, daar is in feite ook de vraagbaak. Daar zit ook die kennis. Daar zit ook de mogelijkheid om vragen te stellen als je niet informatie uit het systeem kunt halen. Daar zitten in ieder geval al deskundigen die over energiebesparing serieus antwoord kunnen geven. Ik ben een generalist, ik ben geen techneut. Dus bij mij moet je niet wezen om te vragen welke zonnepanelen moet ik gebruiken bijvoorbeeld.’ ‘In ieder geval is er kennis genoeg om te weten waar ze kennis kunnen halen.’ ‘Dat hangt er vanaf wat de vraag is. Misschien is het eerste telefoontje wat ik doe richting Marcel Aanen.’ ‘Op het energieloket kunnen ze misschien de antwoorden vinden. En als het daar niet is, omdat het puur gericht is op beleidsmedewerking van de gemeente, dan weet ik wel hier intern waar ik dan moet wezen.’	3
‘Ja, ik kan ze meestal wel gericht doorverwijzen. Ik moet eerlijk zeggen, concepten van zo’n nul op de meter woning, dat zit eigenlijk nog een beetje in het ontwikkelingsstadium. Ik probeer mensen wel zelf van informatie te voorzien of gericht door te sturen. Ik moet eerlijk zeggen, ik stuur ze niet door naar Enduris, dat is niet het eerste wat bij mij opkomt.’ ‘Ik stuur ze meestal wel informatie over die concepten. Over passieve woningen, een collega in Noord-Beveland is daar volop mee bezig. Mocht er nood aan de man zijn, dan kan ik ze ook naar hem doorsturen. Of de website van de landelijke stroomversnelling.’	4
‘Daar hebben we binnen Zeeland het Duurzaam Bouwloket voor opgericht.’ ‘Ik help de mensen. Ik sta ze te woord, ik adviseer ze en ik verwijs ze ook nog een keer naar Duurzaam Bouwloket. Daar staan alle	5

maatregelen in. Ik verwijs ze daar wel naar, maar ik geef ze eerste zelf een heleboel informatie.' 'Ik heb niet alles zelf in huis, vandaar dat ik ook nog verwijs.' 'Ik heb nog een collega die dat doet. Die heeft duurzaam bouwen en monumenten in haar portefeuille, die krijgt ook vragen. En ik heb een collega die doet wonen, die weet wat van starterslening. Dus die krijgen ook wel vragen, maar negentig procent komt bij mij denk ik.'	
'We kunnen ze redelijk op pad sturen. We hebben straks ook weer een nieuwe showroom ingericht voor verduurzaming van privaat woning bezit. Daar kunnen we van alles laten zien. Wij hebben gewoon een ruimte beschikbaar, ondernemers hebben daar wat dingetjes neer gezet. Eens in de maand kunnen mensen daar 's avonds naar toe, om van dichtbij te voelen hoe die isolatie is, hoe een zonneboiler er van dichtbij eruit ziet, hoe het op het dak zit, hoe het stukje verduurzaming in zijn werk gaat.'	6
'Ik zal eerlijk zeggen, de technische kennis hebben wij niet echt specifiek in huis. Wij hebben het meer over het traject. Als het gaat om technieken, wat voor soort windmolen je moet hebben, nee daar gaan wij ons niet aan wagen. Het is ook hun initiatief, dat blijft het ook, de gemeente bemoeit zich er in principe niet mee.' 'Als ze om hulp vragen, vind ik dat ze wel expliciet meen een vraag moeten komen. Bijvoorbeeld kun je ons daar in helpen, wie zouden we moeten benaderen, heb je namen, noem maar op.' 'Ja, ik denk dat we weten waar we moeten zijn om het goede antwoord te gaan vinden. Het is soms niet bij te benen wat er allemaal veranderd, dan denk ik goed na waar wellicht mensen zitten die het wel weten.' 'Wij schuiven veel door, ja.' 'Ik denk dat wij al die kennis ook niet bij kunnen houden, dat is niet te doen. Het is heel specialistische kennis, dan moet ik wel twintig, dertig vlakken bijhouden. Dat is gewoon niet mogelijk. Dus je gaat vooral bouwen op je netwerk van mensen die je kent. En dat is dus een cruciaal punt, je moeten weten wie waar zit.'	7
'We krijgen doorgaans geen technische vragen. Ze weten wel dat ze bij ons moeten zijn voor de vergunningen en subsidies en dat soort zaken. Ze weten dat het technische verhaal in de praktijk niet bij ons ligt. Of ze dan denken aan jullie, dat is wat anders. Dat weet ik niet.' 'We geven ook altijd aan van, bijvoorbeeld voor subsidies en voor leveranciers, kijk inderdaad op Duurzaam Bouwloket. Ga altijd met meerdere offertes aan de slag. Denk aan je meter, hoe zit het met de slimme meter. Daar weten we waar we hen naartoe moeten verwijzen. Dus in die zin verwijzen we ze wel door.'	9

	‘Vorig jaar hebben wij budget gekregen van de vereniging Zeeuwse gemeente en ons aangemeld als alle Zeeuwse gemeenten om voorlichting te geven. Uiteindelijk hebben we een opdracht gegeven aan een bedrijf, die dus mensen helpen met dit soort vragen, het Duurzaam Bouwloket.’ ‘Ik heb veel technische interesse in dit soort dingen. Ik kan ze wel helpen, maar dat is puur omdat het mij interesseert. Zelf heb ik ook genoeg spullen tuis, dus ik weet waar het om gaat. Echt die technische advisering zit standaard niet bij ons daar zit niemand voor.’ ‘Op onze site hebben we Duurzaam Bouwloket als onderwerp staan. Daar wordt ook gelijk doorverwezen naar dit soort sites. Ik denk dat at opzich duidelijk genoeg is, wij horen daar niet zo veel van terug.’	10	
	‘Ik zou ze ook niet kunnen beantwoorden. Voor woningen zou ik doorverwijzen naar Duurzaam Bouwloket.’ ‘Als je echt technische vragen hebt, die kennis heb ik in ieder geval ook niet.’	11	
	‘Ik ben die vragen nu allemaal aan het verzamelen voor een duurzaamheidsplan. Een soort opdrachtjes ervan maken, die daar mee aan de slag kunnen.’ ‘We hebben natuurlijk de samenwerking met de HZ, dus dan kunnen studenten het een en ander uitzoeken. Sommige vragen kunnen we denk ik wel gewoon direct bij Enduris neerleggen. Als die initiatieven nou wat concreter worden, dan kunnen wij gewoon met de partijen rond de tafel gaan zitten.’	12	
Informatie ontvangen van Enduris	‘Zelf niet, ja thuis. De overname zal ik maar zeggen, maar in het kader van het gemeente huis eigenlijk niet nee.’ ‘Meer informatie, ik denk dat dat nooit kwaad kan.’	1	Licht groen
	‘Nee, ik ontvang geen informatie van Enduris, helemaal niets. Dat zou ik zeker wel willen, ik heb zelf veel te maken met die instanties vanwege onze aansluitingen. Ook zijn we nu bezig met de uitrol van de slimme meter.’ ‘Ik zou wel graag meer willen weten wat zij exact doen en waar hun verantwoordelijkheden liggen. Ik denk dat die communicatie nu echt wel ontbreekt richting de overheid.’ ‘Aansluiting slimme meters, daar heb ik dus wel informatie over ontvangen.’ ‘Dat zou zeker beter en anders kunnen.’	2	
	‘Ik kende ze nog niet, dus ik heb nog weinig informatie gehad.’	3	
	‘Ik weet niet of dat specifiek apart van Enduris is, maar ik ben wel geabonneerd op de digitale nieuwsbrief Delta Nieuws, een keer per maand krijg ik die in de mail.’	4	

	‘Nee ik krijg geen informatie.’ ‘Om nu te zeggen, die communiceren richting de gemeente, nee. Ik zou niet weten wat ik van hun krijg.’ ‘Ik heb van DELTA Netwerk, krijg ik helemaal geen informatie.’	5	
	‘Ja, ik krijg wel eens brieven, kijk hier heb je er een. Hier een verzoek doorgeven meterstanden. hier nog een paar.’ ‘Brochures, meestal de naamwisseling, maar dit had ik nog niet bekeken. Ik denk dat het een maand in mijn bakje ligt.’ ‘Verder heb ik nog niks van ze gezien. Dit is wat ik van ze heb gehad.’	6	
	‘Heel incidenteel wel een mailtje ofzo. ‘Ik moet het vanuit mijn werk bekijken he. Het enige wat ik wel eens zie is thuis, privé.’ ‘Vanuit mijn werk, nee krijg ik niet zo veel informatie. Wellicht te weinig.’	7	
	‘Niet zo veel, ik heb geen nieuwsbrief of iets dergelijks van dit gebeurt er bij Enduris.’	9	
	‘Nee, ja thuis natuurlijk wel. Hier selecteer ik ook vrij snel hoor. Op een gegeven moment geloof ik het allemaal wel. En in de media pak je wel eens dingen op. Dus ik lees het ook niet altijd wat ik krijg, het moet mij echt wel even triggeren.’	10	
	‘Ja, informatie is wel een punt natuurlijk waar het wel eens misloopt.’	11	
	‘Volgens mij ontvang ik geen informatie. Ik niet, laat ik het zo zeggen. Als de rol van beleidsmedewerker. Ik denk wel bij de gemeentelijke gebouwen, dat die wel wat krijgen.’	12	
Manier van communiceren	‘Persoonlijk contact is natuurlijk het beste, om eens een gesprek te hebben.’ ‘Foldertjes worden vaak snel in de prullenbak gegooid. Ik kijk er even naar, maar dan gooi je ze weg. We krijgen genoeg papier. Een gesprek blijft langer hangen.’	1	Paars
	‘Ik denk een combinatie van. Het is altijd goed om elkaar af en toe eens te spreken, dat je bijvoorbeeld vaste contacten hebt. Binnen Zeeland hebben wij tussen de gemeenten energie overleg, tussen alle energie coördinatoren en beleidsmedewerkers. En zeker bij energie coördinatoren die ook verantwoordelijk zijn voor aansluitingen is het gewoon goed dat er af en toe eens iemand aansluit van Enduris om een bepaald vast gezicht te hebben. Een contact persoon dat als er zaken voordoen, dat ze gemakkelijk binnen die organisatie kunnen opereren.’ ‘In het verleden werden er wel eens mensen uitgenodigd van Delta Netwerkgroep of van Delta Comfort, maar het lijkt mij goed dat ze wel vaker eens aansluiten. Dat hoeft niet elke keer te zijn, maar dat we in	2	

ieder geval weten dat die personen bereikbaar zijn.' 'Andere communicatie kan natuurlijk via de mail, daar wordt heel veel over gecommuniceerd. Schriftelijk zit ik niet meer op te wachten, dat het via de post komt, nee.' 'Ik gebruik geen social media.' 'Dan kun je net zo goed gewoon mailen toch?'	
'Kijk, als het gaat over verbruiken, dan hoeft dat niet in een gesprekje plaats te vinden. Dat wil je toch ergens papier hebben. Prima als dat bij wijze van spreken per mail komt. Om dan nu in eerste instantie weer een gesprek voor nodig te hebben, dat is voor beide partijen gewoon extra tijd. Dat is gewoon een beetje overbodig. Als ik informatie krijg, maakt mij niet hoe, als ik heb maar tijdig krijg.'	3
'Face to face gesprek. Kijk het is voor ons eigenlijk heel vaak wel gerelateerd aan concrete projecten. Ik krijg al heel veel mailtjes. Ik denk het praktisch is dat wij, als gemeente of Zeeuws breed als daar een project loopt, op voorhand een contact persoon weten. Dat we mensen van Delta Netwerkgroep kunnen uitnodigen voor een start overleg van een nieuw project.'	4
'Dat mag allemaal digitaal hoor. Graag in een mail. Niet in een of andere website waar ik die informatie kan vinden, want dan kom ik er ook niet aan toe. Hier moet ik ook mee oppassen, want ik loop al over.' 'De belangrijke dingen kan ik er zelf uitfilteren en selecteren. Als ik op het moment geen project doe of geen nieuw project ga staten, dan heb ik aan die energiegegevens op dat moment ook niets. Er kunnen momenten zijn dat ik dat graag wil gaan staten, dan is het handig als ik dat erbij heb.'	5
'Het liefst gewoon mondeling, een op een. Mensen tegen elkaar.' 'Op het internet zie je al heel veel van dat spul langskomen, dan denk ik van ja. Met lichaamstaal kun je ook een beetje aanvoelen hoe serieus iets is. In een e-mail kun je, ik word helemaal dood gebombardeerd. Achterliggende gedachten kun je er niet altijd helemaal uitfilteren.'	6
'Social media gebruik ik niet. Ik ben anti Facebook en ik Twitter niet. Ik doe al zo veel met computers en contacten dat ik denk van oh nee, niet nog iets erbij. Eigenlijk is dat niet goed, ik weet het.' 'Het zou goed zijn denk ik, om daar een trapsgewijze verdieping in te hebben. Ik zou mij kunnen voorstellen dat je algemene informatie in eerste instantie verspreid. Als je diepgaander wil dat je ervoor kiest om, ja ik zou het sowieso wel digitaal houden, dat wel. Maar dat kan ook gewoon een mail zijn zeg maar, met een excel bestand erin. Een gesprek, ik vind niet altijd dat men naar mij toe moet komen. Een telefonisch overleg vind ik ook altijd prima, daar heb ik geen moeite mee. Ik denk dat je gewoon moet kiezen voor iets algemeen eerst en	7

als verdieping noodzakelijk wordt geacht, dat je er dan een diepgaand één op één gesprek van maakt. De Zeeuwse gemeenten zitten ook samen in een bepaald samenwerkingsverband, dan kun je in een keer alle gemeenten benaderen. Er zijn verschillende overlegverbanden waarin ze een mooie rol kunnen vervullen om bepaalde informatie met elkaar te kunnen delen.' 'ik zou mij kunnen voorstellen, afhankelijk van hoe dat inmiddels is ontwikkeld in die werkgroep, dat daar best een mooie rol in zou kunnen liggen om in een keer iedereen bij te praten over bepaalde zaken. Ik zou het vooral niet nalaten, zou ik zeggen.'	
'Stel dat ik dat nou wil weten, dan bel ik gewoon op. Dan bel ik gewoon op en dan zeg ik goh ik zoek dit of dat.' 'In eerste instantie via telefoon en face to face.'	8
'Ik denk het wel handig is om meerdere keren bij elkaar te komen en met elkaar te praten. Waar heb je nou behoefte aan en wat kan er? Met elkaar er over discussiëren. Op het moment dat er dingen lopen, dan kan dat ook via de e-mail plaatsvinden. Denk dat e-mail en wat persoonlijke contacten goed werkt. Social media hoeft voor ons niet zo heel nodig, ik denk dat dat in onderlinge communicatie niet heel veel meerwaarde biedt.' 'Gewoon eens een start bijeenkomst van wat leeft er nou, een kennismaking. Dan kun je per onderwerp een kijken van goh, wat is er nodig? Misschien zijn er wat onderwerpen bij waar je geen bijeenkomst hoeft te organiseren, gewoon afstemmen dat die informatie wederzijds verstrekt wordt. Dan kun je zeggen we gaan één keer per jaar rond de rafel om de grote lijnen met elkaar te bespreken en toe te lichten wat er gebeurd is.'	9
'Ja, ik ben iemand van contacten. Mail, ik krijg stapels met mail, dat klik ik soms vrij snel weg. Papier is ook altijd zo van, we moeten ons bureau leeg houden, dat gaat ook vrij snel weg. Ik heb veel meer aan af en toe een contact.' 'Puur echt face to face. Dat je zegt van, ik heb met een aantal mensen van de gemeente, we organiseren gewoon een ochtend.' 'Ik vind het wel heel belangrijk om in ieder geval iemand te hebben die ik kan bellen. Dat ik niet drie telefonistes voorbij moet.'	10
'Ja, gewoon één contactpersoon zou heel fijn zijn. Dan is het even afhankelijk van het onderwerp of je mailt of belt of een afspraak maakt.' 'Eén contactpersoon, dat er een ingang is voor het hele bedrijf. Niet dat je moet gaan shoppen. Als ik nu informatie nodig heb over een aansluiting, dan heb ik één contactpersoon van een van de medewerkers van Enduris en dan reageert hij. Of ik ga gewoon zelf naar Goes en ik ga aan tafel zitten met die man. Maar ik denk dat het voor werk vele malen makkelijker zou zijn als je gewoon een digitaal	11

	portaal hebt. Dat je digitaal gewoon alles kunt zien.” ‘Dat zou ook nog kunnen, of een vast contact persoon. Dat je bij die persoon moet zijn en als hij het niet weet dat hij zegt van goh, ik bel morgen even terug, ik kijk even wie er over gaat. Dan hoor je het, maar niet dat je steeds heel de tijd wordt doorverbonden.’		
	‘Bij concrete projecten is het handiger om rond de tafel te zitten. Als de Enduris met een idee leeft van goh, wij zitten hier mee, dan denk ik dat het makkelijkst is via de mail. Dat is het snelste contact. Van algemene dingen die van burgers en dingen misschien digitaal zodat we het kunnen door verspreiden.’ ‘De data zou ik gewoon digitaal willen. Ik begreep dat het nu een soort van Excel bestanden zijn ofzo?’	12	
Huidig contact met Enduris	‘Ik denk dat het vroeger bij Delta wel wat meer gebeurde, maar op dit moment is het want minder. Het is minder actueel. En ja, dat is dus de reden waarom we nog nooit met jullie in contact zijn gekomen.’ ‘Ik denk dat de collega van openbaar werken, die dus nieuwbouwprojecten doet, dat die wel meer contacten bij jullie al gehad hebt.’	1	groen
	‘Ik heb daar wel contact mee, met een aantal mensen. Die waren van Delta Netwerkgroep. Dat is natuurlijk nu Enduris geworden. Met een bureau die zij in hebben gehuurd. Dus dat hebben we wel, contacten hebben we.’ ‘Eigenlijk ben ik daar zelf actief achteraan gegaan om ervoor te zorgen dat dat allemaal lukt. We kregen brieven dat er vervanging plaatsvond. Die brieven kwamen overal terecht binnen de organisatie. Terwijl ik dacht van ja, volgens mij moeten we dat even goed coördineren.’ ‘Ja, sommige werkzaamheden van aansluitingen worden waarschijnlijk wel gemeld, maar bij een andere afdeling.’ ‘Ja, als we nu bijvoorbeeld een riolering gaan aanleggen of in ieder geval reconstrueren, of een nieuwe bestrating aan gaan leggen, dan hebben we wel contact met de kabels en leiding eigenaren. Goh wij gaan dat doen, wij willen dat gaan doen. Wat is het juiste tijd om dat te gaan doen.’ ‘Dat is heel toevallig van de week nog gebeurd, in verband met een energieonderzoek van een locatie. Van hoe het zit met meterstanden en uitdraaien van een meter.’ ‘Nee, dan bel ik gewoon het informatienummer. Die lijntjes, ja ik had ze met Delta Netwerkgroep, die had ik gebel en die zeggen dan moet je bij Enduris zijn. En dan ja, dan moet je gewoon het algemene nummer weer bellen.’	2	

‘Ik heb zelf contact met Jongepier. Daar heb ik dan af en toe contact mee als ik weer informatie wil hebben hoeveel zonnepanelen er op de daken liggen, want die kan hij aanleveren, dus dat is wel prettig. Voor de rest heb ik niet direct contact met de netwerkbeheerder.’ ‘Ik heb daar geen contact over gehad.’ Nee, maar dat doet een andere collega van mij, die is bezig om te kijken om samen met de netwerkbeheerder volgens mij en met energie coöperatie hier op Schouwen-Duiveland.’ ‘Hierop staan zaken aangegeven waar ik vanuit ga dat er gewoon contact is. Openbare verlichting, daar is volgens mij een lijntje met Delta, om gewoon per maand het verbruik volgens mij. Ja, dat is prima.’	3
‘Maar we hebben, ik heb opzich denk ik best wel veel contact met mensen van Delta.’ ‘Ik heb eigenlijk het meeste contact met Delta Netwerkgroep, dat zijn toch wat grotere projecten. Dus die met grotere bedrijven of een zonnepaneel project of die oplaadpalen voor elektrische auto’s. Nouja, dat zit op een groter niveau dan een individuele woning zeg maar. We hebben goede contacten wat dat betreft. Ik spreek met heel veel mensen binnen Delta Netwerkbedrijf. Ja, wat dat betreft zijn die contacten er wel.’ ‘We hebben al een aantal gesprekken gehad. Dat zit hem dan meer tussen de Zeeuwse gemeenten en Delta.’ ‘Ik moet zeggen, de contacten zijn gewoon goed hoor. Dat is voor mij het probleem niet zo.’	4
‘Ik had best contact met het Netwerkbedrijf, want daar was ik geweest voor mijn energiebeleid.’	5
‘Nou, ja telefoneren gewoon. We hebben ook met hun zo’n speciaal e-mailadres om gelijk bij de juiste persoon te komen. Maar ook bij Enduris is het wel zo e zitten behoorlijk verstopt. Het is best wel en soort fort zal ik maar zeggen, als je ze nodig hebt is het nog niet zo makkelijk. ‘Ja, maar die is niet heel helder hoor. Moet ik ook bij de jongens van civiele werk wel eens navragen, van wie moet ik voor DELTA hebben voor gas en voor water en voor elektriciteit en dan allemaal verschillende poortjes.’	6
‘Maar het is op zich wel goed om gewoon de contacten met elkaar te hebben en te houden, omdat je toch ziet dat je, je hebt met elkaar te maken. En kijk, natuurlijk hebben de mensen van openbare werken veel meer contacten daarmee. Die hebben het over de aansluitingen van de straatlantaarns op een kabel, weet ik het allemaal. Ja, dat is natuurlijk veel gericht, echt het netwerk zeg maar waar ze mee te maken hebben. Daar heb ik in principe geen contacten mee. Die	7

mensen van de vloer, die buiten rond lopen. Nee, daar heb ik geen contacten mee.' 'Ik heb eigenlijk Arjen Jongepier als eerste contactpersoon eigenlijk staan. Als ik een persoon moet hebben, dan denk ik ja, dan bel ik Arjen. Die weet wel bij wie ik moet zijn.' 'Er zijn contacten, je weet doorgaans wel redelijk waar je naartoe moet. Natuurlijk zal je de juiste personen niet altijd gelijk vinden.'	
'Daar hebben we heel veel mee te maken met kabels vernieuwen of verleggen. En ook met het aanvragen van aansluitingen. En dat is een drama. Dat is heel erg slecht.' 'Je het meestal van die ijkpersonen, die ik dan kenen die helpen je dan verder.' 'Ik heb altijd wel personen en die weten van goh, dan moet je die vent hebben of die.' 'Weet je wat het ook is, he. Het is te versnipperd en het is te complex geworden lijkt het wel. En uhm, en iedereen heb een gedeelte van de koek.' 'De communicatie is eigenlijk best goed. Daar kan ik niet, dat is wel, dat is ook niet zo. Die communicatie en die mensen zijn allemaal van goede wil.'	8
'Ja, dat is op eigen initiatief. Weet vanuit de inkoopkant dat, daar zijn wel wat contacten. Ik moet eerlijk zeggen dat wij altijd wat makkelijker contact konden leggen met de comfort kant dan met de netwerk kant.' 'Ik vind het wel fijn als dat wat actiever van twee kanten kan worden ontwikkeld. De banden zijn tot nu toe niet heel erg warm. Er is gewoon wat, ja misschien dat we niet, tot nu toe niet heel erg natuurlijk partners zijn geweest. We hebben daarbij ook niet zo goed gezien welke onderwerpen dat dan is. Ik denk dat het goed is om dat dan beter te verkennen met elkaar.' 'We hebben wel wat contacten.' 'Goh hoe heb ik dat nou gedaan, dat weet ik niet precies. Misschien heb ik dat wel via Arjen gedaan. Hoe onze eerste contacten zijn geweest durf ik niet eens te zeggen. Arjen werkt al een redelijke tijd bij jullie.' 'Ik weet even niet hoe ik bij Bjorn, ik kan dat niet zo. Misschien heb ik wel een mailtje naar de info gestuurd hoor.'	9
'Nee, absoluut niet. Nee.'	10

	‘Ik zou geen reden kunnen bedenken waarom ik naar Enduris zou gaan.’ ‘Toevallig heb ik van de week overleg gehad met Delta en iemand gewoon van ja netwerk.’ ‘Werkzaamheden waarvoor wegen open moeten in de gemeente. Dat wordt vooraf toch wel afgestemd, dat moet wel.’ ‘Ja daar moet contact zijn, want anders heb je geen aansluiting.’ ‘Maar ik denk dat het gewoon andersom is. Wij geen aan daar kom een nieuwbouwproject en Enduris zorgt ervoor dat gewoon de aansluiting wordt geplaatst.’ ‘Ik heb contact met één, ja ik weet niet of die nog bij Enduris werkt. Johan de Govart, dat is mijn contactpersoon. Ik heb met hem contact gewoon met die twee bedrijven bij Delta.’ ‘Dus daarom zit ik met Enduris rond de tafel.’	11	
	‘Wij als gemeente, dat wij ook niet weten wanneer het handig is om Enduris in te schakelen.’ ‘Ik was vanochtend ook bij een overleg. Daar was ook iemand van Enduris. Gerard Flikweert en er was ook iemand van de Delta zelf.’	12	
Toekomstige samenwerking met Enduris	‘Het zou best kunnen dat een van de onderwerpen at jullie daar ook iets in kunnen betekenen. Dan zouden we daar eens contact over moeten hebben.’ ‘Dat kan altijd op allerlei vlakken.’	1	Licht oranje
	‘Ik denk niet dat Enduris in al die onderwerpen daarbij hoeft te zijn. Denk ook niet dat het goed is als ze daar altijd bij zitten, maar dat ze afroep wel als er bepaalde onderwerpen zijn die Enduris aangaan, als bijvoorbeeld de slimme meter uitrol, dat zij wel bij de vergadering bij kunnen schuiven.’ ‘Misschien is het goed als Enduris eens kort uitleg komt geven bij het energie coördinatoren overleg wat wij hebben met de Zeeuwse gemeenten. Wij zij doen, waar hun verantwoordelijkheden op dit moment liggen, dat ze met een of twee eens uitleg komen geven. Dan heb je alle Zeeuwse gemeenten gelijk te pakken. Dan kun je gelijk stekker steken.’ ‘Ja, het is wel altijd een wisselwerking hè. Het moet niet alleen van hun komen.’	2	
	‘Om een zonneweide bijvoorbeeld aan te leggen. Dan kom je natuurlijk ook bij de netbeheerder. Dan moet je weten of en waar het dan op het et zou moeten en wat dat eventueel betekend. Dus dan moet je dat doorsturen naar de netbeheerder en voor leggen van ga eens met de netbeheerder praten wat de mogelijkheden zijn en wat	3	

de kosten daarvan dan zouden gaan worden. Dan kun je daar rekening mee houden.' 'Ja, voor informatievoorziening zonder meer. Het idee van projecten om samen te werken met smart grid en dat soort dingen natuurlijk ook, voor beide partijen kan het heel interessant zijn. Daar soort initiatieven daar staan we voor open.' 'Ja, op het moment dat ik vragen heb kan ik bij ze binnen komen, maar ik weet ook niet goed met welke vragen ik bij ze aan kan komen en waar ze eventueel bereid zijn om mee te denken. Het zijn natuurlijk zaken die wel nuttig zijn als je met elkaar in overleg wil gaan.	
'Je zou eventueel kunnen zeggen in overleg met netwerkbedrijf, misschien kan je iets maken op wijkniveau bijvoorbeeld, of op schaalniveau of op gemeenteniveau.' 'Jawel, goed. Niet dat die samenwerking nou zo slecht is.' 'Dan moet je denk ik toch onderling in overleg eens kijken. Ik zit niet te wachten op een stortvloed van allerlei mailtjes met algemene informatie. Dan wil ik het wel het liefst koppelen aan een concreet project. Dan is het voor Enduris ook makkelijker denk ik die informatie gericht te ontsluiten. Ze zitten zelf ook niet te wachten om allerlei databases te gaan maken voor mij waar ik vervolgens toch niets mee doe omdat ik er geen tijd voor heb.' 'Ja en we hebben behoefte aan dit soort informatie. Ja, zou Enduris daar iets in kunnen betekenen op een of andere manier. Wat hebben jullie aan gegevens. Misschien moet je daar een aantal bewerkingslagen voor doen. Kunnen we iets voor elkaar betekenen in die zin zegmaar.' 'Kijk, als daar, ja als zij daar iets in kunnen betekenen dan vind ik het prima.' 'We hebben binnenkort weer een informatie avond. Goed, kijk, als Enduris daar ook iets in kan betekenen.' 'Ja, ik weet ook niet wat Enduris zeg maar concreet zou kunnen betekenen voor dit soort projecten. Voor mij is het voor dit soort avonden, is Enduris niet de eerste partij waar ik aan denk, maar dan toch wel voor de grotere projecten bij bedrijven of grote woningbouwprojecten. Naar mijn inschatting zou dat wel eens consequenties kunnen hebben voor de netwerken en ook voor gas. Niet alleen elektrisch, maar ook gas. Ja, dan, ik probeer ze altijd wel in een vroeg stadium te benaderen. Het is wel belangrijk dat ze erbij zijn, dat vinden ze zelf, dat waarderen ze wel hoor, moet ik zeggen.'	4
'Nou, wat ik bij Enduris belangrijk vindt. Enduris moet weten wat er op hun net aangesloten is en dat vind ik wel belangrijk. Ik denk daar	5

nooit aan en een particulier denk daar niet aan. Dat zou misschien goed zijn, als wij wat informatie hebben van als mensen zelf energie op gaan wekken, dat daar een koppeling in komt met Enduris.’ ‘Ik denk niet dat ze overal bij moeten zijn, teminste ik zie dat niet zo zitten. Ik denk wel dat het heel belangrijk is dat ze wel bij andere bepaalde projecten zijn. En zoals wij een zonneweide doen, dan hebben we het netwerkbedrijf wel heel erg nodig.’ ‘Dus in de situatie waar netwerk een belangrijke functie vervult, denk ik dat het goed is dat ze er in betrokken worden.’ ‘Dan zou ik dat graag met Netwerkbedrijf op willen pakken.’	
‘En dan denk je wel eens van, ja, kan Enduris daar een rol in spelen. Van mij mogen ze voorlichting komen geven. Ik vind dat wel prima.’ ‘Die kan daarbij helpen ja. Zij zijn deskundig erin en hebben ervaring erin. Weten hoe je het kan vermarkten, hoe je de kosten kan verzilveren. Door, zodat de ontwikkelaar kan terugverdienen zal ik maar zeggen. Zulk soort constructies kunnen zij dan elkaar een hand in geven denk ik.’ ‘Maar je kan de kennis van Enduris ook benutten en Enduris kan er ook weer leermomenten uithalen door te zeggen: oké, we gaan zo’n gebied isoleren en als smart grid inrichten. Ga maar data genereren en kijken hoe het werkt en of het functioneert.’ ‘Ik denk dat het best wel iets leuks kan zijn, maar dan moeten beide partijen daar wel de deuren voor open zetten.’ ‘Ja, dat kan geen kwaad, dat kan geen kwaad.’	6
‘Aan de andere kant is Enduris gewoon een partij in het hele spel. En vind het wel interessant om te kijken waar kunnen we samen kijken of er meer en beter informatie gegeven kan worden.’ ‘Dus dat is iets, als Enduris daar een rol in kan spelen, graag! De hele transitie met de slimme meter is natuurlijk een interessant gegeven voor, ook voor ons. Jullie hebben heel veel contactmomenten met woningeigenaren. Dan ga ik volgende week met Bjorn en Marieke over praten. Dus in die zin denk ik wel dat we elkaar kunnen versterken. En ik denk dat het goed is om dat gesprek met elkaar aan te gaan.’ ‘Wij hebben moeite om zelf achter die deur te komen. Ja, het aantal communicatiemomenten is heel veel omvattend. We zouden daar graag bij aansluiten. Om te kijken van nou, hoe kunnen wij nu.’ ‘Kijk, jullie doel is anders dat het onze. Jullie hebben een technische opgave, slimme meters uitrollen, maar aan die slimme meters zitten mogelijk een aantal dingen gekoppeld die ook voor ons van belang	9

zijn. Er zit in potentie heel veel achter en de meter zal daar gegeven is ook daarin potentie, een energie besparend middel. Of zet aan tot energiebesparing. Dat is niet zozeer de meter zelf als zijnde de producten die daar achter liggen. Dus in brede zin is dat voor ons wel interessant, dus wij zouden wel graag willen kijken van in hoeverre kunnen wij daar in samenwerken in het bieden van informatie.' 'Ja. Dan kun je ook samen kijken van goh, wat kunnen we daar nog meer mee. Dat kan zijn, op het moment dat er een brief wordt verstuurd aan die woningeigenaren, we hebben foldertjes van Duurzaam Bouwloket, steek die er maar in. Dat is de makkelijkste manier. Maar je zou nog veel verder kunnen kijken door, wanneer daar behoefte aan is, informatiebijeenkomsten op dorpsniveau te organiseren. Wat is nou die slimme meter, hoe gebruik je hem. En dat is voor jullie interessant om die informatie te geven, voor comfort zou het misschien interessant zijn om die comfortwijzer onder de aandacht te brengen, voor ons zou het interessant zijn om energiebesparende opties nog eens een keertje onder de aandacht te brengen. Misschien wordt er wel een organisatiebijeenkomst georganiseerd op het dorp, door bijvoorbeeld de gemeente. Een energiemarkt, een woning markt of weet ik het wat. Dan kunnen jullie daar weer bij aansluiten. Op het moment hebben we van elkaar geen idee wat er gebeurt, dus kunnen we elkaar ook niet versterken.' 'Het is handig als wij een lijstje hebben van wie moeten we wanneer hebben en ik denk dat dat voor jullie misschien ook wel prettig is.'		
'Ja, ik denk dat mensen betrouwbare partners zoeken. Tenminste, ik denk dat je als een combinatie hebt staan van een gemeente en Enduris dan, dat dat heel vertrouwd over komt bij mensen.' 'Ja, zoiets. Dat hoeft helemaal niet zo ingewikkeld en lang te zijn.'	10	
'Als die kennis er is bij Enduris. Ik bedoel, dat. Enduris, ik weet niet wat ze daarvoor vragen, dan zou dat een alternatief kunnen zijn van het Duurzaam Bouwloket of een samenwerking. Ik bedoel, als zij bepaalde vragen kunnen beantwoorden.' 'Dat zou een heel simpele stap zijn, dat jullie op zo'n Duurzaam Loket bekend worden gemaakt. Heb je een burgerinitiatief van, weet ook dat je bij Enduris informatie kan halen.' 'Ja, dan kunnen we goed sturen op waar we op kunnen bezuinigen. Misschien dat Enduris daar ook in mee kan denken.'	11	
'Dat denk ik wel. Zeker in projecten, er zijn wat kernen die zijn bezig. Die willen wat met grootschalige opwekking van energie gaan doen. Dus energie coöperaties opzetten. En ik kan me voorstellen, ook zeker in het transport, Enduris een rol speelt of zou moeten spelen.' 'Toen ik jou mailtje kreeg, dacht ik hé, Enduris kan ook een hele interessante wezen om te spreken. Dus die vraag mag je mij terug nemen bij wie moet ik wezen.'	12	

	‘Ik denk dat daar, als we daarmee in gesprek zouden gaan, dat we misschien nog wel veel meer uit elkaar kunnen halen.’ ‘Ik denk dat doordat je slimme meters gaat plaatsen, als je daar dan wat omheen bouwt, dat je daar misschien mensen voor kunt lichten over, zou je niet gelijk, zou je daar en daar niet eens aan denken. Het is een ingang om in contact met je burger te komen.’		
Informatie die de gemeente zou willen ontvangen	‘En dan zou een van de dingen zijn, ja uhm. Het energieverbruik, vergelijking van energieverbruik in wijken bijvoorbeeld. Om bepaalde wijken te selecteren om daar iets mee te doen.’ ‘Ja, dat zou ik dat best wel een interessant iets wezen om een keer te bekijken of ik daar iets mee kan. Op het gebied van handhaving, als er ergens teveel stroom gebruikt wordt. Dat we daar dan wel over geïnformeerd worden.’	1	Hemels blauw
	‘Nou over deze onderwerpen daar, in ieder geval zeker diegene waar ik een uitroepteken, dubbel kruisje heb gezet. Dat wil ik graag weten. Omdat dat juist ook informatie geeft over, ja hoe duurzaam we eigenlijk in onze gemeente bezig zijn. Dan heb ik het over het verbruik, over het opwekken van energie. Dus dat we als gemeente inzichtelijk kunnen krijgen hoeveel zonnepanelen er bijvoorbeeld in onze gemeente staan en hoeveel windenergie er bij ons wordt opgewekt.’ ‘Ja, we hebben wel een indruk. We hebben zelf een energiemonitor of een klimaatmonitor, met de provincie samen. Daar hebben we wel wat zaken ingevuld. Maar die, dat moet eigenlijk bijgehouden worden. Daarvoor ben ik ook afhankelijk van informatie van derden. Enduris heeft natuurlijk echt de informatie als het gaat om wat er staat. En dat zou ik wel heel graag willen hebben ja.’ ‘Ja, al die informatie helpt wel om toch een bepaald beleid te gaan voeren.’	2	
	‘Proeftuinen in uw gemeente, daar wil ik wel informatie. Gegevens, data over het verbruik in de gemeente. Dat is wel handig.’ ‘Ja, nou kijk op het moment wanneer initiatieven zijn, burgerinitiatieven zijn, dat wil ik met die met die tijd wel graag hebben. Wel interessant om te weten dat er ergens iets gebeurt. Dus ook omdat we daar ook gewoon een rol in hebben als gemeente.’ ‘Waar we tegen aan lopen is dat we in 2040 energie neutraal willen worden. We zijn nu bezig met een notitie te schrijven voor de raad, om aan te geven hoe we denken dat te gaan worden. Dan is het wel handig om ieder jaar te weten of we het verder gevorderd zijn. Of het energieverbruik afgenomen is of dat het toegenomen is en of het eventueel duurzame energieopwekking betekent. De energie die wij in onze gemeente hebben, die willen we ook in onze gemeente opwekken. Dat betekend gewoon die gegevens, als ze die hebben bij	3	

Enduris, dan is het handig om daar gebruik van te kunnen maken.'	
'Goed en dat zijn dan wel dingen die ik als gemeente dan wel interessant vind hoor. Hoeveel zonnepanelen liggen er bij mij op de gemeente bijvoorbeeld. Of hoeveel zonneboilers, dat is soms heel moeilijk om daar je vingers achter te krijgen. Hoe kom je nou aan die informatie.' 'Het is voor ons wel fijn om te weten van ja je hebt nu een project gedaan. Er zijn een aantal mensen die hebben wat gedaan. Maar het is heel moeilijk om daar achter te komen van ja, doen ze dat dan zelf of doen ze dat dan omdat wij hun geprikkeld hebben met ons project. Of ja, dus in die zin, ja. Die slimme meter, het gaat er ons meer om van. Mensen hebben bijvoorbeeld zonnepanelen bij ons in de gemeente. Dat kan je waarschijnlijk via die slimme meters wel achterhalen zeg maar. Mag DELTA dat zomaar aan ons geven? In verband met privacy wetgeving. Is het dan, bijvoorbeeld, als het dan niet op huisaansluitingsniveau mag, maar op wijkniveau of op kernniveau bijvoorbeeld. Prima, maar dan heb ik er toch een beetje feeling bij he.' 'Ja, ik moet dit jaar een nieuwe klimaatactieprogramma maken. Maarja goed, dat is op zich wel interessant om te weten denk ik. Van kijk want, het zit hem toch heel vaak in als je iets wil doen aan CO2 uitstoot, dat komt negen van de tien keer neer op energiebesparing of het opwekken van duurzame energie. Dan vind ik het wel interessant van ja god, wat is nou, hoe verandert het nou in de loop van de tijd?' 'Dat mag ik niet zomaar doen, ik kan het eventueel wel op wijkniveau doen denk ik, of op kern niveau. Het zou toch wel goed zijn denk ik om daar toch wat meer inzicht in te hebben. Ja, waar kan je veel halen zegmaar.' 'Zo'n burgerinitiatief, als er iets speelt bij mij in de gemeente vind ik het leuk om dat te weten natuurlijk.' 'Ja, wij hebben wel behoefte aan dit soort informatie en zouden jullie dat kunnen leveren. Met alle voorwaarden in verband met privacy natuurlijk. Maar als wij die gegevens bijvoorbeeld krijgen en we houden ze binnen huis. Oké, dan kunnen we zelf wel analyses doen.'	4
'Maar net als voor als wij een ambitie uit gaan spreken. Wij willen energie neutraal worden, dan moet je wel weten wat je energieverbruik is. Daarvoor is het handig dat Enduris die informatie aan kan leveren. Dat vind ik heel erg belangrijke informatie.' 'En uhm, als je gericht acties zou willen doen. Dan zou ook informatie zinvol kunnen zijn van Enduris. Dat je bijvoorbeeld in bepaalde wijken het energieverbruik hoger ligt dan in een andere wijk, zonder echte verklaarbare. Zonder dat het verklaarbaar is, van de woningen zijn	5

vier keer zo groot ofzo en met zonnepanelen.' 'Proeftuinen in de gemeente, graag zelfs.' 'Als netwerk iets zou willen of zo iets in gedachte heeft in Middelburg, dan zou ik daar graag van op de hoogte zijn.' 'Maar ik weet niet of er burgerinitiatieven zijn die bij mij niet bekend zijn, maar bij netwerkbedrijf wel. Dan wil ik dat heel erg graag weten.' 'Ook die informatie, dat is misschien wel een goede als aanvulling. Dat ik graag wil weten welke informatie ze wel en niet kunnen sturen en hoe het zit met privacy gevoeligheid.' 'Ja, klopt. En bij bedrijven zou het heel mooi zijn als je het per branche kon krijgen.'	
'Het kan zo maar voorkomen dat mensen ook naar de gemeente bellen van 'goh, er zijn hier storingen of ik heb te weinig elektriciteit of mijn telefoon doet het niet'. Dan kan het zijn dat ze bij de telefoon doorverbinden naar mij, over energie, of naar de jongens van civiele werken, vanwege graafwerk of zo iets. Maar als er iets is, en er is een incidentje, dan kunnen wij het wel weten.'	6
'Dit is wel heel handig om te weten. De werkzaamheden. Dat gebeurt allemaal via de gemeente zelf zeg maar. Dat ontvang ik niet, maar het is handig voor de gemeente om te weten. Waar de ontvanger zit, dat weet ik niet. Ik hoef het niet per se te weten.' 'Proeftuinen, zijn die er? Als die er zijn wil ik het wel weten. Ik lees incidenteel wel eens iets in de krant zeg maar.' 'Over het realiseren van laadpunten, snellaadpunten is inderdaad destijds ook gerealiseerd. Daar hebben we wel contacten over gehad. Dus het is wel zo dat ik daar het een en ander van gehoord heb en weet en die contacten zijn er over een weer wel geweest. Dus die, daar ontvang ik wel informatie over, omdat ik daar direct bij betrokken ben geweest. Als er nieuwe bijzonderheden zijn, dan vind ik dat altijd wel interessant om te weten. Het is wel handig om te beseffen en te weten wat er zeg maar veranderd en hoe het gaat.' 'Wij hebben een bepaald jaartal gekozen, dat moet ik in ons beleidsplan terug gaan zoeken, dat we op energieneutraal willen zijn. Energieneutraal moet je alleen zien dat er evenveel opgewekt wordt in de gemeente als wat er verbruikt wordt, in algemene zin. Dus dan is dat, de term energieneutraal wordt op verschillende manieren uitgelegd. Doordat wij hier veel windmolens hebben staan, wordt er relatief veel opgewekt, dan is dat verschil al heel snel klein zeg maar. Maar goed, ik vind het altijd wel interessant om te weten, wat wordt er nou in brede zin. Het gaat niet om postcodeniveau in de zin van, nou eigenlijk, straatnaam mag volgens mij nog wel, maar huisnummer niveau niet meer. Dat heeft te maken met de openbaarheid van	7

gegevens. Dat je toch een bepaald zicht hebt van, nou waar zitten nou bepaalde grote verbruikers. Niet de grootverbruikers van de bedrijven. Dat zal niet zo heel verrassend zijn, die kan ik ook wel aanwijzen. Maar het is wel goed om eens een beeld van te hebben.' 'Ja, en ik hoef ze niet heel diepgaand te hebben, want dat is niet nodig. Ze hoeven niet op, op lokaal niveau, per straatje zeg maar te zijn. Ik denk dat eerder een kernenniveau voor mij belangrijker is en gemeenteniveau.'	
'De gegevens over het verbruik in de gemeente en energieopwekking in de gemeente. Die wil ik uit belangstelling.'	8
'Gemeenten hebben zelf wel interesse in bepaalde gegevens. Ik neem aan dat je her en der wel de vraag heb gekregen van goh, wij willen graag monitoren. Wij willen weten wat er gebeurt op energiegebied of postcodeniveau, op wijkniveau. Zulk soort gegevens komen wij heel moeilijk. En ja, wij willen energie besparen, wij willen het meetbaar maken. Dat kunnen wij eigenlijk zo goed als niet.' 'Ten tweede zouden we ook wel graag willen weten wanneer wordt wie bediend met de slimme meter? Wanneer gaat die uitrol plaatsvinden in welke wijken. Die informatie is voor ons, jullie hebben wat informatie op de website. Die is maar beperkt toegankelijk, zal ik het zo zeggen.' 'Wij komen gewoon heel slecht aan informatie over ons energieverbruik in de gemeente, binnen verschillende doelgroepen. Want de duurzame energie opwekking, daar kunnen we natuurlijk de cbs gegevens gebruiken. Die lopen altijd erg achter. We maken gebruik van de informatie op de lokale energie etalage en even kijken, vanuit RVO, wat informatie geboden. Het is wel compleet, maar het komt laat. En wij willen het specifieker hebben. Wij willen, wij krijgen het op gemeente niveau en we willen graag naar postcode niveau toe of doelgroep niveau. Hoe ver we daar in kunnen gaan, dat weten we niet, maar we zouden graag zo specifiek mogelijk die informatie willen hebben. Om je je beleid daar op af kunt stemmen. Op het moment dat je bepaalde doelgroepen wil benaderen is het prettig om te weten wat er gebeurt binnen die doelgroepen.'	9
'Proeftuinen in uw gemeente, ik kan niet herinneren dat wij die hebben. Als het zo is zou ik dat graag willen ontvangen.' 'Puur een beetje een beeld te krijgen voor, wat er in je gemeente gebeurt. Ja als gemeente een beetje groen kunnen profileren, zijn wij een groene gemeente. Ik denk dat dat beeld wel helpt.'	10
'Ja die is van de splitsing, binnen netwerkbedrijf zijn twee groepen gewoon ontstaan. Ik vroeg van, wanneer krijgen wij als gemeente de slimme meter? Dat weten ze niet. Maar ik wil graag weten van, stel je voor dat ze gewoon nog vijf jaar duurt. Dan gaan we ze zelf plaatsen. En die informatie, die zou ik graag willen hebben.' 'En wel vooral voor straatverlichting zou het wel goed zijn dat wij	11

	geïnformeerd worden.' 'Maar het volgt als, als er dan een verzamelfactuur of iets zou kunnen zijn, vanuit DELTA of vanuit Enduris waarop inzichtelijk is per accommodatie wat het verbruik is. Dat zou wel heel. Dat zou veel beter. Het is nu allemaal in digitale tijdperk. We krijgen dit ding via de post, maar je hebt geen portaal bij Enduris. Je zegt ik heb die aansluiting, hoe staat het met de netwerkkosten. Is die actief? Is er problemen met het verbruik? Dat zijn we nu bezig. Maar aan mij overleggen, met DELTA, niet Enduris. Om het via slimme meters en een monitoring systeem om op afstand te kunnen zien wat het verbruik is. Maar je mist sowieso een deel van die informatie wil je gewoon van een pand gewoon alles gewoon inzichtelijk kunnen maken.' 'Ook van eigen panden van de gemeente, dat weten wij nou weer niet.' 'Als daar kansen liggen dan heb ik daar wel interesse in ook. Vanuit het milieubeleid.' 'Ja, voor ons is het belangrijk hoeveel duurzame energie er wordt opgewekt in principe. En uhm, ik zie het meer dat ik wel een rol zie voor Enduris dat ze mensen goed informeren over dat het wellicht niet verstandig is om terug te leveren.' 'Informatie over burgerinitiatieven, ja als die informatie er is en als wij daar ook wat in kunnen doen, dan is dat alleen maar mooi.' 'Om op openbare verlichting terug te komen, die informatie dat zou ik graag willen weten. Heeft Enduris die gegevens? Wat staat daadwerkelijk op het openbare verlichtingsnet? We krijgen één rekening van zoveel duizenden euro's, maar waar betaal je voor? Alleen maar voor lichtmasten of reclamezuilen die aangesloten zijn of een plattegrond? Is daar een splitsing in te maken?' 'En ik ben opzoek heel select op specifiek op technische gegevens. Piekbelasten, vermogens, wat voor type aansluitingen zijn er. Hoe verhuis ik die aansluiting, staat de kracht die waarvoor we betalen ten opzicht van het verbruik. Pieken in de weekenden bijvoorbeeld, om te kijken kunnen we gewoon bezuinigen. Gebeuren er gekke dingen in bepaalde gebouwen. Dat soort dingen.'	
	'Zulk soort dingen ben ik sowieso nog wel naar benieuwd naar. Wat wordt er binnen vier jaar verbruikt, of wat wordt er duurzaam opgewekt. Ik weet niet wat ze allemaal voor data kunnen hebben voor de gemeente.' 'Wel wat ideeën, maar ik denk dat er meer uit te halen is. Het is nu echt de grote bulk wat vanuit alle aparte partijen op een landelijke data bank volgens mij wordt gepubliceerd. Daar zal Enduris ook zijn	12

	data voor geven. Maar ik denk dat ik dat als ik met Enduris wat korter, dat ons vraag en aanbod wat beter gespecificeerd kan worden zodat ik het ook kan gaan gebruiken richten mijn bestuurders. Zeg maar dat ik kan zeggen van: kijk dit zijn de kernen, dit is het buitengebied, zo gedetailleerd. In die kern wordt zoveel gebruikt, zoveel opgewekt. Ja, weet ik veel wat voor ze nog allemaal voor data hebben. ‘Oplaadpunten, krijg ik niks van jullie, als je daar wat in doet wil ik daar ook wat van weten.’ ‘Die wil ik, maar die begreep ik dat die op de site staan, data.’ ‘Als we het lokaal kunnen regelen, ik weet niet of die mogelijkheden er zijn bij Enduris, ik ben daar wel benieuwd naar.’ ‘Maar zeker, omdat ze iets meer burgers en bedrijven of wijken of dorpen die willen toch wel een soort inzicht hebben. Wat speelt er nu in die kern daar, dat het een beetje slim en handig ontsluit via, misschien wel via Duurzaam Bouwloket.’ ‘Uhm, ik denk in eerste instantie op wijk- straatniveau. Maar ik denk als je dan daarna een wijk of straat enthousiast krijgt, dan misschien wel op woningniveau. Dat je een blokje hebt van tien woningen en ze zijn allemaal constant, dat ze dan daar eens degene die heel laag is en heel hoog is, dan kun je verhalen. Ik heb hetzelfde huis als de buurman, waarom. Dan kun je in gesprek met elkaar, maar dan zit je wel met privacy, ik weet niet hoe ze daar.’		
Rolverdeling Enduris / Delta	‘Ik weet nu niet precies wat de rol is van Delta en wat de rol is van Enduris. Omdat ze nog hetzelfde doen.’ ‘Maar dat doet Delta ook.’ ‘Oh, oké. Dus dat onderdeel is dus echt helemaal over gegaan.’ ‘Oh, ja waar zit de knip he.’ ‘Maar ik kan voorstellen dat dat niet duidelijk is. Het is nog wel een beetje verwarrend. De scheiding tussen uhm. Daar kan best wel wat meer voorlichting over gegeven worden.’	1	Marker geel
	‘Ja, waar ligt de scheiding in verantwoordelijkheden. Nou weten we dat ongeveer wel, omdat die private situatie van DELTA Comfort, in ieder geval netwerkbeheer en het energieleverancier dat dat gescheiden moet zijn. Maar hoe ver die verantwoordelijkheden liggen en de taakverdeling. Dan is dat wel goed.’	2	
	‘Ik denk dat dat nog geregeld een probleem zou zijn, maar je hebt, omdat we heel weinig die contacten hebben op dit moment maar misschien wel zinvol zouden kunnen zijn. Dan heb je inderdaad te maken met diegene die de energie rondstuurt en met degene die de energie opwekt. ja, dan heb je vaak met beide partijen natuurlijk te maken. Vroeger was dat onder een dak en nu heb je er twee	3	

verschillende partijen voor nodig. Het maakt het misschien ook iets minder makkelijk om dingen gezamenlijk op te pakken, omdat je meer partijen hebt.' 'Ja, ik denk dat er geen strakke lijn tussen zit. Ik denk dat het ook een beetje in elkaar overloopt. Kijk want, het punt is natuurlijk jullie zijn gewoon straks gewoon voor Zeeland verantwoordelijk voor de levering. En Delta is natuurlijk een van de energieproducenten waarmee je te maken hebt. Zeker als straks windenergie op zee gaat spelen, dan komt daar via die kan natuurlijk ook een hoop energie waar we wat mee moeten. Dat is niet Delta die dan van belang wordt.'	
'Ik denk dat, ja misschien is het ook de onbekendheid van heel veel mensen. Ik weet dat er een netwerk bestaat, überhaupt, omdat ik dat via mijn werk regelmatig contacten met collega's heb. Maar misschien is het wel een idee om op die website, ja. Misschien wat meer informatie te zetten van goed, waar heeft zo'n particulier iets aan zeg maar he.'	4
'Nee, maar. Mijn focus ligt ook gewoon op Delta. Als ik wat wil weten dan bel ik ff Murphy, Lizette, Sjaak Vogel. Wie heb je nog meer? Nieuwenhuize, dat soort mensen. En die weten eigenlijk ook alles wat er bij Enduris een beetje speelt. Bij mij zit het nog niet goed in mijn hoofd, ik trek mezelf gewoon volledig op Delta.' 'Ja, dat komt door het verleden. Dat klopt. En hun, hun profileren wel heel erg sterk. Hun zijn dus heel duidelijk bezig. De slimme meters daar is ook een hele discussie over geweest. Hun promoten dus ook de slimme meter. Met hun, met Delta is volgens mij ook geregeld dat als je aan het zonne-effect meedeed, dan kreeg je ook een slimme meter. Maar eigenlijk is de uitrol voor de slimme meter, dat is Enduris.' 'Ja, maar toch werd dat geregeld met Delta. Dus bij mij zit die focus volledig op Delta. En bij bijna iedereen hoor.' 'Enduris niet, ik denk dat Enduris eerst voor zichzelf op een rijtje moet zoeten, welke rol kunnen wij dan spelen? Het moet niet dubbel zijn en het moet goed afgestemd worden met de Delta.'	5
'Enduris en Evides, nee DELTA N.V., DELTA Infra. Dat is een beetje een verborgen club. Die zaten daar in Goes aan de Anthonie Fokkerstraat zeker, in dat grote gebouw. En ze hebben een monopolie op die markt, maar uhm, ja, ze zijn niet zo zichtbaar, niet zo tastbaar. Niet zo in de maatschappij aanwezig zal ik maar zeggen.' 'Ja, dat is uit elkaar geknipt. DELTA Infra en DELTA Energie en DELTA Comfort en wat had je nog meer voor DELTA's? Dus uhm, ik kan volgens mij idee niet kwaad om daar meer helderheid in te geven. Dat hadden wij ook nog wel eens. Bel je naar DELTA, ja welke club? Wij hebben heel veel energieaansluitingen natuurlijk. Alle schoolgebouwtjes, dorpshuizen, ieder rioolgemaaltje die de	6

gemeenschapshuizen. Iedereen heeft een energienota. Gymzaaltjes. En wij zijn dus multi side users. Wij, binnen DELTA. Wij hadden speciale contactpersonen en e-mailadressen om rechtstreeks, niet via een roldeur, maar gelijk bij de juiste persoon aan te komen. Puur omdat wij ja zoveel aansluitingen hebben. Ook wij worstelde nog wel eens met, ja we hebben dit. Moet je bij die pietje, jantje of klaasje zijn zal ik maar zeggen. Zelfs voor ons is het soms nog wel eens onduidelijk.'	
'Ik heb met Arjen Jongepier wel eens vaker gesproken van ja, wat doen jullie nu precies. Omdat dat voor mij ook wel eens een beetje zoeken was. In het begin was het, ja, destijds was het het de DNWG, toen dacht ik ja. Als een soort blackbox. Wie zitten daar binnen en wat doen die nou precies? Het is ietsjes helderder geworden in de loop van de tijd.' 'Dat vind ik echt iets van hun, maar het is op zich wel goed om te weten van wat kunnen ze nu wel, wat kunnen ze nu niet? Waar zit wat, want toen de splitsing ook kwam tussen de DELTA onderdelen was het ook van wie doet nu eigenlijk precies wat? En dat was wel een beetje zoeken in het begin. Maar goed, toen kregen we daar ook een beetje uitleg over, dat was wel aardig. Nu kan ik het een beetje plaatsen, helder. Dat zijn dingen die zijn voor ons, ja ze gebeuren, maar we weten niet direct wat daar dan gebeurt en wat dat dan voor gevolgen heeft. Ja, misschien dat de portefeuillehouders die in het, in het bestuur daar van zitten dan zeg maar daar wat beter zicht op hebben. Het is op de vloer volgens mij niet altijd helder.' 'Nou het is wel goed om regelmatig een update zeg maar te hebben. Er veranderen gewoon nu weer dingen. Dat is gewoon zo en ja, wat voor gevolgen heeft dat nu.'	7
'Soms misschien, ja, ja. Wij hebben niet heel duidelijk op het netvlies van goh dit is nou bij uitstek iets waarvoor we bij Enduris moeten zijn. Behalve als het gaat om het technische vraagstuk voor de aansluiting. Maar goed, ja, er gaat in het energieveld gewoon wel wat veranderen, tenminste in heel Nederland. Het zou goed wezen om een beter zicht te krijgen wat de rol van Enduris daarin is en kan zijn en wat ze daar in willen hebben.' 'Maar ook hoe ligt de verhouding tussen Comfort en Enduris bijvoorbeeld. Wij hebben de afgelopen jaren en ook nu nog met Comfort wel redelijk vaak contact gehad. We weten ook wel wie we dan moeten hebben. We weten niet zo heel goed wat er gebeurt op het moment dat de informatie voor Comfort te ver gaat of hoe de samenwerking ligt met Enduris.'	9
'Ik vind Enduris een beetje lastig om te weten, ja, ik ken jullie als netwerkbedrijf. Ik weet niet goed welke informatie jullie informatie hebben om daar een antwoord op te geven. Weten jullie iets van de aansluiting binnen een huis. Een spouwmuurisolatie.' 'Met vragen met betrekking tot optimalisatie van energieverbruik zou	11

	ik gewoon naar DELTA gaan, en niet naar Enduris.' 'Omdat ik denk dat Enduris het louter gewoon zich bezig houdt met aansluitingen en meters, degene die de energie monitort dat is de leverancier.' 'Maar gewoon duidelijk is van ja, wanneer ga je nu in het project of in een idee naar de DELTA toe en wanneer ga je naar Enduris?'	12	
Bedrijven	'Daarnaast krijgen we ook wel vragen van bedrijven. Hoe uhm, ja, hoe, hoe kunnen we iets in gang zetten als het gaat om uhm het energiezuinig maken van de omgeving, het duurzaam maken van de omgeving. Weten we zelf ook niet altijd een antwoord op.'	2	Marker blauw
	'Ja, de enige activiteit die ik in het begin gehad heb is dat een aantal bedrijven samen. Zeg maar de klanten willen gaan ontzorgen met energiebesparing. Alleen ook dat heeft maar heel kort even. In een wijk hebben ze het geprobeerd, dat is niet gelukt. Daarna is het ook opgehouden te bestaan.'	3	
	'Ja, maar goed, uhm, ja, dat zit hem meestal. Dat zijn geen vragen van burgers. Dat zijn meer vragen van bedrijven of die oplaadpalen, daar zijn we dan vollop mee bezig, nog altijd.' 'Kijk mochten er vragen van burgers komen die echt specifiek over ja, slimme meters of dat soort dingen gaan. Dan kan ik ze wel doorsturen, dat is geen probleem. Ik krijg niet zo heel veel vragen erover. Het zit hem meer in de grotere projecten he, bedrijven. Nu heb ik ook vanwege de crisis ook niet zo heel veel grote woningbouwprojecten op dit moment.'	4	
	'Ja, maar je hebt het nu steeds over burgers he, maar ik wil van bedrijven wil ik het ook allemaal weten. Want je richt het helemaal op burgers, maar ik denk dat bedrijven minstens zo belangrijk zijn. We doen ook gerichte acties op bedrijven.'	5	
Gemeenten zoeken zelf naar informatie	'Ja, uhm. Milieuneutraal, of hoe heet dat. Ja milieuneutraal heet die website. En dan uhm. Ja, met Google kom je ook al een heel eind.' 'Enduris website sowieso eigenlijk bijna nooit geweest. Ja, om die storing te zoeken voor thuis. Maar uhm, ja voor DELTA hebben we wel eens gekeken inderdaad.'	1	Marker groen
	'Ja, ik probeer op internet wel wat dingen te zoeken en ja. In ieder geval slimmer te worden, om bijvoorbeeld met die zonnepanelen. Wij hebben nu honderdtien zonnepanelen op het dak liggen, voordat die aangelegd werden. Ja, dan ga je naar een stuk uitvoering. En dan heb je ook bijvoorbeeld bemetering nodig. Dan ga je zelf wel je kanalen bewandelen om dat te weten. Dan kom je ook bij Enduris terecht, of bij DELTA Netwerkgroep in dit geval. Dus ja, ik ga wel zelf zoeken naar informatie als ik dat nodig heb.' 'Ja, of als ik weet dat Enduris daar mee te maken heeft, dan ga ik gewoon op de website van Enduris zoeken. En als ik het niet weet dan ga ik gewoon zelf contact zoeken met hun.'	2	

'Wat ik net heb aangegeven, via de klimaatmonitor, wat ik gebruik in dat soort zaken, men verwacht dat wij die hebben. Op die manier zoek ik wel, wel naar gegevens. Ja.'	3
'Ja, ik heb wel gezocht naar, naar die energielabels. Van die woningen bij ons in de kernen. Daar zoek ik wel naar. We zijn ook, nouja, bijvoorbeeld een. Dat probeer ik dan via SABEWA te doen, de belasting club. Bijvoorbeeld een adressenbestand met alle woningen voor 1980. Omdat, ja, dan weet je dat. Spouwmuurisolatie, spouwmuren op zich en isolatie, dat kwam eigenlijk rond 1980 op gang. Alles wat daar voor is, ja dat weet je niet hoe goed of hoe slecht dat geïsoleerd is.'	4
'Ja, goed. We bellen wel mensen, SABEWA bijvoorbeeld. Of ik vraag het hier intern. Of in het overleg met die Zeeuwse gemeente samen, van goh hoe zouden we hier eens achter kunnen komen. Via de provincie soms. En via DELTA soms ook wel.'	
'Ja, dat doe ik wel eens. Op hun website. Van stel, je gaat isoleren en je gasverbruik verminderd, kan je dan bijvoorbeeld gasloos verwarmen, is dat haalbaar. Wat is dan je besparing, als je geen gasaansluiting meer hebt? Om dat dan mee te nemen in je terugverdiensijd bij de aanschaf van de warmtepomp. Dat je volledig elektrisch gaat verwarmen. Zulke dingen zit ik wel eens even te kijken.'	6
'Soms. Ga ik echt de diepte in, dat valt eigenlijk wel weer mee. Ga ik dan weer heel actief mensen afbellen? Zo ver kom ik doorgaans niet. Ik moet eerlijk zeggen dat mijn tijd daar gewoon echt in knijpt. Zo ver kan ik gewoon niet gaan, dat is heel lastig.'	7
'Heel af en toe. Het zit hem dan vooral in de technische vragen over onze aansluitingen. En goed, dan hebben wij wel wat contacten en dan weten we via via komen we wel bij de juiste persoon uit. Dat heeft, hoofdzakelijk was dat gericht op technische vraagstukken, van wij hebben een nieuwe aansluiting of we willen een nieuwe aansluiting. Of hoe zit het met deze aansluiting.'	9
'Ja, nou kijk ik heb ooit ook 'waar staat uw gemeente' dat is zo'n site, in moeten vullen. Dat moet je dingen invullen van goh, waar vind ik dat? Waar haal ik die gegevens vandaan. In dat kader heb ik wel eens behoeftes gehad om gegevens op te zoeken. Maar eerlijk gezegd, om daar nou spontaan naar op te gaan, zo ver kom je dan even niet. Niet dat het niet interessant genoeg is, maar dat er ander dingen zijn waar je mee bezig moet gaan.'	10
'Ja, bijvoorbeeld die monitoring die ik net aangaf. Dat je kijkt van hoe staat het er voor, hoeveel wordt er nu opgewekt.'	11
'Zeker, zeker op nu het moment met die duurzaamheidsplanning, hebben we besloten. Een nul situatie, dan kom je op zoveel sites waar data staan. Dan kan ik moeilijk, uhm, even. Dat komt dan via Enduris, of iemand anders weet ik veel, op een site. Hoe betrouwbaar en hoe.'	12

* RSP = Respondent